

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞRI

HAZIRLAYAN
Tuğba BIYIKOĞLU UYGUN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Cemil ÜNAL

ANKARA-2025

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 03 / 04 / 2025

Öğrencinin Adı, Soyadı: Tuğba BIYIKOĞLU UYGUN

Öğrencinin Numarası: 22020245

Anabilim Dalı: Özel Hukuk Anabilim Dalı

Programı: Özel Hukuk Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Cemil ÜNAL

Tez Başlığı: Anonim Şirketlerde Genel Kurulu Toplantıya Çağrı

Yukarıda başlığı belirtilen Yüksek Lisans tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam 155 sayfalık kısmına ilişkin, 03 / 04 / 2025 tarihinde tez danışmanım tarafından turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %4'tür. Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar hariç
3. Beş (5) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

“Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını” inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası:

ONAY

Tarih: 03 / 04 / 2025

Öğrenci Danışmanı Unvan, Ad, Soyad, İmza

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Cemil ÜNAL

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez savunma jürimde yer alarak değerli görüşlerini sunan Sayın Prof. Dr. Rıza AYHAN, Doç. Dr. Mehmet Çelebi CAN ve Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Cemil ÜNAL'a teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın zorlayıcı dönemine denk gelen tez çalışma sürecimi varlıkları ile kolaylaştıran arkadaşlarıma, bu süreçte desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen başta Hukuk Müşavirim Emine AKSOY YILMAZ olmak üzere tüm Hukuk Müşavirliği ekibine, çalışmamda her ihtiyaç duyduğumda bana yol gösteren ve arkadaşı olmaktan mutluluk duyduğum Recep Orhun KILIÇ'a, bir iş arkadaşından öte her zaman yanımda olan ve hep minnettar kalacağım Dilara Hazal YILMAZ'a teşekkür ederim.

Son olarak beni bugünlere getiren anneme ve babama, yol göstericim ablama, hastalıkta ve sağlıkta yeminin gerçekliğini deneyimlemek zorunda kaldığımız hayattaki en büyük şansım eşim Nedim Güner UYGUN'a sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

Tuğba BIYIKOĞLU UYGUN, Anonim Şirketlerde Genel Kurulu Toplantıya Çağrı, Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Tezli Yüksek Lisans Programı, 2025.

Anonim şirketin zorunlu organlarından biri olan genel kurul, pay sahiplerinin bu sıfattan doğan haklarının kullanıldığı, şirket ile ilgili önemli ve kritik nitelikteki kararların verildiği ve alınan kararlar doğrultusunda şirketin iradesinin olduğu organdır. Bu kapsamda hem şirket hem de pay sahipleri açısından büyük önem taşıdığı tartışmasızdır.

Anonim şirket genel kurul kararlarının toplantı yapılarak alınması zorunludur. Genel kurul toplantılarının ise bir çağrı üzerine yapılması gerekmektedir. Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılıp katılmayacaklarına ya da temsilci aracılığı ile katılım sağlayacaklarına karar verebilmeleri, toplantı gündemi hakkında önceden bilgi sahibi olarak toplantıya hazırlık yapabilmeleri ve bilinçli şekilde oy kullanarak şirketin faaliyetlerini yönlendirme imkânını elde edebilmeleri amacı ile toplantı öncesinde düzenli olarak bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Genel kurul toplantısı öncesinde yapılacak bu çağrı, önemi doğrultusunda kanunda ayrıntılı şekilde düzenlenmektedir.

Çalışmamız, anonim şirket genel kurullarında toplantı çağrısı üzerine yapılmıştır. Çalışmamızda halka kapalı anonim ortaklıklarının genel kurul toplantı türleri, çağrıya yetkili kişiler, çağrı merasimi ve bu merasime aykırılık hallerine dair öğretide yer alan görüşler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Genel Kurul Toplantısı, Çağrı.

ABSTRACT

Tuğba BIYIKOĞLU UYGUN, Invitation to the General Assembly Meeting in Joint Stock Companies, Başkent University, Institute of Social Sciences, Private Law Master's Program with Thesis, 2025.

The general assembly of a joint stock company is one of the compulsory organs of the company. The general assembly is the body where the rights of the shareholders arising from this title are exercised, important and critical decisions regarding the company are made and the will of the company is formed in line with the decisions taken. In this context, it is indisputable that it is of great importance for both the company and the shareholders.

Joint stock company general assembly resolutions must be taken by holding a meeting. General assembly meetings must be held upon a call. In order for the shareholders to decide whether to attend the general assembly meeting or to participate through a representative, to prepare for the meeting by being informed about the agenda of the meeting in advance, and to have the opportunity to direct the activities of the company by voting in an informed manner, they should be regularly informed before the meeting. In line with its importance, this call to be made before the general assembly meeting is regulated in detail in the law.

Due to its importance, our study has been conducted on the call for meeting in joint stock company general assemblies. In our study, the types of general assembly meetings of joint stock companies closed to the public, the persons authorized to call the meeting, the call procedure and the opinions in the doctrine regarding the violation of this procedure are examined.

Keywords: Joint Stock Company, General Assembly Meeting, Invitation.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR CETVELİ	vii
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM ANONİM ŞİRKET GENEL KURULUNUN NİTELİĞİ VE GENEL KURUL TOPLANTI ÇEŞİTLERİ.....	2
1. Genel Kurul.....	2
2. Genel Kurul Toplantı Çeşitleri	10
2.1. Olağan-Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı	10
2.1.1. Olağan genel kurul toplantısı	11
2.1.2. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı	13
2.2. Elektronik Katılımlı Genel Kurul	14
2.3. Tek Pay Sahipli Şirketlerde Genel Kurul Toplantısı	22
2.4. Çağrılı- Çağrısız Genel Kurul Toplantısı	25
2.4.1. Çağrılı genel kurul toplantısı.....	25
2.4.2. Çağrısız genel kurul toplantısı	26
İKİNCİ BÖLÜM ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTI ÇAĞRISI VE ÇAĞRIYA YETKİLİ KİŞİLER.....	41
1. Genel Olarak.....	41
2. Esas Sözleşme ile Çağrıya Yetkili Kişi Belirlenip Belirlenemeyeceği Hususu.....	42
3. Genel Kurulun Çağrı Yetkisi Olup Olmadığı Hususu.....	44
4. Genel Kurulu Çağrıya Yetkili Olanlar	45
4.1. Yönetim Kurulu	45
4.1.1. Yönetim kurulunun karar alması	53
4.1.1.1. Görev dağılımı.....	58
4.1.1.2. Yönetim kurulu toplantısı	60
4.1.1.2.1. 7511 sayılı kanun değişikliği öncesi dönemde yönetim kurulu toplantısı.....	62
4.1.1.2.1.1. Çağrıya yetkili kişiler	62
4.1.1.2.1.2. Toplantının yapılması ve karar alınması.....	63

4.1.1.2.2.	7511 sayılı kanun değişikliği sonrası dönemde yönetim kurulu toplantısı	66
4.2.	Tek Bir Pay Sahibi	69
4.2.1.	Tek pay sahibinin yetkisini kullanabilmesinin maddi şartları	74
4.2.1.1.	Kurulun devamlı olarak toplanamaması hali	74
4.2.1.2.	Kurulun toplanması için gerekli nisabın oluşmasına imkân bulunmaması hâli ..	77
4.2.1.3.	Yönetim kurulunun mevcut olmaması hâli	78
4.2.2.	Mahkemeden izin alma süreci	80
4.2.2.1.	Başvuru aşaması	80
4.2.2.2.	Mahkeme aşaması	84
4.3.	Azınlık	92
4.3.1.	Azınlığın çağrı talebinin kabulü	96
4.3.2.	Azınlığın gündeme madde ekletme talebi	100
4.3.3.	Azınlığın talebinin reddi veya yedi iş günü içerisinde talep doğrultusunda cevap verilmemesi	103
4.4.	Tasfiye Memurları	106
4.5.	Kayım	108
4.6.	İflas İdaresi	110
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÇAĞRI MERASİMİ VE ÇAĞRI MERASİMİNE AYKIRILIĞIN SONUÇLARI		111
1.	Genel Olarak	111
1.1.	Çağrı Öncesinde Belirlenmesi Gereken Hususlar	111
1.1.1.	Toplantı yerinin belirlenmesi	112
1.1.2.	Toplantı zamanının belirlenmesi	113
1.1.3.	Gündemin belirlenmesi	116
1.1.3.1.	Gündeme bağlılığın istisnaları	118
2.	Çağrının Şekli	120
2.1.	Çağrı İlanı	120
2.2.	Çağrı Mektupları	122
2.3.	Çağrının Süresi	124
2.3.1.	Çağrı mektuplarının gönderilme süresi	125
2.4.	İlanın ve Gönderilecek Mektupların İçeriği	127
2.4.1.	Toplantı yeri ve zamanı	128
2.4.2.	Pay sahiplerinin incelemesine sunulacak belgeler	130
2.4.3.	Esas sözleşme değişiklik taslağı	130

2.4.4. Gündem	131
3. Çağrı Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararlarına Etkisi	132
3.1. Genel Olarak Yokluk, Butlan ve İptal Edilebilirlik.....	132
3.1.1. Yokluk.....	132
3.1.2. Butlan.....	134
3.1.3. İptal edilebilirlik	135
3.2. Yetkisiz Kişiler Tarafından Yapılan Çağrı	140
3.3. Çağrı Şekline Dair Aykırılıklar	143
3.3.1. İlanın yapılması ve çağrı mektubunun gönderilmesindeki aykırılıklar	144
3.3.2. İlan ve çağrı mektuplarının içeriğine dair aykırılıklar	147
3.4. Gündeme Dair Aykırılıklar	149
SONUÇ	152
KAYNAKLAR	156

KISALTMALAR CETVELİ

AktG	Aktiengesetz
BAM	Bölge Adliye Mahkemesi
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
dn.	Dipnot
E.	Esas numarası
EGKS	Elektronik genel kurul sistemi
EGT	Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
EGY	Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
e.t.	Erişim tarihi
GTY	Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Hukuk Genel Kurulu
İİK	İcra ve İflas Kanunu
İzin Tebliği	Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ
İsvBK	İsviçre Borçlar Kanunu
K.	Karar numarası
m.	Madde
N.	Kitap içerisindeki paragraf bölümü
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu
RG	Resmî Gazete
s.	Sayfa/sayfalar

ss.	Sayfa aralığı
S.	Sayı
SPK	Sermaye Piyasası Kanunu
T.	Tarih
TBK	Türk Borçlar Kanunu
TMK	Türk Medeni Kanunu
TK	Ticaret Kanunu
TTK	Türk Ticaret Kanunu
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve devamı
§	Kitap içerisindeki bölüm başlığı/ Kanun maddesi

GİRİŞ

Anonim şirketin zorunlu organlarından biri olan genel kurul, pay sahiplerinin bu sıfattan doğan haklarının kullanıldığı, şirket ile ilgili önemli ve kritik nitelikteki kararların verildiği ve alınan kararlar doğrultusunda şirketin iradesinin oluştuğu organdır. Bu kapsamda hem şirket hem de pay sahipleri açısından büyük önem taşıdığı tartışmasızdır. Anonim şirket genel kurul kararlarının toplantı yapılarak alınması zorunludur. Genel kurul toplantılarının ise bir çağrı üzerine yapılması gerekmektedir. Çağrı, genel kurul toplantıları için bir sıhhat şartıdır. Bunun tek istisnası ise çağrısız genel kuruldur. Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılıp katılmayacaklarına ya da temsilci aracılığı ile katılım sağlayacaklarına karar verebilmeleri, toplantı gündemi hakkında önceden bilgi sahibi olarak toplantıya hazırlık yapabilmeleri ve bilinçli şekilde oy kullanarak şirketin faaliyetlerini yönlendirme imkânını elde edebilmeleri amacı ile toplantı öncesinde düzenli olarak bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Genel kurul toplantısı öncesinde yapılacak bu çağrı, önemi doğrultusunda kanunda ayrıntılı şekilde düzenlenmektedir.

Çalışmamız, anonim şirket iradesinin oluştuğu genel kurulun toplantı çağrısı üzerine yapılmıştır. Ancak çerçeveyi belirlemek adına, çalışmamızın halka kapalı anonim şirketler kapsamında ele alındığı belirtilmelidir.

Çalışmamızın ilk bölümünde anonim şirket genel kurulu incelenerek kurulun şirket içerisindeki konumu ve yönetim kurulu ile arasındaki ilişki kısaca açıklanmıştır. Daha sonra genel kurulun toplantı türleri kategorize edilerek başlıklar altında incelenmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde çağrıya yetkili kişiler/organlar kanun, ikincil mevzuat ve öğretideki görüşler çerçevesinde detaylı şekilde incelenmiş, yer yer eski mevzuat ve mehzaz hukuk ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

Çalışmamızın üçüncü ve son bölümünde ise mevzuattaki çağrı merasimi incelenmiştir. Bununla birlikte öğretide eskiden beri tartışmalı olan çağrı prosedürüne aykırılık hâlleri öğretideki farklı görüşler ve yargı kararları çerçevesinde incelenmeye çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKET GENEL KURULUNUN NİTELİĞİ VE GENEL KURUL TOPLANTI ÇEŞİTLERİ

1. Genel Kurul

Kişi ortaklıklarında ortaklar, az sayıdadır ve birbirlerini tanımaktadır. Ortaklar malvarlığına iştirak hâlinde maliktir ve ortaklığı içlerinden birkaçını görevlendirmek suretiyle ya da birlikte idare etmektedir¹. Kişi ortaklıklarından farklı şekilde, sermaye ortaklıklarında ve özellikle anonim şirketlerde ise olağan olan durum, birbirini tanımayan çok sayıda pay sahibinin bir arada bulunmasıdır². Ortaklığın malvarlığının sahibi tüzel kişiliğin³ kendisidir. Tüzel kişiliğe sahip bir ticaret şirketi olarak anonim şirketler, ortaklığa dair faaliyetlerini organları aracılığı ile yürütmektedir⁴.

6762 sayılı mülga Ticaret Kanunu'nda⁵ uzmanlık bilgisinin olması şart olmayan ve anonim şirketin üç zorunlu organından biri olan denetçi/denetçiler, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu⁶ ile anonim şirketin organı olmaktan çıkartılmıştır⁷. Bu kapsamda 6102 sayılı Kanun

¹ **ÇEVİK, Orhan** (1979) Anonim Şirketler, Ankara, Olgaç Matbaası, s. 750.

² **POROY, Reha / TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin** (2021) Ortaklıklar Hukuku, Cilt 1, 15. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık., N. 513, s. 358.

³ Hukukta yalnızca fiziki olarak varlık gösteren bireylerin değil, fiziki bir varlıkları olmamakla birlikte birtakım topluluklar ya da kurumların da hak sahibi olabilmeleri mümkündür. Ortak bir amacın sürekli olarak gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla örgütlenmiş kişi veya mal topluluklarına, bu toplulukları oluşturan kişilerden bağımsız bir kişilik tanınır. Bu tür kişi veya mal toplulukları "tüzel kişiler" olarak tanımlanmaktadır. Bkz. **OĞUZMAN, Mustafa Kemal / SELİÇİ, Özer / OKTAY ÖZDEMİR, Saibe** (2011) Kişiler Hukuku, İstanbul, Filiz Kitabevi, s. 213-214.

⁴ **TEKİNALP (POROY/ ÇAMOĞLU)**, N.513, s.358.

⁵ RG 09.07.1956 tarih, 9353 sayı.

⁶ RG 14.02.2011 tarih, 27846 sayı.

⁷ **PULAŞLI, Hasan** (2022) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, 4.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, § 31, N. 3, s. 829, (**Şerh Cilt II**); **PULAŞLI, Hasan** (2024), Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 9. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, § 18, N.3, s. 311(**Genel Esaslar**); **BAHTİYAR, Mehmet** (2019) Ortaklıklar Hukuku, İstanbul, Beta Yayıncılık s.148(**Ortaklıklar**).

6102 sayılı Kanunda, anonim şirket denetiminin uzman ve bağımsız kişiler tarafından yapılması öngörülmüştür. Kanunun 397/4 maddesi uyarınca bağımsız denetime tabi olacak şirketler, 6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'ndaki kriterlere göre belirlenmektedir (RG 30.11.2022 tarih, 32029 sayı). İsviçre hukukunda denetçiler uzman ve bağımsız olmalarına rağmen halen anonim şirketin organıdır. Bkz. **PULAŞLI, Genel Esaslar**, § 18, N. 3, s. 311.

TTK genel gerekçesinde (paragraf 129) denetçilerin organ sıfatının sona erdiği belirtilmesine rağmen TTK m. 530 gerekçesinde "*Kanunen gerekli olan organlar teriminin anlamı öğretiyile mahkeme kararlarına bırakılmıştır. Bu hükmün anlamı, denetçinin organ olup olmadığı sorununun cevabı ile açıklık kazanacaktır.*" şeklinde ifade edilerek çelişkiye düşülmüştür. Denetçinin şirket organı olup olmadığının Kanunda açıkça yer

ile anonim şirketin iki zorunlu organı⁸ bulunduğu kabul edilmektedir⁹. Bu iki organ, yönetim kurulu ve genel kuruldur¹⁰. Genel kurul, anonim şirketin karar organı¹¹, yönetim kurulu ise şirketin yönetim ve temsil organıdır¹².

Anonim şirketler, fiil ehliyetlerini kazanabilmek için “zorunlu organ” olarak nitelendirilen bu organlara ihtiyaç duymaktadır¹³. Şirket organlarının gerçek kişilerin yanında, tüzel kişilerden oluşabilmesi de mümkündür¹⁴.

Türk Ticaret Kanunu’nda genel kurulun açık bir tanımı yapılmış değildir. Ancak kanundaki ilgili hükümler doğrultusunda genel kurul için bir tanımlama yapılabilmesi mümkündür. Bu doğrultuda genel kurul, usule uygun şekilde yapılan çağrı üzerine¹⁵ pay sahiplerinin veya temsilcilerinin, belirli bir gündemde yer alan hususları görüşmek ve bu gündem üzerine karar almak adına bir araya geldiği, ortaklık işleri kapsamında haklarını

almadığı ve bu hususun öğretiye bırakıldığı, hatta kanundaki bazı düzenlemelerin (örneğin denetçilerin de yönetim kurulu gibi ibra edilmesi) denetçiye adeta organ niteliği sağladığı yönündeki açıklamaları için bkz. **ALTAŞ, Soner** (2024) Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Şirketler, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 111, dipnot 1.

⁸ Zorunlu organ, tüzel kişilerin fiili ehliyetlerini kazanabilmeleri için mevzuat kapsamında bulunması gereken organlardır. Bkz. **OĞUZMAN / SELİÇİ / ÖZDEMİR**, Kişiler Hukuku, s. 240.

⁹ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, § 18, N.3, s. 311; **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 148; **ŞENER, Oruç Hami** (2019) Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 460(**Ortaklıklar**). **Şener**, aynı eser içerisinde “zorunlu organ” yerine “kanuni organ” şeklinde de tanımlamalarda bulunmuştur. Öğretide de aynı anlamı ihtiva etmekle birlikte bu tanımın “zorunlu organ”, “yasal organ”, “kanuni organ” şeklinde kullanıldığı görülmektedir.

¹⁰ **ŞENER, Ortaklıklar**, s.460; **ALTAŞ**, s. 111; **KARAEĞE, Özge** (2022) Anonim Şirket Genel Kurulunun Toplantıya Çağırılması, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 17(**Çağrı**); **BAHTİYAR, Mehmet/HAMAMCIOĞLU, Esra** (2014) Yeni TTK ya Göre Anonim Şirket Genel Kurul Toplantıları, İstanbul, Beta Yayıncılık, s. 1. Genel kurulun zorunlu organ olma hâlinin, genel kurulun pay sahiplerinin haklarını kullandıkları kurul olması sebebiyle oluşum şekli nedeniyle de mevcut olduğu yönünde bkz. **KARAEĞE, Çağrı**, s.18. Ayrıca TTK m. 530 hükmünde yönetim kurulunun mevcut olmaması ya da genel kurulun toplanamaması halinin şirketin fesih sebebi olması da genel kurulun zorunlu organ olduğunu göstermektedir.

¹¹ Karar organı, tüzel kişinin iradesini oluşturan ve diğer organlara talimat verebilmeye yetkili olan ve tüzel kişinin iç ilişkilerine dair karar alan organdır. Bkz. **OĞUZMAN / SELİÇİ / ÖZDEMİR**, s. 240.

¹² **TEKİNALP (POROY / ÇAMOĞLU)**, N.513, s. 358; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 31, N.2, s. 829.

¹³ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 31, N.1-N.2, s. 829; **PULAŞLI, Genel Esaslar**, § 18, N.1-N.2, s. 311; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 18.

¹⁴ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 31, N.2, s. 829. Yönetim kuruluna tüzel kişinin seçilmesi mümkündür. Ancak bu durumda TTK m. 359/2 gereğince tüzel kişi tarafından seçilen bir gerçek kişinin de ticaret sicile tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir. Tüzel kişi adına oy kullanacak kişi, tescil edilmiş bu kişi olacaktır.

¹⁵ TTK m. 416 kapsamındaki çağrısız genel kurul istisnası saklıdır.

kullandıkları karar ve irade organı¹⁶ olarak tanımlanabilecektir¹⁷. Genel kurulda alınan kararlar, hukuki sonuç meydana getiren irade beyanlarıdır. Bu nedenle hukuki işlem niteliğindedir¹⁸.

Genel kurul toplantısı haricinde pay sahiplerinin karar alma imkânı bulunmamaktadır¹⁹. Bu kapsamda limited şirketler için mevzuatta açıkça öngörölmüş bulunan²⁰ toplantı yapılmaksızın sirküler şekilde karar alınması imkânı, anonim şirket genel kurulları için söz konusu olmayacaktır²¹.

TTK madde 407/1 hükmünde “*Pay sahipleri şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanır. Kanuni istisnalar saklıdır.*” düzenlemesi bulunmaktadır. Maddeden, şirket iradesinin oluşturulmasını sağlayan pay sahipliği haklarının genel kurulda kullanıldığı²² ve

¹⁶ **PULAŞLI**, kanunda yer alan kurallar kapsamında iki genel kurul kavramının bulunduğunu belirtmektedir. Yazara göre birinci genel kurul kavramı, pay sahiplerinin üyelik haklarını kullanmaları ile şirketin iradesinin meydana geldiği işlevsel (fonksiyonel) genel kuruldur. İkinci genel kurul kavramı ise TTK 407-451 hükümlerinden hareketle, organizasyon hukuku unsuru olarak üyelik haklarını kullanma amacı ile pay sahiplerinin, belirli bir yerde, belirli bir gündemde yer alan hususlar hakkında karar almak üzere toplanması olarak belirtilmektedir. Bu konudaki açıklamaları için bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 32, N.1, s. 859. Genel kurul bir karar organı olduğu için sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu konudaki sorumluluk, kurulda alınan kararları uygulayan yönetim kuruluna aittir. Bu hususa dair bkz. **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 3.

¹⁷ **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 1; **PULAŞLI, Genel Esaslar**, § 18, N.7, s. 312; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 32, N.1, s. 859; **ARSLANLI, Halil**. (1959) Anonim Şirketler, Cilt II- Anonim Şirketin Organizasyonu, İstanbul, Fakülteler Matbaası, s.2; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 17; **NARBAY, Şafak** (2007) ‘TTK Tasarısında Anonim Ortaklık Genel Kurulunu Toplantıya Davete Yetkili ve Görevli Olanlara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi’ Hukuki Yorum ve Haber Dergisi S.7, ss.168-181, s. 168.

¹⁸ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, § 18, N.7, s. 312.

¹⁹ **MOROĞLU, Erdoğan** (2020) Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık s. 78(**Hükümsüzlük**); **GÜNAY, Ece Deniz** (2022) Anonim Ortaklıklarda Gündem Kapsamında Genel Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündeme İlişkin Hususlar, On İki Levha Yayıncılık, s. 84.

Anonim şirketler için fiziki ya da elektronik ortamda katılım ile toplantı yapılmaksızın veya örneğin karar yetersayısının sağlanamaması halinde bazı pay sahiplerinin toplantı dışında oy kullanması ile alınan kararlar yoklukla maluldür. Bkz. **Moroğlu, Hükümsüzlük**, s. 78.

²⁰ TTK m. 617/4 “*Herhangi bir ortak sözlü görüşme isteminde bulunmadıkça, genel kurul kararları, ortaklardan birinin gündem maddesi ile ilgili önerisine diğer ortakların yazılı onayları alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm ortakların onayına sunulması kararın geçerliliği için şarttır.*” denilmektedir.

²¹ İsviçre Borçlar Kanunu’nun 701’inci maddesine eklenen 3. paragraf ile 01.01.2023 tarihinden itibaren İsviçre hukukunda anonim şirketlerin fiziki (kâğıt üzerinde) ya da elektronik olarak sirküler tarzda karar alabilmesi mümkün hale gelmiştir. Bkz. **BRUGGER, Daniel** ‘Art. 701 OR’ paragraf 42. (<https://onlinekommentar.ch/en/kommentare/or701>)

(https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#part_3/tit_26/chap_2/lvl_A/lvl_II/lvl_4)

(<https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/yeni-isvire-sirketler-hukuku>) Bu yöntemle karar alabilmek için pay sahipleri veya temsilcilerinin sözlü olarak görüşme talep etmemiş olması gerekmektedir. Bu düzenleme ile çağrılı ya da çağrısız genel kurulun aksine, genel kurulda görüşme ve müzakere yapılmaksızın sadece karar verilebilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu tespit için bkz. **AKDAĞ GÜNEY, Necla** (2024) ‘Çağrısız Genel Kurul Toplantısı ve Toplantıda Bakanlık Temsilcisi Bulundurma Zorunluluğuna Dair Düşünceler’, Prof Dr. Zühtü AYTAÇ’a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, ss. 445-474. s. 450, dipnot 15 (**Çağrısız GK**)

²² Pay sahiplerinin bazı hakları genel kurulda kullanılmamaktadır. Hakların genel kurulda kullanmasının istisnası hallerine örnek olarak; genel kurul kararlarının iptaline ve geçersizliklerinin tespitine (m. 445, 446), dava açmaya, bilgi alma ve incelemeye (m. 437) dair haklar gösterilebilecektir. Bkz. **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 2; **BAHTİYAR**, Ortaklıklar, s. 150.

genel kurulun şirket işlerine dair kararların alındığı bir iç organ niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır²³. Genel kurul toplantısında alınan kararlar, şirketin iç ilişkisinde etkili olup²⁴ kural olarak şirketin dış ilişkisine yansıyacak şekilde karar alınması mümkün değildir²⁵. Bunun yanında genel kurulun, yönetim kurulu gibi şirketi temsil yetkisi de bulunmamaktadır²⁶. Genel kurulun şirket yönetimine dair görev ve yetkisi de bulunmamaktadır²⁷. Yalnızca bazı kararların genel kurul onayına tabi olması söz konusu olabilecektir²⁸.

Anonim şirketin faaliyetlerini organlar vasıtasıyla gerçekleştirmesi, organlar arasındaki yetki bölüşümü hususu üzerinde zamanla farklı görüşlerin oluşmasına sebebiyet vermiştir. Öğretide bu hususa dair zamanla oluşan teoriler “akit teorisi”, “kurum teorisi” ve “karma teori” olarak başlıklandırılmaktadır. Çalışmamız kapsamında bu teorilerden kısaca bahsedilmekle yetinilecektir.

Akit teorisini benimseyen görüş, anonim şirket iradesinin genel kurulda oluştuğunu, vekalet ve temsil hükümleri kapsamında şirket iradesinin yerine getirilmesi için kişi ya da kurumların yetkili kılındığını belirtmektedir²⁹. Yetkili kılınan ise yönetim organıdır ve şirket ile arasındaki ilişki, temelinde vekalet ilişkisidir³⁰.

Kurum teorisini benimseyen görüş, anonim şirketin tüzel kişilik ile doğan bir kurum olduğunu, anonim şirketin iki ayrı (6762 sayılı Yasaya göre üç ayrı) ve bağımsız organının olduğunu, organların şirket içerisindeki yetkilerini aralarında bölüştüklerini belirtmektedir³¹.

²³ Bkz. TTK madde 407 gerekçesi “Birinci fıkra genel kurulun, bir taraftan şirket işlerine ilişkin kararların alındığı bir iç organ olduğunu, diğer taraftan da şirketin iradesini oluşturmasının aracı olan pay sahipliği haklarının kural olarak- bu organda kullanıldığını hükme bağlamaktadır. Hükümün kendisine, doğrudan, pay sahiplerinin katılma, önerme, tartışma ve oy verme gibi yönetime ilişkin haklarını konu aldığı görülmektedir”. ŞENER, Ortaklıklar Hukuku, s. 460; AYHAN, Rıza / ÇAĞLAR, Hayrettin / ÖZDAMAR, Mehmet (2025) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 242; KARAEĞE, Çağrı, s. 19; ÖZER, Işık (2009) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kuruluna Elektronik Ortamda Katılım’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.4, ss. 623-662, s. 626. BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 1. Yazar genel kurulun almış olduğu kararların dış ilişkiye yansımaları için kararların yönetim kurulu tarafından uygulanması ya da kararların tescil ve ilan edilmesi gerektiğini belirtmektedir. (BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 1)

²⁴ ÇAMOĞLU (POROY/TEKİNALP), N.662, s. 529.

²⁵ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 1.

²⁶ ŞENER, Ortaklıklar, s.460 ÜNAL, Ahmet Cemil (2014) Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde CEO'nun Hukuki Konumu, Ankara, Adalet Yayınevi.s.12.

²⁷ ŞENER, Ortaklıklar, s. 460; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s.1-2

²⁸ ŞENER, Ortaklıklar, s. 460; TEKİNALP, Ünal (2015). Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul s.297, No.13-06; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s.2.

²⁹ PULAŞLI, Genel Esaslar, §18, N.4, s.311; PULAŞLI, Şerh Cilt II, §31, N.4, s. 830; TEKİNALP (POROY/ÇAMOĞLU), N.514, s. 358.

³⁰ ÜNAL, s. 9.

³¹ PULAŞLI, Genel Esaslar, §18, N.5, s.312; PULAŞLI, Şerh Cilt II, §31, N.5, s. 830; TEKİNALP (POROY/ÇAMOĞLU), N.514, s. 358.

Öğretide bu görüş kapsamında, organların ayrı bir tüzel kişilik sahibi olduğu şeklindeki uç düşüncelerin var olduğu da belirtilmektedir³².

Karma teoriyi benimseyen görüş ise bu iki görüş arasında yer alan bir görüştür ve İsviçre- Türk hukuk sistemleri tarafından benimsenmektedir. Kurum teorisinin aksine Türk hukukunda organların tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Tüzel kişilik, anonim şirketin kendisine aittir³³. Kanun koyucu tarafından denetçi ve yönetim kurulunun seçimi genel kurula bırakılmış (TTK m. 399, m. 359) genel kurula, şirketin temel konuları üzerinde karar organı olma niteliği verilmiştir. Kanun koyucu aynı zamanda yönetim kuruluna da bir kısım yetkiler vererek yönetim kurulunun genel kurulun emrine tabi bir organ olmadığını göstermiştir³⁴. Öyle ki, kanun koyucunun verdiği bazı yetkiler devredilemez yetkiler olup genel kurul tarafından kullanılması mümkün değildir³⁵.

Türk Ticaret Kanunu düzenlemeleri ile anonim şirket organları arasında görev ve yetki bölüşümü yapılarak³⁶ organlar arasında eşitlik ilkesi benimsenmiştir³⁷. Bu kapsamda şirket organlarına kural olarak kendi başlarına kullanabilecekleri yetkiler verilerek, bu yetkiler çerçevesinde her organın eşit olduğu kabul edilmiştir³⁸. Bu doğrultuda anonim şirkette genel kurulunun hâkim organ olduğu yönündeki “salt yetki teorisi”nin açıkça reddedildiği söylenebilecektir³⁹.

Anonim şirket organlarının yetki sınırlarının belirlenmesi son derece önemlidir. TTK ile getirilen hükümler kapsamında bu sınırın çizildiği söylenebilecektir. Kanun koyucu tarafından, şirket ile ilgili bir takım önemli konuların genel kurul tarafından karara bağlanması zorunlu kılınmıştır⁴⁰. Bu yetkiler sadece genel kurula tanınmış olup bu yetkilerin

³² Bu bilgi için bkz. **TEKİNALP (POROY/ÇAMOĞLU)**, N.514, s. 358.

³³ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, §18, N.6, s. 312; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 31, N.6 s. 830; **TEKİNALP (POROY/ÇAMOĞLU)**, N.515, s. 358-359.

³⁴ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, §18, N.6, s.312; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 31, N.6 s. 830; **TEKİNALP (POROY/ÇAMOĞLU)**, N.515, s. 358-359.

³⁵ **ÜNAL**, s. 10.

³⁶ **ÇAMOĞLU (POROY/TEKİNALP)**, N.663, s. 529.

³⁷ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, §19, N.59, s. 395; **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 460.

³⁸ **ÖZER**, s. 627.

³⁹ Bkz. Madde 375 gerekçesi. “Yönetim kurulunun devredilemez yetkilerini gösteren 375 inci madde yenidir. Bu hüküm ile, Ticaret Kanununda, organlar arasında işlev ayrımı yapılmış, organlar arasında işlev bağlamında güç yönünden denklik kabul edilmiş, buna karşılık genel kurulun her şeye kadir olduğuna ve bütün kararları alabilme yetkisi ile donatıldığına ilişkin salt yetki teorisi reddedilmiştir. Genel kurulun bir üst organ olduğu anlayışı Ticaret Kanununa yabancıdır.”

⁴⁰ **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.663, s. 529; Genel kurulun en geniş yetkiye sahip organ olduğu görüşü için bkz. **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.524, s. 371; aynı yönde bkz. **ALBAYRAK DOĞAN, Ayşe** (2020) ‘Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısına Çağrıya Yetkili Kurul/Kişiler’ Yürürlüğünün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu III, On İki Levha

başka bir organa devri mümkün değildir⁴¹. Bu devredilemez yetkilerin bazıları⁴² Kanunun 408'inci maddesinde toplu olarak sayılmaktadır⁴³. Maddenin ilk fıkrasında ise genel kurulun, kanunda öngörülen hâller dışında (nitelik ve işlev açısından uygun olmak şartı ile⁴⁴) esas sözleşme ile açıkça belirtilen hâllerde de karar alabileceği hüküm altına alınmaktadır⁴⁵. Bu kapsamda genel kurul, kanunda ve esas sözleşme ile açıkça öngörülmüş hâllerde karar alabilecektir. Ancak esas sözleşme ile genel kurula verilebilecek yetkiler, yönetim kurulunun devredilemez yetkileri dışındakiler olabilecektir⁴⁶. Bu durumda yönetim ve temsil organı olan yönetim kurulunun, kanun ya da esas sözleşme ile genel kurula bırakılmamış tüm yetkilere sahip olacağı söylenebilecektir⁴⁷. Öğretide, TTK madde 408'deki bu düzenlemenin genel kurulun yetkilerini bir hayli sınırlandığı ve yetki ağırlığının yönetim kuruluna

Yayıncılık, s. 103-118. s.103. Genel kurulun “en yüksek karar organı” olduğu yönünde bkz. **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 242.

⁴¹ **ÇAMOĞLU (POROY/TEKİNALP)**, N.524, s. 371.

⁴² Genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri bu madde ile sayılanlarla sınırlı değildir. Örneğin birleşme, bölünme, tür değişikliği, tasfiye memuru ataması kararları da genel kurulun devredilemez yetkileri arasındadır. Bu açıklamalar için bkz. **ERDEM, H.Ercüment** (2017) ‘Türk Ticaret Kanunu’nun Anonim Şirketler Genel Kurulları İçin Getirdiği Yenilikler’, Türk Ticaret Kanunu İle İlgili Makaleler (2009-2016), On İki Levha Yayıncılık, s.407-450 s. 411(**Yenilikler**). Kaldı ki Kanunun 408/2 maddesinde yer alan “Çeşitli hükümlerde öngörülmüş bulunan devredilemez görevler ve yetkiler saklı kalmak üzere, genel kurula ait aşağıdaki görevler ve yetkiler devredilemez” ibaresi, bu görev ve yetkilerin tahdidi olarak sayılmadığını göstermektedir. Nitekim madde gerekçesinde de “İkinci fıkra: İkinci fıkra genel kurulun devredilemez bazı yetkilerini toplu olarak göstermektedir. Ancak hükümde de belirtildiği gibi, genel kurulun devredilemeyen yetkileri sadece 408’inci maddenin ikinci fıkrası hükmünde yer alanlara özgülenmemiştir.” denilmektedir.

⁴³ TTK 408/2 maddesinde genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri “Esas sözleşmenin değiştirilmesi, Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları, Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin seçimi ile görevden alınması, Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması, Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi, Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı” şeklinde sayılmaktadır.

⁴⁴ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.524, s. 371; **KIRCA, İsmail / ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal / MANAVGAT, Çağlar** (2013) Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Temel Kavramlar ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara, s. 534-536; **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, N. 12.28b. Yönetim kurulunun devredilemez yetkilerine girmese dahi şirketin yönetsel yetkilerinin esas sözleşme ile genel kurula bırakılamayacağına dair görüşler için bkz. **KESKİN, Harun** (2018) ‘Anonim Şirket Genel Kurulu ile Yönetim Kurulu Arasındaki İlişkinin Tarihsel Süreçte Geçirdiği Değişim ve Organların Yetkilerine Genel Bir Bakış’ Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, C.34 S.3, ss. 241-274, s. 266-268, Genel kurulun yürütme yetkisinin bulunmaması karşısında, esas sözleşmeye konulacak hüküm ile dahi yürütmeye dair görevlerin genel kurul tarafından kullanılamayacağı yönünde bkz. **PULAŞLI, Hasan** (2024) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, Ankara, Adalet Yayınevi §32, N.33, s. 910 (Şerh Cilt II 2024)

⁴⁵ **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 9. TTK m. 408’in anonim şirkette organlar arasındaki işlevler ayrılığını belirttiği ve yönetim kurulunun görev ve yetkilerinin düzenlendiği TTK m. 374’ü tamamlayıcı nitelikte olduğu yönünde bkz. **KENDİGELEN, Abuzer** (2016) Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler ve İlk Tespitler, 3. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık s. 308(**İlk Tespitler**). **TEKİNALP**, madde 408/1 düzenlemesi ile ilgili iki hususun açığa kavuşturulduğunu belirtmiştir. İlki, kanunda başka yerlerde de genel kurulun görev ve yetkileri için düzenlemeler olduğu, diğeri ise esas sözleşme ile de genel kurula yetki ve görev verilebileceği hususudur. **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, N.13-10, s. 299.

⁴⁶ **ERDEM, Yenilikler**, s. 410.

⁴⁷ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.663, s. 529. Bu hususun aynı eserdeki diğer açıklaması için bkz. N.665, s. 530.

verilmesi sonucunu doğurduğu belirtilmektedir⁴⁸. Bu durumda, kanun veya esas sözleşme ile hiçbir organın yetkisine bırakılmayan hususlarda “açıkça yetkilendirilmemiş” genel kurulun karar almasının söz konusu olmayacağı söylenebilecektir⁴⁹. Çünkü TTK m.408/1 kapsamında genel kurulun karar alması için kanunda ya da esas sözleşmede “açık bir şekilde” yetki verilmesi aranmaktadır. Ancak öğretilerde bu durumun katı şekilde uygulanmaması ve durumun mahiyetine göre hareket edilmesi gerektiği yönünde görüşler de bulunmaktadır⁵⁰.

TTK’nın 374’üncü maddesi ile yönetim kurulunun, kanun ve esas sözleşme ile genel kurulun yetkisine bırakılan durumlar dışında, şirketin işletme konusunun yerine getirilmesine yönelik iş ve işlemler hakkında karar vermeye yetkili olacağı belirtilmektedir. Yönetim kurulu tarafından alınan bu kararların uygulanması da yine kendi görev ve yetki alanı içerisindedir⁵¹. TTK’nın 375. maddesi ile yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Bu madde TTK ile getirilen yeni bir hükümdür⁵². Burada belirtilen görev ve yetkilerin esas sözleşme ile düzenlense dahi genel kurula devri mümkün

⁴⁸ **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 8-9; **BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku**, s. 149-150; **MOROĞLU, Erdoğan** (2016) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık s. 223.(Değerlendirmeler); **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, N. 12.28a, s. 238.

⁴⁹ **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 223. Yazar bu duruma bir örnek olarak yönetim kurulunun, kendisinin devredilemez yetkileri kapsamında bulunmayan bir hususta genel kurul kararına başvuramayacağı veya genel kurulun kendiliğinden tavsiye niteliğinde karar alamayacağını vermektedir. (**MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 223) Eşitlik teorisinin esnetilebileceği ve devredilemez yetkiler de dahil olmak üzere yönetim kurulunun görev alanına giren konular hakkında pay sahiplerinin görüşlerinin öğrenilmesi amacı ile genel kurulda istişari oylama yapılmasının mümkün olduğu yönündeki görüş için bkz. **KAŞAK, Esra** (2019) Anonim Şirketlerde Genel Kurul ile Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Dağılımına İlişkin Temel Esaslar, On İki Levha Yayıncılık, s.521.

⁵⁰ **KESKİN**, öğretideki “kalan yetkilerin tamamının yönetim kuruluna atfedilmesi” sonucunu doğuran bu yaklaşım nedeniyle yönetim kurulunun adeta “üst-organ” anlamına gelecek bir duruma geldiğini, oysaki bu yaklaşımı savunanların da belirttiği üzere kanun koyucunun ast-üst ilişkisi oluşturmak değil denge kurmak amacında olduğunu belirtmektedir. Yazara göre hangi organın yetkili olduğunun tartışmalı olabileceği bir durumla karşılaşılması hâlinde, o durumun niteliği itibarıyla yönetsel bir husus mu yoksa pay sahiplerinin haklarına önemli bir müdahale içeren, menfaatlerinin söz konusu olduğu bir husus mu olduğu gözetilmeli ve durum “öz” itibarıyla sorgulanmalıdır. TTK m. 374/1 maddesi, karşılaşılan durumun niteliğini sorgulamadan kaçış hükmü olarak yorumlanmamalıdır. Bkz. **KESKİN**, s. 268-269.**ERDEM**, kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde alınacak kararların, durumun niteliği gereği genel kurulun görev ve yetkisine girdiğine Yargıtay tarafından karar verilebileceğini belirtmektedir. Yazar bu görüşüne örnek olarak, 6762 sayılı eski Ticaret Kanununda tasfiyede toptan satışların genel kurulun yetkisinde olduğuna dair (ETK m. 443/2) hükmünün, Yargıtay kararları doğrultusunda tasfiye dışında da uygulandığını, Yargıtay’ın bu görüşünün göz önünde bulundurularak TTK madde 408/2-f maddesine eklendiğini belirtmektedir. Bu açıklamalar için bkz. **ERDEM, Genel Kurul Yenilikler**, s. 411.

⁵¹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.664, s. 529.

⁵² Bkz. madde gerekçesi.

olmayacaktır⁵³. Yine yönetim kurulunun bu görev ve yetkilerden feragat etmesi de mümkün değildir.

Bu açıklamalar ışığında genel kurul ve yönetim kurulu, kanun ya da esas sözleşme ile kendilerine bırakılan alanlarda, kendi başlarına yetkilidir ve bu durumlarda birbirlerinin alanlarına müdahale etmeleri söz konusu olmayacaktır⁵⁴. Genel kurul ve yönetim kurulunun devredilemez yetkileri kapsamında bağımsız şekilde karar alabilmesine olanak sağlanan TTK hükümleri karşısında, kanun koyucunun organlar arasında eşitlik teorisi benimsenmiş olduğu açıktır⁵⁵. Bu kapsamda anonim şirkette genel kurulun üst organ konumunda olmadığı söylenebilecektir⁵⁶.

Anonim şirketin irade beyanı niteliğindeki genel kurul kararları, toplantıya katılmayan ya da olumsuz oy veren pay sahipleri de dahil olmak üzere tüm pay sahiplerini ve anonim şirket organlarını da bağlamaktadır⁵⁷. Önemle belirtilmesi gerekir ki bu husus için toplanma ve karar alma usullerine uygun olarak kararın alınması gerekmektedir⁵⁸. Bu kapsamda genel kurul kararlarının anonim şirket iç ilişkisinde doğrudan etkili olduğu söylenebilecektir⁵⁹. Anonim şirketin dış ilişkilerinde ise asıl yetkili organ yönetim kuruludur. Öğretide, yönetim kurulunun genel kurulun onayını almasını gerektirecek bazı istisnai hâllerde, genel kurul kararlarının yönetim kurulunca uygulanmak sureti ile dış ilişkide doğrudan etkili olabileceği kabul edilmektedir⁶⁰.

⁵³ TTK madde 375 gerekçesinde “Yönetim kurulu, Kanunun 375 inci maddesinde gösterilen bu yetkileri ne esas sözleşmeyle ne de bir kararla genel kurula veya kurulacak kurullara ve komitelere devredebilir. Yönetim kurulu, bu yetkilerden feragat da edemez.” denilerek bu durum açıkça belirtilmektedir.

⁵⁴ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 6, KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, 2013, s. 395.

⁵⁵ KAŞAK, s.515.

⁵⁶ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.663, s. 529; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 7. Bu durum TTK madde 374’ün gerekçesinde de “...Böylece, bu hüküm, bir anonim şirkette bütün yönetim yetkilerinin, bir üst kurul olması dolayısıyla genel kurula ait bulunduğu ve hatta ondan doğduğu, genel kurulun istediği görev ve yetkileri istediği anda yönetim kurulundan geri alabileceği yolundaki eskimiş anlayışa kapıları kapamıştır. Tasarı, organlar arasında işlevlerin ayrılığı ilkesini kabul etmiştir.” şeklinde net bir biçimde belirtilmiştir.

⁵⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 10; AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s. 242; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 2; BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, s. 150. Bağlayıcılık hususu çekimser oy veren pay sahipleri için de geçerlidir. Bu husus için bkz. AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 242.

⁵⁸ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 242.

⁵⁹ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 10; KARAEĞE, Çağrı, s. 20.

⁶⁰ Bu gibi hâllerde örnek olarak TTK m.356 kapsamındaki işletme ya da aynın kiralanması/devralınması sözleşmesinin genel kurul tarafından onaylanması gerekmesi ve TTK m. 538/2 kapsamındaki tasfiye halinde önemli miktardaki satışın genel kurul onayına tabi olması hâlleri gösterilmektedir. MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 10, dipnot 9; KARAEĞE, Çağrı, s. 19-20; TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, N.13-06, s. 297.

Pay sahiplerinin genel kurula katılması onlar için bir hak olup yükümlülük teşkil etmemektedir⁶¹. Denetçiler, Murahhas üyeler, en az bir yönetim kurulu üyesi ve gerektiğinde Bakanlık temsilcisinin genel kurula katılması ise bir yükümlülüktür⁶².

TTK madde 408/3 hükmünde⁶³ tek pay sahibi bulunan anonim şirketlerde, bu tek kişinin genel kurulun tüm yetkilerine sahip olduğu düzenlenmektedir⁶⁴. Genel kurul sıfatı ile alınacak bu kararların geçerli olabilmesi yazılılık koşuluna bağlanmıştır (m.408/3).

Genel kurul, kanunda belirlenen bir zaman aralığında veya gerektiğinde toplanan bir organ olduğundan, yönetim kurulu gibi daimî bir organ değildir. TTK m. 409 kapsamında olağanüstü toplantı yapılmasını gerektirecek durumlar olmadıkça, kural olarak genel kurulun yılda bir defa olağan genel kurul olarak toplanması yeterli olacaktır⁶⁵.

2. Genel Kurul Toplantı Çeşitleri

2.1. Olağan-Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı

Genel kurul toplantıları, yapılma zamanları açısından olağan ve olağanüstü genel kurul olmak üzere ikiye ayrılmaktadır⁶⁶. Kanun koyucu yönetim kurulunun, toplantı

⁶¹ TEOMAN, Ömer (2009) ‘Yürürlükteki Hukukumuz ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısına Katılmak Zorunda Olanlar’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.4, ss.19-33, s.20(**Genel Kurul**)

⁶² PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 32, N.1, s. 859. TTK madde 407/2 gerekçesinde ise bu husus “*Pay sahiplerinin genel kurula katılma hakları olup yükümlülükleri yokken, Murahhas üyeler, en az bir yönetim kurulu üyesi ve denetçi ile gereğinde işlem denetçisi (m. 400 ve 554) bakımından genel kurula katılma hem hak hem de yükümdür.*” denilerek, bu kişilerin genel kurula katılımı “hem hak hem de bir yükümlülük” olarak nitelendirilmiştir. Nitekim Murahhas üye ile en z bir yönetim kurulu üyesinin toplantıya katılmasının aynı zamanda bir hak olduğu, bunun yanında kanunda yer almasa da Murahhas müdürlerin de aynı kapsamda olması gerektiği yönünde bkz. ORBAY ORTAÇ, Nurdan/AL KILIÇ, Şengül (2018) ‘Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Murahhasların Genel Kurula Katılması’ Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C.4, S.2, ss. 211-238, s. 215-217. Bunun yanında denetçilerin genel kurulda görüş bildirebilmesi gerekçede “*kendilerini savunabilmeleri ve yaptıkları işlem ve kararları açıklayabilme olanakları yaratılmış ve böylelikle sorumluluk hukuku yönünden konumları güçlendirilmiştir.*” şeklinde açıklanmış olup, bu yönüyle denetçilerinin genel kurula katılımının aynı zamanda bir hak olarak görülebileceği düşünülmektedir. Bkz. Madde 407 gerekçesi.

⁶³ Bu fıkra hükmü maddeye alt komisyon tarafından eklenmiştir.

⁶⁴ Tek pay sahipli genel kurulun “fert organ” olduğu, birden fazla pay sahibinin mevcut olduğu genel kurulun ise “kurul organ” niteliğinde olduğu yönündeki açıklamalar için bkz. KARAEĞE, Genel Kurul Çağrı, s. 19; OĞUZMAN / SELİÇİ / ÖZDEMİR, s. 241.

⁶⁵ ALTAŞ, s. 111.

⁶⁶ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s.11; BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, s.156. ÇAMOĞLU, zaman kriteri yanında toplantı gündemini de bir ayırım kriteri olarak göstermektedir. Bkz. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), s. N.668, s. 533.

yapmadan karar almasına cevaz vermiş olmakla beraber (TTK m. 390/4), genel kurula böyle bir hak tanınmamıştır⁶⁷. Genel kurul, kararlarını toplantı yapmadan alamaz.

2.1.1. Olağan genel kurul toplantısı

TTK madde 409/1’de “*Genel kurullar olağan ve olağanüstü toplanır. Olağan toplantı her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır.*” düzenlemesi yer almaktadır.

Olağan genel kurul toplantısının, faaliyet döneminin bitiminden itibaren üç ay içerisinde⁶⁸ yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda anonim şirket genel kurulu, yılda en az bir defa toplanmalıdır⁶⁹. Toplantının olağanlığı, her sene gerçekleştirilmesi ve aşağıda belirtildiği üzere asgari olarak TTK madde 409’da belirtilen hususlar üzerinde müzakere edilerek karar alınmasından dolayıdır⁷⁰.

Her ne kadar olağan genel kurul toplantısı faaliyet döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içerisinde yapılmalı ise de uygulamada şirketlerin bu süreyi geçirdiği sıkça görülmektedir. Bu nedenle öğretide bu sürenin uzatılması gerektiğine dair görüşler bulunmaktadır⁷¹. Olağan genel kurul toplantısının belirtilen süre içerisinde gerçekleştirilmemesi hâlinde kanunda herhangi bir yaptırım öngörülmuş değildir⁷². Ancak toplantının yapılmaması ya da süresinin geciktirilmesi hâlinde, genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olan yönetim kurulunun hukuki sorumluluğunun doğması ihtimali

⁶⁷ ALBAYRAK DOĞAN, s. 103.

⁶⁸ İsviçre hukukunda bu süre altı ay, Alman hukukunda ise sekiz aydır. Bu bilgi için bkz. PULAŞLI, *Şirketler Genel Esaslar*, § 18, N.16, s. 316, dipnot 6.

⁶⁹ PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, § 32, N54, s. 878; DOMANIÇ, Hayri (2011 (1988 Yılı Birinci Baskıdan Tıpkı Bası Yapılmıştır)) *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması*, Cilt II, İstanbul, Vedat Yayıncılık, s. 800.; ARSLANLI, *Anonim şirketler*, s.11; ANSAY, Tuğrul (1982) *Anonim Şirketler Hukuku*, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 170.

⁷⁰ KARAEGE, Çağrı, s.20, TEKİNALP, *Sermaye Ortaklıkları*, s.303, No.13-15.; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 463.

⁷¹ Ülkemizde olağan genel kurul toplantılarının genellikle kanunda belirtilen mart ayından aylar sonrasında yapıldığını, bu nedenle sürenin mehzaz hukuk da gözetilerek altı ay olarak değiştirilmesinin daha uygun olacağı yönünde bkz. PULAŞLI, *Genel Esaslar*, § 18, N.16, s. 316, dipnot 6.

⁷² AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 246; ERDEM, *Yenilikler*, s. 414. Sürenin düzen hükmü olduğu yönünde bkz. KARAEGE, Çağrı, s. 20.

bulunmaktadır⁷³. Bu durumda salt kanunda öngörülen sürenin geçirilmiş olması, alınan genel kurul kararlarının geçerliliğini etkilemeyecektir⁷⁴. Ayrıca her faaliyet dönemi birbirinden bağımsız olduğundan, bir sene olağan genel kurulu toplantısının yapılmaması hali, diğer sene olağan genel kurul toplantısının yapılmasına engel değildir⁷⁵. Uygulamada bu duruma genellikle, aile tipi az ortaklı anonim şirketlerde tescile tabi bir karar alınmasının gerekmediği durumlarda rastlanmaktadır.

TTK madde 409 hükmünde, olağan genel kurul toplantısında gündemde yer alması gereken konular belirtilmektedir. Bu sayılan hususlar asgari olup, son faaliyet döneminde gerekli görülen başkaca konulara da gündemde yer verilmesi mümkündür (TTK m. 409/1). İlgili maddede asgari gündem konuları “*organların seçimi, finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık raporu, kârın kullanım şekli, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesi, yönetim kurulu üyelerinin ibralarının müzakeresi*” olarak belirtilmektedir. Bu madde içeriğine paralel düzenlemeler TTK’ya dayanılarak hazırlanan Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik⁷⁶ 5/1-a maddesinde de yer almaktadır⁷⁷.

Hesap dönemleri takvim yılı olarak belirlenen, yani özel bir hesap dönemi kullanmayan anonim şirketler için olağan genel kurul toplantısı, her yıl en geç mart ayı bitimine kadar yapılmalıdır⁷⁸. Özel hesap dönemi belirlenmiş ise en geç bu hesap döneminin bittiği günü izleyen üçüncü ayın sonuna kadar olağan genel kurul toplantısı yapılmalıdır⁷⁹.

⁷³ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 11.; BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, s.156. ERDEM, Yenilikler, s. 414.

⁷⁴ KARAEĞE, Çağrı, s.20; ERDEM, Yenilikler, s. 414.

⁷⁵ ŞENER, Ortaklıklar, s. 463.

⁷⁶ RG 28.12.2012 tarih, 28481 sayı. Çalışmada “GTY” olarak adlandırılacaktır.

⁷⁷ Yönetmeliğin ilgili maddesinde kanundaki “faaliyet dönemi” ibaresi yerine “hesap dönemi” ibaresi kullanılmaktadır.

⁷⁸ ALTAŞ, s. 116.; PULAŞLI, Genel Esaslar, § 18, N.16, s. 316; ŞENER, Ortaklıklar, s. 463. Covid-19 salgının yaşandığı dönemde Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından 20 Mart 2020 tarihinde yapılan bir duyuru ile “6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve şirket sözleşmesine uygun olarak yönetim organları tarafından daha önce toplantıya çağrılan anonim ve limited şirketlerin olağan genel kurullarının, erteleme kararı alınması amacıyla genel kurulun toplanması beklenmeksizin, yönetim organları tarafından alınacak bir kararla iptal edilmesi imkanı tanındığı” belirtilmiştir. Bu duyuru için bkz. <https://icticaret.ticaret.gov.tr/haberler/sirketlerin-genel-kurul-toplantilarina-iliskin-aciklama>

⁷⁹ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 32, N54, s. 878.

TTK m. 418’de yer alan gerekli toplantı nisabının sağlanamaması veya TTK m. 420 kapsamında azınlığın talebi doğrultusunda toplantının ertelenmesi hâlinde, ertelenen izleyen toplantılar da yine olağan genel kurul toplantısı sayılacaktır⁸⁰.

6762 sayılı mülga Ticaret Kanununda yer alan, esas sözleşme ile yıl içerisinde birden fazla kez kâr dağıtılmasının öngörülmesi hâlinde, her dağıtım işlemi için genel kurulun olağan toplantı yapmasına yönelik hüküm, TTK’ya alınmamıştır⁸¹.

2.1.2. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı

Olağanüstü genel kurul toplantıları, olağan genel kuruldaki farklı olarak belirli bir süre aralığı olmaksızın, şirket için gerekli olan hâllerde yapılacaktır (TTK m. 409/2). Bu kapsamda olağanüstü genel kurul toplantısının bir sene içerisinde birden fazla kez yapılması söz konusu olabileceği gibi, hiç yapılmaması da mümkündür⁸². Bu toplantı türü, GTY madde 5/1-b düzenlemesinde “*Şirket için lüzumu halinde veya zorunlu ve ivedi sebepler çıktığı takdirde yapılan ve gündemini toplantı yapılmasını gerektiren sebeplerin oluşturduğu toplantılar*” olarak tanımlanmaktadır. Olağanüstü genel kurul toplantısının yapılmasının gerekliliği, azınlığın genel kurulun toplantıya çağırılması talebi üzerine ya da örneğin sermaye kaybı durumunda (TTK m. 376) olduğu gibi kanun gereği de oluşabilecektir⁸³. Toplantının zamanı ve konusu hakkında olağan genel kurullarda olduğu gibi önceden bir belirlilik bulunmamaktadır⁸⁴. Toplantı, gereklilik hâlinde yapılacak ve toplantının yapılmasını gerektiren nedenler, toplantının gündemini oluşturacaktır (GTY m. 5/1-b).

⁸⁰ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 246; BAHTİYAR, *Ortaklıklar Hukuku*, s.156; KARAEĞE, *Çağrı*, s.21, İMREGÜN, Oğuz (1989). Anonim Ortaklıklar, 4.baskı, İstanbul, s. 108-109.

⁸¹ Bkz. TTK 409 gerekçesi. PULAŞLI, eski mevzuatta yer alan bu hükmün kanuna alınmamış olması nedeniyle olağan genel kurulun kural olarak yılda birden fazla kez toplanamayacağını belirtmektedir, bkz. PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, § 32, N57, s. 880. Yılda birden fazla kar dağıtan anonim şirketler için, her dağıtımda genel kurulun toplantıya çağırılması gerektiği yönünde bkz. AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 246.

⁸² BAHTİYAR, *Ortaklıklar*, s. 156.; DOMANIÇ, *Cilt II*, 2011, s. 805.

⁸³ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 246; PULAŞLI, *Genel Esaslar*, § 18, N. 18, s. 317. TTK m.403/5 kapsamında denetçinin olumsuz görüş vermesi halinde, bu görüşün tesliminden itibaren yönetim kurulunun 4 iş günü içerisinde genel kurulu yeni bir yönetim kurulu seçilmek üzere toplantıya çağırması gerekmektedir. Olumsuz görüş verilen finansal tablolar gerçeği yansıtmadığından, yani tablolarda belirtilen kâr-zarar doğru olmadığından, tablo sonuçları göz önünde bulundurularak bir karar alınması mümkün olmayacaktır. Seçilen yeni yönetimin yeni bir bilanço hazırlaması gerekecektir. Bu bilgi için bkz. ÖZKAN, *Raziye Aksu* (2019) *Finansal Tabloların Tutulması ve Hukuksal Sonuçları*, On İki Levha Yayıncılık, s. 401,402. Bu kapsamda bizce denetimin olumsuz görüşü sonrasında yapılması gereken genel kurul toplantıları da yasadaki kaynaklı olarak olağanüstü şekilde yapılacaktır.

⁸⁴ KARAEĞE, *Çağrı*, s. 22, TEKİNALP, *Sermaye Ortaklıkları*, s. 303, No. 13-15; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 463.

Bunun yanında olağanüstü toplantı gündeminin olağan genel kurullarda yer alması gereken konulardan oluşmasına bir engel bulunmamaktadır. Bu kapsamda olağan genel kurullarda asgari şekilde görüşülecek konular da dahil olmak üzere, genel kurulun görev ve yetkisi içerisinde bulunan her konunun olağanüstü genel kurullarda görüşülmesi mümkündür⁸⁵.

Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantıları arasında usul ve şekil bakımından farklılık bulunmamaktadır⁸⁶. Yine kararların etkisi ve geçerliliği açısından da bir fark bulunmamaktadır⁸⁷. Bu kapsamda genel kurul toplantısının olağan ya da olağanüstü olması hâli, toplantıda alınan kararların geçerliliğinde tek başına bir kriter değildir⁸⁸.

İki toplantı türü için de GTY madde 7/2 maddesinde yer alan “*Esas sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabi olan şirketlerde bu amaçla yapılacak genel kurul toplantıları, ancak bu izin alındıktan sonra yapılır*” düzenlemesinin göz önünde bulundurulması gerekliliği de unutulmamalıdır.

2.2. Elektronik Katılımlı Genel Kurul⁸⁹

TTK ile anonim şirket genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılabilme imkânı getirilmiştir⁹⁰. Bu düzenlemenin, günümüz teknolojik gelişmelerin şirketler hukukuna bir yansıması olduğu söylenebilecektir. Kanun ile genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım imkânının tanınması, özellikle çok ortaklı anonim şirketlerdeki

⁸⁵ DOMANIÇ, Cilt II, 2011, s. 803-804.

⁸⁶ AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s. 246; KARAEĞE, Çağrı, s.22 ŞENER, s. 163; ERDEM, Yenilikler, s. 414.

⁸⁷ ANSAY, s. 170.

⁸⁸ KARAEĞE, Çağrı, s. 22.

⁸⁹ Öğretide ve mevzuatta TTK 1527’de imkân tanınan genel kurul toplantı türünün farklı başlıklar altında açıklandığı görülmektedir. Bir kısım yazarlar “elektronik genel kurul” ana başlığı altında “elektronik katılımlı genel kurul” ve “sanal genel kurul” başlıklarına yer vererek, TTK kapsamındaki toplantıları “elektronik katılımlı genel kurul” olarak tanımlamaktadır. Bkz. ÖZDAL, Şule (2016) Anonim Ortaklıkta Elektronik Katılımlı Genel Kurul, (doktora tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı s. 13-16; KORKUT, Ömer/CENGİL, Mehmet Fatih (2022) ‘Dijital Çağda Genel Kurul (Anonim Şirket Genel Kurul Toplantılarına İlişkin İsviçre Borçlar Kanunu Değişikliği Hakkında Değerlendirmeler)’. Ankara Hacı Bayram Veli üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.26, S.3, ss. 275-324, s.288-290. Bazı yazarlar ise TTK düzenlemesinde yer alan genel kurul türünü açıklamak için “elektronik genel kurul” başlığını kullanmaktadır. Bkz. KARAEĞE, Çağrı, s. 27 vd. Bir kısım yazarlar ise TTK m. 1527 hükmünün başlığı ile uyumlu olarak “elektronik ortamda genel kurul” başlığı altında açıklama yapmaktadır. Bkz. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), s.590; PULAŞLI, Genel Esaslar, s. 323. Belirtilen tanımlarda ortak bir görüş sağlanamamış olması karşısında uygun olduğunu düşündüğümüz “elektronik katılımlı genel kurul” başlığı altında inceleme yapılacaktır.

⁹⁰ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 11.

güç boşluğu zafiyetinin azalmasına hizmet etmektedir⁹¹. Bu kapsamda çok ortaklı ve özellikle pay senetleri borsada işlem gören şirket ortaklarının toplantılara ilgisiz olması ya da başkaca nedenlerle toplantılara fiziken katılamaması nedeniyle şirketin işleyişinde azlık bir grubun etkili olması sorununa bu toplantı türü ile çözüm oluşturulduğu söylenebilecektir⁹². Toplantılara elektronik ortamda katılım sağlanabilmesinin, yabancı ortaklı şirketler açısından da büyük bir kolaylık yaratacağı şüphesizdir.

TTK m. 1527/5'te “Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur.” denilmektedir. Bu durumda toplantıya fiziken katılan pay sahipleri ile elektronik ortamda katılan pay sahipleri arasında bir ayırım olmayacak, toplantıya iki yöntemle katılan pay sahipleri aynı haklara sahip olacak ve ortakların katılma, öneri, görüş, oy verme eylemleri fiziki katılımın bütün hukuki sonuçlarını oluşturacaktır⁹³.

Genel kurula elektronik ortam yolu ile katılım ve oy verme işlemlerinin gerçekleştirilmesi usulünün ayrıntılı olarak düzenlemesi gerekliliği karşısında, kanunun 1527/5 maddesi ikinci cümlesi ile uygulama esaslarının Bakanlıkça çıkartılacak bir yönetmelik⁹⁴ ile düzenleneceği belirtilmiştir. Bu kapsamda “Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik” Resmî Gazetede yayımlanmıştır⁹⁵. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi sonucunda, pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketler açısından elektronik genel kurul sisteminin uygulanması zorunlu hâle gelmiştir⁹⁶. Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihi 01.10.2012 olup, zorunluluk bu tarihten itibaren başlamıştır. Diğer şirketler açısından ise bu sistemin uygulanması ihtiyari niteliktedir⁹⁷. Mezkûr Kanun maddesinin altıncı fıkrasında ise elektronik genel kurulun esas ve usullerine

⁹¹ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.716, s. 590-591; KENDİGELEN, İlk Tespitler, s. 601; ÜÇİŞİK, Güzin / AYDIN, Çelik (2013) Anonim Ortaklıklar Hukuku, Cilt I, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 223; PULAŞLI, Hasan, Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum, ss. 5-76, s. 74-75. (Elektronik Ortam); KARAEĞE, Çağrı, s. 28.

⁹² KARAEĞE, Çağrı, s. 28

⁹³ ÖZER, s. 636.

⁹⁴ Maddenin ilk halinde “yönetmelik” yerine “tüzük” ibaresi kullanılmış olup, 26.06.2012 tarihli ve 6335 sayılı Kanun ile bu husus “yönetmelik” olarak değiştirilmiştir.

⁹⁵ RG, 28.08.2012 tarih, 28395 sayı. Çalışmada “EGY” olarak bahsedilecektir.

⁹⁶ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 157; AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s.247.

⁹⁷ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 157; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.716b, s. 591; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 19; KARAEĞE, Çağrı, s. 28. Şirketlerin esas sözleşmeye konulacak bir madde ile bu durumu zorunlu hale getiremeyeceğine dair görüşü için bkz. ARI, Zekeriyya (2009) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Elektronik Ortama İlişkin Hükmü (Tasarı 1527) ve Sanal Genel Kurul’ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.8, S.3-4, ss. 177-197, s. 190.

dair Bakanlık tarafından bir tebliğ⁹⁸ çıkartılacağı belirtilmiştir. Bunun üzerine “Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ” Resmî Gazete ile yayımlanmıştır⁹⁹.

EGY’nin 5’inci maddesinde, elektronik ortamda genel kurula katılma ve oy vermeye yönelik esas sözleşme hükmü örneği yer almakta olup¹⁰⁰ üzerinde değişiklik yapılmaksızın bu metnin, esas sözleşmenin genel kurul toplantılarına dair maddesinin içerisine eklenmesi gerekmektedir (TTK m. 1527/5, EGY m. 5). Bu kapsamda sadece esas sözleşmesinde bu hükmü içeren anonim şirketler, elektronik katılımlı genel kurul toplantısı yapabilecektir¹⁰¹.

TTK 1527/1 maddesinde “Şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, sermaye şirketlerinde yönetim kurulu ve müdürler kurulu *tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi*, bazı üyelerin fiziken mevcut bulundukları bir toplantıya bir kısım üyelerin *elektronik ortamda katılması* yoluyla da icra edilebilir.” denilmekle, elektronik ortamda yönetim ve müdürler kurulu toplantılarını yapılmasında ikili bir ayrıma gidildiği anlaşılmaktadır. Madde ile bu toplantıların fiziki katılım olmaksızın tamamen elektronik ortamda ya da bir kısım üyelerin fiziken bulunduğu toplantılara diğer üyelerin elektronik ortam ile katılması yoluyla yapılabileceği açıkça düzenlenmektedir¹⁰².

⁹⁸ Maddenin ilk hâlinde “tebliğ” ibaresi yerine “yönetmelik” ibaresi yer almakta olup, 26.06.2012 tarih 6335 sayılı Kanun ile bu husus “tebliğ” olarak değiştirilmiştir.

⁹⁹ **RG , 29.08.2012 tarih, 28396 sayı.** Çalışmada “EGT” olarak bahsedilecektir. TTK’nın 1527/6 maddesinde Tebliğin çıkartılma amacının “*oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine internet sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usulleri*” düzenlenmesi olduğu belirtilmektedir. **KENDİGELEN**, bu maddede yer alan “temsilciye talimat verme” hususunu, pay sahibinin internet üzerinden doğrudan oy kullanabilme imkânı varken, temsilcisine talimat vermesinin anlamsız olduğu gerekçesiyle eleştirmektedir. Bkz. **KENDİGELEN, İlk Tespitler**, s. 602, dipnot 33.

¹⁰⁰ İlgili maddede yer alan sözleşme hükmü örneği şöyledir; “*Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım, Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan hak sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanunu’nun 1527’nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkân tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında esas sözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır*”.

¹⁰¹ Covid-19 salgının yaşandığı dönemde Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından 20 Mart 2020 tarihinde yapılan bir duyuru ile genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılması hususunda kolaylıklar sağlanmıştır. Duyuru içerisinde esas sözleşmesinde EGY madde 5’te yer alan hüküm yer almasa bile, hükmün eklenmesine dair esas sözleşme değişikliğinin sonraki ilk genel kurul toplantısında yapılması şartı ile şirketlerin elektronik genel kurul toplantısı yapabileceği belirtilmiştir. Bu duyuru için bkz. <https://icticaret.ticaret.gov.tr/haberler/sirketlerin-genel-kurul-toplantilarina-iliskin-aciklama>.

Genel Müdürlüğün bu duyurusunun tavsiye niteliğinde olduğunun kabul edilebileceği ve bu yazı ile TTK, ikincil mevzuat koşullarının aranmamasının normaler hiyerarşisine aykırı olduğu tespiti yönünde bkz. **KARAEĞE, Çağrı**, s. 30, dipnot 64.

¹⁰² **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s.158.; **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 13.

Anonim şirket genel kurul toplantıları açısından ise 1527/1 fıkrasında olduğu gibi “tamamen elektronik ortamda yapılabilme”ye dair açık bir hüküm bulunmamaktadır¹⁰³. Genel kurul toplantılarına dair 1527/2, 1527/5 maddelerinde “*genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme*” hususları düzenlenmektedir. Yine EGY madde 9/1’de toplantının “*fiziki ve elektronik ortamda aynı anda*” açılacağı açıkça belirtilmektedir. Bu durum, öğretide genel kurul toplantısının sanal genel kurul şeklinde yapılabilip yapılamayacağı hususunun sorgulanmasına ve farklı görüşlerin oluşmasına sebebiyet vermiştir.

Görüşlerin incelenmesine geçmeden önce, elektronik katılımlı genel kurul ile bağlantılı olan “sanal genel kurul” kavramının incelenmesi gerekmektedir¹⁰⁴. Sanal genel kurul, fiziki bir toplantı yeri olmaksızın genel kurul toplantısının tamamen elektronik ortamda gerçekleştirildiği genel kurul toplantılarıdır¹⁰⁵. Bir görüşe göre sanal genel kurulda yalnızca pay sahipleri değil, toplantıya katılmaları zorunluluk arz eden diğer kişiler de fiziki bir katılımda bulunmamaktadır¹⁰⁶. Bir başka görüşte ise sanal genel kurul toplantısı, fiziki katılımı dışlayan ve fiziki katılım imkânı olmaksızın tüm pay sahiplerinin tamamen çevrimiçi şekilde katılım sağladığı toplantılardır¹⁰⁷. Bu görüş kapsamında toplantıya katılması zorunlu kişilerin toplantıya fiziki şekilde katılması, yapılan toplantının sanal genel

¹⁰³ **KENDİGELEN**, eserinde elektronik genel kurul toplantılarını incelerken “*tüm ticaret şirketlerinde, tüm kurul toplantılarının, yani gerek ortaklar kurulu veya genel kurulun, gerek yönetim veya müdürler kurulu toplantılarının elektronik ortamda yapılabilmesine olanak tanınması*” şeklinde bir tespitte bulunmuş olup, toplantının elektronik ortamda yapılması yönünden, yönetim kurulu toplantıları ile genel kurul toplantıları arasında bir ayrıma gitmemiştir. Bkz. **KENDİGELEN, İlk Tespitler**, s. 600-601.

¹⁰⁴ AktG §118a maddesi ile Alman hukukunda sanal genel kurul toplantısı yapılması mümkün hale gelmiştir. Sanal genel kurul toplantısının iki şekilde yapılması mümkündür. Bunlardan ilki esas sözleşmede bu toplantı türünün belirlenmesi, diğeri ise esas sözleşmede sanal genel kurul toplantısı yapılabilmesi için yönetim kuruluna yetki verilmesidir. (https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_118a.html) Sanal genel kurulun esas sözleşmede direkt belirlenmesi hâlinde fiziki genel kurul toplantısının tamamen dışlayıcı şekilde katı bir seçim olacağı, esas sözleşme ile yetkinin yönetim kuruluna verilmesinin şirkete esneklik sağlayacağına dair görüşleri için bkz. **AY KAPLAN, Ülkü** (2023) ‘Alman Hukukuna Göre Anonim Şirketlerde Sanal Genel Kurul ve Sanal Genel Kurulu Türk Hukukuna Uygulanabilirliği’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.39, S.2, ss.409-448. s. 425-426(**Sanal Genel Kurul**).

İsvBK revizyonu kapsamında “sanal genel kurul” başlıklı 701d maddesi ile genel kurul toplantısının, esas sözleşmede bir düzenleme olması ve yönetim kurulunun toplantıya çağrıda bağımsız oy hakkı temsilcisi belirlemesi halinde herhangi bir yer olmaksızın elektronik ortamda yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. (https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#fnbck-d7e25853) Bu bilgiler ve bağımsız oy temsilcisinin atanmasının, teknoloji ile arası iyi olmayan pay sahiplerinin bizzat katılmadan oy temsilcisi aracılığı ile oy kullanması imkanını verdiği ve olumlu bir şart olduğu yönündeki değerlendirmeleri için bkz. **KORKUT / CENGİL**, s. 291.

¹⁰⁵ **ARI**, s. 192.

¹⁰⁶ **ÖZDAL**, s. 17; **KORKUT/CENGİL**, s. 290.

¹⁰⁷ Bu açıklama için bkz. **KAPLAN, Sanal Genel Kurul** s. 441. Yazar ayrıca sanal genel kurulun, pay sahiplerinin fiziki katılımını yasaklayıcı olduğunu belirtmektedir. Nitekim Alman hukukunda anonim şirketin sanal genel kurul toplantısı yapması halinde pay sahipleri toplantıya fiziken katılamayacaktır (Aktiengesetz § 121 4b, https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_121.html). Detaylı açıklamalar için bkz. **KAPLAN, Sanal Genel Kurul** s. 410 vd.

kurul toplantısı olmasını engellemeyecektir. Burada önemli olan husus, pay sahiplerinin tamamının sanal ortamda toplantıya katılmasıdır. Ancak sanal genel kurulda, pay sahiplerinin toplantıya fiziken katılması mümkün olmamalı, adeta yasaklanmalıdır¹⁰⁸. Bu görüşler kapsamında toplantıya katılması zorunlu kişilerin fiziken katıldığı ve isteyen pay sahiplerinin de fiziken katılması imkânının bulunduğu (yani fiziken var olan) toplantıya, tüm pay sahiplerinin elektronik ortamda katılmayı seçmesi hâlinde sanal genel kuruldan bahsedilemeyeceği söylenebilecektir.

BAHTİYAR, TTK 1527’nci maddesinin ilk fıkrasında yer alan açık düzenlemenin beşinci fıkrada bulunmaması ve gerekçede de böyle bir ayırımdan bahsedilmemesi nedeniyle, anonim şirket genel kurul toplantılarının tüm pay sahiplerinin elektronik ortamda katılımı ile fiziken bir toplantı olmaksızın yapılamayacağını¹⁰⁹, pay sahiplerinin bir kısmının muhakkak fiziken katıldığı toplantıya bir kısım pay sahiplerinin elektronik ortamda katılabileceğini savunmaktadır. Yazar ayrıca, tüm ortakların elektronik yöntemle katıldığı genel kurul toplantılarında alınan kararların oy birliği ile alınsa dahi yok hükmünde olduğunu belirtmektedir¹¹⁰.

KARAEĞE, anonim şirket pay sahiplerinin haklarını genel kurulda kullanacaklarını (TTK m. 407/1), “murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin” ve denetçilerin genel kurul toplantısında hazır olması gerektiğini (TTK m. 407/2), yine TTK m. 333 kapsamına giren şirketlerin ve “Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan” şirketlerin genel kurul toplantılarında başkanlık temsilcisi bulunmasının zorunlu olduğunu (TTK m. 407/3, GTY m. 32/1-b), bu kişilerin fiziken genel kurula katılmasının zorunluluğu karşısında fiziki bir toplantı yapılmasının şart olduğunu belirtmektedir¹¹¹. Ayrıca EGY madde 9’da yer alan “Genel kurul toplantısı fiziki ve elektronik ortamda aynı anda açılır.” düzenlemesinin de genel kurul toplantısının tamamen elektronik ortamda yapılamayacağı hususunu desteklediğini belirtmektedir¹¹².

ÖZER, genel kurula katılmak zorunda olan kişiler ile “toplantıya katılmak isteyen pay sahipleri veya temsilcileri” ile yapılacak fiziki bir genel kurul toplantısına, fiziki katılım

¹⁰⁸ KAPLAN, Sanal Genel Kurul, s. 442. Sanal genel kurulda, elektronik katılımlı genel kuruldakinin aksine, toplantıya elektronik ortam ile ya da fiziki katılım arasında seçim yapma şansı bulunmamaktadır. Bkz. KORKUT / CENGİL, s. 289.

¹⁰⁹ Aynı yönde ŞENER, Ortaklıklar, s. 461.

¹¹⁰ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s.158; BAHTİYAR/HAMACIOĞLU, s. 14-15.

¹¹¹ KARAEĞE, Çağrı, s. 29; Aynı yönde ÜÇİŞİK/ÇELİK, s. 224.

¹¹² KARAEĞE, Çağrı, s. 29.

sağlayamayacak pay sahiplerinin elektronik ortam ile (online) katılabileceğini belirtmektedir¹¹³.

PULAŞLI, toplantıya katılmak zorunda olan kişilerin fiziken katıldığı bir genel kurul toplantısının mevcudiyeti hâlinde, pay sahiplerinin elektronik ortam yolu ile katılım sağladığı bir genel kurul toplantısının yapılabileceğini belirtmektedir¹¹⁴. KORKUT/CENGİL, bu fikri destekleyerek bu kişilerin toplantıda fiziken mevcut olması hâlinde ortada bir sanal genel kurul toplantısından bahsedilemeyeceğini ve böyle bir toplantının elektronik katılımlı genel kurul toplantısı olarak kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir¹¹⁵.

Benzer yönde ÇAMOĞLU ve AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR ise anonim şirket genel kurul toplantılarının fiziken yapıp bazı ortakların elektronik ortamda katılımı şeklinde yapılabileceği gibi tüm ortakların elektronik ortam ile katılımı sonucunda da yapılabileceğini belirtmektedir¹¹⁶.

ARI, anonim şirket elektronik genel kurul sistemini TTK tasarısı ve “sanal genel kurul”¹¹⁷ kavramı üzerinden değerlendirmekte ve tasarının genel gerekçesi ile madde gerekçesinde genel kurul toplantısı açısından fiziki kurulun varlığının istendiğini belirtmektedir. Ancak devamında, gerekçede yer alan hususların madde metnine yansıtılmadığını, madde metninde elektronik ortamdan bahsedilerek bu hususta herhangi bir sınırlama da getirilmediğini söylemektedir. Bu nedenle gelecek teknolojik gelişme ve ihtiyaçlar da göz önünde bulundurularak maddenin sanal genel kurul yapılmasına izin verdiği şeklinde anlaşılması gerektiğini savunmaktadır¹¹⁸.

KAPLAN, TTK kapsamında sanal genel kurulun yapılma ihtimali olup olmadığını değerlendirdiği çalışmasında, fiziki toplantı yapılmaksızın, toplantıya katılması zorunlu kişiler ve tüm pay sahiplerinin elektronik ortamda toplantı yapabilmesine engel bir hüküm olmadığını, bu kişiler toplantıya fiziki katılsa dahi tüm pay sahiplerinin elektronik ortamda katılım yapması hâlinde durumun sanal genel kurul kavramına uyduğunu; ancak TTK’nın

¹¹³ ÖZER, s. 658. Yazar bu toplantı türünü, madde gerekçesini de göz önünde bulundurarak on-line genel kurul olarak nitelendirmiştir.

¹¹⁴ PULAŞLI, *Şerh Cilt II (2024)*, §33, N.68a, s. 948.

¹¹⁵ KORKUT / CENGİL s.315.

¹¹⁶ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.716a, s. 591; AYHAN, Rıza / ÇAĞLAR, Hayrettin / ÖZDAMAR, Mehmet (2021) *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*, Ankara, Yetkin Yayınları s. 271.

¹¹⁷ Yazar bu kavramı, fiziki bir toplantı olmaksızın, tamamen sanal ortamda yapılan bir toplantı olarak tanımlamaktadır. Bkz. ARI, s. 192.

¹¹⁸ ARI, s. 194- 196. Madde gerekçeleri hakkında detaylı açıklama için bkz. ARI, s. 192-194

fiziki katılımı yasaklamaması, yani isteyen pay sahiplerinin fiziki isteyenlerin elektronik ortamda toplantıya katılmasının mümkün olması durumunun fiziki katılımı yasaklayıcı sanal genel kurul kavramı ile uyumlu olmadığını, bu nedenle TTK kapsamında sanal genel kurul toplantısının yapılamayacağını belirtmektedir¹¹⁹.

TTK m. 1527/5 düzenlemesi ve ikincil mevzuatta yer alan düzenlemeler incelendiğinde, kanun koyucunun sanal genel kurul toplantısı yapılmasına değil, yapılacak fiziki genel kurul toplantısına isteyen pay sahiplerinin elektronik ortam ile katılabilmesine izin verdiği anlaşılmaktadır. Esas sözleşmelerinde elektronik katılımlı genel kurul sistemini kabul eden anonim şirketlerde, pay sahiplerinin yapılacak genel kurul toplantısına ister fiziken isterlerse de elektronik ortam ile katılması mümkündür¹²⁰. TTK kapsamında anonim şirket genel kurul toplantılarının fiziki bir toplantı olmaksızın tamamen elektronik ortamda yapılması mümkün değildir. Kanımızca, kanun koyucunun aynı madde içerisinde yönetim kurulu toplantıları için tamamen elektronik ortamda toplantı yapma imkânı sağlarken, genel kurullar için açık bir düzenlemeye yer vermemiş olması da bu durumu doğrulamaktadır¹²¹. TTK kapsamında tanınan elektronik katılımlı genel kurul toplantısı, isteyen pay sahiplerinin toplantıya fiziki, isteyen pay sahiplerinin ise elektronik ortam ile katılımını mümkün kılmaktadır.

Pay sahiplerinin tamamının genel kurula elektronik ortamda katılmasının mümkün olup olmadığı öğretide net değildir. Bizce toplantıya katılması zorunlu kişilerin fiziki olarak mevcut bulunduğu bir toplantıya¹²² pay sahiplerinin tamamının elektronik ortamda katılabilmesi mümkün olmalıdır. Aksi tutum bazı pay sahipleri için fiziki katılımı zorunlu kılacak ve maddenin amacı ile bağdaşmayacaktır¹²³.

Payları Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi (MKK) tarafından kayden izlenen, borsaya kote edilmiş şirketlerde genel kurul toplantısına elektronik katılım, MKK tarafından sağlanan EGKS¹²⁴ üzerinden yapılacaktır (EGY m. 5/3, EGT m. 4/c). Diğer şirketler ise

¹¹⁹ KAPLAN, *Sanal Genel Kurul* s. 441 vd.

¹²⁰ Nitekim EGY madde 5 ile değişiklik yapılmaksızın esas sözleşmeye eklenecek metinde genel kurul toplantılarına TTK m. 1527 uyarınca “*elektronik ortamda da*” katılım sağlanabileceği söylenmektedir.

¹²¹ Aynı yönde ÖZDAL, s. 19.

¹²² Murahhas üye, bir yönetim kurulu üyesi, denetçi ve bakanlık temsilcisinin toplantıya fiziki olarak katılmak zorunda olduğuna dair açıklamalar için bkz. ORBAY ORTAÇ /AL KILIÇ, s.226-227.

¹²³ ORBAY ORTAÇ /AL KILIÇ, böyle bir durumda hangi pay sahibinin genel kurula fiziken katılacağı konusunda belirleme sorununun yaşanacağını ve en önemlisi eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edeceği yönünde Bkz. ORBAY ORTAÇ /AL KILIÇ, s. 227, dipnot 79.

¹²⁴ EGY 4/c maddesinde Elektronik Genel Kurul Sistemi(EGKS) “*Genel kurullara elektronik ortamda katılmayı teminen 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 10/A maddesi uyarınca payları Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketler için Merkezi Kayıt Kuruluşu*

MKK tarafından sağlanan EGKS sistemini kullanabilecekleri gibi gereken şartları sağlayan bir bilişim sisteminden yardım alabilme ya da böyle bir sistemi kendileri kurabilme imkanına sahiptir (EGY m. 4/c)¹²⁵.

Genel kurul toplantısının yapılabilmesi için MKK tarafından sağlanan EGKS dışında bir sistem kullanacak şirketlerin, bu sistemin yönetmelik ve kanun hükümlerinde yer alan koşulları sağlayıp sağlamadığı hususunda EGT’de belirtilen kurumlara tespit yaptırarak uygunluk raporunu ticaret sicili müdürlüklerinde tescil ve ilan ettirmesi gerekmektedir (EGY m. 13/1a, EGT m. 8.1).

EGY madde 6’da “*Kanunun 1527’nci maddesi uyarınca EGKS’yi uygulayacak şirketlerin, genel kurul toplantılarına ilişkin Kanun ve esas sözleşme gereği yapılması zorunlu olan çağrılar, genel kurul öncesi hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin belgeleri güvenli elektronik imzalı olarak Kanunda öngörülen süreler içinde EGKS’de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları zorunludur*” denilmektedir. GTY 10/1 maddesinde ise “*Çağrı, toplantıya elektronik ortamda katılma sistemini uygulayan şirketlerde elektronik genel kurul sisteminde de yapılır*” denilmektedir. Bu kapsamda genel kurul toplantı çağrısı, TTK m. 414 kapsamındaki süreye uygun olarak toplantı ve ilan günü hariç olmak üzere en az iki hafta öncesinde ayrıca EGKS üzerinden de yapılacak¹²⁶, gündem ve toplantı öncesi incelemeye sunulması gereken belgeler de elektronik sistemde erişime hazır bulundurulacaktır¹²⁷. Buradaki EGKS bilişim sistemi üzerinden yapılacak çağrı ile TTK m. 1524 kapsamında internet sitesi açmakla yükümlü şirketlerin internet sitesi üzerinden yapacağı çağrının birbirinden farklı şeyler olduğu gözden kaçırılmamalıdır¹²⁸.

Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım sağlayacak pay sahibi, temsilci aracılığıyla ya da bizzat mı toplantıya katılım sağlayacağına dair tercihini, genel kurul tarihinden iki gün önceye kadar EGKS sistemi üzerinden bildirmelidir. Bu süre, “payları

tarafından sağlanacak elektronik platformu ve diğer şirketlerin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kuracakları veya destek hizmeti alabilecekleri bilişim sistemini,” tanımlamaktadır. Elektronik ortamda katılma ise GTY m.4/ç’ de “*Anonim şirket genel kurul toplantılarına EGKS’den katılmayı, görüş açıklamayı, öneride bulunmayı ve oy kullanma*” olarak tanımlanmaktadır.

¹²⁵ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 21; KARAEĞE, Çağrı, s. 29; ÖZDAL, s. 68.

¹²⁶ ÖZDAL, s. 105.

¹²⁷ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.717, s. 592; AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 248; KARAEĞE, Çağrı, s. 29.

¹²⁸ ÖZDAL, s.106; ŞAHİN, Mehmet Alper (2023) Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul, (yüksek lisans tezi) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, s. 68.

MKK tarafından kayden izlenen borsaya kote şirketlerde” bir gündür (EGT m. 4/1). Pay sahibi veya temsilciler, elektronik imza ile sisteme giriş yaparak toplantıya katılacaktır¹²⁹.

Toplantıya elektronik ortam ile katılacağını bildiren hak sahibi, bu talebini toplantıdan bir gün öncesine kadar EGKS üzerinden geri alabilecektir. Talebini geri almaması hâlinde toplantıya fiziken katılması mümkün olmayacaktır (EGY m. 7/5, EGT m. 4/3).

2.3. Tek Pay Sahipli Şirketlerde Genel Kurul Toplantısı

TTK, anonim şirketlerin tek pay sahibi ile kurulmasına ya da daha sonradan tek pay sahipli hâle gelmesine imkân vermektedir. Kanunun 338’inci maddesinde bu durum “*Anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır*” şeklinde ifade edilmektedir¹³⁰. Bunun yanında özel kanunlar ile bir takım anonim şirketlerin asgari bir sayı ile kurulmasının şart koşulabilmesi de mümkündür (TTK m. 338/1 ikinci cümle, m. 330).

Daha önce de ifade ettiğimiz üzere, tek pay sahipli anonim şirketlerde tek payın sahibi, genel kurulun tüm yetkilerine sahip olacaktır (TTK m. 408/3). Bu kapsamda, genel kurul toplantılarına ilişkin hükümler uygun düştüğü hallerde tek pay sahipli anonim şirket genel kurulu için de uygulama alanı bulacaktır¹³¹.

Tek pay sahibinin “genel kurul sıfatıyla” alacağı genel kurul kararlarının geçerlilik şartı yazılılıktır (TTK m. 408/3 son cümle). Öğretide bir görüş, kararların geçerliliği için yazılılık koşulunu yeterli bulmamakta ve kararların aleniyet kazanmadıkça pay sahibinin birtakım manipülasyonlarına açık hâle geleceğini, bu durumda kararların geçerliliği için

¹²⁹ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 248; ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP), N.719, s. 592; KARAEĞE, Çağrı, s. 30.

¹³⁰ Madde gerekçesinde “*Birinci fıkra, kurucular için asgarî bir sayı öngörmemiş, böylece tek kişilik anonim şirketin kurulmasına ve tek pay sahibi ile devam etmesine izin vermiştir. Şirketin-istisnaen-pay sahibi olduğu durumlarda şirket pay sahibi olarak kabul edilmemiştir. Tek kişilik anonim şirket bütün dünya uygulamasında gereksinimi duyulan bir hukukî organizasyon şeklidir. Bu şekil “şirket” kavramına aykırı olmadığı gibi sanıldığından aksine muvazaaya da pek müsait değildir. Daha doğru bir ifadeyle herhangi bir şirket türü ne kadar kötüye kullanılabilir ve muvazaa aracı olabilirse, tek kişilik şirket de o kadar kötüye kullanma ve muvazaa konusu olabilir. Tek pay sahipli bir anonim şirket, binlerce personele, yaygın bir örgüte ve kalabalık bir yönetim kuruluna sahip olabilir. Tek pay sahipli bir anonim şirkette bu pay sahibi bir gerçek kişi olabileceği gibi, bir tüzel kişi, binlerce pay sahibi bulunan bir pay senetleri borsada işlem gören anonim şirket veya başka bir sermaye şirketi de olabilir.*” denilerek, tek pay sahipli anonim şirketlerin şirketler hukukunda önemli bir yeri olacağı vurgulanmıştır.

¹³¹ KARAEĞE, Çağrı, s. 33.

yazılılık şartı yanında tescil ve ilan gibi aleniyet oluşturan bir unsurun da bulunması gerektiğini belirtmektedir¹³². Başka bir görüş ise TTK m. 422/2 kapsamında tutanağın noter onaylı suretinin yönetim kurulu tarafından derhal ticaret siciline verilerek tescil ve ilan ettirilmesinin, gerekli aleniyeti sağlayacağını savunmaktadır¹³³.

Tek pay sahipli şirketler genel kurul kararı alırken çok pay sahipli anonim şirketlerin toplanması ve karar almasına dair kurallara tabi olacaktır¹³⁴. Kural olarak pay sahibi, toplantıya yüzde yüz katılım sağlamış olacağından tek pay sahipli anonim şirketlerde çağrısız genel kurul yapılabilecek, bu durumda da çağrı merasimine uymaya gerek bulunmayacaktır¹³⁵. Ancak bazı durumlarda payın bir kısmı üzerinde intifa ya da rehin hakkı bulunması söz konusu olabilecektir. TTK m. 432/2’de yer alan “*Bir payın üzerinde intifa hakkı bulunması hâlinde, aksi kararlaştırılmamışsa, oy hakkı, intifa hakkı sahibi tarafından kullanılır.*” düzenlemesi gereğince, o paya bağlı oy hakkını intifa sahibi kullanacağından, genel kurul toplantısı için çağrı yapılması gerekecektir¹³⁶. Ancak bu durumun aksi kararlaştırılabilecek olup, oy hakkının intifa sahibinde olmadığı durumda yine çağrı merasimine uyma zorunluluğu bulunmayacaktır¹³⁷. Eğer payın bir kısmı üzerinde rehin hakkı tesis edilmişse ve bu durumda eğer rehin alacaklısına oy hakkı tanınmışsa, yine çağrılı genel kurul yapılması gerekebilecektir¹³⁸. Ancak bu iki ihtimalde de pay sahibinin pay üzerindeki menfaatlerini gözetmesi gerektiğinden, genel kurula katılabileceği kabul edilmelidir. TTK m. 425’in kenar başlığının “*genel kurula katılma*” olduğu ve bu maddenin de “*Pay sahibinin kişisel hakları*” üst başlığı altında yer alması nedeni ile toplantıya katılma pay sahibinin kişisel hakkıdır¹³⁹.

GTY madde 32 ile anonim şirket genel kurul toplantılarında hangi hâllerde Bakanlık temsilcisi bulunması gerektiğine dair düzenleme yapılmıştır¹⁴⁰. İlgili yönetmelik maddesinin

¹³² **MOROĞLU**, Değerlendirmeler, s.224.Yazar ayrıca metinde yer alan “genel kurul sıfatıyla” ibaresinin “genel kurul yerine” şeklinde ifade edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bkz. **MOROĞLU**, Değerlendirmeler, s. 224.

¹³³ **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 9; Yazar ayrıca de lege feranda olarak tek pay sahipli şirketler için geçerli olmak üzere, alınan kararların tümünün tescil ve ilana tabi tutulabileceğini belirtmektedir.

¹³⁴ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.715, s. 590.

¹³⁵ **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 53; **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 248; **KARAEĞE, Çağrı**, s.34, dipnot 74’te adı geçen yazarlar; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.715, s. 590.

¹³⁶ **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 248; **TEKİNALP, Ünal (2012)** Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul, N.13-17, s.169. (Tek Kişi Ortaklığı).

¹³⁷ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N86, s. 912.

¹³⁸ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N86, s. 912.

¹³⁹ Bu yöndeki açıklamaları için bkz. **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.715, s. 590.

¹⁴⁰ Yönetmelik 32/1 maddesinde “Aşağıda sayılan genel kurul toplantılarında ve bunların ertelenmesi halinde yapılacak ikinci toplantılarda Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunludur:

ikinci fıkrasında 2020 yılında yapılan değişiklik sonucunda “kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan şirketler hariç olmak üzere tek pay sahipli şirketlerin genel kurul toplantılarında ve imtiyazlı pay sahipleri özel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu değildir. Ancak genel kurulu toplantıya çağırılanların talep etmeleri ve bu taleplerin görevlendirme makamınca uygun görülmesi halinde Bakanlık temsilcisi görevlendirileceği” belirtilmektedir (GTY m. 32/2). Bu kapsamda kural olarak tek kişilik anonim şirket genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisinin bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır¹⁴¹. Ancak TTK madde 333 gereğince çıkartılan Tebliğ’in¹⁴² 5’inci maddesi kapsamında yer alan ve kuruluşu, esas sözleşme değişikliği izne bağlı tek ortaklı şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisinin bulunması gerekecektir¹⁴³.

Öte yandan TTK m. 338/2 ve Ticaret Sicili Yönetmeliği¹⁴⁴ m. 85/1 gereğince şirketin sonradan tek ortaklı hâle gelmesi durumunda, bu hususun ticaret sicili müdürlüğüne tescil edilmesi ve ilanı gerekmektedir. Yine tek ortaklı şekilde kurulan ya da tek ortaklı hâle gelen anonim şirketlerin sonradan birden fazla ortaklı hâle gelmesi durumunda, tescil edilen hususlarda meydana gelen değişikliklerin tescil edilmesi zorunluluğu karşısında (TTK m.

a) Kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin bütün genel kurul toplantılarında, diğer şirketlerde ise gündeminde, sermayenin artırılması veya azaltılması, kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması, kayıtlı sermaye tavanının artırılması veya faaliyet konusunun değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliği ile birleşme, bölünme veya tür değişikliği konuları bulunan genel kurul toplantılarında.

b) Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında.

c) Yurt dışında yapılacak bütün genel kurul toplantılarında.

ç) Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında” denilmektedir.

¹⁴¹ Aksi yönde bkz. **ÇAMOĞLU**. Yazar tek pay sahipli anonim şirketlerin toplantılarının “Bakanlık temsilcisi huzurunda” gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmektedir. **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.715, s. 590

¹⁴² “Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ” RG 15.11.2012 T., 28468 sayı. Çalışmada “İzin Tebliği” olarak anılacaktır.

¹⁴³ **KARAEĞE, Çağrı**, s.36; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.671a, s. 534. Aksi yönde bkz. **PULAŞLI**, Yönetmeliğe yapılan ek ibarenin çelişkiye yol açtığını ve finansal faaliyette bulunacak şirketlerin tek ortak ile kurulabildiğini ve kuruluşlarında Bakanlık ve BDDK iznine tabi tutulduğunu, bu şirketlerin bir yanda kuruluşta izne tabi olması nedeniyle genel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması gerekliliği, bir yanda da yapı olarak tek ortaklık olmaları nedeniyle genel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunluluğu olmadığını, bu konunun mevzuatta açıkça düzenlenmesi gerektiğini; ancak bu koşullarda tek kişilik anonim şirket şeklinde kurulan finansal faaliyetli şirketlerin genel kurullarında Bakanlık temsilcisi bulunması zorunluluğu olmadığını belirtmektedir. (**PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N90, s. 914**)

¹⁴⁴ RG 27.01.2014 tarih, 28541 Sayı. Çalışmada “**Sicil Yönetmeliği**” olarak geçecektir. İlgili madde şu şekildedir: “Birden çok pay sahibi tarafından kurulan şirketin pay sahibi sayısı sonradan bire düşerse durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazıyla bildirilir. Yönetim kurulu, bildirimin alınması tarihinden itibaren yedi gün içinde, şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket olduğunu, bu tek pay sahibinin adı ve soyadını veya unvanını, kimlik numarasını, yerleşim yerini veya merkezini ve vatandaşlığını ilgili müdürlüğe tescil ettirmekle yükümlüdür”.

31/1, Sicil Yönetmeliği m. 29/1) bu hususun da ticaret sicili müdürlüğüne tescili ve ilanı gerekmektedir¹⁴⁵.

2.4. Çağrılı- Çağrısız Genel Kurul Toplantısı

Anonim şirket genel kurul toplantıları, TTK’da yer alan çağrı usulü üzerine toplanıp toplanmama açısından, çağrılı ve çağrısız genel kurul toplantısı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

2.4.1. Çağrılı genel kurul toplantısı

Çalışmanın konusu itibariyle çağrı hususu daha detaylı olarak inceleneceğinden bu başlık altında çağrılı genel kurul toplantısı hakkında genel ve kısa bilgiler verilmekle yetinilecektir.

Anonim şirket genel kurul toplantıları, pay sahiplerinin bu sınıftan doğan haklarını kullanabildikleri, şirket iş ve işlemleri ile ilgili bilgi sahibi olabildikleri ve kendilerini ifade etme imkânı bulabildikleri yerdir. Çağrısız genel kurul toplantısı haricinde, tüm genel kurul toplantılarının yapılacak bir çağrı üzerine toplanması gerekmektedir¹⁴⁶. Genel kurulda alınacak kararların toplantıya katılmayan pay sahipleri için de geçerli olması, olabildiğince fazla pay sahibinin kurula katılımının sağlanabilmesi, pay sahiplerinin genel kurul toplantısından ve görüşülecek konulardan haberdar olarak pay sahipliğinden doğan haklarını bilinçli kullanabilmeleri açısından yapılacak çağrı oldukça önemlidir. Yine yapılacak çağrı ile pay sahipleri, toplantıya katılıp katılmayacaklarına ya da temsilci tayin etmeye dair kararlarını verebilecektir. Çağrı, genel kurul toplantısının ve bu doğrultuda toplantıda alınacak kararların mevcudiyet şartıdır¹⁴⁷. Bu nedenle genel kurul toplantı çağrısı, mevzuatta ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

¹⁴⁵ Bu hususta Ankara Ticaret Odası “Ticaret Sicili İşlemleri” sekmesinde anonim şirket karar örnekleri başlığı içerisinde yer alan “Tek Pay Ortaklığından Çıkış” karar örneği incelenebilecektir. <https://www.atonet.org.tr/hizmetlerimiz/ticaret-sicili-islemleri>

¹⁴⁶ KARAEGE, Çağrı, s. 37; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 37; GÜNAY, s. 73; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), s. N.669, s. 533.

¹⁴⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 79.

Genel kurulu toplantıya çağrı, TTK m. 410-412 maddeleri arasında belirtilen kişiler tarafından gerçekleştirilebilecektir. Bu maddeler arasında ikili bir ayrıma gidilmiştir¹⁴⁸. 410'uncu maddede “yetkili ve görevli organlar” olarak yönetim kurulu, tasfiye memurları ve tek bir pay sahibinin yetkisi; 411-412 maddede ise azınlığın çağrı yetkisi düzenlenmektedir. Bu kapsamda mevzuat gereği çağrıya yetkili kişiler/organlar, yönetim kurulu, azınlık, pay sahipleri ve tasfiye kuruludur. Yine bazı durumlarda yönetim kayyımı (TMK m. 427/4) ve iflas idaresinin de (İİK m. 226) genel kurulu çağrıya yetkisi bulunmaktadır¹⁴⁹. TTK ile organ niteliğini kaybeden denetçilerin genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi bulunmamaktadır¹⁵⁰.

TTK m. 414'te çağrılı genel kurul toplantısı “(1) Genel kurul toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. (2) Sermaye Piyasası Kanununun 11 inci maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır.” şeklinde açıklanmaktadır. Bu kapsamda toplantıya çağrı, şirket esas sözleşmesinde belirtilen şekilde, yükümlülüğün bulunması hâlinde şirket internet sitesinde ve TTSG'de yapılacak ilan aracılığı ile yapılacaktır. Toplantıya elektronik olarak katılım sağlanacak ise ilanın EGKS sisteminde de yayınlanması gerekmektedir. İlana ek olarak pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektupla da bildirim yapılması gerekmektedir.

2.4.2. Çağrısız genel kurul toplantısı

Anonim şirketlerde çağrısız genel kurul yapılabilmesi hususu TTK'nın 416'ncı maddesi ile düzenlenmektedir. İlgili maddeye göre anonim şirket pay sahiplerinin (veya temsilcilerinin) tamamının hazır bulunması ve pay sahiplerinden herhangi birinin itirazda bulunmaması hâlinde, çağrı usulüne uyulmaksızın genel kurul toplantısı yapılabilecektir. Bu

¹⁴⁸ NARBAY, s. 169.

¹⁴⁹ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 37. MOROĞLU, yönetim görevine sahip kayyımların ve iflas idaresinin de TTK m. 410 içerisine eklenmesi gerektiğini belirtmektedir. Bkz. MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 226.

¹⁵⁰ NARBAY, s. 174; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 37; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.676, s. 538; KENDİGELEN, Değerlendirmeler, s. 310.

düzenlemenin amacı, çağrı usulüne uymadan da toplanıp karar alabilme imkânı bulunan şirketler için çağrı usulünü atlayarak hem karar almayı kolaylaştırmak hem de şirketi çağrı masrafindan kurtarmaktır¹⁵¹. Bu durum ise genellikle az ortaklı aile tipi anonim şirketlerde uygulama alanı bulmaktadır¹⁵². Bu doğrultuda çoğu durumda yönetim kurulu üyesinin de pay sahibi olduğu aile şirketlerinde, toplantıdan hâlihazırda haberdar olan pay sahipleri için katı şekil şartlarına sahip bir seremoniye dönüşmüş çağrının yapılmasında bir menfaatin olduğu da söylenemeyecektir¹⁵³. Öğretide bir görüş, çağrısız genel kurul ile pay sahiplerine, genel kurulun toplanması için gereğini yerine getiremeyecek durumda olan veya çağrıyı sürüncemede bırakan yönetim kurulu karşısında çağrısız şekilde toplanarak karar alabilme imkânı verildiğini belirtmektedir¹⁵⁴.

Çağrısız genel kurul toplantısında çağrı usulüne dair istisna hâli haricinde anonim şirket genel kurul toplantısının yapılmasına dair (karar yetersayıları, oy kullanma, tutanak düzenlenmesi vb.) hükümler geçerliliğini korumaktadır¹⁵⁵. Örneğin genel kurulda Bakanlık temsilcisinin katılımı zorunlu ise bu zorunluluk çağrısız genel kurulda da devam edecektir¹⁵⁶.

Çağrısız genel kurul toplantısı yapılabilmesi için iki şartın sağlanması gerekmektedir. İlki, tüm pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıda hazır bulunmasıdır. Diğeri ise pay oranı önemli olmaksızın pay sahibi ya da temsilcilerden birinin toplantıya itirazda bulunmamasıdır¹⁵⁷. Genel kurulun karar alabilmesi için ise toplantı nisabının (yüzde yüz

¹⁵¹ TEOMAN, Ömer (2011) ‘Çağrısız Genel Kurulun Gündemine Oybirliği ile Madde Eklenmesi’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.27, S.3, ss.5-13, s.6. (Gündem)

¹⁵² ŞENER, Ortaklıklar, s. 480; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s.51; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 169; TEOMAN, Gündem, s. 6; AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 446.

¹⁵³ KIRCA, İsmail / ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal / MANAVGAT, Çağlar (2024) Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 2/1, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 292(Genel Kurul)

¹⁵⁴ AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 447; ABUT, Ahmet (2021) ‘Çağrısız Genel Kurul Toplantılarında Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçimi’ KHAS Hukuk Bülteni 2020-2021 Akademik Yılı Derlemesi, On İki Levha Yayıncılık, ss.1-15, s. 13-14.

¹⁵⁵ ŞENER, Ortaklıklar, s. 480; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 51; KARAEĞE, Çağrı, s. 24; AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 448.

¹⁵⁶ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.670, s. 534; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 114-115.

¹⁵⁷ ŞENER, Ortaklıklar, s. 482; AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s.448; PULAŞLI, Şerh Cilt II, s. § 33, N.132, s. 929; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.113.

Yargıtay 11. HD, 14.03.2023 tarihli ve 2021/6209 E., 2023/1553 K. Sayılı kararında “6102 sayılı Kanun’un 416’ncı maddesi çağrısız genel kurul usul ve hükümlerini belirler. Buna göre bütün pay sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde genel kurul toplantılarına dair olan diğer hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrı hakkındaki merasime riayet etmeksizin de genel kurul olarak toplanabilir. Diğer bir anlatımla, anılan yasa hükmünden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu çağrısız bir genel kurulun var sayılmasını, bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları ve pay sahiplerinin bu toplantı şekline itiraz etmemiş bulunmaları şartlarının gerçekleşmesi durumunda kabul etmektedir. Tek bir payın sahibi veya temsilcisi bulunmaz veya toplantıyı terk ederse ya da katılıp toplantı şekline itiraz ederse, genel kurul gidişatını etkileyebilecek durumda olup olmaması durumu değiştirmez.

katılımın) sadece toplantı başında değil, devamında da mevcut olması gerekmektedir¹⁵⁸. Bu durum kanunda “*bu toplantı nisabı var olduğu sürece karar alabilirler*” şeklinde açıkça ifade edilmektedir (m. 416/1 son cümle). Yargıtay vermiş olduğu bir kararda, toplantıya bütün pay sahiplerinin katılması yönündeki bu şarta, TTK m. 436 kapsamında oy hakkından yoksun pay sahiplerinin de dahil olduğunu belirtmiştir¹⁵⁹. Öğretide de bu pay sahiplerinin toplantıya katılma hakları mevcut olduğundan, çağrısız genel kurul nisabının oluşumuna dahil edilmeleri gerektiği belirtilmektedir¹⁶⁰.

GTY madde 26/2 son cümle gereğince toplantı tutanağında toplantının çağrısız yapıldığının yazılması gerekmektedir. Ancak bu ibare tek başına toplantının çağrısız yapıldığını göstermeyecektir¹⁶¹.

O halde 6102 sayılı Kanun'un 416'ncı maddesi öngörülen iki şart gerçekleşmeden yapılan genel kurul hukuken yoktur ve alınan karar da yoklukla maluldür.” denilmektedir. Bu karar için bkz. **Yargıtay Kararları, Çağrısız Genel Kurul Yokluk, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi**, C. 40, S.1, 2024, s.178-181.

¹⁵⁸ **ŞENER, Ortaklıklar**, s.480; **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 247.

¹⁵⁹ **Yargıtay 11. HD, 10.12.2019 tarihli ve 2019/1269 E., 2019/8039 K.** Sayılı kararında “...İzmir Bölge Adliye Mahkemesince, TTK'nın 416/1. maddesi uyarınca çağrısız genel kurul toplantısı yapılabilmesi için tüm ortakların hazır bulunması gerektiğinden yasanın bu amir hükmüne aykırılık TTK'nın 447/1. maddesindeki paydaşın genel kurula katılma hakkını ortadan kaldırıcı nitelikte olduğu, genel kurul toplantısında davacı ortağın yönetici olduğu döneme ilişkin olarak açılan sorumluluk davasıyla ilgili icazet verilmesine dair karar alınmış ve alınan kararın niteliği gereği TTK'nın 436/1. maddesi uyarınca davacının oylamaya zaten katılmaması gerekiyor ise de bu husus davacının toplantıya davetine engel olmayıp davacı ortağın toplantıya katılma ve dolayısıyla kendisini savunma hakkı kısıtlandığı, alınan kararın davacı aleyhine olmasının sonucu değiştirmedığı gerekçesi ile davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Karar, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddine ilişkin kararın usul ve yasaya uygun olduğu kanısına varıldığından Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2019-1269-k-2019-8039-t-10-12-2019>) (e.t. 06.01.2025)

¹⁶⁰ **AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK**, s. 449; **KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, Genel Kurul**, s. 305. Ancak yazar, TTK m. 389'da şirketin kendi paylarını iktisap etme hâlinde hiçbir pay sahipliği hakkı vermeyeceği ve paylara dair oy hakkı ve buna bağlı haklar donacağından, donan payların göz ardı edilerek nisabın belirleneceğini belirtmektedir. (**KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, Genel Kurul**, s. 305, dipnot 975.)

¹⁶¹ **Yargıtay 11. HD., E. 2019/1031 K. 2019/7461 T. 25.11.2019** kararı “genel kurul tutanağındaki ‘...TTK'nın 416. maddesine istinaden yapılan toplantıya hiçbir itirazın olmadığı anlaşılmaması...’ ibaresi nedeniyle genel kurul toplantısının TTK'nın 416. maddesinde düzenlenen çağrısız genel kurul olduğu ve toplantıya oybirliği ile katılımın sağlanmadığı gerekçesiyle genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiş ise de; davalı şirket, genel kurul çağrısı yapıldığına ilişkin Ticaret Sicil Gazetesi ile yerel gazete ilanlarını ibraz etmiş, davacı da genel kurul tarihinden sonra kendisine ulaşan çağrıyı gösterir tebligat belgesini ibraz etmiş olup, iptali istenen kararların alındığı genel kurulun Ticaret Sicil Gazetesi ile yerel gazetede ilan edilen gün ve saatte yapıldığı da toplantı tutanağından anlaşılmıştır. Bu durumda, davaya konu 04.08.2015 tarihli genel kurulun TTK'nın 410 v.d. maddelerinde yerini bulan çağrı üzerine toplantı usulü ile toplanmış olduğu anlaşılmakla davacıya usulüne uygun çağrı yapıldığından karşı oy ve muhalefet şerhi aranmaksızın iptal sebepleri değerlendirilerek karar verilmesi gerekirken, sadece toplantı tutanağındaki ibare nedeniyle anılan şekilde karar verilmesi isabetli olmayıp, kararın davalı yararına bozulması gerektirmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2019-1031-k-2019-7461-t-25-11-2019>) (e.t. 06.01.2025)

Çağrısız genel kurul toplantısından bahsedebilmek için pay sahiplerinin genel kurul olarak toplanma iradesine sahip olması gerekmektedir. Tesadüf eseri gerçekleşen toplantılar, çağrısız genel kurul niteliği taşımamaktadır¹⁶². Nitekim tutanak oluşturulması, bakanlık temsilcisinin katılımı vb. zorunluluklar devam etmektedir.

GTY madde 27/1-c “Çağrısız ya da Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile çağrısı yapılmadan toplanan genel kurullarda tüm pay sahiplerinin asaleten veya temsilen hazır bulunmalarına rağmen aralarından birinin toplantının yapılmasına itirazda bulunması.” hâlinde toplantının yapılamayacağını belirtmektedir. Öğretide pay sahibi tarafından yapılan itiraza pay sahibinin “veto” hakkı denildiği görülmektedir¹⁶³. Pay sahiplerinden herhangi birinin itirazda bulunmaması şartının, alınacak kararlara olumsuz oy vermeme şeklinde algılanmaması gerekmektedir. Burada bahsi geçen itiraz, toplantının çağrısız şekilde yapılmasına dairdir¹⁶⁴. Yani genel kurul toplantısının çağrısız şekilde yapılmasına itiraz etmeyen bir pay sahibi ya da temsilcisi, alınacak kararda olumsuz oy kullanabilecek ve yapılan görüşmelerde olumsuz görüş beyan edebilecektir¹⁶⁵. Bu kapsamda alınacak kararlar için TTK’da yer alan karar nisapları geçerli olacaktır¹⁶⁶. Mevzuatta oy birliği gereken hususlar istisna olmak üzere, çağrısız genel kurulda kararların oy birliği ile alınma zorunluluğu bulunmamaktadır¹⁶⁷.

¹⁶² ŞEHİRALİ ÇELİK(KIRCA/ MANAVGAT) Genel Kurul, s.302.; AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 447.

¹⁶³ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.124, s. 925-926; ŞENER, Ortaklıklar, s. 483.

¹⁶⁴ ŞENER, Ortaklıklar, s. 482; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 306-307. Yargıtay 11. HD., E. 1998/7636 K. 1998/7820 T. 29.12.1998 tarihli kararı “...Diğer bir anlatımla, anılan yasa hükmünden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu çağrısız bir genel kurulun var sayılmasını, bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları ve pay sahiplerinin bu toplantı şekline itiraz etmemiş bulunmaları şartlarının gerçekleşmesi durumunda kabul etmektedir...”(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-1998-7636-k-1998-7820-t-29-12-1998>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2018/3543 K. 2020/616 T. 21.1.2020 kararı “Dava konusu 30.09.2016 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısının toplantı tutanağında, çağrının kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi yapıldığı belirtilmiş ise de davacı, toplantının şirkete zarar vermek kastıyla gerçekleştirildiğini ve usule aykırılık taşıdığını belirterek geçersiz bir toplantı olduğunu ileri sürmüş, toplantının yapılmamasını istemiştir. Davacı tarafından toplantının yapılmasına itiraz edildiğine ve genel kurulca gündem maddeleri oybirliğiyle belirlenmediğine göre TTK’nın 416. maddesine uygun bir toplantının varlığından söz edilemeyeceğinden öncelikle yetkili organ tarafından alınan kararlar toplantıya çağrının ve genel kurul toplantısının usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığının belirlenmesi gerekirken yanlıgılı değerlendirmeye dayalı yazılı şekilde istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmesi yerinde olmamış, kararın davacı yararına bozulmasını gerektirmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-3543-k-2020-616-t-21-1-2020>) (e.t. 06.01.2025)

¹⁶⁵ ŞENER, Ortaklıklar, s. 482. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.671, s. 534; ÜÇİŞİK / ÇELİK, s. 220.

¹⁶⁶ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.671, s. 534; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 51; PULAŞLI, Genel Esaslar, §18, N.52, s. 329; YILDIZ, Burçak (2022) ‘Çağrısız Genel Kurul ve Ticaret Sicili Açısından Bazı Değerlendirmeler’ Ticaret Sicili ve Şirketler Hukukun Etkileri Sempozyumu, İzmir, İzmir Ekonomi Üniversitesi, ss. 115-135, s.124.

¹⁶⁷ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.124, s. 925; PULAŞLI, Şirketler, § 18, N.52, s. 329.

MOROĞLU, itirazda bulunmamaya dair koşulun, sadece kurulun toplanması için değil karar alabilmesi için de gerekli olduğunu¹⁶⁸, bu nedenle madde metninin “*Bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları, aralarından hiçbirinin yapılacak toplantıya veya alınacak kararlara itiraz etmemesi ve ayrıca genel kurula katılmaya ve toplantıya ilişkin hükümlere uyulması koşuluyla, çağrı merasimine uyulmaksızın da genel kurul olarak toplanılıp karar alınabilir.*” şeklinde düzeltilmesi gerektiğini belirtmektedir¹⁶⁹. Yazar başka bir eserinde de bu konuyu yinelemiş, ancak bu kez görüşünü “*hiçbirinin toplantıya ve karar alınmasına itiraz etmemiş bulunmaları, yani açık veya kapalı olarak muvafakatleri*” gerekeceği şeklinde ifade etmiştir¹⁷⁰. İlk eserde yer alan “alınacak kararlara itiraz etmeme” ifadesi, kararların oybirliği ile alınmak zorunluluğu bulunduğu dair yanlış bir algı oluşturmaya elverişli olduğundan, kararların oybirliği ile alınmasına dair bir zorunluluk olmadığını yinelemekte fayda görmekteyiz.

Pay sahiplerinden biri dahi çağrısız toplantıya katılmaz ya da toplantının şekline itiraz ederse yapılan toplantı ve alınan kararlar geçersiz olacaktır¹⁷¹. Nitekim Yargıtay kararlarında, birkaç pay sahibinin yokluğunda; ancak onların sahte imzaları atılarak

¹⁶⁸ Pay sahiplerinin toplantı yapılmasına, müzakereye ve karar alınmasına itiraz etmemesi gerektiği yönünde bkz. ÜÇİŞİK / ÇELİK, s. 220. DOMANIÇ’e göre, çağrısız genel kurul toplantısından bahsedebilmek için tüm pay sahiplerinin bir arada bulunması ve aralarından hiçbirinin gündemin görüşülmesine ya da karar alınmasına itiraz etmemiş olması gerekmektedir. Pay sahiplerinden biri ya da birkaçı gündemdeki bazı maddelerin görüşülmesine izin vermez ise tüm pay sahiplerinin görüşülmesini oybirliği ile kabul etmiş oldukları gündem maddeleri görüşülüp karara bağlanacak, diğer konular ise gündemden çıkartılacaktır. Bkz. DOMANIÇ, Cilt II, s. 824

¹⁶⁹ MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 233-234.

¹⁷⁰ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 112 ve dipnot 185.

Yargıtay HGK. 08.03.2022 tarihli ve 2021/701E., 2022/275K. Kararında da çağrısız genel kurula yapılan itiraz “...Buradaki itiraz, doğrudan yapılacak olan çağrısız genel kurul toplantısına veya karar alınmasına ilişkin olmalıdır.” şeklinde açıklanmıştır. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2021-701-k-2022-275-t-8-3-2022>) (e.t. 06.01.2025)

¹⁷¹ **Yargıtay 11. HD., E. 1998/7636 K. 1998/7820 T. 29.12.1998** tarihli kararı “...Davete ilişkin hükümlerle güdülen asıl amaç, bütün pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılabilmesini sağlamaktır. TTK’nın 368. maddesinin istisnası aynı Yasa’nın 370. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, şayet bütün pay sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde genel kurul toplantılarına dair olan diğer hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrı hakkındaki merasime riayet etmeksizin de genel kurul olarak toplanabilir. Diğer bir anlatımla, anılan yasa hükmünden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu çağrısız bir genel kurulun var sayılmasını, bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları ve pay sahiplerinin bu toplantı şekline itiraz etmemiş bulunmaları şartlarının gerçekleşmesi durumunda kabul etmektedir. Tek bir payın sahibi veya temsilcisi hazır bulunmaz veya toplantıyı terk ederse ya da katılıp toplantı şekline itiraz ederse, bir genel kuruldan bahsedilemez. Doktrine göre de toplantıya katılmayan veya itirazı olan pay sahibinin genel kurulun gidişini etkileyebilecek durumda olup olmaması da durumu değiştirmez (Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu, TTK ya göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 1993 Bası. s.76). O halde, TTK’nın 370. maddesinde öngörülen iki şart gerçekleşmeden yapılan genel kurul hukuken yoktur ve alınan kararlar da yoklukla maluldür.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-1998-7636-k-1998-7820-t-29-12-1998>) (e.t. 06.01.2025)

toplantıda varmış gibi alınan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğuna karar verilmiştir¹⁷².

Bir pay sahibi ya da temsilcisinin toplantıyı terk etmesi¹⁷³ hâlinde çağrısız genel kurul toplantısı sona erer¹⁷⁴. Yüzde yüzlük katılım nisabının bozulması sonrasında, genel kurulun karar alma ehliyeti mevcut olmayacağından, toplantıyı terk sonrası alınan kararlar geçersiz olacaktır¹⁷⁵. Pay sahiplerinin veya temsilcilerinin tamamen katılımı, yalnızca toplantı açılışında değil tüm süreçte sağlanmalıdır¹⁷⁶. Bu durumda çağrısız şekilde toplanan genel kurulda, karar verilmesini istemedikleri bir hususun bulunması halinde pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıyı terk ederek genel kurulun karar alma ehliyetini sona erdirme imkânının bulunduğu söylenebilecektir¹⁷⁷.

Belirtildiği üzere pay sahibinin toplantıyı terk etmesinden sonra bir genel kuruldan söz edilemeyecek ve bu andan itibaren alınan kararlar yok hükmünde olacaktır¹⁷⁸. Ancak

¹⁷² Yargıtay 11.HD., E., 2022/5399 K. 2024/1552 T. 28.02.2024 kararında “...çağrısız genel kurul toplantısının geçerli olabilmesi için ortakların tümünün toplantıya katılıp, toplantının yapılmasına herhangi bir itirazlarının bulunmaması ve toplantı sonuna kadar da hazır bulunmalarının gerektiği, dava konusu çağrısız genel kurul toplantısında davacının isim ve imzası yer almakta ise de dava konusu genel kurul toplantı tutanağı ve ekindeki hazır bulunanlar listesinde davacı adıyla atılmış imzaların davacının ... ürünü olmadığını bilirkişi raporuyla tespit edildiği, böylece davacının dava konusu genel kurul toplantısına katılmadığı ve toplantının varmış gibi gösterilerek yokluğunda yapıldığı, bu durumda çağrısız yapıldığı anlaşılan 15.01.2019 tarihli genel kurul toplantısının usulüne uygun yapılmadığı, çağrısız genel kurul toplantısı yapabilme koşulları gerçekleşmediğinden yapılan toplantı ve alınan kararların yok hükmünde olduğu, tespitine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulmasının usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün kaldırılmasına, yeniden esas hakkında hüküm kurulmasına, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun’un 370 ... maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA karar verilmiştir.”(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2022-5399-k-2024-1552-t-28-2-2024>) (e.t. 06.01.2025)

¹⁷³ MOROĞLU, toplantıyı terk etme halini “örtülü itiraz” olarak tanımlamaktadır. MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 113. Aynı doğrultuda ŞENER, Ortaklıklar, s. 483.

¹⁷⁴ PULAŞLI, Genel Esaslar, § 18, N.50, s. 329; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.670, s. 534; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 113.

¹⁷⁵ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 169; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.125, s. 926; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.670 ve N.699, s.534; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 52; ŞENER, Ortaklıklar, s. 483; ERDEM, Genel Kurul Yenilikler, s. 423.Bkz. Madde gerekçesi “Hüküm yeniliği, toplantıda geçerli karar alınabilme şartının yüzde yüz katılımın devamına bağlı olduğunun açıklığa kavuşturulmuş bulunmasıdır. Uygulamada tartışmalı olan bu nokta, toplantının niteliğine uygun bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur. Bir pay sahibinin toplantıyı terk etmesi ile çağrısız genel kurulun karar alabilme yeteneğini ortadan kaldırır. Çünkü, çağrısız genel kurulun karar alabilme ehliyeti, sadece toplantının açılışında değil toplantı süresince de aranır.”

¹⁷⁶ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 169; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.669, s. 533-534.

¹⁷⁷ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 169, dipnot 231.

¹⁷⁸ KARAEĞE, Çağrı, s. 25; AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 449-450; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.112; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.126, s. 926.

Yargıtay 11. HD., E. 2014/11946 K.2014/18708 T. 1.12.2014 kararında ““... kanun koyucu çağrısız bir genel kurulun var sayılmasını, bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları ve pay sahiplerinin bu toplantı şekline itiraz etmemiş bulunmaları şartlarının gerçekleşmesi durumunda kabul etmektedir. Tek bir payın sahibi veya temsilcisi bulunmaz veya toplantıyı terk ederse, ya da katılıp toplantı şekline itiraz ederse, bir genel kurulun gidişini etkileyebilecek durumda olup olmaması da durumu değiştirmez (Prof. Dr. Erdoğan

toplantıyı terk hâline kadar alınan kararlar, yani yüzde yüz toplantı nisabının olduğu dönemde alınan kararlar, diğer koşullar da sağlanmış ise, geçerli olacaktır¹⁷⁹. Toplantıyı terk hâlinin etkisi ileriye dönük sonuç doğurmaktadır¹⁸⁰. Bu kapsamda terk öncesi alınan kararların gerekiyor ise tescil ve ilan edilmesi mümkündür. ŞENER'e göre, çağrısız genel kurul toplantısında terk öncesi alınan karar tescil edilirken, terk hâli sonrasında alınan geçersiz kararların tescilinin reddedilmesi gerekmektedir¹⁸¹. Bir toplantı tutanağı içerisinde geçerli ve geçersiz iki karar bulunmakta ise geçerli karar tescil edilirken geçersiz kararın reddedilmesi mümkündür. Uygulamada buna kısmen tescil kısmen ret işlemi denilmektedir.

Mülga Ticaret Kanunu döneminde de çağrısız genel kurul sistemi bulunmakla beraber (m. 370), toplantıyı terk durumunda toplantının devam edip etmeyeceği veya alınan kararların geçerliliği hususu tartışmalıydı. Öğretide ağır basan görüşe göre bir pay sahibinin toplantıyı terk etmesi sonucunda toplantının ve sonradan alınacak olası kararların geçersiz olacağı düşünülmekteydi¹⁸². Diğer görüş ise pay sahiplerinin tamamının katılması şartının yalnızca toplantı başında arandığını, sonradan toplantıyı terk hâlinde genel toplantı yeter sayısının sağlanması ihtimalinde toplantıya devam edilebileceği ve alınacak kararların geçerli olacağını benimsemekteydi¹⁸³. TTK m. 416'da yer alan “toplantı nisabı var olduğu

Moroğlu, TTK'ya göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara, 1993 Bası, s.76). O halde TTK'nın 370. maddesinde öngörülen iki şart gerçekleşmeden yapılan genel kurul hukuken yoktur ve alınan karar da yoklukla maluldür.” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-11946-k-2014-18708-t-1-12-2014>) (e.t. 06.01.2025)

Aynı şekilde Yargıtay 11 HD. 23.1.2006 tarih ve E. 2005/417, K.2006/378 sayılı kararında “Tek bir payın sahibi veya temsilcisi bulunmaz veya toplantıyı terk ederse ya da katılıp toplantı şekline itiraz ederse, bir genel kurulun gidişini etkileyebilecek durumda olup olmaması da durumu değiştirmez. O halde, eski TK'nın 370'inci maddesinde (TTK 416) öngörülen iki şart gerçekleşmeden yapılan genel kurul hukuken yoktur ve alınan karar da yoklukla maluldür” denilmektedir. Bu karar için bkz. PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.132a, s. 929.

Yargıtay HGK., E. 2021/701 K. 2022/275 T. 8.3.2022 “Dolayısıyla çağrısız genel kurul toplantısına bütün pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması ve hiçbirinin toplantıya itirazda bulunmaması, çağrısız genel kurul toplantısında alınacak kararların kurucu unsurunu teşkil etmektedir. Herhangi bir pay sahibinin veya temsilcisinin toplantıda hazır bulunmaması ya da toplantıya itiraz etmesi hâlinde çağrısız genel kurul mevcut olmadığı için alınan kararlar yoklukla maluldür.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2021-701-k-2022-275-t-8-3-2022>) (e.t. 06.01.2025)

¹⁷⁹ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 52; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.670, s. 534; TEOMAN, Gündem, s. 8-9; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 113-114; AKDAĞ GÜNEY, tüm pay sahiplerinin olmadığı bir toplantıda eksik olan kişinin sonradan toplantıya katılması ile çağrısız genel kurulun oluşabileceğini ve öncesinde alınan kararlar geçersiz iken, katılım sonrası alınan kararların geçerli olacağını belirtmektedir. AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 450.

¹⁸⁰ AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 459.

¹⁸¹ ŞENER, Ortaklıklar, s. 484. Yazar bu görüşünü sicil müdürünün, TTK m. 32 kapsamında tescil için gerekli şartların var olup olmadığının araştırılması gerekliliğine dayandırmaktadır.

¹⁸² BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 169; TEOMAN, Gündem, s. 6, dipnot 4; BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 51;

¹⁸³ DURAL, Halil Ali (2002) ‘Çağrısız Toplanan Genel Kurul’da Pay Sahiplerinden Birinin Toplantıyı Terk Etmesi Alınan Kararların Geçerliliğini Etkiler Mi?’, Prof.Dr. Ömer TEOMAN'a 55. yaş Günü Armağanı, Cilt 1, İstanbul, ss. 369-376, s. 373-376.

*sürece karar alabilir” düzenlemesi ile bu tartışmalara bir çözüm getirildiği belirtilmektedir*¹⁸⁴.

Madde metninde geçen itiraz, şekle bağlı değildir¹⁸⁵; ancak bu itiraz, açık şekilde yapılmalıdır. İtiraz, sözlü olarak yapılacağı gibi, toplantının terk edilmesi şeklinde de olabilecektir¹⁸⁶. İtirazın toplantı öncesinde ya da toplantı esnasında yapılması mümkündür¹⁸⁷. Pay sahibinin toplantı öncesinde itiraz etmesine rağmen toplantıya katılması hâlinde, itirazını yenilemesi gerekecektir; aksi durumda toplantıya itiraz etmediği kabul edilmelidir¹⁸⁸. Yapılan itirazların toplantı tutanağına geçirilmesi gerekmektedir¹⁸⁹. Herhangi bir pay sahibinin itirazda bulunmaması hâlinde, tüm pay sahiplerinin hazır şekilde toplantıda bulunduğu ve itirazın olmadığı da tutanağa yazılmalıdır¹⁹⁰.

Madde gerekçesinde, toplantının çağrısız yapılmasına dair itirazın “*gündeme geçilinceye kadar yapılması*” gerektiği belirtilmektedir¹⁹¹. Öğretide bir görüş de gerekçe ile uyumlu şekilde itirazın toplantının başlangıcında ve “*gündeme geçilinceye kadar*” yapılabileceğini, gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmesinden sonra yapılan itirazın genel kurulun karar alabilmesine engel olmayacağını belirtmektedir¹⁹².

Çağrısız genel kurulun geçerliliği için aranan itiraz, TTK m. 446/1-a kapsamında yapılacak itirazdan farklıdır¹⁹³. TTK m. 446/1-a’da pay sahibinin karara olumsuz oy vermesi ve iptal davası açabilmek için muhalefeti tutanağa geçirmesi söz konusudur. Çağrısız şekilde yapılan genel kurulda da pay sahiplerinin iptal davası açabilmek için olumsuz oy

¹⁸⁴ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 169; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.125, s. 926; ERDEM, Genel Kurul Yenilikler, s. 422; TEOMAN, Gündem, s. 6. Madde gerekçesinde de bu durum “*Hükümün yeniliği, toplantıda geçerli karar alınabilme şartının yüzde yüz katılımın devamına bağlı olduğunun açıklığa kavuşturulmuş bulunmasıdır. Uygulamada tartışmalı olan bu nokta, toplantının niteliğine uygun bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur.*” şeklinde açıklanmıştır.

¹⁸⁵ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.124, s. 925; ŞENER, Ortaklıklar, s. 191.

¹⁸⁶ ŞENER, Ortaklıklar, s. 483.

¹⁸⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 113.

¹⁸⁸ AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 456.; PULAŞLI, Şerh Cilt II (2024), § 33, N.124, s. 969.

¹⁸⁹ KARAEĞE, Çağrı, s. 25; YILDIZ, B., Çağrısız GK, s. 126.

¹⁹⁰ ÜÇİŞİK/ÇELİK, s. 220; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 114.

¹⁹¹ Bkz. gerekçenin ilgili kısmı “*Buna karşılık toplantının çağrısız yapılmasına ilişkin itiraz daha sonra yapılamaz; yapılması genel kurulun karar alma ehliyetini ortadan kaldırmaz. Söz konusu itiraz gündeme geçilinceye kadar yapılmalıdır.*”

¹⁹² YILDIZ B., Çağrısız GK, s. 126; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 309; PULAŞLI, Genel Esaslar, § 18, N.50, s. 328-329. Karşılaştırınız AKDAĞ GÜNEY, Çağrısız GK, s. 459. Gündeme yapılan itirazı, toplantı şekline yapılan itiraz olarak kabul eden mehzaz hukuk yazarları için bkz. PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.124, s. 925-926. MOROĞLU, gündemin bir ya da birkaç maddesinin görüşülerek karara bağlanmasına itiraz edilmesi halinde o maddeler kapsamında genel kurulun ve alınan kararların yok olduğunu belirtmektedir. MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 113.

¹⁹³ YILDIZ B., Çağrısız GK, s. 126.

verdikleri karara muhalefet şerhi koyması mümkündür. Ancak bu muhalefet TTK m. 416 kapsamında çağrısız genel kurulu engelleyecek bir itiraz değildir¹⁹⁴.

TTK madde 416/2’de “*Çağrısız toplanan genel kurulda, gündeme oybirliği ile madde eklenebilir; aksine esas sözleşme hükmü geçersizdir.*” hükmü yer almaktadır. Öğretide madde fıkrasına dair bazı eleştirilerde bulunulduğu görülmektedir.

MOROĞLU, çağrısız genel kurul toplantısının oluşabilmesi için tüm pay sahiplerinin hiçbir itiraz olmaksızın toplantıda hazır olması gerektiğini ve hayatın olağan akışı gereğince, pay sahiplerinin bir araya geldikleri zaman gündemi kesin şekilde oluşturabileceğini, bu nedenle ikinci fıkranın gereksiz olduğunu belirtmektedir¹⁹⁵. TEOMAN, çağrısız genel kurulun önceden belirlenen bir gündeminin olmadığını, her pay sahibinin açıkça itiraz etmek ya da toplantıyı terk etmek suretiyle görüşülmesi önerilen konuların karara bağlanmasını önleyebileceğini ve iradenin oybirliği olduğu hâllerde her konun konuşulup karara bağlanabileceğini, bu nedenle ilgili maddenin malumun ilanı olduğunu belirtmektedir. Yazar bu hükmün istenilirse çağrılı genel kurullara tüm pay sahiplerinin katılması hâline dair olarak TTK m. 413 içerisine alınabileceğini belirtmektedir¹⁹⁶.

GTY m.25/1-a bendinde “*Pay sahiplerinin tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.*” denilmekte olup, çağrısız genel kurul toplantıları için de gündeme oy birliği ile madde eklenmesi söz konusu olabilecektir.

Öğretide ayrıca çağrısız genel kurul toplantısının önceden belirlenen bir gündemi olup olmadığı ve gündeme bağlılık ilkesinin geçerli olup olmayacağı hususunda da farklı görüşler bulunmaktadır.

TEOMAN’a göre, çağrısız genel kurulda önceden bir gündemin belirlenmesi ve bunun pay sahiplerine bildirilmesi zorunluluğu olmadığından, gündeme bağlılık ilkesi de geçerli değildir¹⁹⁷. Pay sahiplerinin yüzde yüz katılım sağladığı toplantıda içlerinden

¹⁹⁴ YILDIZ B., *Çağrısız GK*, s. 126; ŞENER, Oruç Hami (2017) Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara, Seçkin Yayıncılık s.563.(Limited Ortaklıklar) İtirazın oylamadan önce yapılması gerektiğini, karar alınmasından sonra yapılacak itirazın toplantıyı sona erdirmeyeceğini, bu itirazın karara itiraz niteliğinde olduğu tespiti için bkz. AKDAĞ GÜNEY, *Çağrısız GK*, s. 460.

¹⁹⁵ MOROĞLU, *Değerlendirmeler*, s. 234; Aynı görüşte KENDİGELEN, *Değerlendirmeler*, s. 315; AKDAĞ GÜNEY, *Çağrısız GK*, s. 453.Yazar ayrıca önceden belirlenen bir gündem olmaması nedeniyle pay sahibinin gündemi bilmemesi ve hazırlık yapamamış olması karşısında itiraz hakkının kullanılabilirliğini belirtmektedir. (AKDAĞ GÜNEY, *Çağrısız GK*, s. 453)

¹⁹⁶ TEOMAN, *Gündem*, s. 13; aynı yönde BAHTİYAR, *Ortaklıklar*, s. 170.

¹⁹⁷Gündeme bağlılık ilkesinin çağrısız genel kurulda bulunmadığı görüşündeki diğer yazarlar; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.669, s. 534; ARSLANLI, Anonim Şirketler, s. 22; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 481. Aksi yönde bkz. PULAŞLI, çağrısız genel kurulda gündeme bağlılık ilkesinin geçerli olduğunu; ancak

herhangi birinin kurul olarak toplanmaya ve kararlar almaya itirazı olmadıkça istedikleri her hususun görüşülüp karara bağlanması mümkündür. Ancak gerekli olmamasına rağmen, yönetim kurulu tarafından toplantıda görüşüleceği düşünülen hususların TTK m. 414'teki çağrı şekline uyulmaksızın pay sahiplerine önceden bildirilmesi söz konusu olabilecektir. Pay sahipleri bu bildirim ile bağlı olmadan istedikleri hususları görüşüp karara bağlayabilecektir. İkinci bir olasılık olarak bu bildirimi alan pay sahiplerinin toplantıya hiç katılmaması, katılıp toplantının yapılmasına itiraz ederek ya da toplantıyı terk etmek suretiyle çağrısız genel kurul yapılmasını engelleme imkânı da bulunmaktadır¹⁹⁸.

ERDEM, çağrısız genel kurul kapsamında yalnızca çağrı usulüne uyulmayacağını, bunun dışında genel kurulun yürütülmesine dair kurallara uyulması gerektiğini belirtmektedir. Yazara göre gündem, genel kurullar için zorunlu bir unsur olduğundan çağrısız genel kurulun da bir gündemi olması gerekmektedir¹⁹⁹. Çağrısız genel kurulda, tüm pay sahipleri tarafından çağrı yapılması gibi bir sonuç oluşmaktadır. TTK m. 413/1 hükmüne göre gündemin toplantıya çağırılanlar tarafından belirleneceği düzenlendiğinden, çağrısız genel kurulun toplantı gündemi de pay sahipleri tarafından oybirliği ile belirlenecektir. Bu doğrultuda çağrısız genel kurul toplantısında da gündeme bağlılık ilkesi geçerli olacaktır²⁰⁰.

PULAŞLI'ya göre, çağrısız genel kurul toplantısının yapılması, pay sahiplerine hiçbir çağrı, bildirim yapılmaması anlamına gelmeyecektir²⁰¹. Pay sahiplerinin önceden haberi olmaksızın genel kurul toplantısının icra edilmesi mümkün değildir. Maddede belirtilen husus, bu bildirimin TTK m. 414 kapsamındaki ilan ve çağrı mektubu prosedürüne uygun olarak yapılmasının gerekli olmadığıdır. Yazara göre ilke olarak çağrısız genel kurulda da gündeme bağlılık mevcuttur. Ancak pay sahipleri isterse sonradan gündeme oybirliği ile madde ekleyebilecektir²⁰².

oybirliği ile gündeme madde ekleyebileceklerini belirtmektedir. Bkz. **PULAŞLI, Şirketler**, § 18, N.51, s. 329; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N.128, s. 927-928.

¹⁹⁸ **TEOMAN, Gündem**, s. 9-10.

¹⁹⁹ Aynı yönde, **TEKİNALP, Tek Kişi Ortaklığı**, s. 171. Çağrısız genel kurulun da gündemi olması ve gündemi toplantıya çağrı yapanlar tarafından belirleneceği yönünde **Eriş, Gönen**. Ticari İşletme ve Şirketler Cilt II, 3.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık s. 2144

²⁰⁰ **ERDEM, Yenilikler**, s. 423-424. Yazar TEOMAN'ın bu konudaki tespitlerine katılmadığını da belirtmiştir. Aynı görüşte bkz. **KARAEĞE, Çağrı** s. 26-27.

²⁰¹ Yazar kitabının eski baskısında açıkça çağrının yönetim kurulu tarafından yapılacağını; ancak belirli ilanların gerçekleştirilmeyeceğini belirtmiştir. Bu açık tespiti bir sonraki baskılarda yer verilmemiştir. Yazarın ilk tespiti için Bkz. **PULAŞLI, Hasan** (2018) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt I, 3.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi s. 847.(3.Baskı)

²⁰² **PULAŞLI, Genel Esaslar**, §18, N.50-51, s. 328-329.

ÇAMOĞLU'na göre, çağrısız genel kurul toplantılarında gündeme bağlılık ilkesi geçerli değildir. Genel kurul, oy birliği ile gündem maddelerini ya da maddelerin görüşülme sıralamasını değiştirebilecektir²⁰³.

ŞENER'e göre, TTK m. 416/2 hükmünden çağrısız genel kurul toplantısının da gündemi olduğu gerçeği anlaşılmaktadır. Bu gündem pay sahipleri tarafından önceden bilinmektedir. Ancak bu durum pay sahiplerine önceden bir bildirim yapıldığı anlamına gelmemektedir. Gündem ilan edilmemekte ve bildirilmemektedir. Pay sahipleri genellikle toplantı öncesinde gündemi oybirliği ile kararlaştırmaktadır²⁰⁴. Toplantı esnasında gündeme oybirliği ile yeni maddeler eklenebilmesi de mümkündür. Çağrısız genel kurul toplantısında gündeme bağlılık ilkesi geçerli olmayacaktır²⁰⁵.

ÇEVİK'e göre, çağrısız genel kurulda önceden bir gündem belirlenip bu gündemin görüşülüp karara bağlanması mümkün olduğu gibi pay sahiplerinden bir kısmının gündeme eklenmesini teklif ettiği maddelerin kabul edilmesi hâlinde bu maddelerin görüşülmesi de mümkündür. Yönetim kurulunun, çağrı usulüne uyulmaksızın toplantı yapılacağını önceden bildirmesi ile bu toplantı gerçekleştirilebilir. Ancak bu durumda yönetim kurulu tespit etmiş olduğu gündem maddelerini de pay sahiplerine iletmelidir. Çünkü aksi durumda gündem maddelerini bilmeyen ve incelemeyen pay sahibinin itiraz ederek toplantı yapılmasını

²⁰³ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.669, s. 534. Gündem maddelerinin değiştirilmesinin toplantıya katılanların çoğunluk oyu ile yapılacağına dair aksi görüş için bkz. PULAŞLI, Genel Esaslar, §18, N.51a, s. 329.

Yargıtay 11. HD., E. 2018/3543 K. 2020/616 T. 21.1.2020 kararı “Dava konusu 30.09.2016 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısının toplantı tutanağında, çağrının kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi yapıldığı belirtilmiş ise de davacı, toplantının şirkete zarar vermek kastıyla gerçekleştirildiğini ve usule aykırılık taşıdığını belirterek geçersiz bir toplantı olduğunu ileri sürmüştür, toplantının yapılmamasını istemiştir. Davacı tarafından toplantının yapılmasına itiraz edildiğine ve genel kurulca gündem maddeleri oybirliğiyle belirlenmediğine göre TTK'nın 416. maddesine uygun bir toplantının varlığından söz edilemeyeceğinden öncelikle yetkili organ tarafından alınan kararlar toplantıya çağrının ve genel kurul toplantısının usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığının belirlenmesi gerekirken yanlıgılı değerlendirmeye dayalı yazılı şekilde istinaf başvurusunun esaslan reddine karar verilmesi yerinde olmamış, kararın davacı yararına bozulmasını gerektirmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-3543-k-2020-616-t-21-1-2020>) (e.t. 06.01.2025)

²⁰⁴ Çağrısız genel kurul gündeminin toplantı öncesinde oybirliği ile alınan karar doğrultusunda belirlenebileceği yönünde bkz. AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 246.

²⁰⁵ ŞENER, Limited ortaklıklar, s. 558. **Yargıtay 11. HD., E. 2014/331 K. 2014/3503 T. 25.2.2014** “TTK'nın 364. maddesi uyarınca gerek olağan gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında gündeme konulan hususlar müzakere edilir. Aynı Kanunun 369/son maddesi uyarınca da gündemde gösterilmeyen hususlar müzakere edilemezler. Mülga TTK'nda bu durumun tek istisnası, 370. maddesinde düzenlenmiş olup, tüm ortakların veya temsilcilerinin katılımı ile çağrısız genel kurul toplantısı yapılmasına karar verilmesi halinde, genel kurulun görevleri kapsamında ortaklar görüşülmesini istediği hususların karara bağlanmasını isteyebilirler.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-331-k-2014-3503-t-25-2-2014>) (e.t. 06.01.2025)

engellemesi söz konusu olabilecektir. Bu toplantıda genel kurulun yetkisi içindeki tüm hususların görüşülmesi mümkündür²⁰⁶.

YILDIZ'a göre, çağrısız genel kurul hâlinde, çağrı ve gündem dışındaki toplantıya dair tüm usullere uyulması zorunludur. Toplantı gündemi genellikle hemen toplantı öncesinde belirlenmektedir. Bunun yanında gündemin önceden belirlenerek pay sahiplerine bildirilmesi de mümkündür. Ancak bu bildirim pay sahipleri açısından bağlayıcı değildir. Bu nedenle bu bildirimin içeriğinin gündem olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceği önem arz etmemektedir. Çağrısız genel kurulda gündeme bağlılık ilkesi bulunmamaktadır²⁰⁷.

ŞEHİRALİ ÇELİK ise durumu öncelikle TTK m. 416'da muaf tutulan "çağrı usulü" kapsamında terminolojik açıdan incelemiş ve çağrı usulünün kapsamını irdelemiştir. Bunun nedeni TTK'da "çağrı usulü" şeklinde genel bir başlık bulunmamasıdır²⁰⁸. Yazara göre çağrı usulü kavramının içerisine dar anlamda çağrının şekli her hâlükârda girmektedir. Bunun yanında yetkisiz kişi tarafından çağrı yapılması halinde, çağrı sürecindeki bu usulsüzlük hali de çağrısız genel kurul toplantısı kapsamında değerlendirilmeli ve koşulları sağlıyor ise çağrısız genel kurula dair hükümler uygulanmalıdır. Yine gündem de çağrı sürecinin ayrılmaz parçası olduğundan çağrı usulü içerisinde değerlendirilmelidir²⁰⁹. Bu çerçevede, toplantı öncesinde TTK m. 414 kapsamında bir gündemin varlığı zorunlu değildir; ancak gündemin önceden oluşturulmasına bir engel de bulunmamaktadır²¹⁰. Yazar, toplantıda görülecek konuların oluşturulmaması ve pay sahiplerine hiç bildirilmemesi ihtimalini çağrısız genel kurul içerisinde değerlendirmekle birlikte "uç bir örnek" olarak nitelendirmektedir²¹¹.

Öğretide gündem konusunda görüş birliği olmadığı açıktır. Madde gerekçesinin de bu konuya açıklık getirmede yardımcı olduğu söylenemeyecektir²¹².

²⁰⁶ ÇEVİK, s. 791.

²⁰⁷ YILDIZ, B., Çağrısız GK s. 127-130 ve özellikle dipnot 52.

²⁰⁸ TEOMAN, maddede yer alan "çağrı usulü" yerine mülga Ticaret Kanunun 370'inci maddesinde yer alan "davet merasimi" ibaresinin daha yerinde olduğunu belirtmektedir. Bkz. TEOMAN, Gündem, s. 9, dipnot 9.

²⁰⁹ Aynı yönde TEOMAN, Gündem, s. 9.

²¹⁰ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 294-298.

²¹¹ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 298-299.

²¹² Madde gerekçesi "Gündeme bağlılık ilkesinin amacına uygun bulunan bu hüküm uygulamada tartışmalı olan bir konuyu açıklığa kavuşturmuştur. Çağrısız toplanmış olmakla birlikte aynı şartları içeren genel kurulda da aynı şartlarla gündeme madde eklenebilir. Aksine esas sözleşme hükmünün geçersiz olmasının sebebi, tüm pay sahiplerinin oy birliği ile almak istedikleri bir kararın esas sözleşme ile önlenmesinin haklı bir sebebinin bulunmamasıdır." denilmektedir.

Çağrısız genel kurulda, teknik-hukuki anlamda çağrı niteliğinde olmasa da pay sahiplerine toplantı yer ve zamanını belirten bir bildirim yapılması gerekmektedir²¹³. Bu bildirim içerisine varsa önceden belirlenmiş gündemin de eklenmesi gerekmektedir²¹⁴. Toplantıya dair yapılan bu bildirimin, çağrı niteliğine haiz olmaması nedeni ile çağrıya yetkili kişi tarafından yapılması zorunluluğu bulunmadığı belirtilmektedir²¹⁵.

Genel kurulda Bakanlık temsilcisinin yer alması gereken hâller, çağrısız genel kurul toplantısı için de geçerlidir. Bakanlık temsilcisinin çağrılmasının zorunlu olduğu bir konunun görüşülecek olması durumunda, bir gündem oluşturulması ve başvuru ekinde bildirilmesi gerekmektedir²¹⁶. Yönetmelik gereğince Bakanlık temsilcisine başvuruda bulunabilecek kişiler hususunda farklı yaklaşımlar bulunmaktadır²¹⁷.

Belirtildiği üzere çağrısız genel kurul toplantısı çağrılı genel kurul toplantısının istisnasını teşkil etmekte olup, toplantı için çağrı usulüne uyulmasına gerek yoktur. Öğretide

²¹³ PULAŞLI, Genel Esaslar, N.50, s.328; KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, Genel Kurul, s.292; TEOMAN, Gündem, s. 9. Bildirimin mesaj ya da e-posta yolu ile yapılabileceği yönünde bkz. YILDIZ, B. Çağrısız GK, s. 128

²¹⁴ YILDIZ, B., Çağrısız GK, s. 127.

²¹⁵ DOMANIÇ, çağrısız genel kurul toplantı çağrısını herhangi bir pay sahibinin de yapabileceğini belirtmektedir. DOMANIÇ, Cilt II, 2011, s. 808. Aynı yönde YILDIZ, B., Çağrısız GK, s. 128. Aksi yönde PULAŞLI, Şerh Cilt I (2018), s.847.

İstanbul BAM, 13. HD., E. 2020/1364 K. 2020/1250 T. 5.11.2020 “Dava konusu genel kurul tutanaklarından toplantının TTK m.416’ ya istinaden çağrısız olarak toplandığı anlaşılmaktadır. TTK’nın 416.maddesine göre, bütün payların sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya ve genel kurul toplantılarının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın genel kurul olarak toplanabilir, bu toplantı nisabı var olduğu sürece karar alabilirler. Çağrısız genel kurul için yönetim kurulu tarafından karar alınmasına gerek bulunmamaktadır.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam13-hd-e-2020-1364-k-2020-1250-t-5-11-2020>) Karar, Yargıtay tarafından onanarak kesinleşmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/yargitay-11-hukuk-dairesi-esas-no-2020-8453-karar-no-2022-3732-11-hukuk-dairesi-e-2020-8453-k-2022>) (e.t. 06.01.2025)

²¹⁶ BAHTİYAR, pay sahiplerinin çağrı olmaksızın pay sahiplerini bir araya getirebilmek ve gündemde Bakanlık temsilcisinin katılması zorunlu konuların yer alıp almadığını tespit edebilmek açısından görüşülecek konuların belirlenmesi gerektiğini söylemektedir. BAHTİYAR, Mehmet (2021) ‘Anonim Ortaklıkta Çağrısız Genel Kurul ve Karar Yetersayısı’ Prof. Dr. Saim ÜSTÜNDAĞ’a İthafen İlmi Makaleler II, İstanbul, Aristo Yayınları, ss. 175-192, s. 180. Bakanlık temsilcisi başvurusunda bir gündemin yer alması gerektiği ve başvuruda yer alan gündem maddelerinin de toplantıda görüşülmesi gerektiği yönündeki açıklamaları için bkz. AKBAŞ, İsmail (2024) ‘Anonim Ortaklığın Çağrı Usulüne Uyulmadan Yapılan Genel Kurul Toplantısı İçin Bakanlık Temsilcisinin Görevlendirilmesi Talebi’ Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.14, S.2, ss.1753-1782, s. 1776.

²¹⁷ GTY m.35 düzenlemesinde 2020 yılında yapılan değişiklik ile “(Ek cümle: RG-9/10/2020-31269) yönetim kurulunun mevcut olmaması veya yönetim kurulu toplantı nisabı oluşmasına imkân bulunmaması ve 12 nci madde uyarınca münhasıran yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi amacıyla çağrısız toplantı yapılmak istenmesi halinde, pay sahiplerinin veya temsilcilerinin tamamının imzaları noterce onaylanmış dilekçesiyle de Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesi istenebilir” denilmektedir. Bakanlık temsilcisine dair başvuruda asli yetkili yönetim kurulu olmasına rağmen, yönetim kurulunun bu talebi yapmayı ihmal etmesi halinde de çağrısız genel kurul toplantıları için tüm ortakların noter onaylı başvurusu ile temsilci başvurusunda bulunabileceği görüşü için bkz. Akbaş, s. 1771. Maddenin geniş yorumlanarak, yönetim kurulu mevcut olsa dahi, toplantıya dair bildirimin yönetim kurulu dışındaki biri tarafından yapılması halinde, bildirimi yapan kişinin de başvuruda bulunabilmesi gerektiğine dair görüşleri için bkz. YILDIZ, B., Çağrısız GK, s. 131.

ve yargı kararlarında, çağrı usulünde eksiklikler olması hâlinde de şartları mevcut ise toplantının çağrısız genel kurul olarak değerlendirilebileceği belirtilmektedir²¹⁸. Bu durumda toplantı bilinçli şekilde çağrısız yapılmamakta; ancak çağrı usulüne dair eksiklikler toplantı gününde fark edilmektedir. Bu durumda pay sahiplerinin ya da temsilcilerinin tamamı toplantıda yer alıyorsa ve toplantının bu usulsüzlüğe rağmen yapılmasına itirazda bulunulmuyorsa çağrısız genel kurul toplantısının yapılması mümkün olacaktır²¹⁹.

Yine, çağrının yetkisiz kişiler tarafından yapılması hâlinde, şartları mevcutsa toplantının çağrısız genel kurul toplantısı şeklinde yapılabileceği yönünde görüş ve kararlar da bulunmaktadır²²⁰.

²¹⁸ **AKDAĞ GÜNEY**, bu durumu “geçersizliği iyileştirici etki” olarak tanımlamaktadır. Bkz. **AKDAĞ GÜNEY Çağrısız GK**, s. 447; **DOMANIÇ**, Cilt II, 2011, s. 824; **AKBAŞ**, s. 1764, dipnot 27; **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT)**, Genel Kurul, s. 293.

Yargıtay 11. HD., E. 2022/3209 K. 2023/6867 T. 27.11.2023 “genel kurul davetinin müvekkiline gönderildiğini, 17.01.2019 tarihli genel kurulun şirket merkezinde yapılacağı bildirilmiş olmasına rağmen başka bir adreste yapıldığını, 416 ncı maddesinde çağrısız genel kurula ilişkin düzenlemeye yer verilmiş olup anılan maddeye göre, bütün pay sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde genel kurul toplantılarına dair olan diğer hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrı hakkındaki merasime riayet etmeksizin de genel kurul olarak toplanabileceği ve bu toplantı nisabı var olduğu sürece karar alabileceği, diğer bir anlatımla, anılan yasa hükmünden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu çağrısız bir genel kurulun var sayılmasını, bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları, pay sahiplerinin bu toplantı şekline itiraz etmemiş bulunmaları ve bu toplantı nisabının toplantı sonuna kadar var olması şartlarının gerçekleşmesi durumunda kabul ettiği, tek bir payın sahibi veya temsilcisi bulunmaz veya toplantıyı terk ederse ya da katılıp toplantı şekline itiraz ederse, bir genel kurulun gidişini etkileyebilecek durumda olup olmaması da durumu değiştirmeyeceği, davacının 17.01.2019 tarihli genel kurula katıldığı ve toplantı şekline itiraz etmediği toplantı tutanağından anlaşıldığı, davacının toplantı sonuna kadar tüm kararların görüşülmesi sırasında kararların esasına ilişkin görüş bildirdiği ve en son kararları kabul etmediğini belirttiği ve imzadan imtina etmiş olduğundan 6102 sayılı Kanun’un 416 ncı maddesindeki çağrısız genel kurula ilişkin şartlar gerçekleşmiş olmakla... ONANMASINA” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2022-3209-k-2023-6867-t-27-11-2023>) (e.t. 06.01.2025)

²¹⁹ **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT)**, Genel Kurul, s. 309.

²²⁰ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 481; **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 115; **ÖZDAL**, s. 154, **DOMANIÇ**, Cilt II, 2011, s. 808; **BİLGİLİ Fatih / DEMİRKAPI, Ertan**; Şirketler Hukuku, 9. Baskı, Bursa 2013, Dora Yayınları, s. 280. **YILDIZ B., Çağrısız GK**, s. 128; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.722a, s. 594; **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT)**, Genel Kurul, s. 296; **Kırca, İsmail** (2022) Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, On İki Levha Yayıncılık, s. 6(Hükümsüzlük)

Yargıtay 11.HD. 08.11.1982 tarihli ve E.3858, K. 4511 kararında “...Yönetim kurulu mevcut değildir. 1982 yılı genel kurulu toplantısına davetin yetkisiz kişiler tarafından ve usulsüz olarak yapıldığının kabulü gerekir. TTK 370/I inci (6102 TTK 416) maddesi uyarınca tüm pay sahipleri toplantıya iştirak ile davet hakkındaki bu usulsüzlüğü benimsemiş olmadıkları cihetle ve bu hüküm uyarınca, usulsüzlük ortadan kalkmış da bulunmamaktadır...” Bu karar için bkz. **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 481, dipnot 186.

Yargıtay 11.HD. 24.02.2020 tarihli ve 2019/3647 E., 2020/1904K. sayılı kararında “Dava konusu, 27.12.2016 tarihli genel kurul toplantısına ilişkin çağrının, davalı şirketin %59 hissesinin sahibi olan ortakları temsilen Av. K8 tarafından yapıldığı hususunda uyumsuzluk bulunmamaktadır. Davacı yanca, genel kurulun müdürler tarafından toplantıya çağırılması gerektiğinden bahisle, çağrının usulsüz olduğu iddia edilmiş ve bu husus bir iptal sebebi olarak ileri sürülmüşse de toplantıya şirketin tüm ortaklarının katıldığı ve ortaklarca toplantının şekline ilişkin bir itirazda bulunulmadığı ve toplantının sonuna kadar da ayrılmadıkları anlaşılmaktadır. Bu durumda, 6102 sayılı TTK’nın 617/3. maddesinin yollamasıyla limited şirketler hakkında da uygulama kabiliyeti bulunan aynı Yasa’nın, “Çağrısız Genel Kurul” başlıklı 416. maddesindeki tüm şartlar oluşmuş olup, çağrının usulsüz olduğundan söz edilemeyeceğinden aksi yöndeki mahkeme gerekçesi isabetli

Elektronik katılımlı genel kurul toplantıları açısından da çağrısız genel kurul toplantısı yapılması mümkündür. Nitekim elektronik ortamda genel kurula katılma, fiziki katılımın hukuki sonuçlarını doğuracaktır (TTK m. 1527/2)²²¹.

görülmemiştir.” denilmektedir.(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hd-e-2019-3647-k-2020-1904-t-24-2-2020>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2018/1112 K. 2019/6571 T. 22.10.2019 “TTK’nın 390. maddesinde belirtilen usul ile ve ayrıca toplantı ve karar nisaplarına uygun olarak alınıp alınmadığı tespit edilip, 5 kişilik yönetim kurulunun 2 kişi ile toplantı yapılmaksızın karar alındığının anlaşılması halinde alınan kararın yok hükmünde olduğu, bu nedenle işbu karara dayalı olarak yapılan genel kurul toplantısında alınan kararların da yok hükmünde olacağının gözetilmesi gerekir. Ancak bunun tek istisnası çağrısız genel kurul toplantısı ise de” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-1112-k-2019-6571-t-22-10-2019>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11.HD. 16.09.2019 tarihli ve 2018/3976 E., 2019/5402 K. sayılı kararında “...İlk derece mahkemesince, ...’ın yönetim kurulu başkanı seçilmesinin usulüne uygun olmadığı, usule aykırı seçilen kişinin yaptığı çağrının da geçersiz olduğu, geçersiz çağrı ile toplanan genel kurulda alınan kararların yoklukla malul olduğu gerekçesiyle davanın kabulü ile davalı şirketin 05/03/2016 tarihli olağan genel kurul toplantısında aldığı kararların yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiştir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesi’nce, genel kurul usule aykırı seçilen yönetim kurulu başkanı tarafından yapılan çağrı ile toplanmışsa da tüm ortakların toplantının başında hazır bulunmaları sebebiyle bu hususun kararların yok hükmünde kabul edilmesini gerektirmediği, bu gerekçe ile davanın kabul edilmesinin hatalı olduğu, TTK’nın 416/1 maddesi gereğince çağrısız genel kurulda toplantı sonuna kadar toplantı nisabının var olması gerekmekte iken davaya konu toplantıda davacı vekillerinin toplantı sona ermeden toplantıyı terk ettikleri dikkate alındığında genel kurul kararlarının yoklukla malul olduğu gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak genel kurul kararlarının anılan gerekçe ile yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiştir...ONANMASINA...” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-3976-k-2019-5402-t-16-9-2019>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD, 16.06.2022 tarihli ve 2021/1161 E., 2022/4977 K. Sayılı kararında “...genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmayan kayyımın yaptığı çağrı üzerine yetkili organın çağrısı olmaksızın, geçersiz çağrı ile yapılan ve çağrısız genel kurul koşullarının bulunmadığı toplantıda alınan kararların yoklukla malul olduğunun kabulü gerektiği, genel kurul kararlarının yoklukla malul olduğunun tespitine karar verilmesi gerekirken, iptal kararı verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle kararının kaldırılmasına, kaldırılan hükmün yerine; davanın kabulü olağanüstü genel kurul toplantısında alınan kararların yoklukla malul olduğunun tespitine karar verilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin temyiz isteminin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK’nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA” denilmektedir.

Bu karar için bkz **BEKTAŞ, İbrahim / ÖZELCİ, Yasin Barış (editörler)** (2023) ‘Yargıtay Kararları, Anonim Ortaklık- Yetkisiz Çağrı- Genel Kurul Kararının Yokluğu’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.39, S.1, s. 219-221.

²²¹ **ÖZDAL**, s. 155-156; **AKDAĞ GÜNEY**, Çağrısız GK, s. 448.

İKİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTI ÇAĞRISI VE ÇAĞRIYA YETKİLİ KİŞİLER

1. Genel Olarak

Anonim şirket genel kurulunun karar alabilmesi için toplantı yapılması gerekmektedir. Toplantının yapılması kararlar açısından sıhhat şartı olup, toplantı yapılmaksızın alınan kararlar geçersizdir²²². Çağrısız genel kurul toplantısı haricinde yapılacak tüm genel kurul toplantılarının bir çağrı üzerine yapılması gerekmektedir. Anonim şirket genel kurul toplantısı için yapılacak çağrının geçerli olabilmesi için çağrının, yetkili olan kişiler/organlar tarafından tüm pay sahiplerine yapılması ve olağan dikkati gösteren kişilerce toplantının nerede ve ne zaman yapılacağını anlaşılabilecek nitelikte olması gerekmektedir²²³.

Genel kurulu toplantıya çağrı yalnızca yetkili kişiler tarafından gerçekleştirilebilecektir²²⁴. Bu kişiler tarafından yapılmayan çağrı ile toplanan genel kurulda alınan kararlar yok hükmündedir²²⁵.

Kanunun 410-412 maddeleri gereğince anonim şirket genel kurulunu toplantıya çağırmaya yetkili kişiler: görev süresi sona ermiş olsa dahi yönetim kurulu, tasfiye ile ilgili işlemlerde²²⁶ tasfiye memurları, belirli koşulların sağlanması halinde tek bir pay sahibi ve azınlık, TTK'da sayılmamış olmakla beraber özel durumlarda yönetim kayımları ve iflas idaresidir²²⁷.

²²² ARSLANLI, Anonim Şirketler, s. 10.

²²³ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 80.

²²⁴ KARAEĞE, Çağrı, s. 23.

²²⁵ CENKÇİ, s. 135; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.722a, s. 594 MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 111; KARAEĞE, Çağrı, s. 43; NARBAY, s. 170-171; KIRCA, Hükümsüzlük, s. 6; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 196; PULAŞLI, Genel Esaslar, N.107, s. 353; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 86; NARBAY, s. 172; ŞENER, Ortaklıklar, s. 464; ARSLANLI, Anonim Şirketler, s. 10-11; DOMANİÇ, Cilt II, 2011, s. 808

²²⁶ Madde gerekçesi “Tasfiye halinde de yetki yönetim kurulundadır. Tasfiye memurları sadece görevleri ile ilgili konular dolayısıyla genel kurulu toplantıya çağırabilirler.”

²²⁷ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 163-164; KARAEĞE, Çağrı, s. 38. Alman hukukunda çağrıya asıl yetkili ve görevli kişi yönetim kurulu olup, gözetim kurulu (§ 111/3), mahkemece yetkilendirilen azlık (§ 121/3) ve

TTK m. 410 kenar başlığında çağrıya “Yetkili ve Görevli Organlar” yazılmakla beraber bu başlık, içerik ile uyumlu değildir²²⁸. İlk olarak kanun maddesi içerisinde yer alan kişilerin hepsi organ niteliğine haiz değildir²²⁹. İkinci olarak, çağrının yönetim kurulu ve tasfiye memurları için bir görev olduğu kabul edilebilecek olmakla birlikte pay sahibi için görev niteliğinde değildir²³⁰.

Kanunda belirtilen çağrıya yetkili kişiler arasında asıl yetkili yönetim kuruludur. Diğer kişiler ikincil yetkili olarak kabul edilmektedir²³¹.

2. Esas Sözleşme ile Çağrıya Yetkili Kişi Belirlenip Belirlenemeyeceği Hususu

Öğretide bazı yazarlar, TTK’da ve diğer mevzuatta düzenlenen genel kurulu çağrıya yetkili ve görevli kılınan kişilerin dışında, esas sözleşmeye konulacak bir hükümle de çağrı yetkililerinin belirlenebileceğini öne sürmektedir.

MOROĞLU, esas sözleşmede belirtilmesi koşuluyla yönetim ya da temsil devri yapılmış kimselere (TTK m. 367, 370) çağrı ya da gündeme madde ekleyebilme yetkisinin verilebileceğini kabul etmektedir. Esas sözleşme ile çağrı yetkisi verilmesi hâlinde bu durum, kanun ile çağrıya yetkili olanların yetkilerinde sınırlayıcı ya da ortadan kaldırıcı bir değişiklik oluşturmaz²³².

ŞENER, TTK m. 339/2-h bendinde yer alan “*Genel kurulların toplantıya nasıl çağrılacakları; oy hakları*”na dair düzenlemenin, esas sözleşmeye konulacak bir hüküm ile

tasfiye memurları (§ 268/2), ayrıca esas sözleşme ile yetkilendirilen kişiler de (§ 121/2) çağrıya yetkilidir. Bu bilgi için bkz. **KARAEĞE, Çağrı**, s. 39 ve (<https://www.gesetze-im-internet.de/aktg>). Alman hukukunda ikili yönetim sistemi benimsenmiş olduğundan yönetim kurulunu, yönetici kurul ve gözetim kurulu oluşturmaktadır. Yönetici kurul, yönetim ve temsil yetkisine sahiptir. Gözetim kurulu ise gözetim yetkisine sahiptir. Bu bilgi için bkz. **ÜNAL**, s. 24. İsviçre hukukunda çağrıda asli görevli ve yetkili yönetim kurulu olup, diğer yetkililer tasfiye memurları, gerektiğinde denetim kurulu, tahvil alacaklıları ve azınlıktır (İsviçre Borçlar Kanunu m. 699). Bu bilgi için bkz. **KARAEĞE, Çağrı**, s. 40. ve (https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#art_699)

²²⁸ **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 163-164.

²²⁹ Tasfiye memurlarının organ niteliğinin tartışılabilirliği; ancak pay sahiplerinin ve görev süresi sona eren yönetim kurulunun organ niteliğinin olmadığı yönünde bkz. **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 104.

²³⁰ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 104; **KARAEĞE, Çağrı**, s.42. Pay sahibinin çağrıyı yapmamış olması onun sorumluluğuna yol açmayacaktır. Bu bilgi için bkz. **KARAEĞE, Özge**, Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK m. 410/II), Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2015, C.19, S.4, ss. 71-128, s. 78. (**Tek Pay Sahibi**) Maddenin tek pay sahibine çağrı yetkisi tanıyan ikinci fıkrası Adalet Komisyonu aşamasında eklenmiştir.

²³¹ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 24.

²³² **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 94. Alman hukukunda da esas sözleşme ile genel kurulu toplantıya çağırarak kişilerin yetkilendirilmesi mümkündür; ancak bu yetkilendirme kanun ile görev ve yetki verilmiş olanların çağrı yetkisini etkilemeyecektir. Bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 93; Aktiengesetz § 121/2 https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_121.html.

çağrıyla yapabilecek kişilerin de belirlenebileceği şeklinde anlaşılabileceğini söylemektedir. Bu kapsamda belirli bir ortağa genel kurulu çağrı yetkisi tanınabilecektir. Yine genel kurul ancak kanunda veya esas sözleşme ile yetki verilen kişiler tarafından toplantıya çağrılabilir²³³.

Aksi görüşte olan BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, TTK m. 339/2-h bendinde yer alan ifadenin çağrıya yetkili kişileri değil, çağrının usulünü içerdiğini, bunun yanında kanun koyucu eğer böyle bir yetki vermek istese idi limited şirketler için kanunda açıkça düzenlendiği şekilde²³⁴ kanun metnine ekleyebileceğini, ayrıca kanunda açıkça düzenleme bulunmayan bir durumun emredici hükümler ilkesi²³⁵ gereğince esas sözleşme ile düzenlenmesinin de mümkün olmayacağını söylemektedir. Bu kapsamda yazara göre kanunda sayılan kişiler dışında esas sözleşme ile çağrıya yetkili kişiler belirlenemeyecektir²³⁶.

Benzer sonuçtaki başka bir görüş ise, her ne kadar TTK m. 375'te devredilemez görevler arasında çağrı açıkça sayılmasa da “*genel kurul toplantılarının hazırlanması*” hususunun dahi devredilemez olması hâlinde çağrı yetkisinin de evleviyetle devredilemeyeceğini, bu durumda TTK m. 367 kapsamında bir kişi ya da TTK m. 366/2 kapsamında kurulan bir komisyona çağrı yetkisinin devredilmesinin mümkün olmadığını belirtmektedir²³⁷.

Biz de çağrıya yetkili olanların kanunda sınırlı sayıda sayıldığını ve esas sözleşme ile çağrıya yetkili başkaca bir kimsenin yetkili kılınamayacağı görüşüne katılmaktayız.

²³³ ŞENER, Ortaklıklar, s. 467.

²³⁴ TTK m. 577/1-h “Aşağıdaki kayıtlar, şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde bağlayıcı hükümlerdir: Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin özel hak tanıyan hükümler.”

²³⁵ TTK m.340 emredici hükümler başlıklı maddesi “Esas sözleşme, bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak Kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir. Diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas sözleşme hükümleri o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar.”

²³⁶ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 38, dipnot 77

²³⁷ ALBAYRAK DOĞAN, s. 105; Cenkci, Esra (2017) ‘Anonim Ortaklıkta Tek Pay Sahibinin Yeni Gücü: Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilmesi’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.33, S.3, ss.129-176, s. 131-132.; KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, Genel Kurul, s. 162. Çağrıya yetkili olanların kanun ile sınırlı sayıda belirlendiğini ve esas sözleşme ile başkaca kişilerin belirlenemeyeceği görüşünde olan diğer yazarlar; TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s. 304, No.13-18c; KARAEĞE, Çağrı, s. 39; CENKÇİ, s. 135; ÜÇİŞİK/ÇELİK, s. 238; DOMANIÇ, Cilt II,2011, s. 813; BİLGİLİ / DEMİRKAPI, s. 280.

3. Genel Kurulun Çağrı Yetkisi Olup Olmadığı Hususu

Öğretide genel kurul tarafından bir sonraki toplantı için çağrı yapıp yapılmayacağı hususu da sorgulanmış ve ortaya farklı görüşler çıkmıştır.

BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU'na göre, genel kurulun ileride bir tarihte yapılacak genel kurul toplantısı için kendisine çağrı yapması pratik olmamakla birlikte, alınacak bu yönde bir karar, çağrı usulünü yerine getirme zorunluluğunu ortadan kaldırmayacaktır. Genel kurulun ileri bir tarihte toplanmaya dair aldığı karar, ancak yönetim kuruluna yapılmış bir talimat niteliğinde olabilir²³⁸.

DOMANİÇ, tüm ortakların katıldığı genel kurul toplantısında, genel kurulun çağrılması konusunun müzakere edilmesine kimsenin itiraz etmemesi hâlinde, genel kurulun bir sonraki toplantı yeri, zamanı ve gündemini belirleyebileceğini belirtmektedir²³⁹. Benzer şekilde PULAŞLI, toplantı gündeminde bulunmasa dahi genel kurulun bir sonraki yıl genel kurul toplantısının yapılması hakkında karar alabileceğini kabul etmektedir²⁴⁰. Yazar, genel kurulun çağrı yapabileceğini ve bu hususu genel kurul kararı içerisinde belirtebileceğini söylemektedir. Ancak, toplantı tarihini genel kurul dahi belirlese bu tarihin bir sene sonraki olağan genel kurul toplantısı için uygun bir tarih olmayabileceğini, bu tarihin uygun olup olmadığına yine yönetim kurulunun karar vereceğini belirtmektedir²⁴¹.

ÇAMOĞLU, anonim şirketlerde genel kurul ve yönetim kurulu arasındaki görev ve yetkilerin ayrılmış olması karşısında ilke olarak genel kurulun toplantı çağrısını yapamayacağını; ancak ihtiyaç durumunda genel kurulun sonraki toplantı tarihini belirleyebileceğini ve bu kararın yönetim kuruluna verilmiş bir talimat niteliğinde olduğunu, yönetim kurulunun da bu talimata uyarak belirlenen tarihe göre çağrısını yapması gerektiği görüşündedir²⁴².

²³⁸ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 38.

²³⁹ DOMANİÇ, Cilt II, 2011, s. 812.

²⁴⁰ PULAŞLI, Genel Esaslar, § 18, N.42, s. 326. İsviçre Borçlar Kanunu'nda hüküm olmamakla beraber, öğretide genel kurul tarafından çağrı yapılabileceği kabul edilmektedir. Bu bilgi için bkz. PULAŞLI, Genel Esaslar, § 18, N.42, s. 326, dipnot 20a'da geçen yazarlar; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.112, s. 921, dipnot 23'te geçen yazarlar; KARAEĞE, Çağrı, s. 41.

²⁴¹ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.113, s. 922.

²⁴² ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.677a, s. 539.

ŞEHİRALİ ÇELİK ise genel kurul tarafından böyle bir karar alınmış olması ihtimalinde, bu kararın, yönetim kurulu için bir talimat değil öneri ve tavsiye niteliğinde olduğunu belirtmektedir²⁴³.

TEKİNALP ise toplantıda pay sahiplerinin tamamı bulunsa dahi gelecek genel kurul toplantı tarihinin belirlenemeyeceğini, hatta bu konuda talimat niteliğinde dahi karar alamayacağını, çünkü bu yetkinin kanuni bir yetki olduğunu ve genel kurula verilmediğini belirtmektedir²⁴⁴.

Bizce, çağrı yetkisinin yönetim kuruluna ait olması karşısında, genel kurul tarafından alınacak böyle bir kararın çağrı niteliğinde olması mümkün olmasa da yönetim kurulu tarafından yapılacak toplantı çağrısında, genel kurul tarafından alınan bu kararın göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Nitekim çağrının bir amacı da olabildiğince fazla pay sahibinin toplantıya katılımının sağlanmasıdır. Ancak yönetim kurulunun bu karar ile bağlı olduğu söylenemeyecektir. Bu karar ancak tavsiye niteliğinde kabul edilebilecektir.

4. Genel Kurulu Çağrıya Yetkili Olanlar

4.1. Yönetim Kurulu

Önceden de belirttiğimiz üzere yönetim kurulu, anonim şirketin iki zorunlu organından biri olmakla beraber şirketin yönetim ve temsil organıdır²⁴⁵. Genel kurulun aksine yönetim kurulu daimî bir organdır²⁴⁶. Yönetim kurulu pay sahibi olup olmamasına bakılmaksızın şirket esas sözleşmesi veya genel kurul kararı ile atanan gerçek ya da tüzel kişilerden oluşmaktadır²⁴⁷. Yönetim kurulu kural olarak tek kişiden de oluşabilmektedir (TTK m. 359/1). Yönetim kurulunun tek kişiden oluşması ihtimali onun kurul niteliğini değiştirmemektedir²⁴⁸. Kanunda kural olarak yönetim kurulunu oluşturacak kişi sayısına

²⁴³ KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, *Genel Kurul*, s. 218.

²⁴⁴ TEKİNALP, *Sermaye Ortaklıkları*, s. 304, N. 13-18c.

²⁴⁵ NÖMER ERTAN, *Fusun* (2018) ‘Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Toplantı ve Kararları’ Yürürlüğünün 6.Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, On İki Levha Yayıncılık, s. 45-70 s. 47 (Yönetim Kurulu); PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, § 35, N136, s. 1213.

²⁴⁶ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.521a, s. 361.

²⁴⁷ PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, § 31, N.10, s. 832; CAN, *Çelebi Mehmet* (2016) ‘Banka Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Tüzel Kişi’ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.20, S.1, ss.27-64, s.34.

²⁴⁸ PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, § 35, N144, s. 1221; Madde gerekçesi “Tek kişi ile kurul ifadesini çelişki yaratabileceği de düşünülmemelidir. Çünkü buradaki kurul kelimesi birden ziyade kişiden çok, “organa işaret

asgari bir sınır getirilmemiştir²⁴⁹. Bu kapsamda şirketler esas sözleşmelerinde bu sayıyı kendileri belirleyebilecektir (TTK m. 339/2-g). Bu sayının esas sözleşmede aralık şeklinde (3 ila 7 gibi) düzenlenmesinin de mümkün olduğu ve bu aralık içerisindeki sayıyı belirlemenin genel kurulun takdirine bırakılabileceği kabul edilmektedir²⁵⁰. Bizim de katıldığımız bu kabulün uygulamada da yer bulduğu anlaşılmaktadır²⁵¹.

TTK m. 359/2’de “*Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir.*”

etmektedir. Modern şirketler hukuku anlayışında kurulun birden çok kişi anlamı gün geçtikçe vurgusunu yitirmektedir”. Aksi görüşte MOROĞLU, yönetim kurulunun tek kişiden oluşması halinde kuruldan söz edilmesinin hatalı olduğunu belirtmektedir. Bkz. **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 168.

²⁴⁹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.521c, s. 363. Ancak bazı anonim şirket yönetim kurulları için asgari bir sayı belirlenmiş olabilir. RG 1.11.2005 tarihli ve 25983 (mükerrer) ile yayımlanan 5411 sayılı Bankacılık Kanunun 23. maddesinde “*Bankaların yönetim kurulları genel müdür dahil beş kişiden az olamaz.*” denilmektedir. Sermaye Piyasası Kanunun 17’nci maddesine dayanılarak hazırlanan ve 03.01.2014 tarihli ve 28871 sayılı RG ile yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) Ek-1 m. 4.3.1. Payları borsada işlem gören anonim şirketlerin “*Yönetim kurulu üye sayısı, her durumda beş üyeden az olmamak koşulu ile*” denildiğinden, yönetim kurulu üye sayısının bir kişiden oluşması mümkün değildir. 10/5/1969 tarihi ve 13195 Resmî Gazete ile yayımlanan Kooperatifler Kanunu madde 55 gereğince yönetim kurulunun asgari üç üyeden oluşması gerekmektedir. 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanan Sigortacılık Kanunun 4/1 maddesinde sigorta şirketlerinde yönetim kurulu asgari beş kişiden oluşmalıdır.

²⁵⁰ Bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 35, N148, s. 1223; **NOMER ERTAN, Yönetim Kurulu**, s. 46; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.521c, s. 363; **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, s. 226, N. 12-11. Ancak yazar en az 5 üye bulunur gibi üst sınırın belirtilmediği şekilde sözleşme maddesi konulmasının mümkün olmadığını belirtmektedir. Aksi yönde **AKDAĞ GÜNEY**, yazara göre TTK m. 340 kapsamında üye sayısının alt üst sınır şeklinde belirtilmesi mümkün olmayıp, sayının esas sözleşmede açıkça belirtilmesi gerekmektedir. **AKDAĞ GÜNEY, Necla** (2016) Anonim Şirket Yönetim Kurulu, İstanbul, Vedat Kitapçılık s. 24-25. (**Yönetim Kurulu**)

²⁵¹ Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nin 4.09.2018 tarihli ve 9652 sayılı gazetesinin 22. Sayfasında esas sözleşmenin “Yönetim Kurulu ve Süresi” başlıklı 7.maddesi “*Şirketin işleri ve idaresi genel kurul tarafından TTK hükümleri çerçevesinde seçilecek en az 1 üyeden en çok 5 üyeden oluşan bir yönetim kurulu tarafından yürütülür.*” şeklindedir. (https://www.ticaret sicil.gov.tr/tmp_gazete/db98e215-cf52-11e9-9262-48df373f5970.pdf)

hükmü yer almaktadır²⁵². Aynı maddenin beşinci fıkrasında ise kamu tüzel kişilerinin yönetim kurulu üyesi olması hâli farklı düzenlemeye tabi tutulmaktadır²⁵³.

TTK 362/1 maddesi gereğince yönetim kurulu üyelerinin görev süresi en fazla üç yıldır. Sürenin başlangıcı, üyeler kuruluş sözleşmesi ile belirlenmişse tescil tarihinden itibaren, genel kurul kararı ile seçim yapılmışsa genel kurul karar tarihinden itibaren başlamaktadır²⁵⁴. Uygulamada tescil işlemlerinde de süre başlangıçlarının bu şekilde yapıldığı anlaşılmaktadır²⁵⁵.

Öğretide seçim kararında süre belirtilmemesi halinde üyelerin ne kadar süre ile görev yapacakları konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüş, seçim kararında bir süre belirtilmemesi hâlinde yönetim kurulunun o faaliyet dönemi için seçildiğinin kabul edilmesi gerektiğini ve üyelerin gelecek olağan genel kurulda yeni bir yönetim kurulu seçilene kadar görev yapacağını belirtmektedir²⁵⁶. Bizim de katıldığımız diğer görüş ise süre belirtilmemesi hâlinde üst sınır olan üç yılın kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir²⁵⁷.

TTK m. 410/1 hükmünde “*Genel kurul, süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir. Tasfiye memurları da görevleri ile ilgili konular için, genel kurulu toplantıya çağırabilirler.*” hükmü bulunmaktadır. Yine GTY m. 9/1’de “*Olağan*

²⁵² Yönetim kurulu üye seçimi kararının ticaret Siciline tescili açıklayıcı nitelikte olup, kurucu değildir. Bkz. **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.557, s.407; **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s.238. Üyeliğe tüzel kişinin seçilmesi halinde tescilin kurucu nitelikte olduğu madde gerekçesinde yer almaktadır. Gerekçede bu husus “*Tescil, tüzel kişinin üyeliğini söz konusu gerçek kişinin kişiliğinde somutlaştırıp belirgin konuma getirmekte ve bu yönden kurucu bir etkiye sahip bulunmaktadır.*” denilerek belirtilmektedir. Aynı görüşte **KIRCA (ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT)**, s.403; *Aksi yönde AKDAĞ GÜNEY*, gerçek kişi temsilcinin ticaret siciline tescilinin zorunlu olması hususunun tescili kurucu etkiye sahip yapmayacağını, gerçek kişi yönetim kurulu üyelerinin de tescil edilmesinin zorunlu olduğunu ve bu durumda tescilin bildirici oluşunu, gerçek kişi temsilcinin tescil edilmesinin gereğinin kurul toplantılarında yetkili kişi arayışına girmeden istikrarın sağlanması amacı taşıdığını ve ancak kanunda açıkça belirtilmesi durumunda tescilin kurucu olabileceğini belirtmektedir. **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s.20-23; **METİN, Umut** (2021) Yönetim Kurulu Krizleri ve Çözüm Yolları (Doktora Tezi), Kadir Has Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, s.118 (**Yönetim Kurulu Krizleri**).

²⁵³ 6455 sayılı Kanun ile eklenen TTK m. 359/5 “*Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketlerde, sayılan tüzel kişiler veya bunların gerçek kişi temsilcileri yönetim kuruluna seçilebilir. Yönetim kurulu üye sayısı ikiden fazla olan şirketlerde üyelerin tamamının aynı kamu tüzel kişisinin temsilcisi olmaması şartıyla kamu tüzel kişisini temsilen birden fazla gerçek kişi yönetim kuruluna seçilebilir.*” denilmektedir.

²⁵⁴ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.554, s. 406; **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri** s. 72.

²⁵⁵ 30 Eylül 2022 tarihli ve 10672 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 756’ncı sayfasında yer alan tescil incelendiğinde, yönetim kurulu üye seçimine dair genel kurul kararının 29.09.2022 tarihli olduğu görülmekte ve üyelerin de 29.09.2025 tarihine kadar üye olarak seçildiklerinin belirtildiği görülmektedir. (https://www.ticaret sicil.gov.tr/tmp_gazete/81c70b03-40ad-11ed-8d66-48df373f5970.pdf)

²⁵⁶ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.554, s. 406.

²⁵⁷ **TEKİNALP**, Tek Kişi Ortaklığı, s. 12-21; **AKDAĞ GÜNEY**, Yönetim Kurulu, s. 28; **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri** s. 72. Bilindiği kadarıyla uygulamada da görev süresi belirtilmeden yönetim kurulu seçilmesi halinde, üyelik süresi üç yıl olacak şekilde tescil edilmektedir.

ve olağanüstü genel kurullar ile imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, görev süresi sona ermiş olsa bile yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılır.” denilmektedir.

Kural olarak anonim şirket genel kurul çağrısı, yönetim kurulu tarafından yapılmaktadır²⁵⁸. Yönetim kurulu, çağrı konusunda birincil yetkilidir²⁵⁹. Bu kapsamda yönetim kurulu, hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içerisinde olağan genel kurul toplantısı ve gerektiği durumlarda olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmak üzere çağrıda bulunmalıdır²⁶⁰. Yönetim kurulu için genel kurulu toplantıya çağırma yetki olmakla beraber aynı zamanda bir görev niteliğindedir²⁶¹. Bu durumda olağan genel kurul toplantı davetinin süresinde yapılmaması ya da gerekli olmasına rağmen olağanüstü genel kurul toplantısına çağrı yapılmaması hâlinde yönetim kurulunun sorumluluğunun doğması söz konusu olabilecektir²⁶².

TTK madde 410/1 ile görev süresi sona eren yönetim kurulu üyelerinin de çağrıya yetkili olduğu açıkça düzenlenmektedir. Ancak süresi dolan yönetim kurulu için çağrı artık bir görev değil, yalnızca yetki niteliğindedir²⁶³.

Eski TK döneminde bu yönde açık bir hüküm bulunmadığından, süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi tartışmalıydı²⁶⁴. Bu dönemde Yargıtay’ın son görüşü, görev süresi biten yönetim kurulunun yönetim kurulu sıfatının kendiliğinden sona ermediği, yeni yönetim kurulu seçilene kadar zorunlu görev ve yetkilerinin kullanılabileceği ve genel kurulun toplantıya çağırılabilmesi yönünde idi²⁶⁵.

²⁵⁸ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 249; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 85; CENKÇİ, s. 131.

²⁵⁹ ERDEM, Yenilikler, s. 415; CENKÇİ, s. 132.

²⁶⁰ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 39; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 164; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 85.

²⁶¹ ALBAYRAK DOĞAN, s. 105; KARAEĞE, Çağrı, s. 43; NARBAY, s. 169; BİLGİLİ / DEMİRKAPI, s. 281.

²⁶² BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 39.

²⁶³ ALBAYRAK DOĞAN, s. 106; ŞEHİRALİ ÇELİK(KIRCA/MANAVGAT) Genel Kurul, s. 165. AKDAĞ GÜNEY de görev süresi sona eren yönetim kurulu üyelerinin artık üyelik sıfatlarının kalmadığını ve çağrı yapmaması hâlinde özen yükümlülüğüne aykırı davranmadığının kabul etmesi gerektiğini belirttiğinden yazarın da çağrıyı bir görev olarak görmediği söylenebilecektir. Bkz. AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu, s. 29.

²⁶⁴ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 39.

²⁶⁵ Yargıtay 11. HD. 01.06.2009 tarihli ve E. 2009/5463 K. 2009/6666 sayılı kararı “Yine, anonim şirketlerde görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin bu sıfatlarının kendiliğinden düşeceğine dair bir hüküm bulunmaması nedeniyle yönetim kurulunun yeni yönetim seçilene kadar zorunlu görevlerine devam edeceklerinin kabulü gerekir (Dairemizin 30.11.1992 tarih 6220/11024 sayılı kararı). Bu durumda yönetim kurulu ve denetim kurulu üyelerinin görev süresinin bitmesiyle şirketin kendiliğinden organsız kaldığından söz edilemez. Bu cümleden olarak ve Dairemizin emsal uygulamalarında yönetim kurulunun görev süresi bitmiş olsa bile genel kurulu toplantıya davet edebilir (11. HD. 07.10.1997 T. E: 4267, K: 5165).” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-c-2009-5463-k-2009-6666-t-1-6-2009>) (e.t. 06.01.2025)

Öğretide Yargıtay'ın bu kabulünün aksi görüşünde olan yazarlar da bulunmaktaydı. Bu yazarlara göre görev süresi sona eren üyelerin yaptıkları işlemler geçerli kabul edilmemeliydi²⁶⁶. 6102 sayılı Kanun ile getirilen hüküm ile önceki dönemde yer alan tartışmalara çözüm getirilmek istenildiği söylenebilecektir²⁶⁷.

Öğretide, TTK m. 410/1 kapsamında görev süresi sona eren yönetim kuruluna tanınan bu çağrı yetkisinin kapsamı hakkında çeşitli görüşler belirtilmektedir. Bir görüş, yapılacak çağrının istisnai bir nitelik taşıdığını ve sadece yeni bir yönetim kurulu seçimi hakkında olabileceğini belirtmektedir²⁶⁸. Diğer bir görüş, Yargıtay'ın eski Kanun dönemindeki kararlarının çelişkili olduğunu²⁶⁹ kötüye kullanımı engellemek adına, süresi sona eren yönetim kurulunun görevinin sona ereceği ya da istisnai olarak sadece yeni yönetim kurulunu seçmek için yetkisinin devam edeceği hususlarının kanunda açıkça yer alması gerektiğini belirtmektedir²⁷⁰. Başka bir görüşte ise görev süresi sona eren yönetim kurulunun sadece yeni yönetim kurulunu seçmek için çağrı yapmak yetkisi ile sınırlı olmaksızın görev ve yetkilerinin yeni bir yönetim kurulu seçilene kadar devam edeceği kabul

Aynı yönde **Yargıtay 11.HD. E., 2012/13135 K. 2014/3515 T.25.2.2014** kararı “*Dava tarihinde yürürlükte bulunan 6762 sayılı TTK’nın 365 ve 366. maddelerinde anonim şirket genel kurulunu davete yetkili olan kişiler açıkça belirtilmiştir. Anonim şirketlerde görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin bu sıfatlarının kendiliğinden düşeceğine dair bir hüküm bulunmaması nedeniyle yönetim kurulunun yeni yönetim seçilene kadar olağanüstü ve acil durumlar için görevlerine devam edeceklerinin kabulü gerekir. Bu nedenle, yönetim kurulu üyelerinin görev süresinin bitmesiyle şirketin kendiliğinden organsız kaldığından söz edilemez.*” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2012-13135-k-2014-3515-t-25-2-2014>) (e.t. 06.01.2025)

²⁶⁶ **MOROĞLU, Erdoğan** (2010) ‘Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri ile Denetçilerin Görev Süreleri’ Makaleler, On İki Levha Yayıncılık, ss. 409-418, s. 418 (YK Görev **Süreleri**); **SOYKAN, İsmail Cem** (2012) Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu, On İki Levha Yayıncılık s. 146. (**Organ Yokluğu**). **MOROĞLU**, ayrıca uygulamadaki soruna çözüm önerisi sunmuş ve yönetim kurulunun 3 yıllık tavan süresinin, sürenin bitimini müteakip yapılacak ilk olağan genel kurula kadar devam edeceği şeklinde düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir. **MOROĞLU, YK Görev Süreleri**, s. 418.

²⁶⁷ Madde gerekçesinde “*Tasarı ayrıca, uygulamada tartışmalı olan bir sorunu açık çözüme kavuşturmuştur. Genel kurul, süresi dolmuş olsa, bile yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir.*” şeklinde açıkça belirtilmektedir.

²⁶⁸ **ERDEM, Yenilikler**, s. 415; **SOYKAN, Organ yokluğu**, s. 147, dipnot 159; **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 40; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 45; **TEKİNALP**, bu yetkinin istisnai olduğu kabul etmekle birlikte çağrı yetkisinin neleri kapsadığı hakkında tespitle bulunmamıştır. Bkz. **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, s. 233, N.12-22.

²⁶⁹ Yargıtay’ın ilk kararlarında yönetim kurulunun süresinin sona ermesi halinde görev yetkisinin de sona ereceği kabul edilirken, sonraki bazı kararlarında yetkinin genel kurulu çağırma ile sınırlı olarak mevcut olduğu kabul edilmiş, en son kararlarında ise görev süresinin sona ermesinin yönetim kurulunun sona ermesine sebebiyet vereceğine dair açık bir kanun maddesi olmadığı vurgulanarak bir bakıma süresi sona eren yönetim kuruluna görev ve yetkilerine haiz şekilde devam etme imkanı sağlanmıştır. Bu bilgiler için bkz. **TEOMAN, Ömer** (2010) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Anonim Ortaklık Yönetim Kuruluna İlişkin Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.26, S.3, ss.5-16. s. 8-9(**YK Değerlendirmeler**). Eski Kanun dönemi Yargıtay kararları ayrıntılı değerlendirmesi için ayrıca bkz. **SOYKAN, Organ Yokluğu**, s. 131-141.

²⁷⁰ **TEOMAN, YK Değerlendirmeler**, s. 9; **SOYKAN, Organ Yokluğu**, s. 147, dipnot 159.

edilmektedir²⁷¹. Bir başka görüşte, kural olarak yönetim kurulunun yapacağı toplantı gündeminin yeni bir yönetim kurulu seçimi olması gerektiği; ancak TTK m. 410/1 düzenlemesinin bu konuda bir sınırlama getirmediği, bu nedenle şirketin işleyişi açısından gerekli hususların da yapılacak çağrı gündemine eklenebileceği belirtilmektedir. Görüş aynı zamanda görev süresi dolan yönetim kurulu tarafından olağan genel kurul toplantısı çağrısının yapıp yapılamayacağı hususunu irdeleyerek, eğer ki finansal tablolar ve faaliyet raporunun hazırlanmasından sonra yönetim kurulunun süresi sona ermişse, kurulun evrakları genel kurul onayına sunarak ibra kararı almak istemesi hâlinde olağan genel kurul toplantı çağrısını yapabileceğini; aksi durumda süresi dolan kurulun finansal tablo ve faaliyet raporu hazırlaması mümkün olmayacağından olağan genel kurul çağrısı yapamayacağını belirtmektedir²⁷². Başka bir görüş ise, TTK m. 410'un çağrı konusunda herhangi bir kısıtlama getirmediği, bu nedenle şirketin gerekliliklerine göre çağrı gündeminin belirlenebileceği yönündedir²⁷³. Ancak yazar yapılacak toplantı gündeminde yönetim kurulu üye seçimi maddesinin yer alması gerektiğini, gündemde yer almasa dahi yeni seçimin görüşülebileceğini ve bu durumun gündeme bağlılık ilkesinin istisnası olduğunu belirtmektedir²⁷⁴.

Bizce, her ne kadar TTK m. 410/1 herhangi bir sınırlama getirmemiş olsa da süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu çağrı yetkisini öncelikle yeni bir yönetim kurulu seçimi için kullanması gerekmektedir. Bunun yanında şirket için aciliyet gerektiren bazı hususların da çağrı gündeminde yer alması mümkün olabilecektir. Ancak bu durum yönetim kurulunun görevinin devam ettiği sonucunu doğurmamalıdır.

²⁷¹ ALIŞKAN, Murat (2021) 'Görev Süresi Dolan Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkilerinin Devam Etmesi' Ticaret Hukuku ve Yargı Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, ss. 11-49, s. 31-41. Yazar görüşüne 4.2.2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 513/2 "*Vekâletin sona ermesi vekâlet verenin menfaatlerini tehlikeye düşürüyorsa, vekâlet veren veya mirasçısı ya da temsilcisi, işleri kendi başına görebilecek duruma gelinceye kadar, vekil veya mirasçısı ya da temsilcisi, vekâleti ifaya devam etmekle yükümlüdür.*" hükmünü dayanak almış ve bu hükmün görevi sona eren yönetim kurulu için de geçerli olduğunu ve düzenlemenin "gerekli işler" gibi bir sınırlama içermemesi nedeniyle süresi sona eren yönetim kurulunun görev ve yetkilerinin sınırlama olmaksızın devam edeceğini belirtmektedir. Bkz. ALIŞKAN, s. 32.

²⁷² ALBAYRAK DOĞAN, s. 106. Aynı yönde ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT) Genel Kurul, s. 170-171.

²⁷³ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.677, s. 539.

²⁷⁴ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.556, s. 407. Yazar eserinde ayrıca yönetim kurulunun görev süresinin sona ermesi hâlinde üyelik sıfatının kendiliğinden son bulacağını; ancak TTK m. 410/1 fıkrası gereğince genel kurulu toplantıya çağrı yetkisinin süre sınırı dışında da devam edeceğini, bu sürede şirket için yalnızca acil ve gerekli işlemlerin (örneğin, vergi, işçi ücretleri ödemesi gibi) görev süresi biten yönetim tarafından gerçekleştirilmesi gerektiğini (TBK m. 513/2, TTK m. 369), yönetim kurulunun ilk fırsatta yeni bir yönetimin seçilmesi için çağrıda bulunmaması hâlinde veya kısıtlı yetkisinin aşıldığı durumlarda ilgililerin şirkete kayıym atanması talebi ile mahkemeye başvurabileceğini belirtilmektedir. Bkz. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.554, s. 406.

Yargıtay'ın günümüzdeki görüşünün ise eski TK döneminde olduğu gibi süresi biten üyelerin görev süresinin son bulmadığı, olağanüstü ve acil işler kapsamında görevlerine devam etme yönünde olduğu söylenebilecektir²⁷⁵.

TTK m. 410/1 ile tanınan bu yetki, görevi sona eren son yönetim kurulu için verilmiş bir yetki olup hâlihazırda görevde bir yönetim kurulunun bulunması halinde eski yönetim tarafından kullanılması mümkün değildir²⁷⁶.

Öğretide, sonradan kesinleşmiş mahkeme kararı ile seçimine dair kararın geçersiz olduğu tespit edilmiş yönetim kurulunun yapmış olduğu çağrının geçerliliği hakkında farklı görüşler öne sürülmektedir.

Bir görüşe göre bu hâllerde yönetim kurulunun çağrı yetkisi bulunmadığından yapılan çağrı ve çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararlar yoklukla sakattır. Yönetim kurulunun tescil edilmiş olması da durumu değiştirmemektedir; çünkü kural olarak tescilin sakatlığı giderici bir etkisi bulunmamaktadır²⁷⁷. Görüşte, yönetim kurulunun seçimine dair kararın iptalinin dava edilmesi hâli ayrı olarak incelenmiş ve geçersizlik kesinleşene kadar, yani dava devam etmekte iken yönetim kurulu tarafından yapılan çağrının geçerli olması gerektiği savunulmuştur²⁷⁸. Görüşe göre, genel kurul kararının kesin hükümle

²⁷⁵ **Yargıtay 11. HD., E. 2021/1446 K. 2022/5737 T. 12.9.2022** kararı “Anonim şirketlerde görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin bu sıfatlarının kendiliğinden düşeceğine dair TTK’da bir düzenleme olmadığından, yeni yönetim kurulu seçilene kadar olağanüstü ve acil durumlar için görevlerine devam edebileceği... yönetim kurulundaki görev süresi 01/12/2018 tarihinde sona erse dahi davalı ...’un Hazine Ve Maliye Bakanlığının genelgesi ile sermaye arttırımı hususunda davacı ortağa bildirimde bulunması, genelgede belirtilen sürenin kısıtlı olması nedeni ile acil iş sayılacağından yerinde olduğu, davalının davacıya genelge gereği işlemlerin yapılması için ihtarname göndermesi, davalının yetki ve sorumluluklarının sınırını aştığı anlamına gelmediği, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir. ONANMASINA karar verilmiştir”. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2021-1446-k-2022-5737-t-12-9-2022>) (e.t. 06.01.2025)

²⁷⁶ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 106. Bölge Adliye Mahkemesi kararında yeni yönetim kurulunun seçiminin kesinleşmiş yargı kararı ile iptal edilmiş olması durumunda bir önceki yönetim tarafından yapılan çağrının yetkili kişi tarafından yapıldığına karar verilmiştir. **İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 13.Hukuk Dairesinin 06.06.2024 tarihli ve 2022/322E., 2024/1016 K. sayılı kararında** “Dava dışı (... oğlu)...’nun 03/04/2020 tarihli genel kurul toplantısından önceki tek yönetim kurulu üyesi ve şirket yetkilisi olduğu ve görev süresinin 03/04/2020 tarihli toplantıdan önce dolduğu uyuşmazlık konusu değildir. Ne var ki 03/04/2020 tarihli toplantıda alınan ...’ın seçimine ilişkin genel kurul kararı İstanbul 9 Asliye Ticaret Mahkemesi’nin 2020/369 esas, 2021/275 karar sayılı kararı ile iptal edilmiş ve bu karar kesinleşmiş, dolayısıyla ...’ın yönetim kurulu üyesi sıfatını kazanmadığı sabit hale gelmiştir. Şu halde TTK’nın 410/1 fıkrası uyarınca şirket adına, genel kurul toplantıya çağırma yetkisi, görev süresi sona ermiş olsa dahi, halen önceki yönetim kurulu üyesi (...oğlu)...’na aittir. Bu nedenle 25/06/2020 tarihli genel kurul toplantısına çağrının yasaya ve esas sözleşmeye göre yetkili kişi tarafından yapıldığı,” denilmektedir. Kararın temyiz yoluna açık olduğu unutulmamalıdır. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam13-hd-e-2022-322-k-2024-1016-t-6-6-2024>) (e.t. 06.01.2025)

²⁷⁷ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 85-86. Ancak bu kimselerin Ticaret Siciline tescil edilmiş olması halinde şirketi temsilen iyniyetli üçüncü kişiler ile kurulan ilişkiler geçerli olacak ve bu kişilere karşı sakatlık hali ileri sürülemeyecektir (TTK m. 373/2). Ancak bu durum tescilin iyileştirici olduğu anlamına gelmeyecektir.

²⁷⁸ Aynı yönde **NARBAY**, s. 171; **BİLGİLİ/DEMİRKAPI**, s.281.

iptal edilmiş olması ihtimalinde her ne kadar kararın geçersizliği şirket içi ilişkide geriye yönelik etkisini doğursa ve yetkisiz kimselerce yapılan çağrının yok hükmünde olacağı kabul edilse de hukuk güvenliği açısından yapılan çağrı ve çağrı üzerine toplanan genel kurul kararlarının geçerli olması gerekmektedir²⁷⁹. Başka bir görüşe göre, yönetim kurulu, sicile tescil edilmemiş ise çağrı ve çağrı üzerine alınan genel kurul kararları yok hükmünde olacaktır²⁸⁰. Görüşe göre, Alman hukukunda olduğu gibi tescil edilmiş yönetim kurulunun çağrıya yetkili olduğu açıkça kanunda belirtilerek, seçim kararının yok, batıl olduğunun tespitine karar verilmesi ya da sonradan iptal edilmesi hâlinde yapılmış olan çağrının ve çağrı üzerine alınan genel kurul kararlarının geçersizliğinin önüne geçilmesi sağlanmalıdır²⁸¹.

Uygulamada seçim kararı geçersiz olan yönetim kurulunca yapılan çağrının ve çağrı üzerine alınan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğuna karar verildiği görülmektedir²⁸².

Yönetim Kurulunun genel kurulu toplantıya çağrı kararını, usulüne uygun şekilde kurul olarak alması gerekmektedir²⁸³. Yönetim kurulu tarafından toplantı yapılarak karar

²⁷⁹ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 88. Yazarın bu görüşünün temelinde Aktiengesetz § 121/2 maddesinde Ticaret Sicilinde tescil edilmiş yönetim kurulunun çağrıya yetkili olarak kabul edildiğinin açıkça düzenlenmiş olması bulunmaktadır. https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_121.html (**MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 88, dipnot 145.)

²⁸⁰ **NARBAY**, s. 172. Ancak yazar bu ihtimalde sakatlık hâllerinin uzun süre geçmesinden sonra öne sürülmesinin ve kararların yok hükmünde olduğunun tespitinin hukuk güvenliği ilkesi ile bağdaşmayabileceğini ve somut olayda bu ihtimalin değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

²⁸¹ **NARBAY**, s. 172. Bu seçeneğin isabetli olacağı yönündeki görüşü için bkz. **KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, Genel Kurul**, s. 164.

²⁸² **Yargıtay 11. HD., E. 2023/1678 K. 2024/5405 T. 1.7.2024** “yönetici seçimine ilişkin kararın, toplantı yapılmasına ilişkin yönetim kurulu kararının geçersizliği nedeniyle geçersiz olduğunun tespit edildiği, genel kurulun, yasaya ve esas sözleşmeye göre yetkili olmayanlar tarafından toplantıya çağrılması halinde, o genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğu, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yerleşik uygulamasının da genel kurulun toplanması için çağrı yapan kişi ya da kurulun toplantıya çağrı yapmaya yetkili olmaması halinde yapılan çağrının yok hükmünde olduğu, bu çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların da yok hükmünde olduğu yönünde olduğu” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2023-1678-k-2024-5405-t-1-7-2024>) (e.t. 06.01.2025)

²⁸³ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N. 677, s. 539; **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 41; **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 105. **CENKÇİ**, TTK m. 410/2 maddesindeki pay sahibinin çağrı yetkisini incelerken, çağrıya dair kararın kurul şeklinde alınması yanında, de lege feranda olarak yönetim kurulu üyesine de tek başına genel kurulu toplantıya çağrı yetkisi tanınması gerektiğini belirtmektedir. Bkz. **CENKÇİ**, s. 159 ve dipnot 99.

Yargıtay’ın bir kararında da hatalı şekilde yönetim kurulu üyesinin genel kurulu çağrıya yetkili olduğu belirtilmiştir. **Yargıtay. 11. HD. 25.02.2014 tarihli ve 2012/13135 E., 2014/3515 K.** sayılı kararında “Benzer düzenleme karar tarihinden sonra yürürlüğe giren 6102 sayılı TTK’nın 410. vd. maddelerinde de yer almaktadır. 6102 sayılı Kanun’un Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında 6103 sayılı yasanın 3. maddesinde 6102 sayılı TTK’nın yürürlüğe girmesinden önceki olaylara da uygulanacağı hüküm altına alınmış olması karşısında anılan Yasa’nın 410. maddesi hükmü gereğince görev süresi dolmuş olan yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırabileceği açıktır.

Bu durumda davacının da yönetim kurulu üyesi olması nedeniyle genel kurulu davet yetkisi mevcut olup, işbu davayı açmada hukuki yararı bulunmadığı gibi, yönetim kurulu üyesi olmasa dahi 6102 sayılı TTK’nın 411.

alınabileceği gibi, hiçbir üyenin toplantı yapılmasını istememesi hâlinde toplantı yapılmaksızın elden dolaştırma yolu ile karar alınması da mümkündür (TTK m. 390/4).

Genel kurul toplantısına geçerli bir çağrı yapılabilmesi için yönetim kurulunun da geçerli bir çağrı ile toplanması gerekmektedir²⁸⁴. Çalışmamızın bu bölümünde yönetim kurulunun toplantı yaparak karar almasına dair süreç daha ayrıntılı şekilde incelenecektir. Bunun nedeni, yönetim kurulu başkanı ve onun yokluğunda vekili tarafından çağrı yapılmaksızın toplanarak alınan kurul kararlarının, Yargıtay'ın son içtihatları ile yokluk yaptırımına tabi tutulması ve başkanın çağrı yapmaya yaklaşmaması nedeniyle uygulamada yaşanan sorunların çözülebilmesi için yakın zamanda kanun değişikliğine gidilmiş olmasıdır²⁸⁵. 23/5/2024 tarihli ve 7511 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun²⁸⁶ ile TTK ilgili maddelerinde değişikliğe gidilmiş olup, bu değişiklikler aşağıda ayrıca incelenecektir.

4.1.1. Yönetim kurulunun karar alması

Yönetim kurulu, görevlerinin bir bölümünü karar alarak yerine getirmektedir²⁸⁷. Bir kısım görevleri ise doğası gereği karar alınmasını gerektirmemektedir²⁸⁸. Yönetim kurulu, genel kurulu toplantıya çağrıya ilişkin kararını, elden dolaştırma yolu ile karar alma hâli hariç olmak üzere, toplantı yaparak almalıdır²⁸⁹. Çağrıya dair kararın alınması sonrasında, çağrıyı gerçekleştirmek üzere üyelerden birinin kurul tarafından yetkilendirilmesi

maddede düzenlenen prosedür uygulanmadan doğrudan dava açılmasında da hukuki yarar bulunmamaktadır. ” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2012-13135-k-2014-3515-t-25-2-2014>) (e.t. 06.01.2025)

²⁸⁴ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 89.

²⁸⁵ Nitekim TÜRMOB tarafından 21.12.2023 tarihinde yapılan çalıştayda, TTSG Müdürü tarafından, uygulamadaki sorunların çözülebilmesi için kanun çalışması yapıldığı belirtilmiştir. TÜRMOB, Ticaret Sicilinde Yenilikler ve Güncel Meseleler- Webinar (https://www.youtube.com/watch?v=3zv_su9ysj8)

²⁸⁶ 29.05.2025 tarihli ve 32560 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

²⁸⁷ NÖMER ERTAN, s. 48.

²⁸⁸ AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu, s. 247; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.522, s. 364; Teoman, Ömer (2012) ‘Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f. 2)’ Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki levha Yayıncılık, ss. 1103-1116, s. 1103. Şirkete ait defterlerin tutulması ya da alınan kararların tescili işlemleri örnek olarak verilebilecektir.

²⁸⁹ NARBAY, s. 173; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N78, s. 1357.

mümkündür²⁹⁰. Yönetim kurulunun tek kişiden oluşması hâlinde bu yetki o kişi tarafından kullanılacaktır²⁹¹. Toplantıya katılmak üyeler için hem bir hak hem de bir görevdir²⁹².

Yönetim kurulunun toplantı yapılmaksızın da karar alması mümkündür²⁹³. Bu toplantı türüne uygulamada ve öğretide bazı yazarlar tarafından “sirküler tipi karar” denilmektedir²⁹⁴. Sirküler tipi karar alınabilmesi için hiçbir üyenin toplantı yapılması talebinde bulunmaması gerekmektedir. Üyelerden biri dahi toplantı yapılması talebinde bulunursa sirküler tipi karar alınması mümkün olmayacaktır²⁹⁵. TTK kapsamında, bir üye tarafından karar şeklinde yazılmış önerinin en az üye tam sayısının çoğunluğu tarafından yazılı şekilde onaylanması ile toplantı yapılmaksızın karar alınması mümkündür²⁹⁶. Bu kararın geçerli olabilmesi için aynı önerinin yönetim kurulu üyelerinin tamamına yapılması gerekmektedir²⁹⁷. Bu husus geçerlilik şartıdır²⁹⁸. Onaya dair imzaların aynı kâğıt üzerinde olması şart olmamakla birlikte, onay imzalarının bulunduğu her bir kâğıdın karar defterine

²⁹⁰ NARBAY, s. 173; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 89.

²⁹¹ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 42.

²⁹² ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.526, s. 372; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N78, s. 1357; AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s.236. Toplantılara katılmama halinde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun doğabileceği yönünde bkz. KARAEĞE, Çağrı, s. 218 ve PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N78, s. 1357.

²⁹³ TTK m. 390/4'te “Üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Onayların aynı kâğıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kâğıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapıştırılması veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi kararın geçerliliği için gereklidir.” denilmektedir.

Sirküler tipi karar yoluna daha çok acil durumlarda veya toplantı yapılmasının güç olduğu durumlarda gidildiği yönündeki görüşleri için bkz. BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 220; TEOMAN, YK, s. 1105

²⁹⁴ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 237; MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 195; NOMER ERTAN, s. 54. Bu karar türüne öğretide “elden dolaştırma yolu ile karar” da denilmektedir. Bkz. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.531, s. 377; PULAŞLI, Şirketler Şerh Cilt II, § 36, N 102, s. 1371.

²⁹⁵ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s.220; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.531, s. 377. Öneri üyeye ulaşmasına rağmen öneriye cevap verilmemiş olması üyenin müzakere talebi olarak değerlendirilemeyecektir. Bkz. PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N 112, s. 1377.

²⁹⁶ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 237; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 220. Öneriye ekleme yapılması mümkün değildir. Ekleme yapılması durumunda bunun yeni bir öneri niteliğinde olduğu ve yeniden bu prosedürün işletilmesi gerektiği yönünde bkz. PULAŞLI, Şirketler Cilt II, § 36, N 102, s. 1372.

²⁹⁷ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 220; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N 107, s. 1375. ÇAMOĞLU, tüm üyelere önerinin yapılmış olduğu hususunun karar metninden anlaşılması gerektiğini söylemektedir. Yazar bu durumda önerinin kabul edilip edilmemesi fark etmeksizin, her üyenin taslak metnin kendisine ulaştığına dair karar taslağı altına imza atmasını, üye imza atmak istemiyor ise bu durumun tutanak ile tespit edilmesi gerektiğini belirtmektedir. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.531, s. 377.

²⁹⁸ Yargıtay 11. HD., E. 2015/3013 K. 2015/ 8295 T. 15.06.2015 kararında “TTK'nın 390/4. maddesi gereğince, üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle verilebilir. Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Yasa'nın bu hükmüne göre çağrısız yönetim kurulu toplantısı yapılması mümkün ise de önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılması alınacak kararın geçerlilik şartıdır.” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-3013-k-2015-8295-t-15-6-2015>) (e.t. 06.01.2025)

yapıştırılması veya öneriyi kabul edenlerin onay imzalarını içerir bir karara dönüştürülerek karar defterine geçirilmesi gerekmektedir²⁹⁹. Sirküler tipi karar alma yönteminde toplantı yeter sayısının mevcut olup olmadığı hususunda farklı görüşler bulunmaktadır³⁰⁰. Karar yeter sayısı ise önerinin tüm üyelere yapılmış olması şartı ile üye tam sayısının çoğunluğudur (TTK m. 390/4). Kanunda üyelere yapılan öneriye verilecek cevaba dair süre belirlenmemiştir. Öğretide, bu durumda yapılan öneriye yanıt verilmesi için somut duruma uygun olacak şekilde bir süre belirlenmesi ya da bu tip kararlar için iç yönergede bir süre belirlenmesi yoluna gidilmesinin mümkün olduğu belirtilmektedir³⁰¹.

Bu koşullara uygun olmayarak genel kurul çağrısı yapılmasına dair alınan yönetim kurulu kararı geçersiz olacaktır. Bu durum, geçersiz çağrı kararı ile toplanan genel kurul kararının da geçersizliğine sebebiyet verecektir³⁰².

Sirküler tipi yönetim kurulu kararının MERSİS üzerinden alınması da mümkündür³⁰³. Bu yönde alınacak kararlar, sistemden düşmemesi için oluşturulduğu tarihten itibaren otuz gün içerisinde karara dönüştürülmelidir³⁰⁴. Ayrıca sistem üzerinde

²⁹⁹ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 237; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 220.

³⁰⁰ Öğretide toplantı yeter sayısı aranmayacağı yönündeki görüşü için bkz. BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 220. Aksi yönde bu kararların alınımında toplantı(oluşum) yeter sayısının oy birliği olduğu yönündeki görüş için bkz. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.531, s. 377

³⁰¹ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N 110, s. 1376; METİN, Yönetim Kurulu Krizleri, s. 173.

³⁰² Yargıtay 11. HD., E. 2014/17476 K. 2015/12128 T. 17.11.2015 kararı “6102 sayılı TTK’nın 390. maddesinde, anonim şirketlerde yönetim kurulunun ne şekilde karar alacağı düzenlenmiştir. Anılan maddenin 4. fıkrasında, yönetim kurulu üyelerinden hiçbirinin toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararlarının, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebileceği belirtiltikten sonra aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması, bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartı olarak düzenlenmiştir. O halde, açıklanan şekle uyulmadan alınan bir yönetim kurulu kararının geçerliliğinden söz edilemeyecektir.

Bu durumda, anılan yönetim kurulu kararının yukarıda değinilen TTK’nın 390/4 maddesine uygun biçimde alınması gerekmekte olup davalı tarafından davacı yönetim kurulu başkanına söz konusu karar önerisinin yapıldığı ispat edilemediğinden davalı şirketin 07.03.2013 tarihinde genel kurulunun yapılmasına ilişkin olarak alınan yönetim kurulu kararı geçersiz bulunmaktadır. O halde mahkemece, geçersiz yönetim kurulu kararına dayalı olan ve TTK’nın 416. maddesi uyarınca toplanmadığı da sabit bulunan davalı şirketin 07.03.2013 tarihli genel kurulunda alınan kararlarının da geçersiz olduğunun kabulü ile sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, hükmün bu nedenle bozulması gerekmektedir” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-17476-k-2015-12128-t-17-11-2015>) (e.t. 06.01.2025)

³⁰³ Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan tanıtımda “Bu Modülle birlikte, yönetim kurulu üyelerinden herhangi birinin MERSİS üzerinden hazırlayacağı karar taslağını e-imza ile imzalayıp diğer üyelerin görüşüne sunabilmesi, diğer üyelerin de Sisteme girerek yine e-imza ile karar üzerindeki görüşlerini somutlaştırabilmesi ve yönetim kurulu kararı alınabilmesi imkân dahilindedir.” denilmektedir. (<https://mersis.ticaret.gov.tr/#>) (<https://ticaret.gov.tr/ic-ticaret/ticaret-sicili/merkezi-sicil-kayit-sistemi-mersis>)

³⁰⁴ (<https://mersis.ticaret.gov.tr/Videolar/Mersis/Yönetim%20Kurulu%20Kararı.mp4>)

sirküler tipi yönetim kurulu kararı alınabilmesi için tüm üyelerin onay/ret iradelerini belirterek karar teklifini imzalamaları gerekmektedir³⁰⁵.

Yönetim kurulu, sirküler tipi karar haricinde çağrı üzerine toplanarak karar almaktadır³⁰⁶. Kanunumuzda yönetim kurulu toplantıları için yapılacak çağrı açısından, genel kurul toplantılarında olduğu gibi usule dair özel düzenlemeler bulunmamaktadır³⁰⁷. Öğretide üyelerin toplantıdan haberdar edilmesi ve bu hususu ispatlayacak şekilde çağrının yapılması yeterli kabul edilmektedir. Çağrı kural olarak bir şekle tabi değildir³⁰⁸. Ancak çağrı ile toplantı arasındaki sürenin somut olayın koşulları da değerlendirilerek üyelerin toplantıya katılabileceği ve toplantı için hazırlık yapabileceği aralıkta olması gerekmektedir³⁰⁹. Bu kapsamda çağrının elektronik posta, imza karşılığı tebliğ, acele durumlarda telefon vb. yollar ile yapılabilmesi mümkündür³¹⁰. Esas sözleşmeye koyulacak bir madde ya da TTK m. 367 kapsamında düzenlenecek iç yönerge ile yönetim kurulu toplantılarının çağrı usulü hakkında ayrıntılı düzenlemeler yapabileceği kabul edilmektedir³¹¹. Yönetim kurulu toplantılarının ne sıklıkla yapılacağına ise üyeler kendileri karar verebilecektir³¹². Toplantı yeri, esas sözleşmede düzenleme bulunmaması hâlinde iç yönerge ile belirlenebilecektir³¹³. Esas sözleşmede bağlayıcı bir hüküm yoksa ve yönetim kurulu tarafından belirlenmiş kurallar

³⁰⁵ Bu yolda öneride bulunmak isteyen üye, MERSİS üzerinden giriş yaparak bir karar taslağı oluşturmaktadır. Daha sonra diğer üyeler sisteme gözüken karar teklifi metni altında yer alan butonlar yardımı ile teklifin toplantı yolu ile müzakere edilmesini mi yoksa TTK m. 390/4 kapsamında sirküler alınması mı tercih ettiklerini işaretlemektedir. Sirküler tarzı karar alınmasının onaylandığı durumda üyenin önündeki kabul/ret butonu aktif hale gelmekte ve üye elektronik imzası ile “kararı okudum onaylıyorum” ve “kararı okudum, reddediyorum” şeklindeki seçeneklerden arzu ettiğini tercih edebilecektir. (<https://mersis.ticaret.gov.tr/Videolar/Mersis/Yonetim%20Kurulu%20Karari.mp4>)

³⁰⁶ **BAHTİYAR, Mehmet**, Anonim Ortaklıkta Başkanın Yönetim Kurulunu Toplantıya Çağırmasının Yaptırımı ve Toplantısız Karar Alınmasında Bazı Sorunlar, Prof. Dr Rıza AYHAN’a ARMAĞAN, Cilt I, Yetkin Yayınları, Ankara, 2022, ss.99-129, s. 99. (**Başkanın Çağırısı**)

³⁰⁷ Ancak esas sözleşme yolu ile çağrının nasıl yapılacağı düzenlenmiş ise çağrı bu kurallara uygun şekilde yapılmalıdır. **SOYKAN, Organ yokluğu**, s. 169. **PULAŞLI**, yönetim kurulunun kendi çalışma düzenine göre örneğin ayın belirli bir gün ve saatinde olacak şekilde toplantı takvimini belirleyebileceğini, bu düzenlemeye uygun şekilde yapılan toplantılarda çağrı yapılmasına gerek olmadığını, bu düzenden farklı tarihte veya saatte bir toplantının yapılması ihtimalinde çağrı yapılmasının söz konusu olacağı görüşündedir. Bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N.86, s. 1360. Aynı yönde görüşteki **METİN**, bu durumu “bilineni bildirmeye gerek olmadığı” şeklinde ifade etmiştir. **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 164.

³⁰⁸ **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 219.

³⁰⁹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.528, s.373; **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s.250; **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 164.

³¹⁰ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.528, s.373, bu hususların iç yönerge ile belirlenebileceği yönünde bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 35, N.102, s. 1207; **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s. 247.

³¹¹ **NOMER ERTAN**, s. 48-49; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.528, s. 373; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 35, N.102, s. 1207; **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s. 247.

³¹² **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 236. Toplantı yeri ve sıklığı hakkında iç yönerge ile düzenleme yapılabileceği hususunda bkz. **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 219. Böyle bir düzenleme bulunmaması halinde toplantı, başkan veya istem sahiplerince yapılan çağrı üzerine yapılacaktır (TTK m. 392/7). Acil durumlarda toplantının derhal yapılabileceği yönünde bkz. **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s. 250.

³¹³ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N79, s. 1357; **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.529a, s. 375.

bulunmuyorsa diğer üyelerin görüşlerini de değerlendirerek toplantı yeri ve zamanı yönetim kurulu başkanı veya onun yokluğunda vekili tarafından belirlenecektir³¹⁴.

TTK m. 1527 kapsamında yönetim kurulu toplantılarının elektronik ortamda yapılması da mümkündür³¹⁵. Bu tarz toplantı, üyelerin tamamının elektronik ortamda katılımı ile fiziken bir toplantı yapılmaksızın olabileceği gibi, bir kısım üyenin fiziki olarak toplandığı toplantıya isteyen üyelerin elektronik ortamda katılması yolu ile de olabilecektir (TTK m. 1527/1). Bu toplantının yapılabilmesi için esas sözleşmede elektronik ortamda toplantının öngörülmüş olması şarttır³¹⁶. Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ'in³¹⁷ 6'ncı maddesinde sözleşmede yer alması gereken madde belirlenmiştir. Yönetim kurulu üyeleri bu toplantıları mevzuat çerçevesindeki koşulları sağlayacak şekilde kendilerinin kuracağı ya da bir bilişim sisteminden hizmet aldıkları Elektronik Toplantı Sistemi aracılığı ile yapabilecektir (Elektronik Toplantı Tebliği m. 5/1, 4/1-ç). Bu toplantı türünün uygulanması hâlinde yine kanunda ya da esas sözleşmede belirlenen nisaplara uygun şekilde karar alınması gerekmektedir (TTK m. 1527/1). Elektronik Toplantı Sistemi aracılığı ile sirküler tipi karar alınması da mümkündür (Elektronik Toplantı Tebliği m. 10/4).

Yönetim kurulunu toplantıya kural olarak³¹⁸ başkanın ve başkanın yokluğunda başkan vekilinin çağıracağı kabul edilmektedir³¹⁹. Bu kabul, üyelerin yazılı bir başvuru ile toplantı yapılmasını başkandan talep edebilmesine dair TTK m. 392/7'nin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır³²⁰. Çağrının kural olarak başkan veya onun yokluğu hâlinde vekili tarafından gerçekleştirilecek olması nedeniyle yönetim kurulu arasındaki görev dağılımı, kurulun toplantı yapabilmesi için son derece önemlidir.

³¹⁴ ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP), N.529a, s. 375.

³¹⁵ Madde gerekçesi “Anonim şirketlerde yönetim kurulu toplantılarının on-line olarak yapılabilmesi, özellikle yabancı sermayeli şirketlerde önemli bir sorunu çözümleyecektir. Zira, üyelerinin bir kısmı hatta tamamı yurtdışında yerleşik yabancılardan oluşan yönetim kurullarının toplantılarının fizikî olarak yapılması önemli güçlükler arz etmekte, kararların 6762 sayılı Kanunun 330 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre alınması ise çoğu kez arzu edilen düzeyde müzakereye olanak tanımamaktadır.”

³¹⁶ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 220.

³¹⁷ 29.08.2012 tarihli ve 28396 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanmıştır. Tebliğin yürürlük tarihi 1/10/2012'dir. (Elektronik yönetim kurulu tebliği)

³¹⁸ TTK m. 392/7'ye 7511 sayılı Kanun ile eklenen cümleler saklıdır. Bu husus aşağıda detaylı olarak incelenmiştir.

³¹⁹ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 236; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s.219; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.527, s. 372-373; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N83, s. 1358; COŞTAN, Hülya (2012) ‘Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri, Oy Hakkı, Yetersayılar ve Toplantı Talep Hakkı’, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.28, S.3, ss.155-189, s.160(Karar Alma Usulleri)

³²⁰ BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı, s. 99; NOMER ERTAN, s. 49.

4.1.1.1. Görev dağılımı

TTK madde 366/1 hükmünde “Yönetim kurulu, üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere, en az bir başkan vekili seçer. Esas sözleşmede, başkanın ve başkan vekilinin veya bunlardan birinin, genel kurul tarafından seçilmesi öngörülebilir.” denilmektedir³²¹. Maddeden anlaşıldığı üzere başkanın ve vekilinin yönetim kurulu üyeleri içerisinde seçilmesi gerekmektedir. Bu üye, gerçek kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilecektir (TTK m. 359/2). Görev dağılımı süresinin başlangıç tarihi, karar tarihidir³²². Uygulamada yönetim kurulu üye seçimine dair genel kurul kararının hemen sonrasında yeni oluşan yönetim kurulu tarafından görev dağılımı kararı da alınmaktadır.

Esas sözleşmede belirtilmesi hâlinde görev dağılımı kararının genel kurul kararı ile alınması da mümkündür. Bu düzenleme “başkan ve vekiline güç kazandırmak” amacını taşımaktadır³²³. Ancak uygulamada görev dağılımı kararları genellikle yönetim kurulu kararı ile alınmaktadır. Yine madde ile birden fazla başkan vekili seçilebileceği de belirtilmektedir³²⁴. Ancak bu durumda yetki çatışmalarının önüne geçmek üzere vekillerin niteliklerine göre hangi konular için yetkili olacaklarına ya da başkanın yokluğunda hangi vekilin öncelikli olarak görev yapacağına dair iç yönerge ile düzenleme yapılması uygun olacaktır³²⁵.

³²¹ Anonim şirketlerde yönetim kurulu başkanının olmadığı bir yönetim kurulu yapılanması kabul edilmemektedir. Bkz. **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 121. Bu madde niteliği gereği tek kişilik yönetim kurullarında uygulama bulamayacaktır. **BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı**, s.101; **KIRCA (ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT)**, s. 474; **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 121.

³²² **BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı**, s. 104.

³²³ Bkz. TTK m.366 madde gerekçesi; **BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı**, s. 101.

³²⁴ 6762 sayılı eski Ticaret Kanununda bu durum açıkça düzenlenmediği için tek vekil seçilmesi gerektiği yorumu yapılmaktaydı, bu düzenleme ile birden fazla vekil seçilebileceği açıklığa kavuşmuştur. Bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N71a, s. 1353.

³²⁵ **BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı**, s. 102; **KIRCA (ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT)**, s. 475.

Yönetim kurulu başkan ve vekilinin yönetim kurulu kararı ile görevden alınması ve değiştirilmesi mümkündür³²⁶. Ancak başkan veya vekilinin genel kurul kararı ile atanmış olduğu durumlarda bu karar genel kurul tarafından alınmalıdır³²⁷.

TTK m. 366/1 hükmü, 23/5/2024 tarihli ve 7511 sayılı Kanun ile değişikliğe uğramış ve daha önce cümlede yer alan “her yıl” ibaresi kaldırılmıştır. Bu değişiklik öncesinde madde fıkrası “Yönetim kurulu, her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere, en az bir başkan vekili seçer” şeklinde düzenlenmişti. Bu durumda değişiklik öncesinde yönetim kurulu üyeleri azami olarak üç yıl için seçilebilirken, başkan ve vekili azami bir yıl için seçilebiliyordu. Her yıl başkan ve başkan vekili seçimini yenilemeyen şirketler uygulamada sıkıntı yaşayabiliyordu³²⁸.

Kanun maddesinin eski hâlinde her yıl seçim yapılması zorunluluğunun bulunması karşısında öğretide, başkanın bir yıldan fazla süre ile görev yapıp yapamayacağı yönünde farklı görüşler oluşmuştu. Bir görüş, her yıl görev bölümü yapılması zorunluluğunun şirket açısından faydalı olmadığını, maddede yer alan “her yıl” ibaresinin “her görev dönemi başı” olarak yorumlanmasının uygun olacağını ve gereklilik olmadıkça yeni bir görev dağılımı yapılmasına gerek olmadığını belirtmekteydi³²⁹. Başka bir görüş, yönetim kurulu başkan ve vekilinin her yıl seçilmesinin zorunlu olmadığını, üyelik hâli sona erene kadar görev dağılımının da devam edeceğini belirtmekteydi³³⁰. Başka bir görüş, başkan ve başkan vekilini seçen organın tercihine bırakılmadan kanun ile böyle bir sınırlama getirilmesinin yerinde olmadığını, süre bitiminde seçim yapılmamış ise görev dağılımının bu şekilde devam etmesi gerektiğini, çünkü kurulun örtülü iradesinin bu olduğunu, görev dağılımı eğer genel kurul tarafından yapılmış ise süresi sona eren yönetim kurulu üyelerinde olduğu gibi sorunlar yaşanacağını belirtmekteydi³³¹. Başka bir görüş ise TTK m. 366/1 hükmündeki “her yıl” ibaresinin sadece yönetim kurulu tarafından alınacak görev dağılımı kararına dair

³²⁶ Öğretide bu durumda başkan ve vekili ile yönetim kurulu arasındaki ilişkide TBK m.512 vekalet hükümlerinin uygulama alanı bulacağı ve bu nedenle, kurulun istediği zaman başkan ve vekilini görevden alabileceği kabul edilmektedir. Bkz. **DOMANIÇ, Cilt II, 2011**, s. 506; **BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı**, s. 101; **ERCOŞKUN ŞENOL, Kübra** (2013) ‘Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantıları’, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.19, S.2, ss. 1693-1726, s. 1697,1698.

³²⁷ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N72a, s. 1355; **AKDAĞ GÜNEY**, Yönetim Kurulu, s. 80; **KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT**, s. 476.

³²⁸ Uygulamada sık rastlanan bir sorun olarak, şirketlerin yönetim kurulu üyelerinin üç yıl süre ile seçilebilmesi kuralı nedeni ile başkan ve başkan vekili seçimine dair görev dağılımını da bir yıl değil, üç yıl olarak yapmaları ve kanunda yer alan “her yıl” ibaresi nedeni ile görev dağılımı kararının üç yıl olarak tescilinin mümkün olmaması örnek olarak verilebilecektir.

³²⁹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.526a, s. 372.

³³⁰ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N72, s. 1354.

³³¹ **KIRCA (ŞEHİRALİ ÇELİK/MANAVGAT)**, s. 475-476.

olduğunu; ancak genel kurul tarafından alınacak görev dağılımı kararında “her yıl” seçim yapılmasını gerektirecek bir sınırlama bulunmadığını belirtmeydi³³². Aksi yöndeki görüşte ise yürürlükteki hukukta maddenin yorum yapılamayacak kadar açık olduğu ve maddenin emredici ifadesi ile TTK m. 340 emredici hükümler ilkesi gereğince esas sözleşme ya da kurulun alacağı karar ile bir yıllık sürenin aşılamayacağı belirtilmekteydi³³³.

Bizim de katıldığımız görüş, her ne kadar uygulamada sorunlar yaşansa da kanun metninin açık olduğu ve değişiklik öncesi dönem için başkan/vekilinin her yıl seçilmesi gerektiği idi. Uygulamaya bakıldığında da tescillerin bu görüşe uygun şekilde yapıldığı anlaşılmaktaydı. Örneğin kararda üç yıl için seçilen başkan vekilinin tescili, üyenin kalan görev süresi de gözetilmek kaydı ile bir yıl olarak yapılmaktaydı³³⁴.

Maddede yapılan değişiklik sonucunda yönetim kurulu başkan ve vekilinin her yıl seçilmesi ile ilgili zorunluluk ortadan kalkmış ve görev dağılımının azami olarak üyelik süresi kadar seçilebilmesi mümkün kılınmıştır³³⁵.

4.1.1.2. Yönetim kurulu toplantısı

Yönetim kurulu toplantısına çağrıyı kural olarak başkan ve onun yokluğunda başkan vekili yapacaktır. Üyeler tarafından başkana yapılacak yazılı bir başvuru ile yönetim kurulunun toplantıya çağrılması, başkandan talep edilebilecektir (TTK m. 392/7).

23/5/2024 tarihli ve 7511 sayılı Kanun ile TTK m. 392/7’ye beş cümle eklenmiştir. Üyelerin talebine rağmen başkanın/vekilinin yönetim kurulunu toplamaması durumu ile uygulamada sıkça karşılaşılmaması ve kanunda bu durumda gidilecek bir çözüm yolunun

³³² METİN, Yönetim Kurulu Krizleri, s. 127; AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu, s. 78.

³³³ BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı, s. 103.

³³⁴ Yargıtay 11.HD. 22.06.2021 tarihli ve 2020/6310 E., 2021/5300 K. sayılı kararında “...Yönetim kurulu başkanının seçimine ilişkin aynı kanunun 366/1. maddesinde, ise yönetim kurulu üyelerinin her yıl kendi üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere, en az bir başkan vekili seçebileceği düzenlenmiş olup, bu hükümler karşısında, yönetim kurulu başkanının yönetim kurulu üyeleri arasından 3 yıl süre ile anonim şirket genel kurulu tarafından seçilmesine ilişkin esas sözleşme hükmünün 1 yıldan fazla süreler yönünden geçerliliğinden söz edilemez. Davalı ... Sicilinin yönetim kurulu başkanı seçimini 1 yıllık süre yönünden tescil etmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır. O halde davanın reddi gerekirken bölge adliye mahkemesince yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamış, kararın bu nedenle bozulması gerektirmiştir.” denilmekle kanun değişikliği öncesinde esas sözleşme ile ya da genel kurul kararı ile sürenin uzatılmasına izin vermemiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2020-6310-k-2021-5300-t-22-6-2021>) (e.t. 06.01.2025)

³³⁵ Başkan ve vekilinin görev süresinin üyelik süresini aşması mümkün değildir.

düzenlenmemiş olması, bu kanun değişikliğinin yapılmasını gerekli kılmıştır. Ancak yapılan değişiklik ile bu soruna tamamen bir çözüm getirildiği de söylenemeyecektir.

TTK m. 392/7’de “Her yönetim kurulu üyesi başkandan, yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak isteyebilir. **(Ek cümleler:23/5/2024-7511/15 md.)** İstem uygun görülmesi hâlinde çağrı, yönetim kurulu başkanınca yapılır. Ancak yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunun yazılı istemi üzerine, yönetim kurulu başkanı yönetim kurulunu istemin kendisine ulaştığı tarihten itibaren en geç otuz gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağırma zorundadır. Bu süre içinde yönetim kurulu toplantıya çağırılmadığı veya yönetim kurulu başkanı ya da başkan vekiline ulaşamadığı hâllerde, çağrı doğrudan istem sahiplerince yapılabilir. Çağrı üzerine yapılacak toplantılarda toplantı ve karar nisapları hakkında 390 ıncı maddenin birinci fıkrası uygulanır. Esas sözleşmede yönetim kurulunun toplantıya çağırılmasına ilişkin farklı bir usul belirlenebilir.” denilmektedir.

Yapılan değişiklik ile başkandan talepte bulunan üyelerin çoğunluğu sağlayıp sağlamadığı durumlarına bağlanan sonuçlar farklılık arz etmektedir. Üyelerin bireysel olarak ya da üye çoğunluğunu sağlamayacak şekilde yönetim kurulu başkanına başvurusu hâlinde, başkanın çağrı yapmaya dair takdir yetkisi bulunmaktadır. Üyelerin çoğunluğu tarafından yapılacak talepte ise başkanın çağrı yapması zorunlu kılınmaktadır. Başkanın maddede belirtilen sürede çağrı yapmamış olması hâlinde ise çağrı, talepte bulunan istem sahipleri tarafından yapılacaktır³³⁶.

Maddede yapılan değişiklik ayrıca incelenecek olmakla birlikte, değişikliğin yakın tarihli olması da göz önünde bulundurularak öncelikle 7511 sayılı Kanun değişikliği öncesindeki çağrı süreci kısaca incelenecektir. Kanun değişikliği sonrası durum ise yine değişikliğin yakın tarihli olması nedeni ile sınırlı kaynaklar kapsamında açıklanmaya çalışılacak ve öğretideki bu görüşlerin uygulanabilirliği açısından tarafımızın düşünceleri belirtilecektir.

³³⁶ SARIKAYA, Sinan (2024) ‘Yönetim Kurulu Toplantı Çağrısında Yeni Düzen: TTK m. 392/VII’ye Bakış’ Kırıkkale Hukuk Mecmuası, C.4, S.2, ss.829-868, s.831.

4.1.1.2.1. 7511 sayılı kanun değişikliği öncesi dönemde yönetim kurulu toplantısı

4.1.1.2.1.1. Çağrıya yetkili kişiler

Madde değişikliği öncesinde, çoğunluk sağlayıp sağlamamaya dair bir ayrım olmaksızın, üyelerden birinin yazılı şekilde başkana başvurarak yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını talep etme imkânı bulunmaktaydı³³⁷. Ancak üyelerin bu taleplerinin reddedilmesi ya da taleplerine cevap verilmemesi hâlinde ne olacağı kanunda düzenlenmemekteydi³³⁸. MOROĞLU maddede net bir şekilde “Başkan yönetim kurulunu toplantıya çağırır.” ibaresinin bulunmaması nedeniyle, üyeler tarafından yapılan toplantı talebini yönetim kurulu başkanının takdirine bırakılan bir “temenni” olarak nitelendirmiştir³³⁹.

Uygulamada şirket içi çıkar çatışmalarının yaşanması, özellikle başkanın toplantı yapılması hâlinde menfaatine aykırı bir durum oluşacağını düşünmesi nedenleri ile toplantı çağrısının ve bu doğrultuda toplantının yapılmaması durumu ile sıklıkla karşılaşılmaktadır³⁴⁰. Bu durum, yapılacak çağrının başkan veya vekili tarafından yapılmaması hâlinde olabilecekler ya da en baştan başkan veya vekili haricinde başka kişilerce de çağrı yapıp yapılamayacağı yönünde görüşlerin ortaya konulmasına sebebiyet vermiştir. Bu görüşler, 7511 sayılı kanun ile yapılan değişiklik sonrasında, çoğunluğu sağlayamayan üye tarafından yapılan başvurular için de geçerli olabilecektir.

Öğretideki bir görüşe göre, yönetim kurulu başkanının toplantıya çağrı yapmaktan kaçınması hâlinde vekilinin toplantı çağrısı yapabileceğine dair iç yönergede düzenleme yapılabilmesi mümkündür³⁴¹. Başka bir görüşe göre, yönetim kurulu başkanına yapılan yazılı başvuru sonrasında başkanın yönetim kurulunu toplantıya çağırması gerekli olup, başkan tarafından bu talebe uygun davranılmaması hâlinde toplantıya çağrı, istemde bulunan

³³⁷ Öğretide üyelerin bu haklarının özen ve bağlılık yükümlülüğü ile ilgili olması (TTK m. 369) nedeniyle aynı zamanda üyelerin sorumluluğu ile de ilgili olduğu (TTK m. 553) bu kapsamda üyeler tarafından yapılan bu talebin hem bir hak hem de bir görev olduğu, bu doğrultuda üzerinde sınırlandırma ve zorlaştırma yapılamayacağı ve üyelerin bu haktan vazgeçemeyeceği kabul edilmektedir. Bkz. **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s. 248; **BAHAR SAYIN, Hediye** (2017) Pay Sahiplerinin Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık s. 47.(**Butlan**); **COŞTAN, Karar Alma Usulleri**, s. 163; **SARIKAYA**, s. 844.

³³⁸ **COŞTAN, Karar Alma Usulleri**, s. 156.

³³⁹ **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 201.

³⁴⁰ **SARIKAYA**, s. 831.

³⁴¹ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 35, N.114, s. 1209.

üye tarafından yapılabilecektir³⁴². Bir başka görüşe göre, çağrı yapılmasına dair talebi reddedilen üye TTK m. 390/4 kapsamında karar alınması için karar önerisinde bulunmalıdır³⁴³. Başka bir görüş iç yönergede yapılacak düzenleme ile çağrı yetkisinin bir yönetim kurulu üyesine ya da yönetimin devredildiği kişilere bırakılabilmesini mümkün kılmakta, başkana yöneltilecek çağrı talebinin yerine getirilmemesi hâlinde bu kişilere çağrı yetkisi tanınabileceğini veya çağrı talebinin bu kişilere yöneltilmesinin mümkün olabileceğini belirtmektedir³⁴⁴. Ayrıca yazar, bu durumların TTK m. 340 hükmüne aykırılık teşkil etmeyeceğini belirtmektedir³⁴⁵. Başka bir görüş, üye tarafından talep hakkının kötüye kullanılması hâli hariç olmak üzere, toplantı talebinin başkan tarafından reddedilmesinin hukuka aykırı olduğunu ve ret hâlinde üyelerin mahkemeye başvurarak eda davası açabilmesinin ve mahkemece gerekirse TTK m. 412 hükmünün kıyasen uygulanması yolu ile kayyım atanabilmesinin mümkün olduğunu belirtmektedir³⁴⁶.

Yargı kararlarına bakıldığında ise başkanın çağrı yapmadığı hâllerde üyelerin çağrı yapması sonucu alınan yönetim kurulu kararlarının geçersiz kabul edildiği anlaşılmaktadır³⁴⁷.

4.1.1.2.1.2. Toplantının yapılması ve karar alınması

Üyelerin talebinin yönetim kurulu başkanı tarafından kabul edilmesi hâlinde, çağrının ve toplantının ne kadar zaman içerisinde yapılacağına dair kanun değişikliği öncesinde bir hüküm bulunmamaktaydı. Öğretide, görüşülecek konulara göre uygun bir

³⁴² PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N84, s. 1359-1360. Aynı yönde ERCOŞKUN ŞENOL, s. 1702. Bu görüş BAHTİYAR tarafından eleştirilmiş ve kanunda üyelere verilmiş açık bir yetki olmaması ve görüşün kabulü hâlinde TTK m. 366 maddesinin anlamsız hale geleceği belirtilmiştir. Bkz. BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı, s. 114.

³⁴³ METİN, Yönetim Kurulu Krizleri, s. 163; AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu, s. 249; BAHTİYAR, Başkanın çağrısı, s. 116.

³⁴⁴ COŞTAN, Karar Alma Usulleri, s. 161-162. Aynı yönde BAHAR SAYIN, Butlan, s. 46.

³⁴⁵ Yazar TTK m. 392/7 hükmünün emredici olduğu görüşüne katılmamaktadır.

³⁴⁶ COŞTAN, Karar Alma Usulleri, s. 171; BAHAR SAYIN, Butlan, s. 48; SOYKAN, Organ Yokluğu, s.174; YÜCE, Aydın Alber (2013) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı (yüksek lisans tezi) Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, s. 129. Bu görüş BAHTİYAR tarafından eleştirilmiş ve kanunda üyelere tanınmış böyle bir yetkinin söz konusu olmaması karşısında yasal dayanaktan yoksun olduğunu belirtmiştir. Bkz. BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı, s. 116.

³⁴⁷ Yargıtay 11. HD. 16.4.2019 tarihli ve 2017/4046 E., 2019/3005 K. sayılı kararında “Yapılan yargılama ve saptanan somut uyumsuzluk bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde dava konusu yönetim kurulu toplantısına daveti yapan yönetim kurulu başkanı olmayıp, 6102 sayılı TTK’nın 392/7 maddesi uyarınca yönetim kurulu başkanı tarafından çağrı yapılmadan alınan yönetim kurulu kararı yoklukla malul ise de...Karşı Oy...davalı şirket yönetim kurulu tarafından alınan ve TTK’nın 392/7. maddesi de gözetildiğinde yok hükmünde olduğunda duraksanmaması gereken karar...” denilmektedir. (e.t. 06.01.2025)

zaman aralığında toplantının yapılması gerektiği kabul edilmekteydi³⁴⁸. Kanun değişikliği sonrasında da çoğunluğu sağlayamayan üyenin başvurusunun kabulü hâlinde çağrı ve toplantının yapılmasına dair bir süre belirtilmemiştir.

Toplantıya çağrının usulüne uygun yapıldığını ispat yükü ise başkan ya da vekiline aittir³⁴⁹. Üyeler tarafından başkana yapılan çağrı talebinin yazılı olmasının ispat amaçlı olduğu, bu kapsamda sözlü şekilde yapılan çağrı talebinin de yönetim kurulu başkanı tarafından değerlendirilerek kabul edilebileceği belirtilmektedir³⁵⁰.

Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir nisap belirlenmediği sürece³⁵¹ yönetim kurulunun toplantı yeter sayısı üye tam sayısının çoğunluğu olup³⁵², karar yeter sayısı ise toplantıya katılan üyelerin çoğunluğudur³⁵³. Bu nisaplar elektronik ortamda yapılacak yönetim kurulu toplantıları için de geçerlidir (TTK m. 390/1). Yönetim kurulunun iki kişiden oluşması hâlinde kurulun karar alamayacak şekilde çıkmaza girmesi, uygulamada sık rastlanan bir durumdur. Çünkü bu durumda toplanma ve karar yeter sayısı oy birliği olmaktadır. Bu nedenle uygulamada iki kişilik yönetim kurulları tavsiye edilmemektedir³⁵⁴. Esas sözleşme ya da genel kurul kararı ile belirlenen üye sayısı ile fiili durumdaki üye sayısının uyuşmaması hâlinde, nisapların belirlenmesinde esas sözleşme ya da genel kurul kararındaki üye sayısı dikkate alınacaktır³⁵⁵.

³⁴⁸ COŞTAN, Karar Alma Usulleri, s. 165; YÜCE, 2018, s. 70.

³⁴⁹ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.528, s. 373.

³⁵⁰ BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı, s. 111; KIRCA / ŞEHİRALİ ÇELİK / MANAVGAT, s. 484.

³⁵¹ Nisabın hafifletilmesi mümkün değildir. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.529, s. 374; AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu, s. 251. BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, esas sözleşme ile nisabın ağırlaştırılmasında “beş kişilik yönetim kurulunda en az dört üyenin olumlu oyu” şeklinde düzenleme yapılabileceğini belirtmektedir. Bkz. BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 222.

³⁵² Toplantı yetersayısı oluşmaksızın alınan kararların yok hükmünde olduğuna dair bkz. BAHAR SAYIN, Butlan, s. 56.

³⁵³ 6762 sayılı eski Ticaret Kanununun 330’uncu maddesinde yer alan “yarıdan bir fazla” düzenlemesi ve bu düzenlemeden doğan tartışmalar son bulmuştur.

³⁵⁴ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 36, N88, s. 1361.

³⁵⁵ NOMER ERTAN, s. 53-54. Yazarın eserinde örnek gösterdiği Yargı kararında, esas sözleşme ile yönetim kurulunun üç kişiden oluşmasına karar verilmiş olmasına rağmen 1 kişilik yönetim kurulu seçilebilmesi geçerli kabul edilmiş; ancak toplantı nisabının iki kişi olması nedeniyle tek kişilik yönetim kurulunun almış olduğu kararların yok hükmünde olduğu tespit edilmiştir. Bkz. NOMER ERTAN, s. 53-54. (Yargıtay 11. HD’nin 03.10.2017 tarih ve 2016-2190/4998 sayılı kararı)

Üyeler toplantıda asaleten oy kullanmak zorundadır, temsilen ya da vekil ile oy kullanılması mümkün değildir (TTK m. 390/2). Kararların yazılarak imzalanması gerekmektedir³⁵⁶. Bu husus geçerlilik şartıdır³⁵⁷.

Anonim şirketlerde başkanın oyuna üstünlük tanınmamıştır³⁵⁸. Oylama sonucunda oyların eşit çıkması hâlinde o konunun görüşülmesi gelecek toplantıya bırakılacak, bu toplantıda da oyların eşit çıkması hâlinde yapılan öneri reddedilmiş sayılacaktır (TTK m. 390/3). Yani eşitlik hâlinde yönetim kurulu başkanının oy verdiği yönde karar alınamayacaktır. Her üyenin bir oy hakkı bulunmaktadır³⁵⁹. Kural olarak oylamanın açık yapılacağı kabul edilmekle birlikte, gizli oylama yapılmasına engel bir hüküm de bulunmamaktadır³⁶⁰. Toplantıda kullanılan çekimser oylar ret oyu olarak kabul edilecektir³⁶¹.

Yönetim kurulu kararlarının kurucu unsurlarından birinin eksik olması hâlinde kararın yokluğu söz konusu olacaktır³⁶². Öğretide başkan tarafından yapılmayan çağrının, kurucu unsurlara aykırı davranılması nedeni ile yokluk yaptırımına tabi olacağı yönünde görüşler bulunmakla birlikte³⁶³, batıl olduğuna dair görüşler de bulunmaktadır³⁶⁴. Yargıtay'ın başkan ya da vekil tarafından yapılmayan çağrı karşısında alınan yönetim kurulu

³⁵⁶Toplantıda görüşülen hususlar bir tutanak ile tespit edilerek katılan üyeler tarafından imzalanmalıdır. Üyeler olası bir sorumluluk halinde (TTK m. 553) kusursuzluklarını ispatlayabilmek için varsa muhalefet şerhlerini tutanağa geçirmelidir. Bu tespitler için Bkz. **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 219-220. Aynı yönde **NOMER ERTAN**, s. 50. Üyelerin tutanağa muhalefet şerhlerini yazabileceklerinin kanunda açıkça yer alması gerektiği yönünde Bkz. **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 195.

³⁵⁷ **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 237. **ÇAMOĞLU**, kararların geçerli olabilmesi için kanun ile deftere yazıma ya da yapıştırılma şartının aranmadığını belirtmektedir **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.530b, s. 376. Aynı yönde **NOMER ERTAN**, s. 50.

³⁵⁸ **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 237; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.533, s. 378. TTK m. 624/3'te müdürler kurulu başkanına üstün oy hakkı tanınmıştır.

³⁵⁹ **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s. 253.

³⁶⁰ **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 219; **BAHAR SAYIN, Butlan**, s. 52; **ERCOŞKUN ŞENOL**, s. 1707; **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 167. Aksi yönde **AKDAĞ GÜNEY**, her ne kadar oylamanın açık yapılması zorunluluğuna dair yasada açık bir hüküm olmasa da üyelerin sorumluluğu karşısında oylamanın açık yapılması gerektiğini belirtmektedir. **AKDAĞ GÜNEY, Yönetim Kurulu**, s. 253.

³⁶¹ **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 219; **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 167.

³⁶² **NOMER ERTAN**, s. 63; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N 127, s. 1385; **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR**, s. 238.

³⁶³ **METİN, Yönetim Kurulu Krizleri**, s. 835; **İLBASMIŞ HIZLISOY, Özlem** (2022) 'Anonim Şirket Yönetim Kurulunu Toplantıya Çağrıya Yetkili Olanlar ve Yetkisiz Kişilerce Yapılan Çağrıyla Toplanan Yönetim Kurulunda Alınan Kararların Hukuki Akıbeti' Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C.8 S.5, ss.115-142 s. 137; **NOMER ERTAN**, s. 59; **ŞENER, Limited Ortaklıklar**, s. 120, 124; **YÜCE, Aydın Alber** (2018) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, Seçkin Yayıncılık, s. 68.

³⁶⁴ **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 36, N 141ç, s.1398; **BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı**, s. 109; **SARIKAYA**, s. 858.)

kararının yok hükmünde olduğu³⁶⁵ yönünde ve batıl olduğu³⁶⁶ yönünde kararları bulunmaktadır. Bu tespitler sonucunda başkan ya da vekili tarafından yapılmayan çağrı üzerine alınan yönetim kurulu kararlarının geçersiz olduğu söylenebilecektir. Geçersiz nitelikteki yönetim kurulu kararı üzerine alınan genel kurulu kararları da geçersiz olacaktır³⁶⁷.

4.1.1.2.2. 7511 sayılı kanun değişikliği sonrası dönemde yönetim kurulu toplantısı

Yönetim kurulunun bir konuda karar alma ihtiyacının oluşmasına ve üyelerce toplantı yapılması amacı ile başkana yazılı bir talepte bulunulmasına rağmen, başkanın bu talebe sessiz kalması ya da talebi reddetmesi durumu ile uygulamada sıkça karşılaşılmaktadır. Kanun koyucu, uygulamada yaşanan bu sorunu çözmek ve bu sorundan

³⁶⁵ **Yargıtay 11. HD. 16.4.2019 tarihli ve 2017/4046 E., 2019/3005 K. sayılı kararında** “Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde dava konusu yönetim kurulu toplantısına daveti yapan yönetim kurulu başkanı olmayıp, 6102 sayılı TTK’nın 392/7 maddesi uyarınca yönetim kurulu başkanı tarafından çağrı yapılmadan alınan yönetim kurulu kararı yoklukla malul ise de...Karşı Oy...davalı şirket yönetim kurulu tarafından alınan ve TTK’nın 392/7. maddesi de gözetildiğinde yok hükmünde olduğunda duraksanmaması gereken karar...” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-4046-k-2019-3005-t-16-4-2019>) (e.t. 06.01.2025)

Yine **Yargıtay 11. HD., E. 2015/3129 K. 2016/804 T. 26.1.2016** kararında “...anonim şirketlerde yönetim kurulunu toplantıya davet yetkisinin açıkça yönetim kurulu başkanına verildiği, bu yetkinin emredici nitelikte olduğu, somut olayda butlanla sakat olduğu belirtilen kararların alındığı yönetim kurulu toplantılarının ise yönetim kurulu başkanının daveti üzerine değil, toplantıya davet yetkisi olmayan üyelerin daveti üzerine yapıldığı, bu hususun anonim şirketin temel yapısına uymadığı ve TTK’nın 391/1-b maddesi uyarınca alınan bu yönetim kurulu kararlarının butlanı sonucunu doğurduğu, iptali istenilen genel kurul toplantısının da butlanla sakat yönetim kurulu kararına dayalı olarak yapıldığı...yönetim kurulunda alınan kararlar ile 24.09.2013 tarihli genel kurulda alınan şirketin tasfiyesine kararın yok hükmünde olduklarının tespitine karar verilmiştir...hükümün Onanmasına.” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-3129-k-2016-804-t-26-1-2016>) (e.t. 06.01.2025) Kararda butlan sonucu ve yokluk kararı bir arada verilmiştir. Bu kararın yok hükmünde olduğu şeklinde anlaşılması yönünde **NOMER ERTAN**, s. 49. Başkan ya da yokluğunda vekil tarafından çağrı yapılmaksızın alınan yönetim kurulu kararlarının nisaplara uygun olsa dahi yok hükmünde olduğu yönünde Bkz. **NOMER ERTAN**, s. 59.

³⁶⁶ **Yargıtay 11. HD., 21.3.2018 tarihli ve 2016/9409 E., 2018/2154 K. sayılı kararında** “yönetim kurulunu toplantıya çağırmanın başkanın görevi olduğu ve başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekilinin de yönetim kurulunu toplantıya çağırabileceği yönündeki hükmün emredici olduğu, yönetim kurulu başkanı olan davacının görevini yerine getirmeye engel bir durumda olduğuna dair herhangi bir somut delil bulunmadığı gibi başkan olan davacıdan ... m. 392/7’ye uygun şekilde toplantı yapılmasının talep edildiğine ve başkan tarafından bu talebin reddedildiğine ilişkin de herhangi bir belge bulunmadığı, davacının da kasten toplantıya çağırılmaksızın karar alındığı gerekçesiyle davanın kabulü ile davalı şirketin yönetim kurulunun 06/01/2015 tarihinde 2015/4 nolu yönetim kurulu kararının batıl olduğunun tespitine karar verilmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-9409-k-2018-2154-t-21-3-2018>) (e.t. 06.01.2025)

³⁶⁷ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.677, s. 539.

kaynaklı yargı yükünü hafifletmek amacı ile 7511 sayılı Kanun ile TTK m. 392/7 maddesine beş cümle eklemiştir³⁶⁸.

TTK m. 392/7’de yapılan değişiklik sonucunda, yönetim kuruluna üyelerce başvuru yapılması ve bu başvuruların sonuçları, talepte bulunan üyelerin çoğunluk oluşturup oluşturmadığına göre ikili bir ayrıma tabi tutulmuştur.

İlk durumda, yönetim kurulu başkanına toplantı çağrısı yapılması yönündeki talebin bir üye ya da “*üyelerin çoğunluğu*” nisabını sağlayamayacak kadar üye tarafından yazılı olarak yapılması söz konusu edilmektedir. Başkan, bu talebi “*uygun görmesi*” hâlinde çağrıyı yapacaktır. Yani toplantıya çağrı yapıp yapmama kararı, başkanın takdir yetkisine bırakılmaktadır³⁶⁹. Talebin kabul edilmesi hâlinde toplantının hangi süre içerisinde yapılması gerektiğine dair bir hüküm getirilmemiştir. Kanunda, başkanın talebi reddetmesi veya cevap vermemesi hâlinde talebi yapan üyeye çağrı imkânı verilmemiştir. Bu durumda eski Kanun döneminde öne sürülen görüşlerin yine gündeme gelebileceği söylenebilir. Öğretide bir görüş, maddede boşluk bulunduğunu kabul ederek fıkraya eklenen dördüncü cümlelerin kıyasen uygulanması ile talebi reddedilen üyenin de çağrıya yetkili olarak kabul edilmesinin mümkün olduğunu, yine fıkraya eklenen son cümle kapsamında esas sözleşme ile bu konuda düzenleme yapılabileceğini söylemekle birlikte, haklı olarak bu konuda kanunda bir düzenleme yapılmasının uygun olacağını belirtmektedir³⁷⁰.

Maddede düzenlenen ikinci durum ise üyelerin çoğunluğu³⁷¹ tarafından başkana yazılı şekilde toplantı yapılması talebinde bulunulmasıdır. Üyelerin yapacağı bu talebin

³⁶⁸ Madde gerekçesinde “6102 sayılı Kanunun 392’nci maddesinde yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisi yalnızca yönetim kurulu başkanına ve Kanunun genel düzenlemeleri uyarınca yönetim kurulu başkanına ulaşamadığı hallerde yönetim kurulu başkan vekiline bırakılmıştır. Ancak yönetim kurulu toplantısı yapılması ve müzakere ihtiyacının ortaya çıktığı bazı hallerde yönetim kurulu başkanı bu isteme sessiz kalabilmektedir. Bu durum şirketin idaresi yetki ve görevini yürüten yönetim kurulunun karar alma süreçlerini zora sokmakta ve yönetim kurulunun çoğunluğunun iradesinin uygulamaya yansımaya engel olmaktadır. Bu halde konu yargılama süreçleri neticesinde çözüme kavuşturulabiliyor olsa da bu durum şirketin karar alma süreçlerini uzatmakta ve yargının iş yükünü artırmaktadır. Yapılan değişiklikte, yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğu tarafından yapılan toplantı istemlerinde, yönetim kurulu başkanına yönetim kurulunu toplantıya çağırma yükümlülüğü getirilmekte, yönetim kurulu başkanınca yönetim kurulunun yine de toplantıya çağırılmadığı veya başkana/başkanvekiline ulaşamadığı hallerde istemin doğrudan çağrı sahipleriince yapılabilmesine imkân sağlanmaktadır. Böylelikle yönetim organında müzakere ortamının oluşmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.” denilmektedir.

³⁶⁹ SARIKAYA, s. 844.

³⁷⁰ SARIKAYA, s. 847.

³⁷¹ SARIKAYA, Kanunda üye çoğunluğu aranması yerine daha düşük bir oranın belirlenmesinin; hatta tek üyenin yeterli olmasının daha uygun olacağını belirtmektedir. Bkz. s.847. Yazar aynı zamanda üye çoğunluğunun belirlenmesinde başkan dışındaki üyelerin sayılmasının daha uygun olacağını, toplantı yapmak istemeyen başkanın garanti olumsuz oyunun müzakere ortamının oluşturulmasına negatif etki sağlayacağını düşünmektedir. Bkz. SARIKAYA, s. 848.

gereğinin yapılması zorunludur³⁷². Madde metninde bu durum açıkça “toplantıya çağırarak zorundadır” şeklinde belirtilmektedir. Maddenin devamında ise “yönetim kurulu başkanı yönetim kurulunu istemin kendisine ulaştığı tarihten itibaren en geç otuz gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağırarak zorundadır. Bu süre içinde yönetim kurulu toplantıya çağırılmadığı veya yönetim kurulu başkanı ya da başkan vekiline ulaşamadığı hâllerde, çağrı doğrudan istem sahiplerince yapılabilir” denilmektedir. İlk cümleden toplantının yapılabilmesi için maksimum otuz günlük süre verildiği, çağrının da buna uygun şekilde yapılması gerektiği anlaşılmaktadır³⁷³. İkinci cümlede ise bu sürede çağrının yapılmaması halinde, çağrının istem sahiplerince yapılabileceği belirtilmektedir. Bu düzenleme uygulamada sıkıntı yaratabilecek niteliktedir. Çünkü yönetim kurulu toplantıları için mevzuatta düzenlenmiş bir çağrı süresi bulunmamaktadır³⁷⁴. Öğretide bizim de haklı bulduğumuz bir görüş, uygulamada yaşanabilecek sıkıntıları önleme adına ifadenin “Bu süre içinde yönetim kurulu toplantısı gerçekleştirmediği” şeklinde kaleme alınmasının daha uygun olacağını belirtmektedir³⁷⁵. Ayrıca TTK m. 392/7 son cümle ile esas sözleşmede çağrı süresi ile bir düzenleme yapılması imkânı da bulunmaktadır³⁷⁶. Her hâlükârda otuz gün geçmesine rağmen çağrı yapılmamış ise çağrı, istemde bulunan üyelerce yapılabilecektir.

Üyelerin çoğunluğunun, başkan veya yokluğunda vekiline taleplerini iletme yolunda gereken özeni göstermesine rağmen, otuz gün boyunca başkana/vekiline ulaşamaması hâlinde de çağrı yapma yetkisi doğacaktır.

Kanunda çoğunluk üye tarafından yapılacak çağrının veya toplantının süresi hakkında bir düzenleme yapılmamıştır. Bu durumda toplantının ve çağrının belirlenmesinde, olabildiğince tüm üyelerin katılımını sağlayacak ve üyelerin gerekli hazırlıkları yapmalarına müsaade edecek makul sürenin dikkat alınması gerekecektir³⁷⁷.

³⁷² **BOZKURT YAŞAR, Sevgi** (2024) ‘Kooperatiflerde Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri’ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.28, S.3, ss.35-72, s. 44.

³⁷³ **SARIKAYA**, s. 848.

³⁷⁴ Buna benzer bir düzenleme azınlığın çağrısına dair TTK m. 411/4’te “Yönetim kurulu çağrısı kabul ettiği takdirde, genel kurul en geç kırkbeş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağırılır; aksi hâlde çağrı istem sahiplerince yapılır.” maddesi ile de mevcuttur. Ancak TTK m. 414 kapsamında çağrının iki haftalık süreye tabi tutulması nedeni ile bizim de katıldığımız görüş kapsamında toplantıdan en az iki hafta önce çağrı yapılmamışsa, istem sahiplerinin çağrı yapma hakkı doğacağı kabul edilmektedir. **Bkz. BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s.45. Ancak TTK m. 392/7 için ise böyle bir düzenleme bulunmamaktadır.

³⁷⁵ **SARIKAYA**, s.850.

³⁷⁶ **SARIKAYA** s. 850, dipnot 92.

³⁷⁷ **BOZKURT YAŞAR**, s. 44.

Son olarak maddede yer alan “*Esas sözleşmede yönetim kurulunun toplantıya çağrılmasına ilişkin farklı bir usul belirlenebilir.*” düzenlemesi³⁷⁸ sonucunda, öğretide çağrı usulünün esas sözleşme ile ya da iç yönerge ile (esas sözleşmede yer almak şartıyla) belirlenebileceği yönündeki görüşlerin yasal dayanak kazandığı söylenebilecektir.

4.2. Tek Bir Pay Sahibi

6102 sayılı TTK ile pay sahibinin hakları güçlendirilmiştir³⁷⁹. Bu durumun bir görünümü de TTK ile ilk defa tek bir pay sahibine³⁸⁰ genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi verilmesidir³⁸¹. TTK m. 410/2’ye göre yönetim kurulunun “*devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında*” mahkemeden izin almak koşulu ile tek bir pay sahibi tarafından anonim şirket genel kurulu toplantıya çağrılabilir³⁸². Pay sahibine tanınan bu yetki, yönetim kurulunun yaşadığı tikanıklıkların giderilerek şirketin faaliyetlerinin devamını sağlamayı amaçlamaktadır³⁸³. Bu doğrultuda madde, komisyon aşamasında eklenmiştir. Eklenen bu madde ile aynı zamanda TTK m. 530 hükmünde yer alan organ yokluğunun önüne geçilmesi de amaçlanmaktadır³⁸⁴.

³⁷⁸ **SARIKAYA**, haklı olarak esas sözleşme ile konulacak bu düzenlemelerin yasal düzenlemeleri ağırlaştırıcı olarak yapılıp yapılamayacağı hususunu irdelemiş ve bu ek düzenlemelerin gerekçede de belirtildiği üzere yönetim kurulunun karar almasını zorlaştırmamaya ve müzakere ortamını oluşturmaya yönelik getirildiğini belirterek, esas sözleşme ile çağrı usulünü kolaylaştırıcı şekilde düzenleme yapılabileceğini söylemiştir. Bkz. **SARIKAYA**, s. 854-855.

³⁷⁹ TTK genel gerekçe.

³⁸⁰ **PULAŞLI**, maddede pay miktarına dair bir ibare olmadığından yanlış anlaşılmanın önüne geçmek adına ifadenin “tek paya sahip pay sahibi” ya da “tek bir payın sahibi” olarak anlaşılması gerektiğini belirtmektedir. **PULAŞLI**, *Şerh Cilt II*, § 33, N107, s. 920, dipnot 226 a.

³⁸¹ **MOROĞLU**, *Hükümsüzlük*, s. 90.

Alman hukukunda çağrı hakkı azınlığa tanınmış olup, kural olarak tek pay sahibinin çağrı yetkisi bulunmamaktadır. Bkz. AktG § 122 (https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_122.html) Ancak esas sözleşme ile çağrıya yetkili kişilerin belirlenebileceği kabul edildiğinden (AktG § 121/2), sözleşme ile tek pay sahibinin çağrıya yetkili olabileceğinin kararlaştırılabileceği yönünde bkz. **CENKÇİ**, s. 144. (AktG § 121/2) (https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_121.html) İsviçre Borçlar Kanunu’nda da yine azınlık tarafından çağrı söz konusu olup, (m.699), tek pay sahibine kanun ile tanınmış bir çağrı yetkisi bulunmamaktadır. (https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#art_699) Ancak öğretide esas sözleşme ile tek pay sahibinin çağrı için yetkilendirilebileceği yönündeki görüş için bkz. **CENKÇİ**, s. 144, dipnot 52’de adı geçen yazarlar.

³⁸² Aynı düzenleme GKY m. 9/2’de de mevcuttur: “*Yönetim kurulunun mevcut olmaması veya devamlı olarak toplanamaması yahut toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması halinde, Kanunun 410 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre, mahkemeden izin alan pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir*”.

³⁸³ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 108. Yazar tek pay sahibinin bu yetkisinin aynı zamanda yönetimi bir nevi denetimde tutarak onu özenli davranmaya yönlteceğini belirtmektedir. Aynı yönde **DENİZ GÜNAY**, s. 129, dipnot 351.

³⁸⁴ **ERDEM**, *Yenilikler*, s. 418; **KARAEĞE**, *Çağrı*, s. 51. **MOROĞLU**, uygulamada maddenin amacından çok, TTK m. 530 kapsamında fesih davasında kesin delil oluşturmak maksadı ile kullanılacağını belirtmektedir. **MOROĞLU**, *Değerlendirmeler*, s. 227.

Pay sahibinin şirketin ortak amacının gerçekleştirilebilmesine katkı sağladığı hâllerden biri olan çağrı yetkisi, öğretide affectio societatis³⁸⁵ unsurunun bir görünümü olarak kabul edilmektedir³⁸⁶.

Komisyonunda eklenen bu fıkranın TTK m. 410 içerisinde düzenlenmesi öğretide eleştiri konusu olmuştur. Madde kenar başlığının “yetkili ve görevli organlar” olması karşısında, başlık ve içerik uyumsuzluğuna sebebiyet verdiği kabul edilmektedir. Şöyle ki, tek pay sahibinin bu yetkisi bir görev niteliğinde değildir³⁸⁷. Kaldı ki tek pay sahibi bir organ da değildir.

MOROĞLU, TTK m. 410/2 de yer alan “tek bir pay sahibine” çağrı yetkisi tanınması hususunun eksik olarak düzenlendiğini, madde içerisinde ilk toplantıda nisap sağlanamaz ise tek pay sahibinin ikinci toplantı için çağrıya da yetkili olduğunun eklenmesi gerektiğini belirtmektedir. Yazara göre yapılacak ikinci toplantıda kural olarak toplantı nisabı aranmayacağından bu sayede madde uygulamada daha etkili olacaktır³⁸⁸. Öğretide bizim de katıldığımız görüş, maddenin bu hâli ile de tek bir pay sahibine ikinci toplantı çağrısını yapabilme imkânı sağladığını kabul etmektedir³⁸⁹.

Pay sahibinin bu yetkiyi kullanabilmesi için azınlık bir oran oluşturmaya gerek bulunmamaktadır³⁹⁰. Pay sahibine tanınan bu yetki vazgeçilemez nitelikte bir haktır³⁹¹. Bu

³⁸⁵ Affectio societatis; ortak amaca erişebilmek için pay oranına bakılmaksızın ortakların eşit şekilde gayret göstermesi olarak tanımlanmaktadır. PULASLI, Genel Esaslar, § 2, N.30, s. 23. Kısaca ortaklığı başarıya ulaştırma niyeti olarak da tanımlanabilecektir. Bkz. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.60, s. 29.

³⁸⁶ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), s. 62., KARAEGE, Çağrı, s. 54. Pay sahipliğine bağlı haklardan kural olarak sermayeye katılma oranlarına bağlı şekilde faydalanılırken, bazı haklar bakımından oransallık değil eşitlik söz konusu olmaktadır. Bu haklara genel kurula katılma, bilgi alma, iptal davası açma ya da TTK m. 410/2 kapsamında çağrı yetkisini kullanma durumları örnek verilebilecektir. Bkz. KAYA, Mustafa İsmail (2015) ‘Anonim Şirkette Tek Bir Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırması’ Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, ss.405-434, s. 406.

³⁸⁷ KARAEGE, anonim şirketlerde çağrı yetkisinin yalnızca organlar açısından ayrıca bir görev niteliğinde olduğunu ve TTK m. 480/1 de düzenlenen “tek borç ilkesi” karşısında pay sahibine başkaca borç yüklenemeyeceğini belirtmektedir. KARAEGE, Tek Pay Sahibi, s. 77-78; DENİZ GÜNAY, s. 147. Yazar pay sahibinin çağrı yetkisinin bir görev olmadığını; ancak kanundaki ön şartların oluşması hâlinde mahkemeden izin istemeye dair pay sahibinin yüklenmesi olduğunu belirtmektedir (DENİZ GÜNAY, s. 147). CENKÇİ ise, tek pay sahibinin çağrı yetkisinin azınlık çağrı yetkisini düzenleyen maddelerden sonra ayrıca bir madde olarak düzenlenmesinin uygun olacağını belirtmektedir. CENKÇİ, s.133, dipnot 11.

³⁸⁸ MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 227.

³⁸⁹ KARAEGE, Tek Pay Sahibi, s. 89; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 282; CENKÇİ, s. 140.

³⁹⁰ Pay sahibinin bir paya sahip olması yeterlidir. KARAEGE, Tek Pay Sahibi, s. 88; ALBAYRAK DOĞAN, s. 108.

³⁹¹ CENKÇİ, s. 140; KARAEGE, Tek Pay sahibi, s. 85. Vazgeçilmez hak kavramı öğretide kanun tarafından tanınan ve pay sahibinin rızası ile dahi sınırlandırılması veya kaldırılması mümkün olmayan ve özünde anonim şirketin temel yapısı gereği verilen haklardır. Bkz. BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 317; TEKİNALP (POROY / ÇAMOĞLU), 870 e, s. 684.

kapsamda tek pay sahibinin çağrı hakkını ortadan kaldıracak ya da kullanılma şartlarını ağırlaştıracak esas sözleşme hükümleri batıldır³⁹².

Tek pay sahibinin bu yetkisini kullanması belirli koşullarda mümkün olup, istisnaidir³⁹³. Pay sahibinin bu yetkisini kullanabilmesi için yönetim kurulunun mevcut olmaması, devamlı olacak şekilde toplanamıyor olması veya çağrıya dair toplantı nisabını sağlamanın mümkün olmaması durumlarından birinin gerçekleşmesi gerekmektedir³⁹⁴.

Yine pay sahibinin bu yetkisini kullanabilmesi açısından mahkeme kararına ihtiyacı bulunmakta olup, bu yetkiyi direkt kullanma imkânı yoktur³⁹⁵. Mahkemece verilecek karar kesindir³⁹⁶.

Öğretide tek pay sahibine çağrı yetkisi tanınmasının birtakım fonksiyonları olduğu kabul edilmektedir. Bunlardan en yaygın olanı madde gerekçesinde de belirtildiği üzere organ eksikliğinin önüne geçilmesi fonksiyonudur³⁹⁷. TTK m. 530'da fesih için gerekli olan organ yokluğunun “uzun süre” devam etmesi şartı henüz oluşmadan, organ eksikliğini gidermek amacı ile TTK 410/2 maddesi kapsamında mahkemeye başvuruda bulunulabilecektir³⁹⁸. Öğretideki bir görüş, izin verilmesine rağmen organ yokluğunun giderilememesi durumunda, TTK m. 530 kapsamında açılacak davada şirkete süre vermesine gerek olmaksızın şirketin feshine karar verebileceğini söylemektedir³⁹⁹.

³⁹² CENKÇİ, s. 140; TEKİNALP (POROY / ÇAMOĞLU), N.870 g, s. 685.

³⁹³ ERDEM, Yenilikler, s. 418; CENKÇİ, s. 140.

³⁹⁴ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 43. Bu hallerin tahdidi olup, esas sözleşme ile değiştirilmesi mümkün olmadığına dair bkz. ALBAYRAK DOĞAN, s. 109; Deda Ergören, Özge (2023) Halka Kapalı Anonim Ortaklıkta Azınlığın ve Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrısı (yüksek lisans tezi) Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul, s. 49.

³⁹⁵ ERDEM, Yenilikler, s. 418; KARAEĞE, Çağrı, s. 52; DENİZ GÜNAY, s. 130, dipnot 54. Mahkemenin izin kararı, yetkinin kötüniyetle kullanımını engellemek adına getirilmiştir. Bkz. Madde gerekçesi; KARAEĞE, Tek Pay Sahibi, s.89; DENİZ GÜNAY, s.132-133.

³⁹⁶ İstanbul BAM, 14. HD., E. 2023/53 K. 2023/490 T. 23.3.2023 tarihli kararı “TTK'nın 410/2. maddesi gereğince, çağrı izni talebi hakkında ilk derece mahkemesince verilen karar kesindir. Mahkemece kanun yolunun kapalı olduğunun bildirilmesi doğrudur”(https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam14-hd-e-2023-53-k-2023-490-t-23-3-2023) (e.t. 06.01.2025)

³⁹⁷ TTK m.410/2 gerekçe; CENKÇİ, s.136; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 43; ŞENER, Ortaklıklar, s.634; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 165.

³⁹⁸ KARAEĞE, Çağrı, s. 54; CENKÇİ, s. 137.

İstanbul Anadolu 11. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/257 K. 2020/86, T. 13.2.2020 tarihli kararında “Davacı vekili dilekçesi ile özetle...tek yönetim kurulu üyesi olan ...'nın ---- tarihinde vefat ettiğini ve bu sebeple şirketin organsız kaldığını, organ eksikliğinin giderilememesi halinde TTK m. 530 gereği şirketin feshine karar verilmesi tehlikesinin doğacağını, ...TTK 530. Madde hükmünün uygulanması durumunda telifsi mümkün olmayan zararlara sebebiyet vereceğini...TTK m. 410/2 maddesi gereği, “Genel Kurulu Toplantıya Çağırma İzni” verilmesini...talep etmiştir. Davanın kabulüne” karar verilmiştir. (https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-11-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-257-k-2020-86-t-13-2-2020) (e.t. 06.01.2025)

³⁹⁹ CENKÇİ, s.137. Yazar her ne kadar TTK m. 530'da yer alan “şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine karar verir.”

Organ eksikliği ile bağlantılı olarak tek pay sahibine verilen çağrı yetkisinin ortaklığın feshine engel olma amacı taşıdığı da söylenebilecektir⁴⁰⁰. Şirketin feshine karar verebilmek için gerekli şartların meydana gelmesi hâlinde de TTK m. 410/2 maddesinin uygulanması mümkündür⁴⁰¹. Bu kapsamda fesih için gerekli olan uzun süre koşulu sağlanmasına rağmen, şirketin feshinin önüne geçebilmek için mahkemeden fesih değil, çağrı izni talep edilebilecektir⁴⁰².

TTK m. 530/1 hükmünde “Uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa, pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine karar verir.” denilmektedir. Her ne kadar maddede kanuni organların yokluğundan söz edilmekte ise de madde kapsamındaki organ yokluğunu daimî organ olan yönetim kurulu olarak anlamak gerekmektedir⁴⁰³. Genel kurulun daimî organ olmaması karşısında toplanamaması hâlinin söz konusu olabileceği ve bu durumun madde içerisinde ayrıca sayılması karşısında bu tespiti varılabilecektir⁴⁰⁴.

Madde gerekçesinde, süresi biten yönetim kurulunun yerine yeni bir kurul seçilmemesi, üyelerin toplu istifası ile kurulun boşalması ve yerlerini doldurma imkânı bulunmaması hâlleri, yönetim kurulunun mevcut olmadığı durumlara örnek olarak verilmektedir⁴⁰⁵. Yine gerekçede, yönetim kurulunun bulunmasına rağmen hiç ya da gerekli

ibaresinden mahkemeye bir takdir yetkisi tanınmadığı anlamı oluşabilirse de zaten TTK m.410/2 kapsamında verilen izne rağmen organ yokluğuna sebebiyet veren eksiklik giderilemediğinden, tekrardan süreç başlatılmasının usul ekonomisi ve TTK m.530 amacı ile bağdaşmayacağını, bu nedenle TTK m. 530 ‘un TTK m. 410/2 dikkate alınmaksızın düzenlendiğini belirtmektedir. Bkz. CENKÇİ, s. 137, dipnot 25.

İstanbul 14. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2018/61 K. 2019/1227, T. 5.12.2019 tarihli kararında TTK m. 530 kapsamında mahkemenin şirkete süre vermesi hususunun mahkemenin takdirine bağlı olduğunu belirtmiştir “Şirket genel kurulunun 2014 yılından beri toplanmaması ve yönetim kurulunun azami süresinin 3 yıl olması karşısında, davalı şirket yönünden TTK.m.530’da düzenlenen organ eksikliği/yokluğu durumunun mevcut olduğu, şirketin genel kurul toplantısını gerçekleştirerek yönetim kurulunun seçimi için şirkete kayıym tayin edilerek, şirketin durumunun kanuna uygun hale getirilmesi bakımından uygun bir süre verilmesinin mahkemenin takdirinde olduğu,” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-14-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2018-61-k-2019-1227-t-5-12-2019>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁰⁰ CENKÇİ, s. 137; KARAEĞE, Çağrı, s. 55.

⁴⁰¹ KARAEĞE, Tek Pay Sahibi, s. 93; CENKÇİ, s. 137-138.

⁴⁰² CENKÇİ, s. 138; ŞENER, Ortaklıklar, s. 634; KARAEĞE. Çağrı, s. 55.

⁴⁰³ KARAEĞE, Çağrı, s. 55. KENDİGELEN, madde içerisinde yer alan “yönetim kurulunu da dinleyerek” şartının sadece genel kurulun toplanamaması halinde mevcut olabileceğini, çünkü diğer durumda olmayan yönetim kurulunu dinlemenin mümkün olmayacağını belirtmektedir. KENDİGELEN, İlk Tespitler, s.433.

⁴⁰⁴ ŞENER, Ortaklıklar, s. 631; PULAŞLI, Genel Esaslar, N.35, § 29, s. 616.

⁴⁰⁵ TTK m. 530 gerekçesinde “Gerekli organın mevcut olmaması ile kastedilen bu organın gerçekten bulunmamasıdır. Yönetim kurulunun süresi sona ermiş olmasına rağmen, yeni bir yönetim kurulunun

durumlarda toplanamaması durumlarının da somut olaya göre TTK m. 530 kapsamında organ yokluğu olarak değerlendirileceği belirtilmektedir. Bu çerçevede TTK m. 530 kapsamındaki organ yokluğu sadece şekli olarak dar anlamda bir yokluk olarak değil, geniş anlamda değerlendirilmektedir⁴⁰⁶. Bu kapsamda şekli olarak mevcut olsa dahi fiiliyatta organ görevini yerine getirmeyen kurulun da yokluğundan bahsedilmesi mümkün olacaktır.

TTK m. 530'daki organ yokluğu halinden bahsedebilmek için bu yokluğun uzun süre devam etmesi aranmaktadır. Ancak maddedeki “uzun süre” kavramı somutlaştırılmamış, yalnızca yönetim kurulunun mevcut olmaması hâlinin devamlılık arz etmesi gerektiği belirtilmiştir⁴⁰⁷. Kanunda “uzun süre”nin nasıl belirlenebileceği konusunda bir düzenlemeye gidilmemiş olup, bu tespitin yapılması somut olay karşısında mahkemelerin takdir yetkisine bırakılmıştır⁴⁰⁸. Bu durum, sürenin hesaplanması yönünde öğretide farklı görüşlerin oluşmasına sebebiyet vermiştir.

Bir görüş, nesnel olarak bir ölçü ortaya koyarak bu yokluğun en az üç yıl kadar sürmesi gerektiğini belirtmektedir⁴⁰⁹. Bir görüş ise, sürenin belirlenmesinde organın somut olarak mevcut olmaması ile kilitlenmesi durumunu ayrı durumlar olarak incelemektedir. Yazar, organın somut olarak mevcut olmadığı bazı istisnai hâllerde maddenin uygulama şartı niteliğindeki uzun süredir devam etme hâlinin aranmayabileceğini düşünmektedir⁴¹⁰. Organın mevcut olmasına rağmen kilitlenmesi hâlinde ise, yönetim kurulu ve genel kurulu ikiye ayırmaktadır. Yönetim kurulunun toplantı sıklığının kanunda yer almaması ve sürekli toplanmasının şart olmaması karşısında, yönetim kurulunun mevcut olmasına rağmen kilitlenme yaşadığının tespiti için belirli bir süre konulmasının mümkün olmayacağını ve sürenin somut olaya göre değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir⁴¹¹. Başka bir görüş ise organ eksikliğinin giderilemeyecek duruma gelmesi halinde süre şartının sağlanmış olacağını belirtmektedir⁴¹². Başka bir görüş ise yönetim kurulunun görev süresinin sona

seçil(e)memiş olması veya yönetim kurulu üyelerinin istifaları ile kurulun boşaldığı ve yerlerini doldurma imkânının bulunmadığı hâllerde yönetim organının mevcut olmadığı kabul edilmelidir.

Yönetim kurulunun mevcudiyetine rağmen, hiç veya gereği gibi toplanamaması somut olayın özelliklerine göre maddenin kapsamında kabul olunabilir.”

⁴⁰⁶ KARAEGE, Çağrı, s. 56; KARAEGE, Tek pay Sahibi, s. 92.

⁴⁰⁷ Bkz. TTK m. 530 gerekçesi. KENDİGELEN, mahkemenin feshe karar vermeden önce şirkete bir süre tanınması nedeni ile organ yokluğunun ne kadar süre ile devam ettiğinin pratik açıdan önem ihtiva etmediğini ve maddeye yapılan eklemenin isabetli olmadığını söylemektedir. KENDİGELEN, İlk Tespitler, s. 433.

⁴⁰⁸ Bkz. TTK m. 530 gerekçesi.

⁴⁰⁹ TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s. 196, N.10-97.

⁴¹⁰ SOYKAN, Organ Yokluğu, s. 288-290. Bu duruma yönetim kurulu üyelerinin toplu kaza geçirerek vefatı örnek verilebilecektir.

⁴¹¹ SOYKAN, Organ Yokluğu, s. 288-291.

⁴¹² CENKÇİ, s. 136, dipnot 22.

erdikten sonra yeni üyeler seçilene kadar şirket işlerinin yürütülebilmesi açısından sınırlı olarak devam edeceğini ve seçim süresinin makul ölçüyü aşması hâlinde organ yokluğu nedeni ile dava açılabilirliğini kabul etmektedir⁴¹³. Bu görüşler kapsamında öğretideki çoğunluk yönelimin yönetim kurulunun yokluğu için bir süre belirlemeksizin, somut olayın koşullarına göre mahkemeler tarafından değerlendirme yapılması yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum gerekçe ile de uyumludur.

Öğretide, tek pay sahibine verilen bu çağrı yetkisinin denetçinin artık organ olmaması ve çağrı yetkisinin bulunmamasına dair boşluğu doldurduğu belirtilmektedir⁴¹⁴.

4.2.1. Tek pay sahibinin yetkisini kullanabilmesinin maddi şartları

4.2.1.1. Kurulun devamlı olarak toplanamaması hali

Bu halde yönetim kurulu mevcuttur; ancak bazı nedenlerden dolayı devamlı olarak toplanamamaktadır.

Kanun burada toplanamama halini “devamlı” olarak aramaktadır. Devamlılık hali, yalnızca uzun süre boyunca toplantı yapılmaması olarak algılanmamalıdır⁴¹⁵. Nitekim mevzuatta yönetim kurulunun toplantılarının hangi sıklıkta olması gerektiğine dair bir hüküm bulunmamaktadır⁴¹⁶. Maddedeki devamlılık halinden, toplantı yapılması ihtiyacının doğmasına rağmen kabul edilebilir süre içerisinde toplanılıp karar alınmaması halinin anlaşılması gerekmektedir⁴¹⁷.

⁴¹³ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, §29, N.37, s. 617. Süresi sona eren yönetim kurulunun görevinin devam edeceği görüşüne katılmamaktayız.

⁴¹⁴ **BOZKURT, Tamer** (2018). Şirketler Hukuku, Legem Yayıncılık s. 309.

⁴¹⁵ **CENKÇİ**, s.148; **ALBAYRAK DOĞAN**, s.109; **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 207.

⁴¹⁶ **DENİZ GÜNAY**, s. 137. Yazar, yönetim kurulunun toplantı yapmasının zorunluluk arz ettiği durumlarda toplantı yapılmamasının TTK m. 369 uyarınca özen ve bağlılık yükümlülüğünün ihlali niteliğinde olduğunu söylemektedir. **DENİZ GÜNAY**, s. 137.

⁴¹⁷ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 109; **CENKÇİ**, olağan genel kurul toplantı çağrısının yasada yer alan süre geçmesine rağmen yapılmaması durumunda devamlılık halinin oluştuğunu kabul ederken, olağanüstü genel kurul toplantıları açısından konunun gerektirdiği makul sürede toplantı yapılmaması hâlinde devamlılık hâlinin sağlanacağını belirtmektedir. Yazara göre bu süre mahkemece değerlendirilmelidir. Örneğin; TTK m.376/2 sermayenin karşılıksız kalması halinde yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya derhâl çağırması gerektiğinden, devamlılık hâline dair sürenin değerlendirilmesinin de kısa bir süreyi kapsamaması gerektiği belirtilmektedir. **CENKÇİ**, s. 149; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 61. Devamlılık hâlinin yönetim kurulunun işlevini sağlayamayacak uzunlukta olup olmadığı ile tespit edilmesi yönünde bkz. **KAYA**, s. 412.

TTK 410/2 maddesinde yer alan yönetim kurulunun toplanamaması hali geniş yorumlanmalı ve yönetim kurulunun karar alamayarak kilitlenme⁴¹⁸ yaşadığı durumları da içerdiği kabul edilmelidir⁴¹⁹. Bu duruma örnek olarak toplantı yapılmasına rağmen karar alınamaması, toplantıda sürekli olarak eşit oy çıkması ya da sürekli ret kararı çıkması hâlleri verilebilecektir⁴²⁰. TTK m. 390/3'e göre toplantı sonunda yapılan oylamada oylar eşit çıkmış ise o konu gelecek toplantıya bırakılacak, gelecek toplantıda da eşit çıkar ise öneri reddedilmiş sayılacaktır. Bu durumun devamlılık arz etmesi hâlinde yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamama hâlinin ortaya çıktığı kabul edilecektir⁴²¹. Yine bir toplantı yapılmamasına rağmen TTK m. 390/4 kapsamında sirküler tipi de karar alınamıyorsa ve durum devamlı ise koşul gerçekleşmiş sayılmaktadır⁴²².

Karar alınamaması hâlinin oluşması için sadece genel kurul çağrı kararının alınamaması hâlinin yeterli olup olmadığı hakkında öğretilerde farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüş, tek pay sahibinin yetkisinin çağrı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini, bu nedenle, kurulun karar alamaması hâlinin tüm konularda olmasının zorunlu olmadığını sadece çağrı konusunda bir karar alamama hâli mevcutsa dahi tek pay sahibinin çağrı yetkisinin doğması gerektiğini savunmaktadır⁴²³. Aksi yöndeki görüş ise, kanunda yer alan kurulun devamlı olarak toplanmama hâlinin ya da kanunun geniş yorumlanması ile karar alamama hâlinin, kurulun çağrı kararı da dahil olmak üzere karar vermeye dair asıl mekanizmasının işlememesi durumunu belirttiğini ve bu durumda yönetimin organ işlevini sağlamaması hâlinin önüne geçmek amacı ile tek pay sahibinin çağrı yetkisinin bulunduğunu belirtmektedir⁴²⁴.

⁴¹⁸ Öğretilerde "kilitlenme" hâli, yönetim kurulunun mevcut olmasına rağmen karar alamama durumu için kullanılmaktadır. **KARAEĞE**, s. 100; **SOYKAN, Organ Yokluğu**, s. 175. Toplantı yetersayısının sağlanamaması hâlinde ise kurulun işlevsiz hâle geldiği kabul edilmektedir. Bkz. **ERGÖREN**, s. 55.

⁴¹⁹ **SOYKAN, Organ Yokluğu**, s. 227, dipnot 59; **CENKÇİ**, s. 148; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 60; **KARAEĞE, Tek Pay Sahibi**, s. 109.

⁴²⁰ **ERGÖREN**, s. 55-56.

⁴²¹ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 63.

⁴²² **KARAEĞE, Çağrı**, s. 62.

⁴²³ Yazar bu durumda kendisini azil yetkisi bulunan genel kurulun toplanmasını engelleyen yönetim kurulunun davranışını kötüniyetli bulmakta ve bu durumda da şirketin bu yönetime mecbur bırakılmaması gerektiğini belirtmektedir. **CENKÇİ**, s. 148. Biz de bu görüşe katılmaktayız.

⁴²⁴ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 60-61. **KARAEĞE** ayrıca, TTK m. 367 kapsamında yönetimin kısmen veya tamamen üye ya da üçüncü kişilere devrinin mümkün olduğunu, yine TTK m. 370 kapsamında bir üyenin temsil yetkisi bulunmak şartı ile temsil yetkisinin üçüncü kişilere devrinin mümkün olduğunu, yönetim işlerinin büyük bölümünün bu kişilerce görülmesi hâlinde yönetim kurulunun işlevsizliğinin tespitinin kolay olmayacağını ve somut olaya göre detaylı şekilde incelenmesi gerektiğini belirtmektedir. **KARAEĞE, Çağrı**, s. 62. *Aksi yönde KAYA* ise, böyle devirler olsa ve şirketin işleyişi devam etse dahi, kanunda yer alan yönetim kurulunun devamlı toplanmaması hali mevcut ise tek pay sahibinin çağrı yetkisinin doğacağını belirtmektedir. **KAYA**, s. 413.

Yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamamasına sebebiyet veren hâllerden bir tanesi üyeler arasında anlaşmazlık yaşanması halidir. Bu husus genellikle az ortaklı aile tipi anonim şirketlerinde, özellikle de yönetimde eşit şekilde temsil bulunması hâlinde meydana gelmektedir⁴²⁵.

Başka bir neden ise TTK m. 392/7 kapsamında başkan ya da vekili tarafından toplantıya çağrının bir türlü yapılmaması hâlidir. Çoğunluğu sağlamayan üyelerin yönetim kurulu başkanına veya onun yokluğunda vekiline yapmış olduğu toplantı talebine rağmen haklı neden olmaksızın başkan tarafından toplantı çağrısının yapılmaması ve bu durumun devamlılık arz etmesi mümkündür. Yine üyelerin bir kısmının davet edilmemesi nedeni ile toplantı yeter sayısının devamlı şekilde oluşamaması hâlinde de yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması mümkündür. Bu durumlarda tek pay sahibinin çağrı yetkisinin doğacağı kabul edilmelidir⁴²⁶.

Bu kapsamda yönetim kurulunun devamlılık arz edecek şekilde toplanamaması veya toplanmasına rağmen karar alamaması hâlinde tek pay sahibinin çağrı yetkisinin doğacağı kabul edilmektedir.

⁴²⁵ **Yargıtay 11. HD.’nin 09.02.2015 tarihli ve 2014/16487 E., 2015/1472 K. sayılı kararında** bu durum görülmektedir: “*Davalı vekili, müvekkili şirketin yönetim kurulunun aile bireylerinden oluştuğunu, aile bireyleri arasında yaşanan olumsuzlukların şirket işlerine yansımaları nedeniyle yönetim kurulu toplantılarının yapılamadığını*” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-16487-k-2015-1472-t-9-2-2015>) (e.t. 06.01.2025). Aralarındaki ihtilaf nedeni ile yönetim kurulu toplantısına katılmayan üyenin toplantıya katılma hakkını kötüye kullandığı ve bu duruma pay sahibinin seyirci kalmasının beklenemeyeceği, bu nedenle çağrı hakkının doğması gerektiği yönünde bkz. **CENKÇİ**, s.147, dipnot 61.

⁴²⁶ **KARAEĞE, Tek Pay Sahibi**, s. 110-111; **KAYA**, s. 412, dipnot 15; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 60-61; **DENİZ GÜNAY**, s. 139.

Nitekim bu yönde **İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, 10.9.2021 tarihli ve 2021/506 E., 2021/544 K. sayılı kararında** “*22.01.2021 tarihinde görev süresi sona eren yönetim kurulunun yerine yenisi seçilemediğini ve şirketin organsız kaldığını, yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisinin TTK m.392 uyarınca yönetim kurulu başkanında bulunması nedeniyle, müvekkilinin Yönetim Kurulu Başkanı...’den Şirket Olağan Genel Kurul Toplantılarının yapılması için ortakların toplantıya çağrılmasını talep etmişse de, dava dışı...’ün, Şirket yönetim kurulunu toplamamakta ısrar ettiğini...TTK m. 410/2 uyarınca sunulan gündem maddelerini görüşmek üzere...Olağan Genel Kurulu çağrısının yapabilmesi için yetki verilmesini talep ve dava etmiştir.*

...TTK’nın 410/2. maddesinde belirtilen yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması sebebinin gerçekleşmiş olduğu, bu durumda davacının genel kurulu toplantıya çağırması için bu davayı açmakta hukuki menfaatinin bulunduğu ve davanın kabulüne karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak, davalı şirketin genel kurulunun hükmünde belirtilen gündem ile toplanması için Olağanüstü Genel Kurul toplantısına çağırarak üzere Davacı ...’a yetki verilmesine” karar verilmiştir.(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-9-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-506-k-2021-544-t-10-9-2021>) (e.t. 06.01.2025)

Aynı yönde **Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 19.12.2019 tarihli ve 2019/718 E., 2019/1351 K. sayılı kararı** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/bkrky-1-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-718-k-2019-1351-t-19-12-2019>) (e.t. 06.01.2025)

4.2.1.2. Kurulun toplanması için gerekli nisabın oluşmasına imkân bulunmaması hâli

Genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi kural olarak yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulunun böyle bir çağrıyı yapabilmesi için ise kurul olarak toplanarak karar alması gerekecektir. Esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı müddetçe yönetim kurulu, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile de karar alır (TTK m. 390/1). Bu nisaplar elektronik ortamda yapılan toplantılar için de gereklidir (TTK m. 390/1). Bu kapsamda yönetim kurulunun, kurul olarak toplanabilmek için gerekli nisaplara ulaşması imkânının bulunmadığı durumlarda, tek pay sahibinin çağrı yetkisi ortaya çıkacaktır⁴²⁷. Bu durum yönetim kurulunun birden fazla kişiden oluştuğu durumlar için meydana gelebilecek bir ihtimaldir⁴²⁸.

Yönetim kurulunun kaç kişiden oluşacağı esas sözleşmede belirtilmek zorundadır (TTK m. 339/2-g). Bu sayı üç, beş gibi kesin bir sayı olabileceği gibi, belirli bir aralık konularak kesin sayının takdiri genel kurula da bırakılabilecektir. Bu kapsamda örneğin esas sözleşme ile “yönetim kurulu 3 kişiden oluşur” gibi bir düzenleme yapılabileceği gibi, “yönetim kurulu en az 3 en fazla 5 kişiden oluşur” gibi bir düzenleme de yapılabilecektir. Bu durumda genel kurul 3,4 ya da 5 kişilik bir yönetim kurulu oluşturabilecektir.

Sözleşmede ya da genel kurul tarafından belirlenen yönetim kurulunun üye sayısında toplantı yetersayısını sağlayamayacak denli bir eksiklik meydana gelmesi halinde TTK m. 410/2 maddesinin uygulanması ihtimali oluşabilecektir⁴²⁹. Bu durumun TTK m. 363 düzenlemesi ile paralel şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

TTK m. 363/1 gereğince, üyelikte bir boşalmanın⁴³⁰ söz konusu olması hâlinde yönetim kurulu, gerekli şartları sağlayan bir kişiyi geçici olarak üyeliğe seçerek, ilk yapılacak genel kurulun onayına sunacaktır. Bu yolla seçilen üye, onaya sunulma zamanına kadar görev yapacak ve onaylanması hâlinde yerine seçildiği üyenin kalan süresi kadar görev yapmaya devam edecektir (TTK m. 363/1). Ancak bu yolla geçici üye seçilebilmesi için de

⁴²⁷ KARAEĞE, *Tek Pay Sahibi*, s. 101. DENİZ GÜNAY, s. 140.

⁴²⁸ KARAEĞE, *Tek Pay Sahibi*, s. 101; yönetim kurulunun tek kişiden oluşması halinde sadece kurulun mevcut olmaması halinden bahsedilebileceği yönünde bkz. ALBAYRAK DOĞAN, s. 109.

⁴²⁹ KARAEĞE, *Çağrı*, s. 57-58; KAYA, s. 414.

⁴³⁰ TTK madde 363/2’de üyeliğin kendiliğinden sona erme hâlleri belirtilmiştir. Buna göre, “Yönetim kurulu üyelerinden birinin iflasına karar verilir veya ehliyeti kısıtlanır ya da bir üye üyelik için gerekli kanuni şartları yahut esas sözleşmede öngörülen nitelikleri kaybederse, bu kişinin üyeliği, herhangi bir işleme gerek olmaksızın kendiliğinden” sona erecektir. Ölüm ve istifa hâli de TTK m. 363/1 de belirtilen üyelikte boşalma hâline örnek verilebilecektir.

kurulun TTK m. 390/1 kapsamındaki nisaplara uygun şekilde karar alması gerekmektedir⁴³¹. Nisabın belirlenmesi için ise esas sözleşmede açıkça belirtilen ya da sözleşmenin verdiği takdir yetkisi kapsamında genel kurulca seçilen üye sayısı esas alınacaktır⁴³².

Yönetimde meydana gelen boşluğa rağmen TTK m. 363/1 kapsamında karar alınabilmesi için toplantı yeter sayısının oluşması mümkün ise tek pay sahibinin çağrı yetkisinin bulunmadığı söylenebilecektir⁴³³.

Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı nisap bulunmamak kaydı ile üye sayısının çoğunluğunu oluşturacak kadar kişinin üyeliğinin son bulması hâlinde geçici üye seçimi yapılması da mümkün olmayacaktır. Böylesi bir hâlde tek pay sahibinin çağrı yetkisi gündeme gelecektir⁴³⁴. Uygulamada bu durum çoğunlukla iki kişilik yönetim kurullarında karşımıza çıkmaktadır.

4.2.1.3. Yönetim kurulunun mevcut olmaması hâli

TTK m. 410/2 gerekçesinde yönetim kurulu üyelerinin toplu şekilde istifa etmesi, kaza geçirmesi ya da ölümü, kurulun mevcut olmama haline örnek olarak gösterilmektedir⁴³⁵.

Öğretide bir görüş, yönetim kurulu üye sayısında meydana gelen herhangi bir eksilme hâlini yönetim kurulunun yokluğu olarak kabul etmektedir⁴³⁶. Bu görüşe göre kuruldaki eksiklik hâli yönetim kurulunun mevcudiyetini etkilediğinden, tek pay sahibinin çağrı yetkisi bu durumda doğmaktadır⁴³⁷. Bizim de katıldığımız diğer görüşe göre ise,

⁴³¹ SOYKAN, *Organ Yokluğu*, s. 105, CENKÇİ, s. 150.

⁴³² POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s. 393, No.547b; KARAEĞE, *Tek Pay Sahibi*, s. 105.

⁴³³ ALBAYRAK DOĞAN, s. 109-110; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 354; KARAEĞE, *Çağrı*, s. 58; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), *Genel Kurul*, s. 208; ŞENER, *Ortaklıklar* s. 354. Öğretide SOYKAN, sayı fark etmeksizin yönetim kurulunda meydana gelecek üye eksilmesinin organ yokluğuna sebebiyet vereceğini ve bu eksiklik giderilmeden kurulun görevine devam etmesinin mümkün olmadığını belirtmektedir. Ancak yazar, (eski TK m. 315/1)TTK. 363 kapsamında bu organ yokluğunun geçici olduğunu ve organ içerisinde giderilebileceğini de belirtmektedir. SOYKAN, *Organ Yokluğu*, s. 103 vd. CENKÇİ ise toplantı yeter sayısının sağlanmasının mümkün olmaması hâlini yönetim kurulunun mevcut olmaması hâlinin bir türü olarak kabul etmekte ve kalan üye sayısının toplantıya yeter sayıda olması durumunda şirketin eksik sayıdaki üye ile faaliyetine devam etmesi gibi yanlış yorumlara sebebiyet verebilecek bu koşulun *de lege feranda* olarak madde içerisinden çıkartılması gerektiğini savunmaktadır. Bkz. CENKÇİ, s. 151.

⁴³⁴ KARAEĞE, *Tek Pay Sahibi*, s. 105; KARAEĞE, *Çağrı*, s. 58; ŞENER, s. 354-355; DENİZ GÜNAY, s. 141; ALBAYRAK DOĞAN, s. 110.

⁴³⁵ TTK m. 410/2 gerekçesi.

⁴³⁶ CENKÇİ, s. 153; SOYKAN, *Organ Yokluğu*, s. 100-109.

⁴³⁷ CENKÇİ, s. 153. Yazar buradaki yokluk hâlinin TTK m. 530'dan farklı olarak bir süre devam etmesinin aranmayacağını belirtmektedir.

kurulda meydana gelen eksikliklerin TTK m. 363/1 çerçevesinde doldurulma imkânının bulunmaması hâlinde yönetim kurulunun mevcut olmadığından söz edilebilecek ve tek pay sahibinin çağrı yetkisi bu durumda doğacaktır⁴³⁸.

Yine yönetim kurulunun süresinin sona ermesi hâli de kurulun mevcut olmamasına sebebiyet vermektedir⁴³⁹. Ancak bu durumda tek pay sahibinin çağrı yetkisi diğer durumlardan farklıdır. Çünkü TTK m. 410/1 hükmü gereğince süresi biten yönetim kurulunun genel kurulu çağrı yetkisi bulunmaktadır. Bu hâlde bir görüş, her ne kadar yönetim kurulunun süresi dolmuş olsa da çağrı yetkisi bulunduğundan, yönetim kurulunun çağrı yapmaması durumunda tek pay sahibinin çağrı yetkisinin doğacağını savunmaktadır⁴⁴⁰. Aksi yöndeki görüş ise, çağrı konusunda tek pay sahibinin ya da süresi sona eren yönetim kurulunun birbirine üstünlüğü bulunmadığından, pay sahibinin izin istemi ile mahkemeye başvurması hâlinde talebinin sırf bu nedenle reddinin mümkün olmaması gerektiğini ileri sürmektedir⁴⁴¹.

Biz, yönetim kurulu üyeleri arasında bir ihtilaf hâli mevcut değilse, TTK m. 410/1 ile verilen çağrı yetkisi gereğince tek pay sahibinin makul süre içerisinde yönetim kurulunun çağrı yapmasını bekleyebileceğini düşünmekteyiz. Yönetim, kurul kararı ile çağrı yapabilecekken pay sahibinin çağrı için mahkeme kararına ihtiyaç duyması karşısında böylesi bir kabulün şirket açısından daha pratik bir yol olacağı söylenebilecektir. Ancak bu kabul, çağrı talebi ile mahkemeye başvuran pay sahibinin talebinin reddini doğurmamalıdır⁴⁴².

⁴³⁸ KARAEĞE, Çağrı, s. 58; ALBAYRAK DOĞAN, s. 110. Bu durumda yönetim kurulunun toplantı yeter sayısının oluşması da söz konusu olmadığından bu hâl ve mevcut bulunmama hali örtüşmektedir.

Ankara 8. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/5 K. 2023/14, T. 18.1.2023 “Mahkemece yapılan inceleme ve tüm dosya kapsamına göre işbu davada TTK’nın 410 maddesi kapsamında talepte bulunulmuş olup, davacının davalı şirketin ortaklarından olduğu, davalı şirketin 27/02/2020 tarihli yönetim kurulu kararında Tuna Armağan ve ...’ın münferit sınırsız imza yetkilileri olarak 3 yıllığına atanmalarına oy birliğiyle karar verildiği, yönetim kurulu üyelerinden ...’ın 05/07/2022 tarihinde öldüğü, TTK’nın 363.maddesi uyarınca karar yeter sayısı oluşmadığından geçici olarak bir kişinin de seçilemediği, yönetim boşluğunun bulunduğu, genel kurul çağrısı için yönetim kurulu kararı alınamadığı, TTK 410/2.maddedeki koşulların oluştuğu anlaşılmakla davanın kabulüne” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/ankr-8-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-5-k-2023-14-t-18-1-2023>) (e.t. 06.01.2025)

⁴³⁹ KARAEĞE, Çağrı, s. 59; KIRCA, Hükümsüzlük, s. 417.

⁴⁴⁰ KARAEĞE, Çağrı, s. 59; ERGÖREN, s. 62.

⁴⁴¹ CENKÇİ, s. 153; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 172.

⁴⁴² **İzmir 2. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/331 K. 2024/59, T. 24.1.2024** “...TTK nun 410/1. Maddesinde “Genel kurul, süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir. Tasfiye memurları da görevleri ile ilgili olarak toplantıya çağırılabilirler.” hükmü, 2. fıkrasında “Yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkemenin kararı kesindir” hükmü düzenlenmiştir.

4.2.2. Mahkemeden izin alma süreci

4.2.2.1. Başvuru aşaması

Yukarıda da belirtildiği üzere tek pay sahibinin çağrı yetkisini kullanabilmesi için öncelikle kanunda yer alan şartlardan birinin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi hâlinde ise pay sahibinin mahkemeye başvurarak çağrı için izin alması söz konusu olacaktır. Mahkemeden izin alma yoluna gidilmesinin nedeni, pay sahibi olmayan veya kanunda yer alan şartlar oluşmadan kötüniyetli şekilde çağrı yapılması ihtimalinin önüne geçebilmektir⁴⁴³. Bunun yanında pay sahibinin elinde mahkeme kararı bulunması hâlinde, çağrı yapılabilmesi için gerekli belgelere ulaşımı da kolaylaştıracaktır⁴⁴⁴.

Bir payın üzerinde birden fazla kişinin mülkiyetinin bulunması hâlinde bu kişilerin izin başvurusu hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Anonim şirketlerde her pay ortaklığa karşı bölünmez niteliktedir⁴⁴⁵. Bir paya birden fazla kişinin malik olması durumunda malikler, paydan doğan haklarını şirkete karşı ancak müşterek temsilci aracılığıyla kullanabilirler⁴⁴⁶. Buna payın bölünmezliği ilkesi denilmektedir⁴⁴⁷.

Öğretide bir görüşe göre pay üzerinde birden fazla malik bulunması hâlinde kişilerin, müşterek temsilci aracılığıyla mahkemeden izin başvurusunda bulunması gerekmektedir⁴⁴⁸. Karşı yöndeki görüş ise, her ne kadar TTK m. 477 gereği payın bölünmezliği ilkesi bulunsa da pay sahibine çağrı yetkisi tanınmasının amacının şirketin zarar görmesinin ya da feshinin önüne geçmek olması karşısında, bu durumun TMK m. 689/1-2 ve 702/4 kapsamında kabul edilerek maliklerden herhangi birinin de tek başına mahkemeye başvurusunun mümkün

Somut uyuşmazlıkta, davacının paydaşı olduğu, davalı şirketin 06/01/2006 tarihinde yapılan 2004 yılına ait genel kurul toplantısının 7. Maddesinde yapılan seçimler sonucunda, yönetim kurulu üyeliklerinin dava dışı ... ve davacının üç yıllığına seçildiği, iş bu üç yıllık sürenin dolmasına rağmen, genel kurulun toplanarak görev süreleri dolan yönetim kurulu üyelerine yerine, yeni üyelerin seçilemediği anlaşılmakla, TTK nun 410/2. Maddesi hükmü uyarınca, davalı şirketin, davacının talep ettiği gündem ile toplantıya çağrılmasına izin verilmesi gerektiği kanaatine varılmakla, davanın kabulü ile aşağıda yazılı hüküm kurulmuştur.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/izmr-2-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-331-k-2024-59-t-24-1-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁴³ TTK m. 410/2 gerekçe.

⁴⁴⁴ CENKÇİ, s. 154.

⁴⁴⁵ İMREGÜN, *Anonim Ortaklıklar*, s. 281.

⁴⁴⁶ İMREGÜN, *Anonim Ortaklıklar*, s. 281.

⁴⁴⁷ TTK m. 477/1’de “Pay şirkete karşı bölünemez. Bir payın birden fazla sahibi bulunduğu takdirde, bunlar şirkete karşı haklarını ancak ortak bir temsilci aracılığıyla kullanabilirler.” denilmektedir.

⁴⁴⁸ KARAEĞE, *Çağrı*, s. 63.

olduğunu kabul etmektedir⁴⁴⁹. Bu görüşte yazar payın bölünmezliği ilkesinin asıl amacının paya dair hakların ayrı ayrı kullanımının önlenmesi ve payın bölümler hâlinde başkalarına devrinin engellenmesi olduğunu⁴⁵⁰, pay sahibinin çağrısında ise ortaklığın zararının önüne geçme amacı güdüldüğünü, bu doğrultuda payın bölünmezliği ilkesinin amacına aykırılık bulunmadığını belirtmektedir⁴⁵¹.

Şirket menfaatleri doğrultusunda organ yokluğunun önlenmesi amacı ile çağrı izni başvurusunda bulunulacağı hususu göz önünde bulundurulduğunda biz de ortak temsilci atanmamış olması hâlinde pay üzerindeki maliklerden birinin mahkemeye başvurusunun mümkün olacağını düşünmekteyiz⁴⁵².

Pay üzerinde intifa hakkı tanınması hâlinde izin alabilmek için mahkemeye başvuruya kimin yetkili olacağı da düşünülebilecektir. Aksi kararlaştırılmış bulunmadıkça pay üzerindeki oy hakkı intifa hakkı sahibine aittir (TTK m. 432/2). Ancak bu düzenleme oy hakkına dairdir ve yönetime dair başkaca hakların kullanımına dair açık hüküm bulunmamaktadır⁴⁵³. Oy kullanma hakkı ise genel kuruldaki toplantılara katılma sureti ile

⁴⁴⁹ ALBAYRAK DOĞAN, s. 108; CENKÇİ, s. 155. GÜNAY, pay üzerinde birden fazla kişinin mülkiyeti var ise kural olarak ortak temsilci aracılığı ile çağrı izninin yapılması gerektiğini; ancak kişilerin ortak temsilci seçmemiş oldukları durumda her pay sahibinin ortak menfaatlerinin korunması amacı ile çağrı izni için mahkemeye başvurabileceğini söylemektedir. (GÜNAY, s. 149-154.)

TMK madde 689/1-2 maddesi paylı mülkiyet kapsamındaki zorunlu ya da ivedi işlerin pay sahiplerinden herhangi biri tarafından yerine getirilmesine izin vermektedir. İlgili maddede “1. Paylı mülkiyet konusu eşyanın kullanılabilirliğinin ve değerinin korunması için zorunlu olan yönetim işlerini yapmak ve gerektiğinde mahkemeden buna ilişkin önlemlerin alınmasını istemek,

2. Eşyayı bir zarar tehlikesinden veya zararın artmasından korumak için derhâl alınması gereken önlemleri bütün paydaşlar hesabına almak.” denilmektedir.

Yine TMK’nın 702/4 maddesinde ise elbirliği ile mülkiyet hâlinde topluluk haklarının korunmasının ortaklardan herhangi biri tarafından sağlanabileceği düzenlenmektedir. İlgili maddede “Ortaklardan her biri, topluluğa giren hakların korunmasını sağlayabilir. Bu korumadan bütün ortaklar yararlanır.” denilmektedir.

⁴⁵⁰ Bu tanımlama için bkz. TEKİNALP(POROY/ÇAMOĞLU), N.771, s. 625.

⁴⁵¹ CENKÇİ, s. 155.

⁴⁵² İstanbul Anadolu 4. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/45 K. 2023/1058, T. 29.11.2023 “...Davalı ... tek pay sahibi ve yetkilisi ----- vefatı üzerine 01/08/2022 tarihi itibarıyla geriye 30 adet mirasçısı kaldığı, bir kısım mirasçıların genel kurulu toplamak mahkemeye başvurusu üzerine ----- Asliye Ticaret Mahkemesi’nin 19/10/2022 tarih...ilamla TTK 410/2 maddesi çerçevesince genel kurullarını toplantıya çağırarak üzere kayyum olarak görevlendirilmesine, karar verildiği, kayyum tarafından gerekli ilan ve çağrılar yapılmak suretiyle toplantı yapıldığı görülmüştür...TMK’nın 640/2. maddesine göre miras ortaklığında mirasçılar arasında elbirliği mülkiyeti bulunmakta ise de TMK’nın 702. maddesinin gerekçesinde ortaklardan her birinin, topluluğa giren hakların korunmasını sağlayabileceğinin ifade edildiği, işbu davada da organsız kalan şirketin genel kurulunun toplanması suretiyle varlığını devam ettirmesinde tüm mirasçıların menfaati olduğundan bu yönüyle de genel kurul toplantısı yapılmasında bir usulsüzlük bulunmadığından davanın reddine karar verilmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur.”(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-4-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-45-k-2023-1058-t-29-11-2023>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁵³ TEOMAN, eski TK döneminde yapmış olduğu değerlendirmede, oy hakkı haricindeki yönetime dair hakların payın sahibi tarafından kullanılması gerektiğine dair görüşe katılmadığını belirtmiştir. Bunun yanında intifa hakkı sahibinin genel kurulu toplantıya çağırarak gibi pay sahipliği nedeni ile doğan bazı azınlık haklarını kullanabileceğini belirtmiştir. Makale eski Ticaret Kanunu dönemine ait olduğundan tek bir pay sahibinin çağrısına dair tespit bulunmamaktadır. TEOMAN, Ömer (2012) ‘Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı

kullanılabilmektedir⁴⁵⁴. Öğretideki bir görüşe göre, intifa hakkı sahibinin oy ve genel kurula katılma haklarını etkin olarak kullanabilmesi için bu hakların oluşumundaki araçların kullanımında da yetkili olması gerekmektedir. Bu araçlardan biri de çağrıdır. İntifa hakkı sahibinin, şirket faaliyetlerinin aksaklık yaşanmadan sürdürülmesi hususunda menfaati olması nedeni ile TTK m. 410/2 şartları oluşmuş ise genel kurulun toplanması için gereken özeni sağlayacağı düşünülmektedir. Kaldı ki intifa hakkı sahibinin pay sahibinin menfaatlerini gözetme borcu da bulunmaktadır. Bu kapsamda intifa hakkı sahibinin de TTK m. 410/2 kapsamında çağrı yetkisi bulunduğu kabul edilmektedir. Ancak intifa hakkı sahibinin çağrı yetkisine sahip olduğu görüşü pay sahibinin çağrı yetkisini ortadan kaldırmamaktadır⁴⁵⁵.

Öğretide yargılama sürecinin çekişmesiz yargı işine girdiği kabul edilmektedir⁴⁵⁶. Bu görüşteki bazı yazarlar gerekçesinde, TTK m. 410/2 kapsamındaki başvurunun, azınlığın çağrı hakkında olduğu gibi bir başvuru ve ret hâli, yani ortaklık ile azlık pay sahipleri arasında olduğu gibi bir uyuşmazlık hâlinin bulunmaması ve tek bir pay sahibinin ortaklığa karşı ileri sürebileceği bir hakkının da bulunmamasını⁴⁵⁷ göstermektedir⁴⁵⁸. Davanın çekişmesiz yargı olarak görülmesinin kabulü hâlinde pay sahibinin taraf gösterme zorunluluğu da bulunmamaktadır⁴⁵⁹. Ancak uygulamada tek pay sahibinin çağrı istemi ile

Sorunu' Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki levha Yayıncılık, ss. 365-375, s. 371-374. (**İntifa Hakkı**) TTK madde 432, içerisinde öğretide tartışma konusu olan yönetim haklarının kimde olacağı hususunun açıkça tespit edilmemesi yönünden eleştirilmiştir. Bkz. **TEOMAN, Ömer** (2009) 'Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkı' Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.3, ss.5-24, s.19. (**Oy Hakkı**)

⁴⁵⁴ **TEOMAN, Oy Hakkı**, s. 7.

⁴⁵⁵ **CENKÇİ**, s. 159; **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 108.

⁴⁵⁶ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 63; **KAYA**, s. 419; **CENKÇİ**, s. 160; **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA/ MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 209. Aksi yönde **MOROĞLU**, izin talebi karşısında mahkemenin taraf teşkilini sağlayarak karar vermesi gerektiğini belirtmekte ve bu hususun kanun metni içerisinde yer almamasını eleştirmektedir. Bkz. **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 227.

⁴⁵⁷ HMK madde 382'de çekişmesiz yargı işine giren haller arasında "a) İlgililer arasında uyuşmazlık olmayan hâller, b) İlgililerin, ileri sürülebileceği herhangi bir hakkının bulunmadığı hâller" bulunmaktadır.

⁴⁵⁸ **CENKÇİ**, s. 160; **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 111; **KAYA**, s. 419. **PULAŞLI**, azınlık tarafından yapılan çağrının da çekişmesiz yargı işi olduğunu belirtmektedir. **PULAŞLI, Şerh cilt II**, § 33, N.103, s. 917.

Diýarbakır Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/1314 K. 2024/107, T. 8.2.2024 tarihli kararında "Koşullar gerçekleştiğinde izin talebi ile mahkemeye başvurmaya "tek pay sahibi" yetkilidir, azınlık pay sahiplerinde olduğunun aksine (TTK. 411/1) payın belli bir oranda veya değerinde olması gerekmemektedir. Çekişmesiz yargı işine tabii uyuşmazlıkta niteliğine uygun olduğu ölçüde basit yargılama usulü uygulanır ve bu bağlamda gerektiğinde mahkeme duruşma yapmadan dosya üzerinden karar verebilir." (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/dyrbkr-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-1314-k-2024-107-t-8-2-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁵⁹ Bu durumda pay sahibinin davalı gösterecek olsa dahi davalının yönetim kurulu ya da şirket tüzel kişiliği olmasının bir önemi olmadığı vurgulanmaktadır. Bkz. **KARAEĞE, Çağrı**, s. 63.

yapmış olduğu izin başvurularında genellikle taraf teşkilinin sağlandığı anlaşılmaktadır⁴⁶⁰. Bu durum TTK m. 410/2 kapsamında yönetim kurulunun mevcut olmadığı hâllerde yapılan başvurularda şirketin savunma hakkını kullanamayacağı⁴⁶¹ ve mahkeme sürecinin maddenin amacı ile çelişen şekilde uzun süreceği gerekçesi ile eleştirilmektedir⁴⁶². Yönetim kurulu üyelerinden bazılarının bulunduğu hâllerde ya da temsil yetkisi devredilmiş ise bu kişilerin mahkemece dinlenilmesi mümkündür⁴⁶³.

TTK m. 412'nin aksine kanunda, tek pay sahibinin mahkemeye başvurusunda görevli ve yetkili mahkeme gösterilmemiştir. TTK m. 410/2 kapsamındaki izin başvurularında görevli mahkeme asliye ticaret mahkemesidir (TTK m. 4/1-a ve 5/1). Yetkili mahkeme ise şirketin merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir⁴⁶⁴. Bunun yanında davanın çekişmesiz

⁴⁶⁰ **Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/721 K. 2022/146, T. 3.3.2022 kararı** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/ankr-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-721-k-2022-146-t-3-3-2022>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁶¹ **CENKÇİ**, s. 161.

İzmir 6. Asliye Ticaret Mahkemesinin 18.7.2024 tarihli 2023/495 E., 2024/608 K. sayılı kararında TTK m. 617/3 “Toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümler, Bakanlık temsilcisine ilişkin olanlar hariç, kıyas yoluyla uygulanır.” göndermesi ile şirketin yönetiminin mevcut olmaması karşısında çağrı izni talep edilmiştir; ancak şirket adına cevap verilmemiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/izmr-6-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-495-k-2024-608-t-18-7-2024>) (e.t. 06.01.2025)

Aynı yönde **İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesinin 23.9.2019 tarihli ve 2019/299 E., 2019/843 K. sayılı kararı.** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-5-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-299-k-2019-843-t-23-9-2019>) (e.t. 06.01.2025)

İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesinin 19.11.2018 tarihli ve 2018/899 E., 2018/1149 K., sayılı kararında “Davalıya usulüne uygun dava dilekçesinin tebliğ edilmiş, davalı tarafça yasal süresi içerisinde cevap verilmemiştir... davalı şirketin üç kişiden oluşan yönetim kurulunun, iki üyesinin istifa etmesi ile organ boşluğu doğmuş olup, bu gibi hallerde Genel Kurulu toplantıya çağırarak mekanizmada TTK'nın 410. maddesinde düzenlenmiştir.” Çağrı izni verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istanbul-5-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2018-899-k-2018-1149-t-19-11-2018>) (e.t. 06.01.2025)

İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 7.4.2022 tarihli ve 2022/32 E., 2022/329 K. sayılı kararında “Davalı şirkete tebligat yapılmış, davacı, şirket adına da davaya cevap dilekçesi yazmıştır” ibaresinden de anlaşıldığı üzere davaya cevabı yine davacı tarafın verdiği haller dahi olmuştur. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-andl-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-32-k-2022-329-t-7-4-2022>) (e.t. 06.01.2025)

İstanbul 12. Asliye Ticaret Mahkemesinin 19.7.2024 tarihli ve 2024/401 E., 2024/660 K. sayılı kararında TTK m. 410/2 kapsamında çağrı izni için başvurunun incelenmesinde, şirketin TTK m. 530 kapsamında fesih davası da açmış olduğu; ancak usulden reddedilmesi karşısında “Davanın niteliği ve ... ATM dosyası içeriği ve bu dosyadaki yargılama süreci dikkat alındığında davalı olarak gösterilen şirkete tebligat çıkarılmasına gerek olmadığı kanaati ile” dosya üzerinden inceleme yapılmıştır. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2024-401-k-2024-660-t-19-7-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁶² Bu konuda çekişmeli ve çekişmesiz yargıda karar verilmesinde süre örnekleri için bkz. **CENKÇİ**, s.161'deki kararlara bakılabilir.

⁴⁶³ **CENKÇİ**, s. 163; **KAYA**, s. 420.

⁴⁶⁴ **KARAEĞE**, Çağrı, s. 64; **KAYA**, s. 418.

yargı işi olarak kabul edilmesi hâlinde talepte bulunan pay sahibinin ya da ilgililerden birinin oturduğu yer mahkemesinin de yetkili olduğu görüşü de bulunmaktadır⁴⁶⁵.

4.2.2.2. Mahkeme aşaması

Tek pay sahibinin hangi şartlarda çağrıya yetkili olduğu kanunda düzenlenmesine rağmen, yetkinin kullanımına ve diğer hususlara dair ayrıntılı bir düzenleme yapılmamıştır.

Mahkeme tarafından öncelikle, başvuran kişinin pay sahibi olup olmadığı ve çağrı yetkisinin oluşabilmesi için kanunda gerekli ön şartların gerçekleşip gerçekleşmediği

⁴⁶⁵**CENKÇİ**, yetkili mahkeme açısından HMK m. 384'ün işletileceğini belirtirken, maddede belirtilen ilgili kişinin şirket olması karşısında şirketin merkezinin bulunduğu yer mahkemesinin de yetkili olacağını belirtmektedir. Yazar ayrıca, mahkemece delillerin toplanabilmesi ve gerektiğinde ilgililerin dinlenilebilmesinde kolaylık sağlaması açısından şirket merkezinin bulunduğu yerin kesin yetkili olduğunun kanunda düzenlenmesi gerektiğini de belirtmektedir. **CENKÇİ**, s. 162.

hususlarının aydınlatılması gerekmektedir⁴⁶⁶. Pay sahibi de başvurusunda çağrıya yetkili olduğunu ve şartların gerçekleştiğini ispatlamalıdır⁴⁶⁷.

Öğretide pay sahibinin çağrı için izin başvurusunda mahkemeye gerekçe bildirme zorunluluğunun olup olmadığı hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre, kanunda yer alan şartların gerçekleşmesi durumunda mahkemece, pay sahibi tarafından çağrı için bir gerekçe sunulması beklenilmemelidir. Pay sahibi çağrı için bir gerekçe gösterecek olsa dahi sunulan gerekçenin haklılığı mahkemece incelenmemelidir⁴⁶⁸. Aksi yöndeki görüş

⁴⁶⁶ CENKÇİ, s.162-163; KARAEĞE, Çağrı, s.64.

İstanbul Anadolu 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, 16.7.2021 tarihli ve 2021/443 E., 2021/585 K. sayılı kararında “...Bu kapsamda yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı yeter sayısının oluşmasına olanak bulunmaması veya yönetim kurulunun mevcut olmaması durumlarında mahkemeye başvurarak çağrı izni alan tek bir pay sahibi dahi genel kurulu toplantıya çağırabilir. Somut uyuşmazlıkta da davacı...olmaması nedeniyle şirketin genel kurulunun toplantıya çağırılması için kendisine izin verilmesini talep etmektedir. Bu talebinin değerlendirilebilmesi için davacının şirketin ortağı olması gerekmektedir. Dolayısıyla mevcut duruma göre davalı şirketin...organının mevcut olmadığı tespit edilmiştir. Ancak yasal düzenlemeye göre davalı şirketin yönetim kurulu organının mevcut olmaması nedeniyle genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin izin talebinin ancak şirkette pay sahibi olan ortak tarafından talep edilebilecektir. Gerek dosya kapsamında gerekse incelenen...kapsamında davacının davalı şirketin ortağı olduğuna ilişkin...tescil edilmiş bir karar bulunmadığından davacının iş bu davayı açamayacağı, aktif dava sıfatı olmadığı anlaşıldığından davanın usulden reddi gerekmiştir. Davacının aktif husumet sıfatı yokluğundan DAVANIN USULDEN REDDİNE, KESİN olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.” denilmek ile kanunda yer alan durumlar meydana gelse dahi kişinin pay sahibi olup olmadığının mahkemece araştırılacağı anlaşılmaktadır. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-andl-9-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-443-k-2021-585-t-16-7-2021>) (e.t. 06.01.2025)

Ancak karar gerekçesi tarafımızca uygun değildir. Kararda, davacının pay sahibi olmamasının tespiti “davacının davalı şirketin ortağı olduğuna ilişkin...tescil edilmiş bir karar bulunmadığından” denilerek tescil edilmiş bir ortaklık kararı bulunmamasına bağlanmıştır. Ancak anonim şirketlerde pay devirleri ve buna bağlı olarak ortakların kimliği, TTK m. 338’deki tek ortaklığa dönüş hâli hariç olmak üzere kural olarak tescile tabi değildir. Uygulamada ihtiyari olarak talepte bulunan şirketlerin pay devirlerinin Ticaret Sicili Müdürlükleri tarafından "tescil edilmeksizin ilan" edildiği görülmektedir. (<https://www.atonet.org.tr/TicaretSicilSirketIslemleri?st=5bu74W0riY5m1LYJ41a/Ow==&si=6R4si72l6xBZTZXL4YRp9w==&ia=KxOJyAwQypxGzQCLLUkO/cB1mkroF7gHXa9pve4kpLxU18KoxeId7gbWNuMs4zGDxcedvrNP/K7dLK61GW7rx2A==>)

İstanbul Anadolu 6. Asliye Ticaret Mahkemesinin 5.9.2019 tarihli ve 2019/250 E., 2019/714 K. sayılı kararında “Tüm dosya kapsamının tetkikinden; davanın TTK 410/2 maddesi gereğince davacıya genel kurulu toplantıya çağırması yönünde izin verilmesi istemine ilişkin olup 09/05/2019 tarihinde açıldığı, gelen yazı cevaplarından, TTK 410/2.maddesinde öngörülen koşullardan, yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkan bulunmaması veya mevcut olmaması unsurlarının gerçekleşmediği , nitekim 08/03/2019 tarihli sicil gazetesi suretinden, dava tarihinde görevine başlamış bulunan bir yönetim kurulunun mevcut olduğunun anlaşılması nedeniyle koşulları oluşmayan davanın reddine” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-andl-6-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-250-k-2019-714-t-5-9-2019>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁶⁷ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.678, s. 543; ALBAYRAK DOĞAN, s. 110.

Bu yönde verilmiş **İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 29.3.2022 tarihli ve 2022/202 E, 2022/262 K. sayılı kararı** “Mahkemenin pay sahibine, genel kurulu toplantıya çağırma hususunda izin verirken gözetmesi gereken husus, yönetim kurulunun gerçekten toplanma ve karar alma sıkıntıları yaşayıp yaşamadığıdır. Pay sahibinin de bu hususları ispat etmesi gerekir. (Erol ULUSOY/Mustafa ERDEM Kan, Azınlığın Genel Kurulunun Toplantıya Çağırılması ve Gündemin Belirlenmesi Konusundaki Yetkileri, Sayfa, 78...” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-2-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-202-k-2022-262-t-29-3-2022>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁶⁸ KAREGE, Çağrı, s. 64; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 210.; KAYA, Pay Sahibi, s. 421-424. Yazara göre azlığın çağrısını düzenleyen TTK m. 412 maddesinde “Mahkeme

ise, pay sahibi tarafından izin başvurusunda bulunurken mahkemeye genel kurul toplantısının yapılması için gerektirici nedenlerin bildirilmesi gerektiğini söylemektedir⁴⁶⁹. Aynı yönde başka bir görüş ise, mahkemece kanunda yer alan ön şartların yanında gerekçenin de dikkate alınarak toplantı yapılmasının şirketin menfaati için gerekli olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir⁴⁷⁰.

Bizce, kanunda belirtilen şartların oluşması hâlinde bu durum çağrı izni için yeterlidir. Pay sahibinin ayrıca genel kurul toplantısının yapılması için bir gerekçe sunmasına gerek bulunmamaktadır.

Mahkemenin tüm bu şartların yanında başvuran pay sahibinin dürüstlük kuralına uygun davranıp davranmadığını da incelemesi gerekmektedir⁴⁷¹.

Gündemin toplantıya çağıran kişi tarafından belirlenmesi gerekliliği karşısında, TTK m. 410/2 kapsamında yapılacak çağrı için gündemin pay sahibi tarafından belirleneceği söylenebilecektir⁴⁷². Pay sahibi mahkemeye başvurusunda taslak gündem maddelerini de bildirmelidir⁴⁷³. Öğretide mahkemenin pay sahibi tarafından sunulan gündem

toplantıya gerek görürse” denilerek mahkemece gerekçenin değerlendirilmesine açıkça izin verilmişken, TTK m. 410 kapsamında böyle bir düzenlemeye gidilmemiş olması bilinçlidir. **KAYA, Pay Sahibi**, s.423-424.

⁴⁶⁹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.678, s. 543.

Diýarbakır Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/1314 K. 2024/107, T. 8.2.2024 kararında “*TTK. 410/2.maddesi uyarınca tek pay sahibinin çağrı yetkisi açısından maddi koşullar; yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı yeter sayısının oluşmasına imkân olmaması veya yönetim kurulunun mevcut olmamasıdır. Maddi koşullar gerçekleştiğinde pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağırabilmesi için mahkemeden izin alması gerekir. Koşullar gerçekleştiğinde izin talebi ile mahkemeye başvurmaya "tek pay sahibi" yetkilidir, azınlık pay sahiplerinde olduğunun aksine (TTK. 411/1) payın belli bir oranda veya değerde olması gerekmemektedir. Pay sahibinin başvurusunda belirteceği hususlar konusunda TTK. 411/1. ve 412. maddeleri kıyasen uygulanmalı, bu bağlamda pay sahibinin talep dilekçesinde gündemi ve genel kurul toplantısının yapılması gereken nedenleri bildirmesi gerekir*” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/dyrbkr-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-1314-k-2024-107-t-8-2-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁷⁰ **CENKÇİ**, s. 164. Geçersiz bir karar alınmasının kesin olduğu bir durumda faydasız toplantı yapılmasını önlemek amacı ile mahkemenin içerik denetimi yaparak talebin gerekçesinin incelenebileceğine dair 2015 tarihli Zürih Ticaret Mahkemesi Kararı için bkz. **CENKÇİ**, s. 164, dipnot 117.

⁴⁷¹ **KARAEĞE**, s. 65; **KAYA**, s. 424.

İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 7.4.2022 tarihli ve 2022/32 E., 2022/329 K. sayılı kararında “*Yasanın aradığı şartların somut olayda gerçekleştiği, hakkın kötüye kullanıldığını gösteren bir durumun olmadığı anlaşılmakla; açıklanan sebeplerle davanın kabulüne karar verilmiştir.*” denilerek bu dürüstlük kuralının dikkate alınması gerektiğini belirtmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblandl-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-32-k-2022-329-t-7-4-2022>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁷² **MOROĞLU**, pay sahibinin gündemi de belirleyeceğini ve madde içerisinde bu hususun yer almamasının eksiklik olduğunu söylemektedir. Bkz. **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 227.

⁴⁷³ **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.678, s. 543; **KARAEĞE, Tek Pay Sahibi**, s. 89; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 65.

İstanbul Anadolu 13. Asliye Ticaret Mahkemesi, 6.9.2021 tarihli ve 2021/358 E., 2021/587 K. sayılı kararında “*şirket malları ile ilgili usulsüz tasarruf işlemi olup olmadığının aydınlatılması yönünden TTK. Madde 410/2 düzenlemesine bağlı olarak kendisine genel kurulu toplantıya çağırma izni verilmesi talep ve*

maddelerinden uygun olanlar kapsamında çağrı izni verebileceği de kabul edilmektedir⁴⁷⁴. Mahkemenin kararında toplantının gündem maddelerinin belirtilmesinin uygun olacağı kabul edilmektedir⁴⁷⁵. Ancak mahkemece gündem belirtilmeksizin sadece çağrı yetkisinin verildiği kararlar da bulunmaktadır⁴⁷⁶.

dava edilmiştir. Davanın KABULÜ ile, TTK'nın 410/2 Maddesi uyarınca -----ünvanlı davalı şirketin malları ile ilgili usulsüz tasarruf işlemi olup olmadığının aydınlatılması gündemi ile ---- çağrılması yönünden davacı ---- izin ve yetki verilmesine” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndi-13-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-358-k-2021-587-t-6-9-2021>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁷⁴ KAYA, s. 425; TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s. 306, N. 13-23; KARAEĞE, Çağrı, s. 65; CENKÇİ, s. 166. Ancak yazar, mahkemenin pay sahibinin bildirdiği konu dışında bir gündem oluşturamayacağını da eklemektedir. CENKÇİ, s. 166, dipnot 123.

Y. 11. HD, 13.01.2015 tarihli ve 2014/14685 E., 2015/203 K. sayılı kararında değinilen ilk derece mahkemesi kararında “kararda belirtilen gündem maddelerinin görüşülebilmesi için davacıya olağanüstü toplantıya çağrı yapması için yetki verilmesine, davacının diğer gündem maddeleri ile ilgili taleplerinin reddine” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-14685-k-2015-203-t-13-1-2015>) (e.t. 06.01.2025)

Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesinin 25.5.2023 tarihli ve 2023/356 E., 2023/323 K. sayılı kararında “ TTK m. 410 uyarınca gündemin; ...olarak tespit edilmesini..

A-Talebin KISMEN KABULÜ ile...TTK'nın 410/2 maddesi uyarınca, davacı vekilinin dava dilekçesinde belirtilen gündemin, a-Açılış ve divan heyetinin teşekkülü ,b-Divana heyetinin seçimi ve divana toplantı tutanaklarının imzalanması konusunda yetki verilmesi ,e) Şirket yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi ve görev sürelerinin belirlenmesi ve g)Dilek , temenniler ve kapanış, maddelerinde belirtilen hususlar görüşülmek suretiyle olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapılmak üzere ... izin ve yetki verilmesine karar vermek gerekmiştir.” davacının talep ettiği gündem maddelerinden gerekli gördükleri kapsamında gündem oluşturarak izin verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/ankr-14-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-356-k-2023-323-t-25-5-2023>) (e.t. 06.01.2025)

Bazı durumlarda ise davacı tarafından yalnızca çağrı yapılmasını gerektiren durumun bildirildiği ve mahkemenin de genel kurul yapılması gerekliliğine bağlı olarak gündemi belirlediği görülmektedir.

İstanbul Anadolu 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 24.5.2021 tarihli ve 2021/304 E., 2021/569 K. sayılı kararında “ancak diğer yönetim kurulu üyesi ile irtibat kuramadığından yönetim kurulunu toplayamadığını, bu nedenle genel kurulun da toplantıya çağrılmadığını, TTK madde 409'a göre faaliyet dönemi bitiminden itibaren üç ay içinde genel kurulun yapılması gerektiğini; yönetim kurulunun görev süresi sona erecek olmasına rağmen genel kurulun yapılamadığını...

Bu nedenle şirket yönetim kurulundan yoksun bulunduğu ve davacının pay sahibi olduğu anlaşıldığından...numarasında kayıtlı bulunan...aşağıda belirtilen gündemi görüşüp karara bağlamak üzere davalı şirketin genel kurulunu toplamak üzere davacıya izin ve yetki verilmesine” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndi-2-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-304-k-2021-569-t-24-5-2021>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁷⁵ CENKÇİ, s. 166.

Bu yönde bkz. **İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, 10.9.2021 tarihli ve 2021/506 E., 2021/544 K.** sayılı kararında “TTK m. 410/2 uyarınca sunulan gündem maddelerini görüşmek üzere şirketin %50 pay sahibi davacı ... 'a 2018, 2019 ve 2020 yılları Olağan Genel Kurulu çağrısının yapabilmesi için yetki verilmesini talep ve dava etmiştir. Ticaret sicil dosya sureti, ihtarname ve tüm dosya kapsamına göre TTK'nın 410/2. maddesinde belirtilen yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması sebebinin gerçekleşmiş olduğu, bu durumda davacının genel kurulu toplantıya çağırması için bu davayı açmakta hukuki menfaatinin bulunduğu ve davanın kabulüne karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak, davalı şirketin genel kurulunun hükmünde belirtilen gündem ile toplanması için Olağanüstü Genel Kurul toplantısına çağırarak Davacı ...'a yetki verilmesine” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-9-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-506-k-2021-544-t-10-9-2021>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁷⁶ **İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/202 K. 2022/262, T. 29.3.2022 kararı** “Davacının davasının kabulüne, Davacının pay sahibi olarak “İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü'nün...sicil numarasına kayıtlı bulunan...nin genel kurulunu toplantıya çağırmasına izin verilmesine TTK m.410/f.2 hükmü gereği kesin olmak üzere ve dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda oybirliği ile karar verildi”.(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-2-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-202-k-2022-262-t-29-3-2022>) (e.t. 06.01.2025)

Toplantı gündeminin neleri kapsayacağı hususu ise öğretilerde farklı görüşlere sebebiyet vermiştir.

KARAEĞE, pay sahibinin çağrı yetkisinin yalnızca yönetim kurulunun seçimine yönelik olduğunu belirtmektedir⁴⁷⁷. TEKİNALP, tek pay sahibinin finansal tablo düzenleme ya da esas sözleşme değişikliği hazırlama gibi bir yetkisi bulunmaması karşısında gündem içeriğinin olağanüstü toplantılar ya da önceki dönem yapılmayan olağan genel kurulların yapımı ve esas sözleşmenin değiştirilmesine yönelik olamayacağı, gündemin yönetim seçimine dair olması gerektiği belirtilmektedir⁴⁷⁸. KAYA, TTK m. 514'te “geçmiş hesap dönemine ait finansal tablolar ile yıllık faaliyet raporunun ancak yönetim kurulu tarafından” hazırlanabileceğinin belirtildiğini ve tek pay sahibinin yönetime verilen bu görevi yerine getiremeyeceğini, bu nedenle belirtilen hâllerin gündeme konulamayacağını; ancak diğer konuların gündemde serbestçe belirlenebileceğini söylemektedir⁴⁷⁹. CENKÇİ, tek pay sahibi tarafından çağrı yapılması hâlinde gündemin herhangi bir konuda olamayacağını ve gündemin sadece şirketin menfaati kapsamında objektif olarak görüşülmesi gereken konularla ilgili olabileceğini söylemektedir⁴⁸⁰. ALBAYRAK DOĞAN ise, çağrı yetkisinin verilme amacı göz önünde bulundurularak önceliğin yönetim seçimi olması ile şirketin menfaati gereği acil işlerin de gündemde yer alabileceği yönündedir⁴⁸¹. MOROĞLU, gündemin belirlenmesi hakkında bir sınırlama belirtmeksizin, çağrı yapmaya

⁴⁷⁷ KARAEĞE, *Tek Pay Sahibi*, s. 90. Yazar başka bir eserinde hangi görüş benimsenirse benimsensin gündemde mutlaka yönetim kurulu seçiminin olması gerektiğini belirtmektedir. KARAEĞE, *Çağrı*, s. 52.

⁴⁷⁸ TEKİNALP, *Sermaye Ortaklıkları*, s. 304-305, N.13-20.

Bu yönde verilmiş bir kararda davacı tarafından giriş ve kapanış hariç talep edilen “c.2021 ve 2022 takvim yıllarına ait Yönetim Kurulu faaliyet raporu okunması ve müzakeresi, ç-2021 ve 2022 takvim yıllarına ait Bilanço ve gelir tablosu hesaplarının okunması ve müzakeresi, d. Yönetim Kurulu üyelerinin 2021 ve 2022 yıllarına ait çalışmalarından dolayı ibra edilmesi, 2021 ve 2022 yılları karın kullanım şeklinin, dağıtımının ve kazanç payları oranının belirlenmesi” taleplerine karşın kısmen kabul kısmen ret kararı verilerek gündemin giriş ve kapanış hariç “Şirket yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi ve görev sürelerinin belirlenmesi” olarak çağrı izni verildiği görülmektedir. **Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesinin 25.5.2023 tarihli ve 2023/356 E., 2023/323 K. sayılı kararı** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/ankr-14-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-356-k-2023-323-t-25-5-2023>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁷⁹ KAYA, s. 428.

⁴⁸⁰ Bkz. CENKÇİ, s. 134-135. Benzer yönde verilen **İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi 26.9.2019 tarihli ve 2019/269 E., 2019/985 K. sayılı kararında** “Davacı şirketin yönetim organının olmaması nedeniyle genel kurul toplanamadığını, bu nedenle de adresi değişikliği gibi kararların alınamadığını, tescil edilmediğini, şirketin mali durumunun görüşülemediğini iddia etmiştir. Toplantıya çağrı yapmak üzere TTK.nun 410/2 maddesi uyarınca davacıya izin verilmesine;

2-Şirketin mali durumunun görüşülmesi ve gerekli kararların alınması amacıyla toplanılmasına;

3-Genel kurulun toplantıya çağırılması, gündemin hazırlanması, çağrı için gün ve saat belirlenmesi, alınan kararların tescil ve ilanı gibi gerekli tüm işlemlerin yapılması için talep gibi davacı asilin görevlendirilmesine;” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblandl-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-269-k-2019-985-t-26-9-2019>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁸¹ ALBAYRAK DOĞAN, s. 110. Öncelikli gündemin yönetim seçimi olması ve gerekli hallerde başka gündem maddelerinin de eklenebileceği yönünde bkz. **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 209.

yetkili kişinin pay sahibi olması karşısında gündemin de pay sahibi tarafından belirleneceğini belirtmiştir⁴⁸².

Bizce genel kurulun gündeminde mutlaka yönetim kurulu seçiminin yer alması gerekmektedir. Ancak şirket için acil karar alınmasını gerektiren hususlar var ise gündeme alınmasına bir engel bulunmadığı düşünülmektedir.

Çağrı izni için mahkemeye birden fazla pay sahibinin başvuruda bulunması da ihtimal dahilindedir. Öğretide bir görüş bu durumu, başvuru gündemlerinin içeriği kapsamında değerlendirmekte ve başvuruların aynı nedenleri içeren gündemlerden oluşması hâlinde daha sonra yapılan başvuruların derdestlik⁴⁸³ ya da hukuki yarar yokluğu⁴⁸⁴ nedeni ile reddedilmesi gerektiğini belirtmektedir⁴⁸⁵. Başvuruların farklı nedenlere dayanılarak yapılması hâlinde ise yazar, kararlar arasında çelişki olmaması ve usul ekonomisinin⁴⁸⁶

⁴⁸² MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 227.

İstanbul Anadolu 10. Asliye Ticaret Mahkemesinin 15.09.2021 tarihli ve 2021/370 E., 2021/641 K. sayılı kararında ise “*Davacıların davalı aleyhine açmış olduğu şirketin --- çağırma izni davasının KABULÜNE, davacıya 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nu 410. maddesi gereğince şirketi -- çağırma ve gündemi belirleme izni verilmesine,*” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-10-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2021-370-k-2021-641-t-15-9-2021>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁸³ Yazar derdestlik hâlinin hukuki yarardan önce incelenmesi gerektiğini belirterek metin içerisinde daha önce geçirmeyi tercih etmiştir. Bkz. CENKÇİ, s. 156, dipnot 86. HMK’nın 114/1-ı maddesinde “*Aynı davanın, daha önceden açılmış ve hâlen görülmekte olmaması.*” dava şartı olarak sayılmaktadır. Bu kapsamda tarafların, davaya sebebiyet veren vakianın ve talep sonucunun (davanın konusunun) aynı ikinci bir davanın açılması halinde bu dava, dava şartı yokluğundan davanın esasına girilmeden reddedilmelidir. Bkz. KORKMAZ TAŞ, Hülya / AKKAN, Mine / ÖZEKES, Muhammet / PEKCANITEZ Hakan (2017). Pekcanitez Usûl- Medenî Usûl Hukuku, On İki Levha Yayıncılık s. 949. CENKÇİ, derdestlik nedeniyle davanın reddi için her ne kadar aynı kişi tarafından dava açılması gerekmekte ise de buradaki çağrı izin başvurusunun herhangi bir pay sahibi tarafından yapılabilmesinin mümkün olması karşısında derdestlik halinin sağlanacağını düşünmektedir. Bkz. CENKÇİ, s. 155, dipnot 85.

Bu yönde Yargıtay 11.HD. 27.05.2014 tarihli ve 2014/3134 E., 2014/9789 K. sayılı kararında yer alan ilk derece mahkemesi kararında “*Taraflar arasında görülen davada ... 4. Asliye Ticaret Mahkemesi’nce verilen 27/11/2013 tarih ve 2013/315-2013/422 sayılı kararın Yargıtayca incelenmesi...Mahkemece iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre; davacı ile ... 2. Asliye Ticaret Mahkemesi’nin 2013/144 E sayılı dava dosyasının davacısı farklı olmakla birlikte, her iki davanın davalıları ve konusunun aynı olduğu, TTK’nın 410. maddesinde, genel kurulu toplantıya çağırma izninin bir ortağa verilebileceği düzenlenmesinin yer aldığı, iki farklı mahkeme tarafından iki ayrı ortağa genel kurulu toplantıya çağırma izninin verilmesi mümkün olmadığı, her iki davanın konusu ve niteliği göz önüne alındığında derdestliğin kabul edilmesinin gerektiği gerekçesiyle davanın HMK’nın 115/2. maddesi gereğince, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilmiştir.*” sonucuna ulaşılarak yazarın görüşü benimsenmiştir. İlk derece mahkemesinin kararının kesin olması nedeni ile Yargıtay ilgili dairesi tarafından esasa dair bir inceleme yapmamış olup, temyiz isteminin reddine karar vermiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-3134-k-2014-9789-t-27-5-2014>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁸⁴ HMK madde 114/1-h maddesinde “*Davacının, dava açmakta hukuki yararının bulunması*” denilmekle, hukuki yarar bir dava şartı olarak düzenlenmiştir. Bir kimsenin dava açmak ile bir hukuki koruma talebinde bulunduğu kabul edildiğinden, hukuki korumaya ihtiyacı olmayan bir kimsenin dava yoluna gitmede hukuki yararının da bulunmadığı söylenebilecektir. Hukuki yarar mahkemeye yöneltlen her talepte mevcut olmalıdır. KORKMAZ / PEKCANITEZ / AKKAN / ÖZEKES, s. 946-947.

⁴⁸⁵ CENKÇİ, s.155.

⁴⁸⁶ T.C. Anayasası madde 141/4 “*Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.*” hükmü yer almaktadır. Yine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi madde 6/1 de adil yargılanma hakkı kapsamında, mahkemelerin makul süre içerisinde karar vermesi gerektiği belirtilmektedir.

sağlanması amacı ile başvurular arasında bağlantı⁴⁸⁷ olması nedeni ile birleştirilmelerine karar verilmesi gerektiğini belirtmektedir⁴⁸⁸.

Kararın duruşmalı şekilde mi yoksa dosya üzerinden mi karara bağlanacağı hususu mahkemenin takdirine bırakılmıştır⁴⁸⁹. Ancak yargılamanın çekişmesiz yargı kapsamına gireceğinin kabulünde, basit yargılama usulü uygulanacak ve HMK m. 320/1 gereğince mümkün ise dosya üzerinden karar verilecektir⁴⁹⁰.

Madde içerisinde mahkemece bir kayyım atanmasından bahsedilmemekle birlikte, pay sahibinin çağrı yetkisi kapsamında mahkemeye başvurması hâlinde mahkemece kayyım atanması ihtimali öğretide tartışılmaktadır. Bir görüş, çağrı yapılabilmesi için şirkete kayyım atanmasının daha uygun olacağını belirtmektedir⁴⁹¹. Başka bir görüş ise çağrının pay sahibi tarafından yapılması gerektiğini belirtmektedir⁴⁹².

(https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Convention_TUR) HMK madde 30'da "Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür." denilerek usul ekonomisi ilkesi düzenlenmiştir. Usul ekonomisi, olabilecek en az gider ve emek harcanarak makul sürede objektif hukukun sağlanması amacını taşımaktadır. Mahkemenin usul ekonomisini gözetmesinde kamu yararı bulunmaktadır. Bkz. **KORKMAZ / PEKCANITEZ / AKKAN / ÖZEKES**, s. 886-887.

⁴⁸⁷ Davalar arasında "aynı veya birbirine benzer" nedenlerin mevcut olması ya da "biri hakkında verilecek hükmün diğerini etkileyecek nitelikte" olması durumunda davalar arasında bağlantı bulunduğu kabul edilmelidir (HMK m.166). **KORKMAZ / PEKCANITEZ / AKKAN / ÖZEKES**, s.1427-1428.

⁴⁸⁸ Yazarın çekişmesiz yargı işlerinde de HMK m. 166 kapsamında birleştirmenin mümkün olduğu yönündeki görüşü ve yargı kararı için bkz. **CENKÇİ**, s. 156, dipnot 87.

⁴⁸⁹ Bkz. TTK m. 410/2 gerekçesinde "İşin niteliği mahkeme kararının kesin olmasını gerektirmektedir. Bu kararın dosya üzerinden mi yoksa duruşmalı mı verilmesi gerektiği hususunda bir düzenleme yapılmayıp, bu, somut olayın özelliklerinin dikkate alınabilmesi için mahkemenin takdirine bırakılmıştır." denilmektedir.

⁴⁹⁰ **CENKÇİ**, s. 162.

⁴⁹¹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.678, s. 543. **KENDİGELEN, İlk Tespitler**, s. 311; aynı yönde **KARAEĞE, Tek Pay Sahibi**, s. 91.

İstanbul Anadolu 11. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/257 K. 2020/86, T. 13.2.2020 tarihli kararında "TTK m. 410/2 maddesi gereği, müvekkillere veya müvekkillerden birine "Genel Kurulu Toplantıya Çağırma İzni" verilmesini, mümkün olmaması halinde, Genel Kurulu toplantıya çağırarak için müvekkillerden birinin kayyum olarak atanmasını ve yetkilendirilmesini, bu hususun da mümkün olmaması durumunda mahkemece takdir edilecek olan bir kişinin genel kurulu toplantıya çağırarak için kayyum olarak atanmasını ve yetkilendirilmesini, talep ve dava etmiştir.

Davalı Şirketin olağanüstü genel kurul toplantısına kimin çağıracağı ile ilgili olarak da, bilindiği üzere, TTK'nın 410/2. Maddesinde tek bir pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağırabileceği düzenlemesi bulunmaktadır. Davacılar... 'nın önceki tarihli genel kurullarda, divan başkanlığı yaptığı, aynı zamanda şirket vekilinin de ... 'nın genel kurulu çağırması konusunda yetkilendirilmesini isteyen dilekçe sunduğu görülmekle, TTK 412. Maddesinde, mahkemece bu yoldaki istem yerinde görülürse, gündemi düzenlemek ve genel kurul çağrısı yapmak üzere bir kayyım atanmalı ve kararda kayyımın görev ve yetkilerinin gösterilmesi ile yetinilmelidir... Bu nedenle, gündemi düzenlemek ve Kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere... kayyım olarak atanmasına" karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-11-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-257-k-2020-86-t-13-2-2020>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD.'nin 09.02.2015 tarihli ve 2014/16487 E., 2015/1472 K. sayılı kararında geçen ilk derece mahkemesi kararı. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-16487-k-2015-1472-t-9-2-2015>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁹² **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 110; **BAHTİYAR/HAMACIOĞLU**, mahkemece verilmiş bir karar karşısında pay sahibinin çağrı yapabilmesi için gerekli dokümanlara ve bilgiye ulaşmakta bir zorluk yaşamayacağını, bu

Mahkeme kararlarında da netlik olduğu söylenemeyecektir. Bir kısım kararlarda pay sahibi çağrı için yetkilendirilmekte iken⁴⁹³; bir kısım kararlarda ise çağrı yapılabilmesi için kayyım atanmasına⁴⁹⁴ karar verilmiştir. Bunun yanında yapmış olduğumuz araştırmada, pay sahibine çağrı için izin verilmekle birlikte aynı zamanda kayyım atanan kararlara⁴⁹⁵ ve kayyım olarak davacı pay sahibinin görevlendirildiği kararlara da rastlanılmıştır⁴⁹⁶.

nedenle de çağrıyı pay sahibinin yapabileceğini söylemektedir. **BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU**, s. 45; **CENKÇİ**, TTK m. 412 hükmünde kayyım atamasının açıkça düzenlenmiş olması karşısında TTK m. 410 hükmünde böyle bir düzenleme yapılmamasını bilinçli susma olarak tanımlamakta ve çağrı yetkisinin pay sahibine tanınmış bir güç olduğunu belirtmektedir. Bkz. **CENKÇİ**, s. 166.

⁴⁹³ **İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 29.3.2022 tarihli ve 2022/202 E., 2022/262 K. sayılı kararı**” *Yapılan açıklamalar karşısında davacının davasının kabulü ile davacı ...'ın pay sahibi olarak İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü'nün...genel kurulunu toplantıya çağırmasına izin verilmesine*” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-2-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-202-k-2022-262-t-29-3-2022>) (e.t. 06.01.2025)

Aynı yönde kararlar **İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 7.4.2022 tarihli ve , 2022/32 E., 2022/329 K. sayılı kararı** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-32-k-2022-329-t-7-4-2022>) (e.t. 06.01.2025); **Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 30.6.2022 tarihli ve 2022/371 E., 2022/573 K. sayılı kararı** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/ankr-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-371-k-2022-573-t-30-6-2022>) (e.t. 06.01.2025); **İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesinin 3.12.2020 tarihli ve 2020/565 E., 2020/660 K.** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-565-k-2020-660-t-3-12-2020>) (e.t. 06.01.2025) Yine pay sahibinin çağrı için yetkilendirildiği kararlarda çağrının tescil ve ilanı yönünden de açıkça yetki verildiğinin kararlarda yer aldığı görülmektedir. **İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/269 K. 2019/985, T. 26.9.2019** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-269-k-2019-985-t-26-9-2019>) (e.t. 06.01.2025)

İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/32 K. 2022/329, T. 7.4.2022 (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-3-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-32-k-2022-329-t-7-4-2022>) (e.t. 06.01.2025)

İstanbul Anadolu 8. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/396 K. 2022/564, T. 19.7.2022 (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-8-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-396-k-2022-564-t-19-7-2022>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁹⁴ **Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 19.12.2019 tarihli ve 2019/718 E., 2019/1351 K. sayılı kararı** “*İstanbul Ticaret sicilinin ... numarasına kayıtlı ... TTK 410/2. maddesi gereğince asgari gündem maddeleri ile şirket yönetim kurulu üyelerinin seçimini görüşmek üzere genel kurul toplantısına çağırarak ve genel kurul toplantısı için gerekli tüm iş ve işlemleri yapmak ve alınan kararları gereğinde tescil ettirmek hususunda görevli ve yetkili olmak üzere TTK 410. maddesi gereğince Mali Müşavir 'nın KAYYIM olarak atanmasına*” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/bkrky-1-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-718-k-2019-1351-t-19-12-2019>) (e.t. 06.01.2025)

Bakırköy 4. Asliye Ticaret Mahkemesinin 11.10.2019 tarihli ve 2019/545 E, 2019/914 K. sayılı kararı. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/bkrky-4-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-545-k-2019-914-t-11-10-2019>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁹⁵ **İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesinin 14.2.2020 tarihli ve 2020/18 E., 2020/134K. sayılı kararı** “*gündemi ile sınırlı olmak üzere genel kurulu toplantıya çağırarak üzere davacıya izin verilmesine, şirkete genel kurulu toplantıya çağırarak ile sınırlı olmak üzere Mali Müşavir ...'nın kayyım olarak atanmasına, kayyım belirlenen gündem ile genel kurulu toplantıya çağırarak üzere 3 aylık süre verilmesine...genel kurulu belirlenen gündem ile toplantıya çağırarak sınırlı olmak üzere Mali Müşavir ...'nın kayyım olarak atandığının Ticaret Sicil Memurluğuna bildirilmesine*” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-5-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-18-k-2020-134-t-14-2-2020>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁹⁶ **İstanbul Anadolu 11. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/257 K. 2020/86, T. 13.2.2020 tarihli kararında** “*...TTK'nın 410/2. Maddesinde tek bir pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağırabileceği düzenlemesi bulunmaktadır. Davacılarından ...'nun önceki tarihli genel kurullarda, divan başkanlığı yaptığı, aynı zamanda şirket vekilinin de ...'nun genel kurulu çağırması konusunda yetkilendirilmesini isteyen dilekçe sunduğu*

4.3. Azınlık⁴⁹⁷

Genel kurulun azınlık tarafından çağırılması hususu TTK'nın 411 ve 412'nci maddelerinde ve GTY madde 9/3-5'te düzenlenmektedir. Azınlığa verilen bu çağrı yetkisi mülga 6762 sayılı Kanunda da mevcut olmakla birlikte, TTK'da yer alan maddelerin, uygulamada yaşanan sıkıntılar da göz önünde bulundurularak bazı değişiklikler ve eklemeler sonucu oluşturulduğu söylenebilecektir⁴⁹⁸.

TTK kapsamındaki azınlık “*Sermayenin en az onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri*”⁴⁹⁹ olarak tanımlanmaktadır (TTK m. 411/1). Kanundaki oranı oluşturan azınlık pay sahipleri, toplantı yapılmasını gerektirecek nedenleri ve gündemi yazılı olarak yönetim kuruluna sunarak, genel kurulun⁵⁰⁰ toplantıya çağırılmasını⁵⁰¹ ya da genel kurul hâlihazırda toplanacak ise genel kurulda görüşülüp karar verilmesini istedikleri hususların gündeme eklenmesini talep edebileceklerdir⁵⁰². Yönetim

görülmekle...gündemi düzenlemek ve Kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere...kayım olarak atanmasına karar vermek gerekmiştir.” denilmektedir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-vargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-11-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-257-k-2020-86-t-13-2-2020>) (e.t. 06.01.2025)

⁴⁹⁷ **MOROĞLU**, Kanunda “azlık” olarak yapılan tanımlamanın TDK, Dil Derneği ve önemli sözlüklerde yer almadığını, bu nedenle doğru kullanımın azınlık olduğunu belirtmektedir. **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s.228. Aynı yönde **NARBAY**, s. 175, dipnot 47. Yazar eserinde terimi Kanunla uyumlu olması açısından “azlık” olarak kullanmıştır.

⁴⁹⁸ TTK madde gerekçesi; **KENDİGELEN, İlk Tespitler**, s. 311.

⁴⁹⁹ Mülga 6762 sayılı Kanunda halka açık ve kapalı olarak bir ayrıma gidilmemiş ve “*Şirket sermayesinin en az onda biri değerinde paylara sahip olan kişiler*” azınlık olarak kabul edilmişti.

⁵⁰⁰ Azınlığın genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırabileceği yönünde Bkz. **AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR** s. 249; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N.105, s. 918; **NARBAY**, s. 175. **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU** ise 6102 sayılı Kanunda “genel kurul” ibaresinin kullanılarak olağan- olağanüstü toplantı ayrımının kaldırıldığını ve bunun yerinde olduğunu belirtmektedir. Bkz. **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 44. Çağrının hem olağan hem de olağanüstü toplantı için yapılabileceği yönünde bkz. **ÜÇİŞİK / ÇELİK**, s. 244.

⁵⁰¹ Alman hukukunda çağrı talebinde bulunabilecek azınlık oranı, sermayenin %5'idir. (AktG §122/1) (https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_122.html). İsviçre Borçlar Kanunu'nda yapılan ve 1 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe giren değişiklik ile genel kurulu çağrı talebinde bulunabilecek azınlık oranları için payları borsaya kote edilmiş ve edilmemiş ayrımı yapılmıştır. Çağrı talebinde bulunabilmek için azınlık çağrı oranları payları borsaya kote edilmiş şirketler için sermayenin ya da oyların en az %5'i, borsaya kote edilmemiş şirketler için ise %10'u olarak belirlenmiştir. (İsBK m. 699/f 3). (https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#art_699) ve bkz. **KORKUT / CENGİL**, s. 279.

⁵⁰² Başvurunun pasif temsil yetkileri nedeni ile yönetim kurulu üyelerinden herhangi birine yapılmasının yeterli olduğu yönünde **KARAEĞE, Çağrı**, s. 70, dipnot 219; **ÜÇİŞİK/ÇELİK**, s. 241; **İMREGÜN, Anonim Ortaklıklar**, s. 220.

Talebin yönetim kurulu üyelerine şahsi olarak değil, şirket tüzel kişiliğine yapılması gerektiği yönündeki karar için bkz. **İstanbul Anadolu 10. Asliye Ticaret Mahkemesinin, 29.3.2023 tarihli ve 2023/35 E., 2023/312 K. Kararı** “*esasen zaten bu yöndeki yani genel kurul toplantısı yapılması hususundaki talebin şirket tüzel kişiliğine yöneltilmesi gerekmektedir. Şirket tüzel kişiliğinin şirket ortaklarının ve müdürünün şahsından ayrı olarak hak ve fiil ehliyetleri bulunmaktadır. TTK'nın 412. Maddesi pay sahiplerinin çağrı isteminin yönetim kurulu tarafından reddedilmesi üzerine pay sahibinin mahkemeden bu hususta talepte bulunabileceğini hükme bağlamıştır. İstemin şirket tüzel kişiliğine yönetilmesi gerekmektedir. Aksi halde birden fazla yönetim kurulu*

kuruluna yapılması gereken bu başvuru, azınlığın çağrı talebi ile mahkemeye başvurabilmesinin ön koşuludur⁵⁰³.

Şirkete yönetim kayyımı atanmış ise bu talebin ona yapıp yapılamayacağı tartışmalıdır. Talebin kayyima yapılabileceği yönünde görüşler⁵⁰⁴ olmakla birlikte, aksi yönde azınlığın kayyima böyle bir talepte bulunamayacağı⁵⁰⁵ yönünde görüşler de mevcuttur.

Maddenin ilk fıkrasında azınlık tarafından yönetim kuruluna yapılacak istemin yazılı şekilde yapılacağı belirtilirken, maddenin üçüncü fıkrasında bu istemin “noter aracılığı” ile yapılması gerektiği belirtilmektedir⁵⁰⁶. Bu iki düzenleme dikkate alındığında azınlığın çağrı talebini ya da gündeme eklemek istediği maddeyi yönetim kuruluna bildirmesi noter aracılığı ile yapılmalıdır⁵⁰⁷. Aksi durumda başvurunun yönetim kurulunca dikkate alınmaması ihtimali bulunacaktır⁵⁰⁸. Madde gerekçesinde, önceki Kanun döneminde başvuruyu ve başvuru tarihini tespit konusunda uygulamada sorunlar yaşandığı, bu nedenle noter

üyeleri olan şirketlerde pay sahibinin tek tek yöneticilerin şahsi adreslerine tebligat çıkartma gibi bir yükümlülükle karşı karşıya kalması anlamına gelir ki bu istenen bir durum değildir. Davacının muhatabı şirket tüzel kişiliği olup şirketin de gerek tebligatın yapıldığı tarihte ve gerekse halen de tebligat yapılan adreste kaim olduğu açıktır” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-10-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2023-35-k-2023-312-t-29-3-2023>) (e.t. 06.01.2025)

Aksi yönde talebin şirkete değil, şirket yetkilerine yapılmasına dair karar için bkz. **İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2024/48 K. 2024/27, T. 23.1.2024** “Davacı tarafından davalı şirkete gönderilen Noterliğinin 04/12/2023 tarih ve ... yevmiye numaralı ihtarnamesinin incelenmesinde; davacının genel kurulun toplantıya çağrılması talebini şirket müdürleri olan ... ve ...'ye değil şirkete ilettiği görülmüştür.

TTK 412.maddesi gereğince genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin talebin şirket müdürlerine yapılması ve şirket müdürlerince bu talebin reddedilmesi halinde veya talebe 7 iş günü içerisinde olumlu cevap verilmemesi halinde; pay sahiplerinin genel kurulun toplantıya çağrılması için dava açma hakkı doğacağından, şirket müdürlerine usulüne uygun başvuru olmadan dava açılması nedeniyle şartları oluşmadığından davanın reddine karar verilmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnbl-9-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2024-48-k-2024-27-t-23-1-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁵⁰³ NARBAY, s. 175.

⁵⁰⁴ MOROĞLU, Erdoğan (2010) ‘Anonim Ortaklıkta Azınlık Pay sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması’ Makaleler, On İki Levha Yayıncılık, ss. 238-254, s. 240-241(Azınlık); TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s. 305, No. 13-22; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 286.

⁵⁰⁵ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.111, s. 921. Yazara göre yönetim kayyımı bazı rutin işlemlerin yapılması için belirli süreliğine görev yapmaktadır ve bu nedenle azınlığın ondan çağrı talebinde bulunması mümkün olmayacaktır.

⁵⁰⁶ İki düzenleme arasında çelişki olduğunu yönünde bkz. ŞENER, Ortaklıklar, s. 470.

⁵⁰⁷ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 44; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.100, s. 916; ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP), N.677c, s. 540.

İzmir 1. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2024/29 K. 2024/53, T. 22.1.2024 tarihli kararı “TTK’nun 411. Maddesinde azınlığın genel kurul daveti için Mahkemeye başvurmasının ön şartı olarak azınlığın şirket yönetim kurulundan talepte bulunması ve bu talebin de noter aracılığıyla yapılmasının gerekmektedir” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/izmr-1-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2024-29-k-2024-53-t-22-1-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁵⁰⁸ ŞENER, Ortaklıklar, s. 471

koşulunun getirildiği belirtilmektedir⁵⁰⁹. Bu koşul geçerlilik koşuludur⁵¹⁰. Azınlık noter aracılığı ile yapacağı başvurusunda açıkça genel kurulun ne gerekçe ile çağırılması gerektiğini ve gündemi belirtmelidir⁵¹¹.

Öğretide maddenin ifade biçiminden, azınlığı oluşturan kişilerin tespiti açısından belirli bir orandaki sermaye miktarından bahsedildiği, bu kapsamda ortağın sermaye borcunun mevcudiyetinin bu hakkı kullanmaya engel olmayacağı belirtilmektedir⁵¹².

Öğretide intifa hakkı sahiplerinin azınlığa dair çağrı hakkını kullanıp kullanamayacağı hususu tartışmalıdır. Bir görüş, intifa hakkı sahibine oy hakkı tanınmış olması ve yönetime dair bazı hakları kullanmasının da mümkün olması nedeniyle intifa hakkı sahibinin azınlık olarak çağrı yetkisini kullanabilmesi gerektiğini kabul etmektedir⁵¹³. Aksi yöndeki görüş ise, maddede “pay sahibi” ifadesi yer aldığından bu hakkın payın sahibi tarafından kullanılabileceğini ve intifa hakkı sahiplerinin azınlık olarak bu haktan yararlanamayacağını kabul etmektedir⁵¹⁴.

Esas sözleşmede yer almak şartı ile bu madde kapsamındaki hakların kullanılması, daha az orandaki pay sahibine⁵¹⁵ tanınabilecektir (TTK m. 411/1 son cümle, GTY m. 9/3). Ancak esas sözleşmeye konulacak bir hüküm ile bu oranın artırılması ya da bazı şartlar getirilerek azınlık tarafından çağrı hakkının kullanılmasının zorlaştırılması mümkün değildir⁵¹⁶.

TTK m. 411/1 ile azınlığın hem çağrı yapılmasını hem de genel kurul zaten toplanacak ise gündeme madde eklenmesini talep hakkı düzenlenmektedir. Maddenin son cümlesinde esas sözleşmede belirtmek kaydı ile daha az orandaki ortağa “çağrı hakkı”

⁵⁰⁹ Bkz. TTK m.411 gerekçesi; **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 44; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.677c, s. 540. Başvurunun şekle tabi olmasının nedeninin aynı zamanda talepte bulunan azınlığın gerekli oranda pay sahibi olduğunun teyit edilebilmesi ve talebin reddi halinde talepte yer alan gerekçe ve gündem ile mahkmeden talep edilenin aynı olup olmadığının denetlenebilmesi olduğuna dair açıklamaları için bkz. **ÜÇİŞİK/ÇELİK**, s. 240.

⁵¹⁰ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 112.

⁵¹¹ **NARBAY**, s. 175.

⁵¹² **KARAEĞE, Çağrı**, s. 68; **CAN, Mustafa Erdem** (2016) ‘Azlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündemin Belirlenmesi Konusundaki Yetkileri’, Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, (Editör Ulusoy Erol), Bilge Yayınevi, ss. 407-430, s. 415.(CAN/ULUSOY); **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 190; **DOLAR, Neyzan Fehmi** (2020) ‘Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılmasını Talep Hakkı’ Adalet Dergisi S.65, ss. 585-605, s. 595; **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 111.

⁵¹³ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 69; **MOROĞLU, Azınlık**, s. 238; **TEOMAN, İntifa Hakkı**, s. 371-374.

⁵¹⁴ **CAN/ULUSOY**, s. 413.

⁵¹⁵ **BAHTİYAR** Kanundaki “daha az sayıda paya sahip pay sahiplerine” ibaresinin yanlış olduğunu ve doğru tanımın “daha az oranda paya sahip pay sahipleri” olması gerektiğini söylemektedir. **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 165.

⁵¹⁶ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 469; **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 111; **ERDEM, Yenilikler**, s. 416.

tanınabileceği belirtilmekle birlikte, bu düzenlemenin gündeme madde eklenmesi talebini de kapsadığı kabul edilmektedir⁵¹⁷.

Azınlığa dair verilen bu çağrı yetkisini, belirtilen oranları sağlayabilen tek bir pay sahibinin kullanması da mümkündür⁵¹⁸. Pay sahibi bu hakkından “pay sahipliği” sıfatı ile değil, yeterli oranı sağladığı için azınlık sıfatı ile faydalanmaktadır⁵¹⁹.

Birden fazla pay sahibi de toplamda gerekli oranı sağlıyor ise bir araya gelmek suretiyle azınlık hakkını kullanabilecektir⁵²⁰. Bizim de katıldığımız görüşe göre bu durumda, pay sahiplerinin birbirinden bağımsız şekilde değil ortak hareket etmesi gerekmektedir⁵²¹. Aksi yöndeki görüş ise ortak bir irade ile hareket etmeseler de toplantı yapılmasını gerektiren gerekçe ve gündemlerinin aynı olması hâlinde toplamda azınlık oranı da sağlanıyor ise ayrı ayrı başvuruda bulunan kişilerin davaları birleştirerek görülebileceğini belirtmektedir⁵²².

Maddeden anlaşıldığı üzere bu oranlar asgari olup, kuşkusuz belirtilen oranların üzerinde paya sahip ortaklar da bu hakkı kullanabilecektir⁵²³.

⁵¹⁷ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 68-69; **CAN/ULUSOY**, s. 417. Aynı yönde **MOROĞLU**, maddenin son cümlesinin “...Anasözleşmeyle çağrı ve gündeme madde konulmasını talep hakları daha az oranda paya sahip pay sahiplerine tanınabilir.” şeklinde yazılması gerektiğini belirtmektedir. **MOROĞLU, Değerlendirmeler**, s. 228.

⁵¹⁸ **DOMANİÇ**, Cilt II, 2011, s. 814; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N99, s. 916; **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 469.

⁵¹⁹ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 470; **İMREGÜN**, Anonim Ortaklıklar, s. 309.

⁵²⁰ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 469; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 68.

⁵²¹ Pay sahiplerinin toplamda azınlık oranını oluştursalar da birbirlerinden habersiz şekilde çağrı talebinde bulunmaları halinde TTK m. 411 koşullarının oluşmayacağı yönünde bkz. **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 469. Aynı görüşte **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul** s. 184.

Nitekim **Yargıtay 11.HD nin 12.05.1983 tarihli ve 1983/2294 E.,1983/2474 K. sayılı kararında** “Tüm bunlar dışında, belirtilen sayıdaki azınlığa tanınan çağrı olanağının ön koşulu, bu ortakların birlikte hareket etmeleridir. Ortakların birbirlerinden habersiz ya da bağlantısız olarak ayrı ayrı istemde bulunmaları halinde yasada öngörülen bu zorunlu koşulun gerçekleştiğinden söz edilemez. Eş anlatımla kooperatif yetkili kurullarına, ilgili bakanlığa ve mahkemeye başvuru için yasa ya da ana sözleşmede öngörülen sayıdaki ortağın birlikte davranmaları ve birlikte istemde bulunmaları zorunludur. Yargıtay’ın kökleşmiş nitelik kazanan içtihatları da bu doğrultudadır (Örneğin, Yargıtay 11. HD., 3.4.1980 gün ve 1980/1663 1762 ve 18.9.1980 gün ve 1980/3312 3981 sayılı kararlarında kabul edildiği gibi).” Şeklinde açıkça belirtilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-1983-2294-k-1983-2474-t-12-05-1983>) (e.t. 06.01.2025)

⁵²² **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 112. Aksi yönde **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul** s. 185.

⁵²³ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 111.

İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi’nin 31.1.2024 tarihli ve 2024/29 E. ve 2024/86 K. sayılı kararında %97,16 oranında paya sahip ortak TTK m. 411 kapsamında azlık sıfatı ile çağrı hakkını kullandığı anlaşılmaktadır. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2024-29-k-2024-86-t-31-1-2024>) (e.t. 06.01.2025)

4.3.1. Azınlığın çağrı talebinin kabulü

TTK m. 411/4 maddesinde “Yönetim kurulu çağrısı kabul ettiği takdirde, genel kurul en geç kırk beş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağrılır; aksi hâlde çağrı istem sahiplerince yapılır.” denilmektedir. Kanun koyucu tarafından yönetim kuruluna bir takdir yetkisi tanındığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda yönetim kurulu, azınlık tarafından noter aracılığı ile iletilen genel kurul çağrısı yapılmasını gerekli kılan nedenleri ve gündemi, gerçekten genel kurul toplantısı yapılmasının gerekip gerekmediği yönünden değerlendirme hakkına sahiptir⁵²⁴. Yönetim kurulunun, belirtilen nedenlerin çağrı yapılması için yeterli olmadığı kanaatine varması hâlinde, talebi kabul etmeyerek çağrısı yapmaması mümkündür⁵²⁵. Bu ihtimalde azınlığın TTK m. 412 kapsamında mahkemeye başvurarak çağrının yapılmasını sağlama imkânı bulunmaktadır.

Yönetim kurulunun azınlığın başvurusunu kabul etmesi ihtimalinde, kurul tarafından, en geç kırk beş gün içerisinde genel kurul toplantısı gerçekleştirilecek şekilde çağrının yapılması gerekmektedir. Aksi durumda azınlık, mahkemeye başvurmaya gerek kalmaksızın çağrısı kendisi yapabilecektir (TTK m. 411/4). Maddede kırk beş günlük süre çağrı için değil, genel kurul toplantısının yapılması için öngörülmektedir⁵²⁶. Bu nedenle yönetim kurulunun genel kurul yapılmasına dair çağrı ve diğer hazırlıkları bu tarihe uygun şekilde önceden yapması gerekmektedir⁵²⁷. Bu durumda çağrının TTK m. 414 kapsamında ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılması gerekeceği söylenebilecektir⁵²⁸.

GTY madde 9/4’te kanun maddesinden farklı ve ona çelişkili olarak kırk beş günlük sürenin toplantı çağrısının yapılmasına dair olduğu düzenlenmektedir⁵²⁹. Bu durumda

⁵²⁴ NARBAY, s. 175-176; ÜÇİŞİK/ÇELİK, s. 240.

⁵²⁵ ŞENER, Ortaklıklar, s. 471.

⁵²⁶ CAN / ULUSOY, s. 422.

İzmir 7. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/32 K. 2022/137, T. 15.2.2022 “TTK’nun 411 (4) maddesi uyarınca 45 günlük süre içinde toplantının yapılmayıp, bu sürenin aşılmasından sonra toplantının yapılmış olması nedeniyle davacı tarafın, dava tarihi itibarıyla, dava açmasında hukuki yarar olup, davalı tarafın aksi yöndeki iddiaları haklı değildir” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/izmir-7-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-32-k-2022-137-t-15-2-2022>) (e.t. 06.01.2025)

⁵²⁷ NARBAY, s. 177.

⁵²⁸ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 45; CAN / ULUSOY, s. 422; BOZKURT, Tamer s. 308.;

ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 200.

⁵²⁹ GTY m. 9/4 “Azlık pay sahiplerinin, genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin yönetim kuruluna yaptıkları başvurunun kabul edilmesine rağmen kırk beş gün içerisinde toplantı çağrısının yönetim kurulu tarafından yapılmaması halinde azlık pay sahipleri, genel kurulu toplantıya çağırabilir”.

normlar hiyerarşisi gereğince kanun hükmü dikkate alınacak ve en geç kırk beş günlük süre içerisinde genel kurul toplantısı yapılacak şekilde çağrının yapılması gerekecektir⁵³⁰.

Belirtilen süre içerisinde çağrının yapılmaması hâlinde, azınlığın çağrı yetkisinin doğması gerekmektedir. Yani kırk beş gün sonra toplantı yapılmaması hâlinde değil, toplantının kırk beş gün içerisinde yapılamayacağının anlaşılması hâlinde azınlığın çağrı hakkı doğacaktır⁵³¹.

ÇAMOĞLU'na göre, ister çağrılı ister çağrısız genel kurul toplantısı söz konusu olsun⁵³², önemli olan şey, kırk beş günlük süre içerisinde gerekli şartların sağlanarak genel kurul toplantısının yapılabilmesidir. Bu nedenle çağrılı yapılacak ilk genel kurul toplantısında nisabın sağlanamaması ihtimalinde kırk beş günlük süre devam edeceğinden, yönetim kurulu toplantı takvimini, ikinci toplantıyı da düşünerek yapmalıdır. Her ihtimalde kırk beş gün içerisinde genel kurul toplantısının yapılamaması hâlinde çağrı hakkı azınlığın olacaktır⁵³³.

Kırk beş günlük sürenin başlangıcı, azınlık isteminin yönetim kurulu tarafından kabulüne karar verildiği tarihtir⁵³⁴.

Madde gerekçesinde, çağrı talebinin kabul edilmesi hâlinde bu durumun makul süre içerisinde azınlığa bildirilmesi gerektiği, aksi durumda azınlığın çağrı hakkının doğacağı belirtilmektedir⁵³⁵. Ancak gerekçede yer alan ifade, madde düzenlemeleri ile çelişmesi yönünden eleştirilmektedir. Gerekçedeki ifade sonucunda, azınlığın talebinin kabul edilmesine rağmen makul süre içerisinde bildirimde bulunulmaması hâlinde, azınlığın çağrı yetkisi doğmaktadır. Ancak azınlığın mahkemeye başvurmaksızın çağrıya yetkili olması hâli, kanunda yalnızca TTK m. 411/4 kapsamında doğmaktadır. Azınlığın başvurusu

⁵³⁰ ALBAYRAK DOĞAN, s. 113.

⁵³¹ NARBAY, s. 176; BAHTİYAR, *Ortaklıklar*, s.166; CAN / ULUSOY, s. 422.

⁵³² Her ne kadar TTK m.411 düzenlemesi toplantının çağrılı yapılmasına uygun şekilde düzenlense de toplantının çağrısız şekilde de yapılabileceği yönündeki görüşü için bkz. OKAN, Neval (2023) *Şirketler Hukuku Şerhi*, Cilt II, Editör Kemal ŞENOCAK, Seçkin yayıncılık, s. 2254.

⁵³³ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.677d, s. 540-541; ALBAYRAK DOĞAN, s. 113.

⁵³⁴ ALBAYRAK DOĞAN, s. 113; BAHTİYAR, *Ortaklıklar*, s. 166; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.677d, s. 540; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 471; NARBAY, s. 177.

TTK m. 411/4 gerekçesi “Sürenin başlangıcını belirlemek sorun yaratmamalıdır. Yönetim kurulunun karar tarihi sürenin başlangıç tarihidir.”

⁵³⁵ Bakınız TTK madde 414/4 gerekçesi ilgili kısımda “...Çağrının kabul edildiği makul bir süre içinde talep sahiplerine bildirilmemişse talep sahiplerinin çağrı haklarının doğduğunun kabulü gerekir. Yönetim kurulunun toplanması ve bildirim dikkate alındığında bildirimin on-on iki gün içinde talep sahiplerine ulaşmış olması icap eder. 412'nci maddede bu sürenin yedi gün olduğu göz önüne alınırsa sürenin makûl olduğu anlaşılır. Çünkü, en az on beş günlük ilân süresi ve diğer hazırlıklar da dikkate alınacak olursa kırk beş günlük süre yönünden bunun makul olduğu sonucuna varılabilir. Çağrısız genel kurul olanağının burada dikkate alınması gereğinin haklılık temeli oldukça zayıftır.” denilmektedir.

karşısında bir süre sessiz kalınması halinde ise TTK m. 412 kapsamında mahkemeye başvuru yapılarak kayyım yolu ile çağrı yapılması yoluna gidilebilecektir⁵³⁶. Zira TTK m. 412’de “...isteme yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine, genel kurulun toplantıya çağrılmasına şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi karar verebilir.” düzenlemesi bulunmaktadır. Gerekçede yer alan bu durum, kanunda yer almamaktadır. Bu kapsamda, yönetim kurulunun azınlığın talebini kabul etmesine rağmen yedi iş günü boyunca azınlığa bildirim yapılmaz ise, bu durum sessiz kalma olarak değerlendirilecek ve azınlığın mahkemeye başvurması söz konusu olacaktır⁵³⁷.

ALBAYRAK DOĞAN’a göre, TTK m. 412’de yer alan yedi iş günlük sürenin bitiş tarihi ve buna bağlı olarak azınlığın mahkemeye başvurabileceği en erken tarih muğlaktır. Yazara göre kanun metninden hareketle kurulun olumlu dönüşünün yedi iş günü içerisinde talepte bulunan azınlığa ulaşması gerektiği düşünülebilecekse de azınlığın talebine olumlu cevap verilmiş olmasına rağmen, tebligatın gecikmesi vb. gibi kurulun elinde olmayan sebeplerle cevabın geç ulaşması ihtimali de mevcuttur. Yazar, madde gerekçesini de göz önünde bulundurarak, kurulun kararını yedi iş günü içerisinde vermesi gerektiğini ve makul süre içerisinde talep sahiplerine bildirim yapması gerektiğini belirtmektedir⁵³⁸.

Bizce maddede yedi iş günü içerisinde olumlu karar verilmesinden değil, cevap verilmesinden bahsedilmesi nedeni ile azınlığa bu süre içerisinde olumlu bir cevabın ulaşmaması durumunda mahkemeye başvuru hakkının doğması gerekmektedir. Nitekim yargılamanın yenilenmesi kapsamında incelenen bir dosyada Yargıtay’ın görüşü de mahkemeye başvurulacak en erken tarihin, 7 iş günlük sürenin sonu olduğu yönündedir⁵³⁹.

⁵³⁶ NARBAY, s. 177. Yazara göre madde gerekçesinin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

⁵³⁷ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 197.

⁵³⁸ ALBAYRAK DOĞAN, s. 112.

⁵³⁹ Yargıtay 11. HD., E. 2015/6683 K. 2016/6907 T. 22.6.2016 “TTK’nın 412. maddesine göre “Pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin istemleri yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya isteme 7 iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde aynı pay sahiplerinin Genel Kurulun toplantıya çağrılmasını şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesi’nden isteyebilir” şeklinde düzenleme mevcut olup, Genel Kurula çağrı isteyen ve’in davetinin diğer ortak ve Müdür’e tebliğ edildiği, 14/05/2014 tarihinden sonraki 7 iş gününün tatil günleri çıkarıldığında 26 Mayıs Pazartesi günü mesai saati bitiminde sona erdiği ve Genel Kurul’a çağrı talebinin ve tarafından en erken 27/05/2014 tarihinde yapılması gerekirken, 7 iş günlük sürenin dolması beklenmeksizin Mahkemeye başvurularak Genel Kurul’a çağrı istemli dava açıldığı, bu nedenle açılan davada TTK’nın 412. maddesindeki dava şartının oluşmadığı, yargılamanın iadesi talep edilen 2014/1726 Esas sayılı dosya ve bu dosya ile birleşen aynı şekilde yargılamanın iadesi istenen 2014/1732 Esas sayılı dosya yönünden yargılamanın iadesi şartlarının oluştuğu, her iki yargılamanın iadesi talebinin kabulüne karar vermek gerektiği, kesin kararlara karşı yöneltilen yargılamanın iadesi isteminin kabul veya reddini öngören kararlar da kesin olduğundan yargılamanın iadesi

Öğretide azınlığa bizzat tanınan çağrı yetkisinin bir mahkeme kararına dayanmaması nedeni ile ortaklar tarafından dikkate alınmaması ya da çağrı için gerekli bilgi ve belgeye ulaşımının kolay olmayacağı gibi ihtimaller⁵⁴⁰ düşünülerek, TTK m. 412'deki düzenleme gibi çağrı için mahkeme tarafından kayyım atanmasının daha uygun olacağı belirtilmektedir⁵⁴¹. Bir görüş azınlığın çağrı için gerekli bilgi ve belgelere ulaşma konusunda yönetim kurulunun olumsuz duruşu ile karşılaşması durumunda TTK m. 412'nin kıyasen uygulanabileceği ve mahkemeye başvurarak çağrı için kayyım atanmasının talep edilebileceğini söylemektedir⁵⁴². Başka bir görüş, genel kurul çağrısı yapılabilmesi için şirket kayıtlarına ulaşılması gerektiğini; ancak azınlığın bu imkânının bulunmadığı, bu durumda yönetim çağrı talebini kabul etmesine rağmen 45 günlük süre içerisinde genel kurulun toplanmasını sağlayamıyorsa, talebin reddedilmiş sayıldığı kabulü ile TTK m. 412 hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirtmektedir⁵⁴³. Bir başka görüşe göre ise, azınlığın yukarıda bahsedilen sorunları yaşaması muhtemeldir. Bu nedenle maddenin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Yeni düzenlemede kırk beş günlük süre içerisinde yönetim kurulunun genel kurul toplantısını gerçekleştirmesinin mümkün olmadığının anlaşılması hâlinde azınlığın mahkemeye başvurarak çağrı yetkisi alabilmesi mümkün olmalıdır. Bu doğrultuda yönetim kurulu, elinde mahkeme kararı olan azınlığa yardım edecektir⁵⁴⁴. Anlaşılacağı üzere yazar çağrı için kayyım atanmasını değil, mahkeme tarafından istemde bulunan azınlığa yetki verilmesini önermektedir.

yönünden verilen kararın da kesin olduğu" (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-6683-k-2016-6907-t-22-6-2016>) (e.t. 06.01.2025)

⁵⁴⁰ TTSG'nin ilana dair hazırlamış olduğu örnek metin ve dikkat edilecek hususlar incelendiğinde, yönetim kurulu ve kayyım tarafından yapılacak çağrılara dair bilgilerin yer aldığı; ancak azınlığın mahkeme kararına dayanmayan çağrı başvurusuna dair bir bilgilendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır (<https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/goster.php?Guid=4d57d0fc-8b72-11e9-a292-54e058904e0d>).

⁵⁴¹ ŞENER, Ortaklıklar, s. 471; KENDİGELEN, İlk Tespitler, s. 312, dipnot 171.

⁵⁴² ŞENER, Ortaklıklar, s. 471-472. TTK m. 411 şartlarının oluşması halinde TTK m. 412'deki gibi mahkemeye başvurulması ve mahkemece atanan kayyım ile çağrı yapılabilmesi yönünde BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 166; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 45-46; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 201; ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP) N.677e, s. 541.

⁵⁴³ ULAŞ, Işıl (2005) 'Uygulamacı Gözüyle Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Bakış' Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.23, S.2, ss.193-201, s.196.

⁵⁴⁴ NARBAY, s.177.

4.3.2. Azınlığın gündeme madde ekletme talebi

TTK m. 411/1 ile “sermayenin en az onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahiplerine”⁵⁴⁵ halihazırda toplanacak genel kurulda karar verilmesini istedikleri konuların gündeme eklenmesini talep hakkı verilmektedir. Halka açık şirketlerde, azınlığın gündeme madde ekleme talebi yanında, gündem maddelerine dair karar taslağı sunma hakkı da bulunmaktadır (SPK m.29/5).

Azınlığın halihazırda toplanacak bir genel kurulun gündemine madde ekletmesi talebi, kanunda bir süreye tabi tutulmuştur. Buna göre azınlık tarafından gündeme madde eklenmesine dair yapılan talep “çağrı ilanının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmasına ilişkin ilan ücretinin yatırılması tarihinden önce” yönetim kuruluna ulaşmış olmalıdır (TTK m. 411/2 ve GTY 9/3). Belirtildiği üzere bu istemin de noter aracılığı ile yapılması gerekmektedir (TTK m. 411/3). Bu düzenlemede dikkate edilmesi gereken husus, sürenin talebin yapılmasına değil “talebin ulaşmasına” yönelik olduğudur.

Maddede düzenlenmiş bu süre, azınlığın gündeme madde ekletme hakkını etkisizleştireceği gerekçesi ile öğretide eleştirilmektedir⁵⁴⁶. Öğretide azınlığın bir genel kurul toplantısı yapılacağına dair çağrıyı ve toplantı gündemini, büyük ihtimal ile çağrıya ilişkin ücretin yatırılmasından sonra öğreneceği, azınlığın hakkının etkisiz hâle geldiği ve bu düzenleme ile adeta talebi değerlendirmemek için yönetim kuruluna yasal bir gerekçe oluşturulduğu, bu nedenle şartın maddeden çıkartılması gerektiği savunulmaktadır⁵⁴⁷. Yine TTSG’de ilana dair ücretin yatırılması için yasada belirlenmiş kesin sürenin bulunmadığı,

⁵⁴⁵ Alman hukukunda gündeme madde ekletme hakkı sermayenin en az %5’i veya 500.000 euro tutarında paya sahip ortaklara verilmiştir. Bkz. (AktG §122/2)(https://www.gesetze-im-internet.de/aktg/_122.html) İsviçre Borçlar Kanunu’nda yapılan değişiklik ile gündeme madde ekletmek için gerekli azınlık oranı, çağrı yapılmasına dair azınlık oranından da düşük olarak belirlenmiştir. Yeni düzenleme ile borsaya kote edilmemiş şirketlerde sermayenin ya da oyların en az %5’ine, borsaya kote edilmiş şirketlerde ise sermayenin ya da oyların en az %0,5 sahip olma şartı aranmaktadır (İsvBK m. 699b/1). (https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#art_699_b) Bilgi için bkz. KORKUT / CENGİL, s.279; (<https://www.erdem-erdem.av.tr/bilgi-bankasi/yeni-isvire-sirketler-hukuku>) Azınlığın talebinin yönetim kurulu tarafından reddedilmesi hâlinde, talepte bulunan azınlığın mahkemeye başvurarak maddenin gündeme eklenmesini talep hakkı bulunmaktadır (İsvBK m. 699/b, f.4) Bkz. KORKUT / CENGİL, s. 280.

⁵⁴⁶ MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 228; Aynı yönde BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s.45; NARBAY, s. 176.

⁵⁴⁷ MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 228.

azınlığın bu hakkını etkin kullanabilmesi açısından buna dair bir süre düzenlemesi de yapılarak, TTK m. 411'in tekrardan düzenlenmesi gerektiği de belirtilmektedir⁵⁴⁸.

Azınlığın talebinin süresinde ulaşmaması hâlinde yönetim kurulu tarafından dikkate alınması zorunluluğu bulunmamaktadır⁵⁴⁹.

Kanun, talebin en geç ne zamana kadar yapılması gerektiğini düzenlemektedir. Öğretide bir görüş, farklı olasılıklar kapsamında bu talebin en erken ne zaman yapılabileceğini de irdelemektedir. Yazar, olağan genel kurullar açısından hesap döneminin sona ermesinden itibaren bu başvurunun yapılabileceğini belirtmektedir⁵⁵⁰. Kanımızca bu görüşün temelinde, olağan genel kurul toplantısının mevzuat gereğince hesap dönemi bitiminden itibaren üç ay içerisinde yapılması gerektiği, bu nedenle zaten toplanacak olan genel kurul için çağrı yapılması talebinde bulunmak yerine gündeme madde eklenmesi talebinin yapılmasının uygun olduğu argümanı yer almaktadır⁵⁵¹. Olağanüstü genel kurul toplantıları açısından ise yönetim kurulunun genel kurul toplantısının yapılmasına dair çağrı kararı alması gerekmektedir. Yazara göre azınlık bu karar sonrasında madde ekleme talebinde bulunabilecektir. Bunun yanında yazar, azınlığın yapılacak ilk genel kurul toplantısı gündemine konulmak üzere madde ekleme talebini iletmesini de mümkün görmektedir⁵⁵².

Tasfiye hâlindeki şirketler açısından tasfiye memuru tarafından çağrı yapılması hâlinde, azınlığın gündeme madde eklenmesi talebini tasfiye memuruna da yöneltip yöneltemeyeceği öğretide tartışmalıdır. Bir görüş bu talebin tasfiye memurlarına yapılabileceğini belirtirken⁵⁵³, aksi yöndeki görüş ise talebin tasfiye memurlarına yapılamayacağını kabul etmektedir⁵⁵⁴. İlk görüşün kabul edilmesi ihtimalinde bizce, tasfiye memurlarının sadece görevleri ile ilgili konularda genel kurulu toplantıya çağırabileceği hususu göz önünde bulundurularak, azınlığın bu konu ile sınırlı şekilde talepte bulunabileceği söylenebilecektir.

⁵⁴⁸ NARBAY, s.176. RG 09.08.2004 tarihli ve 25548 sayı ile yayımlanan Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi Yönetmeliği'nde sadece ilanların kendilerine ulaşmasından itibaren maksimum yayımlanma süresi düzenlenmektedir (Madde 14).

⁵⁴⁹ ŞENER, Ortaklıklar, s. 472.

⁵⁵⁰ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.693, s. 559.

⁵⁵¹ Bu görüşümüz ideal şartlar için söylenmekte olup, uygulamada birçok şirketin olağan genel kurul toplantısını her sene olacak şekilde yapmadığı unutulmamalıdır.

⁵⁵² ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.693, s. 560.

⁵⁵³ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.693, s. 559.

⁵⁵⁴ TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, N.13-25, s. 315; BİLGİLİ / DEMİRKAPI, s. 286.

Yönetim kurulunun azınlığın talebini yedi iş günü içerisinde kabul etmesine rağmen, talep edilen maddeyi gündeme koymaması hâlinde ne olacağı kanunda düzenlenmemiştir. Bir görüş, maddenin gündeme eklenmesi talebi ile azınlığın mahkemeye başvurabileceğini ve mahkeme ilamının icra müdürlüğü aracılığı ile uygulanacağını belirtmektedir⁵⁵⁵. Ancak mahkeme süreci işletilirken genel kurul toplantısının yapılması kuvvetle muhtemeldir⁵⁵⁶. Bu gerçeklik karşısında bir görüş, yönetim kurulunun talebi kabul etmesine rağmen gereğini yerine getirmemesi hâlinde talebin reddedilmiş sayılacağını, henüz toplantı yapılmadı ise mahkeme kararı ile gündeme ekleme yapılmasına karar verilebileceğini, bu durumun da TTK kapsamında gündeme bağlılığın istisnası olarak açıkça kanuna eklenmesi gerektiğini belirtmektedir. Toplantının yapılmış olması ihtimalinde ise ilgili gündem maddesinin yapılacak ilk genel kurul gündemine eklenmesini bir çözüm olarak kabul etmektedir⁵⁵⁷. Bu görüş faydalı gözükmekle beraber, azınlığın eklenmesini istediği maddenin görüşülmesinin o toplantı için gerekli olması hâlinde, ne zaman yapılacağı belli olmayan sonraki toplantı gündemine maddenin eklenmesi, beklenen faydanın elde edilememesi sonucunu doğurabilecektir. Başka bir görüş, azınlığın talebinin kabul edilmesine rağmen, maddenin gündeme eklenmemesi durumunda, talebin reddedilmiş sayılacağını kabul etmekte ve azınlığın TTK m. 412 kapsamında mahkeme başvurabileceğini belirtmektedir⁵⁵⁸.

⁵⁵⁵ ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP), N.693, s. 560. Yazara göre mahkeme kararına rağmen gündeme ekleme yapmayan yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu doğacaktır.

⁵⁵⁶ Nitekim yargı kararına konu bir olayda çağrı yapılması talebine yedi iş günü içerisinde olumlu dönüşmemesi sonucunda mahkemeye başvurulmuş ve mahkeme aşamasında genel kurul çağrısı gerçekleştirildiğinden dava konusuz kalmıştır. Henüz çağrı yapılmadığı bir durumda dahi mahkeme aşamasında çağrı ve toplantının yapıldığı görülmekte iken, hâlihazırda çağrının yapıldığı durumda mahkeme aşaması sürecinde genel kurul toplantısının yapılmasına evleviyetle rastlanacağı söylenebilecektir.

Karar için Bkz. İstanbul Anadolu 10. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/259 K. 2022/421, T. 15.6.2022 (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-10-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2022-259-k-2022-421-t-15-6-2022>) (e.t. 06.01.2025)

⁵⁵⁷ YILMAZ, Selen Serder (2016) ‘Anonim Şirkette Pay Sahibi ve Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı’, Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları (Editör Ulusoy, Erol) Bilge Yayınevi, ss. 369-405, s. 394.(YILMAZ/ULUSOY)

⁵⁵⁸ YILMAZ, Hümeysra (2020) ‘Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündeme Madde Eklenmesi Talebi’ Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, ss. 3723-3750, s. 3735.

4.3.3. Azınlığın talebinin reddi veya yedi iş günü içerisinde talep doğrultusunda cevap verilmemesi

Yönetim kurulu tarafından azınlığın çağrı yapılması veya gündeme madde eklenmesi talebinin reddedilmesi ya da talebe yedi iş günü⁵⁵⁹ içerisinde olumlu yanıt verilmemesi durumunda⁵⁶⁰ talepte bulunan azınlık⁵⁶¹ tarafından mahkemeye başvurulması üzerine mahkemece gerekli görülmesi durumunda çağrı yapılmasına karar verilebilir (TTK m. 412/1 ve GTY m. 9/5). TTK’da yer alan bu madde ile hâkimin takdir yetkisinin genişletildiği söylenebilecektir⁵⁶². Yedi iş gününün başlangıcı, azınlığın talebinin tebliğ tarihidir⁵⁶³.

Yetkili ve görevli mahkeme TTK m. 410’un aksine, TTK m. 412’de açıkça gösterilmektedir. Azınlığın başvuracağı mahkeme “şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi”dir (TTK m. 412/1).

Kanunda azınlığın mahkemeye başvurması için bir süre belirlenmemiştir. Öğretide bir görüş, yönetim kurulu tarafından genel kurul çağrısı yapılmasına dair karar alınana kadar mahkemeye başvurulabileceğini; ancak bu tarihten sonra azınlığın yalnızca gündeme madde ilavesi yapabileceğini belirtmektedir⁵⁶⁴.

Mahkeme, zorunluluk arz etmedikçe kararlarını dosya üzerinden inceleme yaparak verecektir ve kararları kesindir (TTK m. 412/1 4. ve 5.cümle).

Yapılacak yargılamanın çekişmeli yargıya mı yoksa çekişmesiz yargıya mı vücut vereceği hakkında kanunda düzenleme bulunmamaktadır. Çekişmeli yargı olduğuna dair

⁵⁵⁹ Madde gerekçesinde beş iş günü olarak geçmektedir. Eski TK döneminde azınlığın talebine cevap verilmesi için bir süre düzenlenmiş değildi. Bu süre öğretideki kabul doğrultusunda makul süre olarak kabul edilmekteydi. Bkz. **NARBAY**, s. 178. **TEOMAN** eski Kanun döneminde azınlığın isteminin ne kadar süre içerisinde kabul edilmesi gerektiğine dair bir düzenleme bulunmamasını eleştirmiş ve kanun koyucunun kesin bir süre belirlemesi gerektiğini belirtmiştir. **TEOMAN, Ömer** (2012) ‘Avrupa Anonim Ortaklığında Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma ve Gündeme Madde Eklettirme Hakkı’ Tüm Makalelerim Cilt I-II, On İki Levha Yayıncılık, ss. 383-388 s. 386, dipnot 11.

⁵⁶⁰ **ÇAMOĞLU**, azınlığın talebine 7 iş günü içerisinde talep doğrultusunda cevap verilmemesi hâlini reddedilmiş sayılması olarak kabul etmektedir. Bkz. **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.677c, s. 540. **ALBAYRAK DOĞAN** da 7 iş günü içerisinde cevap verilmemesini zımni ret olarak nitelendirmektedir. Bkz. s.112. aynı yönde **NARBAY**, s. 178.

⁵⁶¹ Yönetim kuruluna başvuran azınlık ile mahkemeye başvuracak azınlığın aynı olmasına gerek olmadığı yönünde bkz. **GÜNAY**, s. 167-168.

⁵⁶² **YASAMAN, Hamdi** (2009) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nda Hâkimin Genişleyen Rolü’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.4, ss.73-94, s. 89.

⁵⁶³ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 112.

⁵⁶⁴ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 91; **ERDEM, Yenilikler**, s. 417.

görüşler olmakla birlikte⁵⁶⁵, çekişmesiz yargı olduğu konusunda görüşler de mevcuttur⁵⁶⁶. Hukuki dinlenilme hakkı kapsamında karşı tarafa tebligat yapılması mümkündür⁵⁶⁷. Duruşma yapmaya karar veren mahkeme, duruşmaya sebebiyet veren nedenleri gerekçeli şekilde belirtmelidir⁵⁶⁸.

Azınlığın mahkeme başvurusunda bulunurken çağrı yapılmasına dair gerekçelerini ve gündemini, ayrıca TTK m. 411 kapsamındaki şartları sağladığını gösterir belgeleri de sunması gerekmektedir⁵⁶⁹. Yönetim kuruluna bildirilen gerekçe ve gündem maddeleri ile mahkemeye sunulan gerekçe ve maddeler aynı olmalıdır. Gerekçe ve gündem, mahkeme aşamasında değiştirilemez⁵⁷⁰. Yönetim kuruluna başvuruda belirtilen gündem ve gerekçeler ile mahkemeye sunulanlar arasında farklılık var ise, mahkemece, farklı olan gerekçe ve maddeler incelenmeden reddedilmelidir⁵⁷¹. Çünkü eğer yönetim kuruluna sunulsa idi, yönetim kurulu tarafından o gerekçelerin kabul edilmesi ihtimali bulunmaktadır⁵⁷².

Mahkeme, TTK m. 412 kapsamında önüne gelen dosyada öncelikle pay sahibinin/sahiplerinin kanunda ya da esas sözleşmede belirtilen azınlık oranını oluşturup oluşturmadığını tespit etmelidir⁵⁷³. Davacının pay sahibi olup olmadığına dair hâlihazırda devam eden bir mahkeme varsa, bu mahkemenin sonuçlanması bekletici mesele yapılmalıdır⁵⁷⁴. Daha sonra kanunda yer alan şartların gerçekleşip gerçekleşmediği

⁵⁶⁵ Açılacak davanın, çekişmeli yargıya tabi bir eda davası olduğu yönünde bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 91.

⁵⁶⁶ **NARBAY**, s. 179; **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N.103, s. 917. Yazar, mahkemenin zorunluluk olmadıkça dosya üzerinden çekişmesiz yargı şeklinde inceleme yapabileceğini; ancak Yargıtay'ın bu konudaki görüşünün somut olaya göre değiştiğini belirtmektedir. Bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II (2024)**, Bölüm 33, N.102, s. 959.

⁵⁶⁷ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 113; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.677f, s. 542.

⁵⁶⁸ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.677f, s. 542

⁵⁶⁹ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 113. Azınlığın toplantıyı gerektiren nedenleri ispatlaması gerektiğine dair görüş için bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 92.

⁵⁷⁰ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 112; **DOMANIÇ, Cilt II**, 2011, s. 811; **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 203.

⁵⁷¹ **ULUSOY, Erol** (2016). 'Azınlık Hakları- Anonim Şirket Genel Kurul Toplantıları: Doğrular ve Yanlışlar' Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları (Editör Ulusoy Erol, Ankara, Bilge Yayınevi, ss. 35-63, s. 42.(ULUSOY/ULUSOY)

⁵⁷² **ULUSOY/ULUSOY**, s. 42

⁵⁷³ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 473. Bu oranın yönetim kuruluna müracaattan mahkemeden izin alınana kadar korunması gerektiği yönünde bkz. **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 111; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 73.

⁵⁷⁴ **BİLGİLİ / DEMİRKAPI**, s. 285. Nitekim **Yargıtay 11. HD'nin 13.11.2008 tarihli ve 2008/11116 E., K. 2008/12788 K. sayılı kararı** "Davacının genel kurula çağrı izni verilmesine ilişkin bu davayı açabilmesi yasada belirtilen oranda azlık pay sahibi olmasına ve yasada belirtilen başvuru koşullarını yerine getirmiş bulunmasına bağlıdır. Mahkemece izne yönelik olarak verilen bu hükümden önce İstanbul 4 ncü Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından davacının ortak olmadığı hükmüne bağlanmıştır. Bu davaya konu genel kurulun ve genel kurulda yapılan seçimlere dayalı olarak oluşturulan organların yasal olup olmadığı ile davacının ortaklık sıfatı bulunup bulunmadığı hususlarındaki belirlemeler eldeki iş bu davayı etkileyeceğinden mahkemece davacının açtığı genel kurulun iptali davasının sonucu beklenerek ortaya çıkacak hukuki durum çerçevesinde bu davanın sonuçlandırılması gerekirken anılan yön üzerinde durulmadan eksik incelemeye dayalı olarak yazılı şekilde istemin kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın bu nedenle davalı yararına bozulması

denetlenmelidir. Yani azınlığın çağrı veya gündeme madde ekletme talebinin noter aracılığı ile usulüne uygun şekilde yapılması, gündeme madde eklenmesi talebinin süresi içerisinde iletilmesi, nihai olarak talebin reddedildiği veya yedi iş günü içerisinde cevap verilmediği kriterlerinin sağlanıp sağlanmadığı incelenmelidir⁵⁷⁵. Azınlık tarafından toplantının yapılmasını veya maddelerin gündeme eklenmesini gerektiren nedenlerin mahkemeye başvuruda belirtilmesi ve varsa bunlara dair delillerin mahkemeye sunulması gerekmektedir⁵⁷⁶.

Maddede “mahkeme toplantıya gerek görürse” ibaresi yer aldığından, mahkemece, azınlığın başvurusundaki gerekçeler de değerlendirilecek ve talebin haklı görülmesi hâlinde çağrının yapılmasına karar verilecektir⁵⁷⁷.

Mahkemenin genel kurul toplantısının yapılmasını “gerekli görmesi” halinde gündemi düzenlemek ve çağrıyı yapmak adına bir kayyım ataması gerekmektedir (TTK m. 412/1 2. cümle). Kayyımın gündem maddelerini belirleme yetkisi bulunmamaktadır⁵⁷⁸. Azınlığın yönetim kuruluna başvurusunda belirtmiş olduğu ve mahkeme dilekçesine de

gerekmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2008-11116-k-2008-12788-t-13-11-2008>) (e.t. 06.01.2025)

⁵⁷⁵ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 91.

Yargıtay 11. HD., E. 2009/5463 K. 2009/6666 T. 1.6.2009 kararı “(E)TTK’nın 367. maddesi hükmüne ve Dairemizin yerleşmiş uygulamalarına göre, şirket azınlığının genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırma hususunda yetki verilmesi talebinde bulunabilmesi için sırasıyla ve öncelikle yönetim kuruluna...başvuruda bulunması ve ... gerekir. Anılan bu hususlar davanın yasal ön koşulları olup, mahkemece de re’sen araştırılması icap eder.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2009-5463-k-2009-6666-t-1-6-2009>)

⁵⁷⁶ **Yargıtay 11. HD., E. 2007/3503 K. 2007/6007 T. 17.04.2007** kararı “...gündemli olarak genel kurul toplantısı yapılması için olağanüstü genel kurulu toplantıya çağrı yapabilmeleri için izin verilmesini talep ve dava etmiştir. TTK’nın 366 ve 367’nci maddeleri uyarınca, genel kurulu olağan üstü toplantıya çağırarak ortaklara tanınmış bir haksa da yasada da belirtildiği gibi gerektirici sebeplerin ve bunların varlığına işaret eden delillerin gösterilmesi gerekmektedir. Gösterilen sebeplerin tamamen ispatı gerekli değilse de bunlara ilişkin emare ve belirtilerin ortaya konulması gerekmektedir. Aksi durum, yasanın tanıdığı hakkın keyfi olarak kullanımı sonucunu doğurur.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2007-3503-k-2007-6007-t-17-04-2007>) (e.t. 06.01.2025)

⁵⁷⁷ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 473; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.677f, s. 542. Aksi yönde **PULAŞLI**’ya göre, Kanunda yer alan noter aracılığı ile talepte bulunma ve talebin reddedilmesi ya da 7 iş günü içerisinde talep doğrultusunda cevap verilmemesi şartlarının incelenmesinden sonra mahkemece gündem maddelerinin yerindeliği değerlendirilmeksizin genel kurul çağrısı yapılmasına karar verilmelidir. Bkz. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N.104, s. 917.

⁵⁷⁸ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 114. Ancak aksi yönde ve bizce hatalı şekilde verilen yargı kararları da bulunmaktadır. **İstanbul Anadolu 11. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/257 K. 2020/86, T. 13.2.2020** kararı “TTK 412. Maddesinde, mahkemece bu yoldaki istem yerinde görülürse, gündemi düzenlemek ve genel kurul çağrısı yapmak üzere bir kayyım atanmalı ve kararda kayyımın görev ve yetkilerinin gösterilmesi ile yetinilmelidir. Bu durumda, toplantı çağrısında bulunmaya yetkili makamın atanan kayyım olduğunun ve esasen TTK’nın 413/(1) maddesinde de belirtildiği üzere, toplantı gündeminin belirlenmesinin mahkemenin değil 412. madde uyarınca atanan çağrıya yetkili kayyımın görevi bulunduğu kabulü gerekir. Bu nedenle, gündemi düzenlemek ve Kanun hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere...kayyım olarak atanmasına” karar verilmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblandl-11-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-257-k-2020-86-t-13-2-2020>) (e.t. 06.01.2025)

eklediği gündem maddelerinde gerekli görülmesi hâlinde mahkemece değişiklik yapılması mümkündür⁵⁷⁹. Bunun yanında mahkeme vermiş olduğu kararda atadığı kayyımın görevini ve gerekli hazırlıkları yapabilmesi için yetkisini de gösterecektir (TTK m. 412/1 3. cümle).

Azınlığın gündeme madde ekletme talebinin reddedilmesi hâlinde mahkemece ne karar verileceği madde içerisinde net olarak yazılmamaktadır. Bir görüş, talebi reddedilen azınlığın gündeme madde ekletmek amacı ile mahkemeye başvurabileceğini, ancak bunun için mahkemece kayyım atanmasına veya azınlığın yetkilendirilmesine gerek olmadığını belirtmektedir. Mahkemenin gündeme eklenecek maddeyi göstermesi yeterlidir⁵⁸⁰. Başka bir görüş ise yine mahkemece gündeme madde konulması kararının verileceğini; ancak bu süreçte genel kurul toplantısının gerçekleştirilme ihtimalinin yüksek olması nedeni ile talebin terditli olarak yapılarak, yargılama sürecinde talebin çağrı olarak değerlendirilerek kayyım atanmasının çözüm olabileceğini belirtmektedir⁵⁸¹.

Çağrının talepte bulunan azınlık tarafından değil, mahkemece atanan kayyım tarafından yapılacak olması öğretide eleştirilmektedir. Bir görüş, maddenin yeniden düzenlenerek mahkemece kayyım atanması yerine azınlığa çağrı yetkisi verilmesi gerektiğini belirtmektedir⁵⁸². Başka bir görüş ise TTK m. 410 kapsamında kayyım atanması öngörülmez iken TTK m. 412’de kayyımdan bahsedilmesinin kanun maddeleri arasında tutarsızlık oluşturduğunu belirtmektedir⁵⁸³.

4.4. Tasfiye Memurları

Tasfiye memurlarının genel kurulu çağırma yetkisi TTK m. 410/1 ve 535/2 maddeleri ile düzenlenmektedir⁵⁸⁴. Buna göre iflas dışındaki bir neden ile tasfiye hâline giren şirket genel kurulu, görevleri ile ilgili konularda tasfiye memurları tarafından toplantıya

⁵⁷⁹ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.592, s.558. Mahkemenin gündem maddeleri arasından gerekli gördüklerini açıkça kararda belirtmesi gerektiği yönünde KARAEGE, Çağrı, s. 79.

⁵⁸⁰ YILMAZ / ULUSOY, s. 398. Aynı yönde YILMAZ, Hümeýra, s. 3743. Nitekim bu yönde verilmiş yargı kararı da bulunmaktadır. Bkz. Yargıtay 11.HD., E.4585, 1991/6676 K., 16.12.1991 tarihli kararı için ERİŞ, Cilt II, s. 2144.

⁵⁸¹ BİLGİLİ / DEMİRKAPI, s. 286.

⁵⁸² NARBAY, s. 179.

⁵⁸³ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 46.

⁵⁸⁴ TTK m. 410/1’de yer alan hususun ayrıca 535/2’de tekrarlanması gereksiz bulunmaktadır. Bkz. NARBAY, s.180; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 47, dipnot 113.

çağrılabilir⁵⁸⁵. Ancak tasfiye memurunun çağrı yetkisi sadece görev konuları ile sınırlı olup, tasfiye dışındaki işlerde yönetim kurulunun çağrı yetkisi devam etmektedir⁵⁸⁶. Bu kapsamda tasfiye memurlarının yönetim kurulunun görev ve yetki alanı içerisine giren işler ile ilgili çağrı yapması mümkün olmayacaktır⁵⁸⁷.

Tasfiye memurlarının çağrısı düzenlenirken, Kanunun 410/1 maddesinde “çağırılabilirler” ifadesi, 535’inci maddede ise “çağrılır” ifadesi kullanılmıştır. TTK m. 410/1’deki kesinlik içermeyen ifade nedeni ile tasfiye memurlarının çağrısının görev teşkil etmediği çıkarımı yapılabilecekse de aynı yönetim kurulunda olduğu gibi tasfiye memurlarının çağrısı da hem bir yetki hem de bir görev niteliği taşımaktadır⁵⁸⁸.

Tasfiye memurlarının çağrıda bulunabilmesi için, şirketin tasfiyeye girmesi yanında tasfiye memurlarının da seçilip, atanması gerekmektedir⁵⁸⁹. Esas sözleşme ya da genel kurul kararı ile atanmış tasfiye memurlarının bulunmaması halinde şirketin tasfiyesi, yönetim kurulu tarafından yapılacaktır⁵⁹⁰. Uygulamada görüldüğü üzere yönetim kurulu üyelerinin aynı zamanda açıkça tasfiye memuru olarak atanması da mümkündür.

Şirketin tasfiye hâline girmesi sonrasında yönetim kurulu üyelerinin süresi sona ermiş ve yerlerine yenileri seçilmemiş olabilir. Bu durumda, tasfiye işlemleri için yönetim kurulunun varlığının gerekli olması gerekiyorsa yönetim kurulu seçiminin tasfiyeyi ilgilendirdiği kabul edilerek bu konuda çağrı yapabileceği yönünde görüşler

⁵⁸⁵ AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s. 250; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 47; PULAŞLI, Şerh Cilt II, s. § 33, N.98, s. 916; KARAEĞE, Çağrı, s. 82; NARBAY, s. 180.

⁵⁸⁶ AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.250; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 167; ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP), N.679, s. 543; NARBAY, s. 180.

Bu husus madde gerekçesinde de belirtilmiştir: “Tasfiye halinde de yetki yönetim kurulundadır. Tasfiye memurları sadece görevleri ile ilgili konular dolayısıyla genel kurulu toplantıya çağırılabilirler.”. Kaldı ki Kanunun 535/1 maddesinde “Şirket tasfiye hâline girince, organların görev ve yetkileri, tasfiyenin yapılabilmesi için zorunlu olan, ancak nitelikleri gereği tasfiye memurlarınca yapılamayan işlemlere özgülenir”. Bu durumda tasfiye aşamasında şirket organlarının görev ve yetkileri, tasfiye konusuna girmeyen hususlarda devam edecektir.

⁵⁸⁷ ALBAYRAK DOĞAN, s. 107.

⁵⁸⁸ ALBAYRAK DOĞAN, s. 107. MOROĞLU, TTK m. 410/1 kenar başlığının “Yetkili ve Görevli Organlar” olması nedeni ile maddedeki ifadenin kesinlik içermesi gerektiği belirtmektedir. Bkz. MOROĞLU, Öneriler, s. 227.

⁵⁸⁹ PULAŞLI, Şerh Cilt II, s. § 33, N.98, s. 916.

⁵⁹⁰ TTK m.536/1’de“(1)Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrıca tasfiye memuru atanmadığı takdirde, tasfiye, yönetim kurulu tarafından yapılır. Tasfiye memurları pay sahiplerinden veya üçüncü kişilerden olabilir. Tasfiye ile görevlendirilenler esas sözleşmede veya atama kararında aksi öngörülmemişse olağan ücrete hak kazanırlar.” denilmektedir. PULAŞLI, bu duruma “yasa gereği görevin yüklenmesi” demekte ve burada bir atamanın değil, görev yüklenmenin olduğunu belirtmektedir. Bu durumda yönetim kurulu hem bu sıfatını sürdürecektir hem de tasfiye işlemleri görevleri arasına eklenecektir. PULAŞLI, Genel Hükümler, § 33, N.23, s. 640.

bulunmaktadır⁵⁹¹. Ancak kanımızca bu noktada tek pay sahibinin çağrı yetkisi de göz önünde bulundurulmalıdır.

Tasfiye memurlarının birden fazla kişi olması hâlinde nasıl karar vereceklerine dair kanunda bir hüküm bulunmamaktadır. TTK m. 539/3 maddesinde “*Tasfiye memurları birden fazla ise, aksi genel kurul kararında veya esas sözleşmede öngörülmemişse, şirketin bağlanabilmesi için imzaya yetkili iki tasfiye memurunun şirket unvanı altında imza atması gereklidir. Tasfiye hâlindeki şirketi tasfiye ile ilgili konularda mahkemelerde ve dış ilişkide tasfiye memurları temsil eder.*” düzenlemesi bulunmakta ise de bu madde, şirketin dış ilişkide temsiline dairdir. Öğretide bir görüş, kanunda aksine bir düzenleme bulunmaması nedeni ile her tasfiye memurunun görevleri ile sınırlı olmak üzere çağrı kararı alabileceğini söylemektedir⁵⁹². Tasfiyenin yönetim kurulu tarafından yapılması hâlinde ise, TTK m. 390 doğrultusunda kurul hâlinde çağrı kararı alınmalıdır⁵⁹³.

Bu kapsamda çağrıya asıl yetkili yönetim kurulu çağrı kararını kurul şeklinde bir nisaba göre alırken, tasfiye memurlarının bireysel olarak çağrı kararı alabilmesi yönündeki kabul sorgulanmaya açıktır. Bizce tasfiye memurlarının karar almasına dair kanunda düzenleme yapılması yerinde olacaktır.

4.5. Kayyım

TTK içeriğinde çağrıya yetkililer arasında kayyım gösterilmemektedir. Ticaret Kanunumuzda sadece TTK m. 412 kapsamında azınlığın mahkemeye başvurusu hâlinde genel kurul toplantı çağrısını yapmak üzere mahkemece bir kayyımın görevlendirileceği belirtilmektedir.

TTK m. 530 kapsamında şirketin yönetim kurulu açısından organsız kaldığı hâllerde talep edilmesi hâlinde, mahkeme tarafından genel hükümler⁵⁹⁴ (TMK m. 427/4)

⁵⁹¹ ALBAYRAK DOĞAN, s. 107; GÜNAY, s. 128.

⁵⁹² ALBAYRAK DOĞAN, s. 107. GÜNAY bu görüşe katılmakla beraber, esas sözleşmede çağrıya dair bir düzenleme yapılmış ise buna göre çağrı kararının alınması gerektiğini belirtmektedir (TTK M.339/2-h). GÜNAY, s. 127.

⁵⁹³ ALBAYRAK DOĞAN, s. 107; GÜNAY, s. 126.

⁵⁹⁴ TTK m. 1 “(1) *Türk Ticaret Kanunu, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun ayrılmaz bir parçasıdır. Bu Kanundaki hükümlerle, bir ticari işletmeyi ilgilendiren işlem ve fiillere ilişkin diğer kanunlarda yazılı özel hükümler, ticari hükümlerdir.*

(2) *Mahkeme, hakkında ticari bir hüküm bulunmayan ticari işlerde, ticari örf ve âdete, bu da yoksa genel hükümlere göre karar verir.*”

doğrultusunda yönetim kayyımı ataması yapılabilecektir⁵⁹⁵. Bu hâlde genel kurulu toplantıya çağrı, kayyım tarafından da yapılabilecektir⁵⁹⁶.

Öğretide hem TTK m. 412’de azınlığın mahkemeye başvurusu sonrası çağrı için kayyım atanacak olması hem de yönetim kurulunun mevcut olmaması hâlinde şirkete kayyım atanması nedeni ile çağrıya yetkili kişiler arasında kayyımın da sayıldığı belirtilmektedir⁵⁹⁷. MOROĞLU, TTK m. 410’da yer alan çağrı yetkilileri arasına yönetim kayyımlarının da eklenmesi gerektiğini belirtmektedir⁵⁹⁸.

TTK m. 410/1 kapsamında yapılan düzenleme ile görev süresi dolan yönetim kurulunun çağrı yetkisinin devam etmesi karşısında salt bu neden ile mahkemece kayyım ataması yapılmasına gerek olmayacaktır⁵⁹⁹. Yine TTK m. 410/2’de düzenlenen durumlardan birinin gerçekleşmesi hâlinde şirkete kayyım atanması yerine mahkemece tek pay sahibine çağrı izni verilmesi ve çağrının tek pay sahibi tarafından yapılması daha uygun olacaktır⁶⁰⁰.

Şirkete kayyım atanmasına dair davalar Yargıtay’ın yerleşmiş içtihadına göre geniş anlamda mutlak ticari dava olarak kabul edilmekte ve görevli mahkeme olarak asliye ticaret mahkemeleri kabul edilmektedir⁶⁰¹.

⁵⁹⁵ ALBAYRAK DOĞAN, s. 114; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 47; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.110, s. 921.

⁵⁹⁶ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 47; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.110, s. 921; ALBAYRAK DOĞAN, s. 114.

⁵⁹⁷ ERDEM, Yenilikler, s. 417, dipnot 21; ÜÇİŞİK / ÇELİK s. 245, 246.

⁵⁹⁸ MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 226. Aynı görüşte NARBAY, s. 181.

⁵⁹⁹ PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.110, s. 921; ÜÇİŞİK / ÇELİK, s. 237; KARAEGE, Çağrı, s. 84.

⁶⁰⁰ PULAŞLI, Genel Hükümler, § 18, N.41, s. 326; KARAEGE, Çağrı, s. 84. Nitekim TMK m.427/4’te organ yoksunluğu ile “yönetimin başka yollardan sağlanamamış olması” şartı da aranmaktadır.

⁶⁰¹ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.96; NARBAY, s.181.

Yargıtay 11. HD., E. 2003/5621 K. 2003/6912 T. 26.06.2003 “...Bir başka anlatımla, ticaret şirketlerine kayyım atanmasına ilişkin davaların, mutlak ticari davalardan olduğunun kabulü gerekir. Bu tür davaların ise Asliye Ticaret Mahkemelerinde incelenip sonuçlandırılması gerekir. Dairemizin kökleşmiş içtihatları ve vesayet makamları kararlarının temyiz mercii olan Yüksek 2. Hukuk Dairesi’nin yerleşmiş görüşü de bu yöndedir. Konu göreve ilişkin bulunduğu mahkemece re’sen görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, esasa girilerek, karar verilmesi doğru görülmemiş, kararın öncelikle bu yön bakımından bozulması gerekmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2003-5621-k-2003-6912-t-26-06-2003>) (e.t. 06.01.2025)

4.6. İflas İdaresi

Şirketin iflas nedeni ile tasfiye hâline girmesi durumunda⁶⁰² tasfiye işlemleri, İcra İflas Kanunu⁶⁰³ hükümlerine göre iflas idaresi tarafından yapılacaktır (TTK m. 543). Bu durumda şirketin yasal temsilcisi iflas idaresi olacağından (İİK m. 226) genel kurulu toplantıya çağırma işlemi de iflas idaresi tarafından gerçekleştirilecektir⁶⁰⁴.

İflas nedeni ile tasfiye aşamasında şirketin diğer organlarının temsil yetkisi, şirketin iflas idaresi tarafından temsil edilmediği konularda mevcuttur (TTK m. 534).

MOROĞLU, TTK m. 410 düzenlemesi içerisine iflas idaresinin de eklenmesi gerektiğini belirtmektedir⁶⁰⁵.

⁶⁰² TTK m. 529: “1) Anonim şirket;

a) Sürenin sona ermesine rağmen işlere fiilen devam etmek suretiyle belirsiz süreli hâle gelmemişse, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesiyle,

b) İşletme konusunun gerçekleşmesiyle veya gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesiyle,

c) Esas sözleşmede öngörülmüş herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesiyle,

d) 421 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygun olarak alınan genel kurul kararıyla,

e) İflasına karar verilmesiyle,

f) Kanunlarda öngörülen diğer hâllerde, sona erer.”

TTK m. 533/1: “(1) Sona eren şirket tasfiye hâline girer; Kanundaki istisnalar saklıdır”.

⁶⁰³ RG 14.02.2011 tarih, 27846 sayı ile yayımlanmıştır.

⁶⁰⁴ BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 47; NARBAY, s. 180; KARAEĞE. Çağrı, s. 86.

⁶⁰⁵ MOROĞLU, Değerlendirmeler, s. 226. Aynı görüşte NARBAY, s. 181.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇAĞRI MERASİMİ VE ÇAĞRI MERASİMİNE AYKIRILIĞIN SONUÇLARI

1. Genel Olarak

Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılıp katılmayacaklarına ya da temsilci aracılığı ile katılım sağlayacaklarına karar verebilmeleri, toplantı gündemi hakkında önceden bilgi sahibi olarak toplantıya hazırlık yapabilmeleri ve bilinçli şekilde oy kullanarak şirketin faaliyetlerini yönlendirme imkânını elde edebilmeleri amacı ile toplantı öncesinde düzenli olarak bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Anonim şirket genel kurulları için yapılması gerekli olan bu bilgilendirme, TTK kapsamında “çağrı” olarak adlandırılmaktadır. Çağrının diğer bir amacı ise genel kurul kararlarının toplantıya katılmayan pay sahipleri için de geçerlilik arz etmesi karşısında, kurula katılma oranını olabildiğince arttırmaktır⁶⁰⁶. Genel kurul toplantısı öncesinde yapılacak bu çağrı, önemi doğrultusunda kanunda ayrıntılı şekilde düzenlenmektedir.

Genel kurul kararlarının geçerliliğinden bahsedebilmek için toplantı çağrısının da kanuna uygun şekilde gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir⁶⁰⁷. Bu kapsamda TTK m. 416’da düzenlenen çağrısız genel kurul toplantısı istisna olmak üzere, ayırım olmaksızın tüm genel kurul toplantıları, kanunda belirtilen çağrı usulüne uygun olarak toplanmalıdır⁶⁰⁸. Çağrıya dair bu süreç, çağrının yapılması ile başlayıp, genel kurul toplantısının açılması ile son bulacaktır⁶⁰⁹.

1.1. Çağrı Öncesinde Belirlenmesi Gereken Hususlar

⁶⁰⁶ İMREGÜN, Anonim Ortaklıklar, s. 116.

⁶⁰⁷ ŞENER, Ortaklıklar, s. 474;

⁶⁰⁸ ŞENER, Ortaklıklar, s. 475; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 79; KARAEĞE, Çağrı, s. 103.

⁶⁰⁹ KARAEĞE, Çağrı, s. 103.

Çağrı sürecine dair hükümlerin uygulanabilmesi için çağrı öncesinde birtakım unsurların belirlenmesi gerekmektedir. Özellikle çağrının içeriğinde yer alan gündem, toplantı yeri ve zamanı gibi hususların çağrı öncesinde kararlaştırılması gerekmektedir.

1.1.1. Toplantı yerinin belirlenmesi

Toplantının yapılacağı yer konusunda TTK m. 409/3 hükmünün dikkate alınması gerekmektedir. İlgili maddeye göre, esas sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça genel kurul toplantıları, şirket merkezinin bulunduğu yerde yapılmalıdır. Esas sözleşmede belirtmek kaydı ile toplantıların yurtdışında yapılması da mümkündür⁶¹⁰. Ancak madde gerekçesi öğretide eleştirilmektedir⁶¹¹.

GTY madde 8’de esas sözleşmede aksine açık bir hüküm olmadığı sürece genel kurul toplantılarının “şirketin merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları içinde” yapılacağını düzenlemektedir. Kanun ve yönetmelik hükümleri incelendiğinde kanunda yer alan “şirket merkezinin bulunduğu yer” kavramı ile aslında şirket merkezinin yer aldığı mülki idare biriminin kastedildiği anlaşılmaktadır⁶¹².

Esas sözleşmede toplantının yapılacağı adres özel olarak belirtilmemiş ise toplantının yapılacağı adresi çağrıyı yapan kişi belirleyecektir (GTY m. 8/1). Ancak çağrıyı yapacak kişinin bu adresi dürüstlük kuralları çerçevesinde belirlemesi gerekmektedir. Bu kapsamda pay sahiplerinin toplantıya katılımını güçleştiren ya da imkânsız kılan bir toplantı yeri tercih edilmemelidir⁶¹³.

⁶¹⁰ Madde gerekçesinde “Üçüncü fıkra genel kurulun, esas sözleşmede öngörülmek şartıyla şirket merkezinin bulunduğu yer dışında Türkiye’de veya başka bir yerde toplanmasına olanak sağlanmıştır. Toplantının yurt dışında yapılma sorunu ile ilgili olarak, içtihat ve doktrin kapısı açıktır. Tasarıya bu konuda katı bir hüküm konulması uygun bulunmamıştır.” denilmektedir. Toplantının yurtdışında yapılabilmesi imkanının getirilmesi nedeninin, özellikle Almanya ve diğer ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının çoğunlukta olduğu şirket toplantılarının yapılmasında yaşanan sıkıntılar olduğu yönündeki açıklamaları için bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 103.

GTY madde 8/3 “Toplantının, şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları dışındaki başka bir yerde veya yurt dışında yapılabilmesi için bunun esas sözleşmede açıkça düzenlenmesi gerekir.”

⁶¹¹ Gerekçe içerisinde, madde ile toplantının Türkiye dışında yapılabilmesinin mümkün olacağı belirtilirken, sonraki cümlede yurtdışında toplantı yapılması bir sorun olarak nitelendirilmekte ve bu sorunun çözümü öğreti ve yargı kararlarına bırakılmaktadır. Bu husus öğretide çelişkili bulunmaktadır. Bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 103, dipnot 174; **KENDİGELEN, İlk Tespitler**, s. 310, dipnot 167.

⁶¹² **MOROĞLU**, toplantının şirket merkez adresinde yapılmasının şart olmadığını, merkezin bulunduğu şehir içerisinde başka bir adreste de yapılabileceğini belirtmektedir. Bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 102.

⁶¹³ **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 222.

Esas sözleşmede toplantıların şirket merkezinin bulunduğu mülki idare sınırının dışarısında ya da yurtdışında yapılabileceğine dair hüküm bulunmakla birlikte adres tam olarak belirtilmemiş ya da alternatifli şekilde belirtilmiş ise, adresin çağrışı yapan kişi tarafından netleştirilmesi gerekecektir⁶¹⁴.

TTK'da toplantının iki farklı yerde aynı anda yapılabileceğine dair bir hüküm bulunmamaktadır⁶¹⁵. Bu hususa dair esas sözleşmeye bir hüküm konulması ihtimali emredici hükümler ilkesine aykırı olabileceğinden⁶¹⁶, belirlenen toplantı yerinde bulunma imkânı olmayan pay sahiplerinin elektronik ortam ile toplantıya katılma imkânını kullanması gerekmektedir.

1.1.2. Toplantı zamanının belirlenmesi

Olağan genel kurul toplantısının faaliyet döneminin bitiminden itibaren üç ay içerisinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Çağrıya yetkili kişi/organın bu süreyi gözeterek genel kurul toplantısının tarihini belirlemesi gerekmektedir. Bu kapsamda özel hesap dönemi olmayan şirketlerin en geç Mart ayı sonuna kadar genel kurul toplantısını yapması gerekecektir. Ancak hükme uymamanın bir yaptırımı bulunmamaktadır. Uygulamada da şirketlerin bu süreye bağlı kalmadığı görülmektedir. Olağanüstü genel kurul toplantıları ise şirket için gereken durumlarda yapılacaktır. Bu toplantılar için önceden belirlenmiş bir zaman aralığı bulunmamaktadır. Toplantıya gerek olup olmadığı, toplantıya çağrıyı yapacak kişi/organ tarafından belirlenecektir.

Toplantı zamanının belirlenmesinde toplantının ertelenmesi hali de göz önünde bulundurulmalıdır. Anonim şirket genel kurul toplantısının ertelenmesi, toplantının açılmasından sonra, sonraki bir tarihe bırakılması hali olarak tanımlanmaktadır⁶¹⁷. Toplantı,

⁶¹⁴ **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 223. **ÇAMOĞLU**, kural olarak toplantının şirket merkezinin bulunduğu yerde yapılacağını, esas sözleşmeye gerektiğinde toplantıların ortakların en fazla olduğu şehirde ya da şubelerden birinde yapılabileceğine dair hüküm koyulabileceğini, bu durumda ise toplantının yapılacağı yeri hava durumu, gündem maddeleri vb. unsurların değerlendirilmesi ile yönetim kurulu tarafından belirleneceğini söylemektedir. **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.684, s. 551.

⁶¹⁵ İsviçre hukukunda yapılan revizyon sonrasında toplantının aynı zamanda iki farklı yerde yapılabilmesi açıkça hüküm altına alınmıştır. (İsvBK m. 701a/3.) Bu bilgi için bkz. **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul** s. 226.

⁶¹⁶ **KORKUT / CENGİL**, s. 314.

⁶¹⁷ **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.704b, s.570.

genel kurul tarafından alınacak bir karar ile⁶¹⁸ ertelenebileceği gibi kanun kapsamındaki durumlarda da ertelenebilecektir.

TTK madde 420 kapsamında azınlığın talep etmesi halinde, finansal tabloların ve buna bağlı konuların görüşülmesi, genel kurul tarafından karar alınmaksızın yalnızca toplantı başkanının kararı ile bir ay sonrasına ertelenecektir. Toplantının ertelendiği TTK m.414 belirtilen şekilde ilan edilmeli ve şirket internet sitesinde yayınlanmalıdır (TTK m.420/1)⁶¹⁹. Ertelemeyi izleyen toplantının çağrısı ise TTK m.414 kapsamındaki usule uyularak yapılacaktır (TTK m.420/1son cümle). Bu husus kanunda açıkça belirtilmektedir. Bu kapsamda çağrının, izleyen genel kurul toplantısının bir ay sonra⁶²⁰ yapılacağı göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir.

TTK m.421’de esas sözleşme değişikliğinin görüşüleceği genel kurul toplantılarında toplantı yeter sayısının elde edilememesi halinde en geç bir ay içerisinde ikinci bir toplantının yapılabileceği düzenlenmektedir. Benzer şekilde TTK madde 418’de de ilk toplantıda toplantı yeter sayısına ulaşılamaması halinde yapılacak ikinci toplantıdan bahsedilmekte; ancak toplantının yapılması açısından bir süreden bahsedilmemektedir. TTK’nın bu iki maddesi kapsamında yapılacak izleyen toplantılar için⁶²¹ TTK m.414 çerçevesinde çağrı yapılması gerektiğine dair kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır⁶²². Bu husus, Yönetmelikte düzenlenmektedir. GTY m. 10/3’te toplantı nisabının elde

⁶¹⁸ GTY m.28/2’de genel kurul kararı ile toplantının ertelenmesinin gündeme geçilmeden önce yapılması gerektiği belirtilmektedir. Öğretide **ÇAMOĞLU** bu düzenlemeyi yasal dayanaktan yoksun olması nedeni ile eleştirerek, toplantının her aşamasında genel kurul tarafından alınacak bir karar ile toplantının ertelenebileceğini belirtmektedir. Yazar, hâkimin böylesi bir uyuşmazlıkta yönetmelik hükmünü uygulamaktan kaçınarak ihmal etmesi gerektiğini söylemektedir. **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.704b, s.570.

⁶¹⁹ Ertelemenin pay sahiplerine bildirimine dair TTSG ilan örneğine TOBB’un internet sitesinden ulaşılması mümkündür. (<https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/goster.php?Guid=4d57d0fc-8b72-11e9-a292-54e058904e0d>)

⁶²⁰ Toplantının bir aydan önce bir tarihte yapılması halinin butlana sebebiyet vereceği yönünde **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.704c, s.571 ve ilgili sayfadaki yargıtay kararları.

⁶²¹ GTY m.28 kapsamında toplantının başlamasından önce toplantı nisabının sağlanamaması halinde ikinci toplantı yapılması, toplantının ertelenmesi olarak kabul edilmektedir. Öğretide de bu hali toplantının ertelenmesi kapsamında açıklayan yazarlar bulunmaktadır. Bkz. **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s.156; **BİLGİLİ/DEMİRKAPI**, s.268; **KARAEĞE, Çağrı**, s.21. Aksi yönde **ÇAMOĞLU**, bu durumda toplantının ertelenmesi değil, toplantının yapılamamasından bahsedilebileceğini belirtmektedir. **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)**, N.704b, s.570.

⁶²² Öğretide **TEOMAN**, nisabın elde edilememesi nedeni ile yapılan ikinci toplantının amacı olabildiğince fazla pay sahibinin toplantıya katılması olduğundan ikinci toplantı için de çağrı usulünün yürütülmesi gerektiğini belirtmiştir. Bkz. **TEOMAN, Ömer** (2012) ‘Derneklerde ve Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Yetersayının Sağlanamaması Nedeniyle Toplanamamışsa İkinci Toplantı İçin Yeniden Çağrı Merasimine Uymak Zorunlu Mudur?’ Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki levha Yayıncılık, ss.309-405, s.405.(Yetersayı)

edilememesi nedeni ile yapılacak ikinci toplantı için de aynı usulle çağrı yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Anonim şirketlerde yapısal değişikliğe gidilmesi hallerinde de toplantı zamanının belirli hususlar göz önünde bulundurularak belirlenmesi söz konusu olacaktır. Anonim şirketlerin bölünmesi durumunda incelemeye sunulması gereken bölünme sözleşmesi/planının, bölünme raporunun, son üç yılın finansal tablolarının, varsa ara bilançoların TTK m. 171 gereğince genel kurulun iki ay öncesinde incelemeye sunulması ve bu hususun ilan edilmesi gerekmektedir⁶²³. Bu kapsamda şirketin genel kurul toplantısının, ilgili belgelerin hazırlanarak incelemeye sunulması sonrasında iki aydan az olmayacak bir zaman diliminde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Anonim şirketlerin birleşme işlemlerinde ise kural olarak⁶²⁴ TTK m.149 gereğince inceleme hakkı kapsamındaki belgeler, birleşme sözleşmesinin sunulacağı genel kurul kararından önceki otuz gün içinde incelemeye sunulmalı ve tevdiden en az üç iş günü önce belgelerin nerede incelemeye sunulduğunu ilan edilmelidir. Bu kapsamda genel kurul toplantısının ilgili belgelerin hazırlanması ve incelemeye sunulması sonrasında otuz günden az olmayacak bir zaman diliminde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yine tür değiştirme durumunda TTK m.188 kapsamında incelemeye sunulacak belgeler, tür değiştirme planının ve yeni türe dair şirket sözleşmesinin genel kurul onayına sunulmasından otuz gün önce incelemeye sunulmalıdır. Bu kapsamda genel kurul toplantısının yine, ilgili belgelerin incelemeye sunulmasından en az otuz gün sonra gerçekleştirilmesi gerekecektir.

Yapısal değişikliklere dair genel kurul toplantıları TTK m.416 hali istisna olmak üzere TTK m.414 kapsamında çağrı usulüne uyularak yapılacağından, toplantı zamanına dair bu hükümler gözetilerek çağrının gerçekleştirilmesi gerekecektir⁶²⁵.

Anonim şirketlerde yapılan denetim sonucunda denetçinin olumsuz görüş beyan etmesi halinde, TTK m.403/5 gereğince yönetim kurulu görüşün kendisine tesliminden itibaren genel kurulu yeni bir yönetim kurulu seçilmek üzere dört iş günü içerisinde çağırarak

⁶²³ İnceleme hakkına dair ilan metni örneğine TTSG sayfasından ulaşılabilecektir. (<https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/goster.php?Guid=4d57d0fc-8b72-11e9-a292-54e058904e0d>)

⁶²⁴ TTK m.155 kapsamında kolaylaştırılmış şekilde birleşme yapılması halinde şirketler, inceleme hakkını sağlamakla yükümlü olmayacak ve birleşme sözleşmesini genel kurulun onayına sunmayabilecektir (TTK m.156).

⁶²⁵ Örneğin bir şirkette bölünmeye dair inceleme hakkı duyurusu 24.12.2024 tarihli ve 727 sayılı TTSG’de ilan edilmiş, bölünmeye dair genel kurul toplantısının 12.03.2025 tarihinde yapılacağına dair çağrı ilanı ise 25.02.2025 tarihli ve 11279 sayılı TTSG ile ilan edilmiştir. (https://www.ticaret sicil.gov.tr/tmp_gazete/fcec3a4a-c1d2-11ef-90bc-48df373f5970.pdf) (https://www.ticaret sicil.gov.tr/tmp_gazete/f91180dd-f37e-11ef-90bc-48df373f5970.pdf)

mecburiyetindedir. Benzer şekilde TTK m.376/2 sermayenin karşılıksız kalması halinde de yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya derhâl çağırması gerekecektir. Kuşkusuz toplantı tarihinin belirlenmesinde bu durumların gözetilmesi gerekecektir.

Toplantının yapılacağı günün belirlenmesi açısından TTK’da olumlu ya da olumsuz bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu kapsamda çağrıya yetkili kişinin toplantı tarihini herhangi bir gün olarak belirlemesi mümkündür⁶²⁶. Ancak Bakanlık temsilcisinin katılması gereken toplantıların, temsilcinin görevlendirilemeyeceği ulusal bayram ve tatil günleri haricinde belirlenmesi gerekecektir (GTY m. 37/3).

Yine toplantı tarihi ve saatinin belirlenmesinde iyiniyet kuralları çerçevesinde hareket edilmesi gerekmekte ve pay sahiplerinin toplantıya katılımını sınırlayacak ya da güçleştirecek tarih ve saatler seçilmemelidir⁶²⁷.

1.1.3. Gündemin belirlenmesi

Gündem, genel kurul toplantısında görüşülecek konuları içermektedir⁶²⁸. Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılıp katılmayacaklarına ya da temsilci aracılığı ile katılım sağlayacaklarına karar verebilmeleri, toplantı hakkında önceden bilgi sahibi olarak toplantıya hazırlık yapabilmeleri ve bilinçli şekilde oy kullanarak şirketin faaliyetlerini yönlendirme imkânını elde edebilmelerini etkileyecek en önemli unsurlardan biri de kuşkusuz toplantının gündemidir⁶²⁹. Nitekim toplantının gündemi, çağrıya dair ilan ve iadeli taahhütlü mektupların içerisinde yer alması gereken unsurlardan biridir (GTY m. 11/1-c).

Kanuni istisnalar hariç olmak üzere, gündemde yer almayan bir konunun toplantıda müzakere edilmesi⁶³⁰ ve bu konuda karar alınması mümkün değildir (TTK m. 413/2). Aksi

⁶²⁶ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 229.

⁶²⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.104.

⁶²⁸ Türk Dil Kurumu tarafından gündem, “Toplantılarda görüşülecek konuların bütünü; ruzname” olarak tanımlanmaktadır. (<https://sozluk.gov.tr>)

⁶²⁹ Yargıtay 11. HD., E. 2016/405 K. 2017/142 T. 10.01.2017 “Gündem, genel kurulda görüşülecek hususların tamamını ifade etmektedir. Gündemi belirleme, genel kurul toplantısına karar veren organa aittir. Gündem, genel kurul toplantısının temelini oluşturmakta olup, buna göre ortaklar genel kurul toplantısına katılıp katılmama, gerekli hazırlık ve araştırma yapma, bilgi ve belge toplama, başka ortaklarla birlikte hareket etme gibi kararlarını belirleme imkanına sahip olurlar.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hd-e-2016-405-k-2017-142-t-10-01-2017>) (e.t. 06.01.2025)

⁶³⁰ Öğretide AKBAY, genel kurulda müzakere edilmek istenen bir konunun hakkında karar alınmayacak olması ya da karar alınmasına gerek olmaması hâlinde gündeme eklenebileceğini belirtmektedir. AKBAY, s. 70. Aksi görüşte KARAEĞE, Çağrı, s. 93.

hâlde alınan kararlar geçersiz olacaktır⁶³¹. Bu durum öğretide gündeme bağlılık ilkesi olarak adlandırılmaktadır⁶³². Gündemde olmayan hususların müzakere dahi edilememesi karşısında çağrışı yapan yetkililer tarafından gündem maddelerinin özenli ve açık bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Gündeme bağlılık ilkesinin benimsenmesinin amacı, pay sahiplerinin haberleri olmayan bir konu karşısında hazırlıksız durumda kalmasının önlenmesidir⁶³³. Gündeme bağlılık, genel kurul toplantısının ertelenmesi hâlinde de devam edecektir⁶³⁴. Bu kapsamda ertelemenin devamında yapılacak toplantı gündemine ekleme yapılamayacaktır⁶³⁵. Öğretide gündemin ilanından ve çağrı mektubu ile bildirilmesinden sonra gündem maddelerinde değişiklik yapılması hâlinde değişik gündem maddelerinin ancak ikinci bir toplantı gündemi olarak kabul edilebileceği, toplantı günü ve zamanının aynı olmasının da ikinci toplantı niteliğini değiştirmeyeceği yönünde görüşler bulunmaktadır⁶³⁶.

Gündem, çağrışı yapan kişilerce belirlenecektir (TTK m. 413). Gündem belirlenirken, pay sahiplerine farklı bir öneride bulunma ve müzakere imkânı bulunmayacak şekilde dar, adeta karar önerisi şeklinde gündem oluşturulmaktan kaçınılmalıdır⁶³⁷.

Gündemin çağrışı yapan kişilerce belirlenmesinin birtakım istisnaları olduğu söylenebilecektir⁶³⁸. Yukarıda açıklandığı üzere azınlık, hâlihazırda toplanacak olan genel kurulda görüşülmesini istediği konuların gündeme eklenmesini yönetim kurulundan talep edebilecektir (TTK m. 411/1). Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan denetim sonrasında ya da herhangi bir nedenle, Bakanlık tarafından da gündeme madde eklenmesi istenebilecektir. Bu durumda şirketin gündemine bu maddeyi eklemesi zorunludur⁶³⁹. Yine halka açık şirketlerde Sermaye Piyasası Kurulunun görüşülmesini istediği ya da pay sahiplerine

⁶³¹ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.695, s. 561; ERDEM, Yenilikler, s. 421.

⁶³² PULAŞLI, Genel Esaslar, 18, N.53, s. 329.

⁶³³ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.695, s. 560.

⁶³⁴ PULAŞLI, Genel Esaslar, 18, N.55, s.330; KARAEĞE, Çağrı, s.92; BİLGİLİ / DEMİRKAPILI, s. 293.

⁶³⁵ PULAŞLI, Genel Esaslar, 18, N.55, s. 330. Bu doğrultuda, ertelenen ikinci toplantı için azınlığın TTK m.411 kapsamında gündeme madde eklenmesi talebinde bulunamaması gündeme gelebilecektir.

⁶³⁶ DOMANIÇ, Cilt II, 2011, s. 819.

⁶³⁷ KARAEĞE, Çağrı, s.90; AKBAY, s. 71.

⁶³⁸ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul s. 232.

⁶³⁹ GTY m.13/5 ile Bakanlığa geniş bir yetki alanı tanınmıştır. ÇAMOĞLU, TTK m. 413 ve TTK m. 210 maddelerinde düzenleme bulunmayan bu yetkinin yönetmelik ile düzenlenmesi sonucunda Bakanlığın yetkisinin mevzuata uygunluğunun tartışmaya açık olduğunu belirtmektedir. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.694, s. 560. Düzenlemeye yaptırımın gösterilmemesi üzerine, olası yaptırımın iptal ya da geçersizlik olmaması gerektiği, idari yaptırım uygulanabileceği yönünde bkz. BİLGİLİ / DEMİRKAPILI, s. 292

duyurulmasını istediği konuların gündeme eklenmesi gerekecektir (SPK m. 29/4)⁶⁴⁰. Azınlık ve tek pay sahibi, genel kurulun toplantıya çağırılması için mahkemeye başvurularında bir gündem öneri taslağı da sunmalıdır. Öğretide, verilen gündem taslağına mahkeme tarafından müdahale edilebileceği kabul edilmektedir⁶⁴¹. Ancak çağrı yetkililerinin gündemi hazırlamaya dair sahip oldukları yetkiye mahkeme haricinde kimsenin müdahale yetkisi bulunmamaktadır⁶⁴².

Olağan genel kurul toplantıları için mevzuatta asgari gündem maddeleri belirlenmiştir (GTY m. 13). Bu maddeler dışında faaliyet dönemi ile ilgili ve gerekli görülen konuların da gündeme eklenmesi mümkündür (TTK m. 409/1). Olağanüstü genel kurul toplantılarının gündemi ise, toplanılmasını gerektiren konular kapsamında çağrı yetkilileri tarafından belirlenecektir. Hem olağan hem de olağanüstü genel kurul toplantıları için gündem, genel kurulun görev ve yetkileri kapsamındaki hususlardan oluşmalıdır⁶⁴³.

TTK m.333 kapsamında kuruluşu ve esas sözleşme değişiklikleri Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi olan anonim şirketlerin esas sözleşmelerinde değişiklik yapacak olmaları halinde bu değişikliğin genel kurulda görüşülebilmesi için, yönetim kurulu tarafından Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'ne başvurularak değişiklik metnine dair izin alınması gerekmektedir (İzin Tebliği m.6/2). Bu iznin genel kurul kararından önce alınmış olması gerekmektedir. Bakanlık izni alınmamış esas sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescili söz konusu olmayacaktır (İzin Tebliği m.6/3). Bakanlık tarafından izin verilen metin ile maddenin mevcut eski hali TTK m. 414 kapsamında ilan edilecektir (TTK m. 453).

1.1.3.1. Gündeme bağlılığın istisnaları

⁶⁴⁰ Madde içerisinde Kurulun istediği konuların gündeme alınması zorunluluğu belirtilirken “gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın” ifadesi kullanılmaktadır. Öğretide, bu ifadenin yanlış kullanıldığı, burada gündeme ekleme yapıldığı görüşü bulunmaktadır. **KARAEGE, Çağrı**, s.94; **BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU**, s. 25. **ÇAMOĞLU**'na göre madde kapsamında Kurulun gündemin ilan edilmesinden sonra ve hatta genel kurul toplantısı esnasında dahi görüşülmek üzere gündeme madde ekletme imkânı bulunmaktadır. Bkz. **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.692a, s. 558.

⁶⁴¹ **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.692, s. 558.

⁶⁴² **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.692, s. 558; **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, s.306, N.13-23.

⁶⁴³ **AKBAY**, s.72-74.

Gündeme bağlılık ilkesinin katı şekilde uygulanması şirket için acil ve gerekli konularda karar alınmasını önleyerek şirket menfaatlerine aykırı sonuçlar oluşturabilecektir⁶⁴⁴. Nitekim kanun koyucu, TTK m. 413/2 hükmünde gündeme bağlılık ilkesi açısından kanuni istisnaların saklı olduğunu belirtmektedir. Gündeme bağlılık ilkesi esasında toplantı aşaması ile ilgili bir husus olduğundan, çalışmamızın çerçevesini de aşmamak amacı ile bu başlık altında ilkeye istisna teşkil eden durumlar, yalnızca yönetmelik çerçevesinde işlenecektir.

Tüm pay sahiplerinin toplantıda hazır bulunması durumunda, oy birliği ile gündeme madde ilavesi mümkündür⁶⁴⁵.

Her pay sahibi, bilgi alma ve inceleme hakkını daha önce kullanmak kaydı ile pay sahipliği haklarının kullanılması için gerekli olması hâlinde, belirli olayların açıklığa kavuşturulması adına özel denetçi atanmasını talep edebilecektir. Pay sahibinin bu talepte bulunabilmesi için gündemde buna dair bir madde yer alması gerekmez (TTK m. 438/1).

Yönetim kurulu üyelerinin azledilmeleri ve yenilerinin seçimi yılsonu finansal tabloların görüşülmesine dair gündem maddesi ile ilgili sayılmaktadır. Bu kapsamda gündemde finansal tabloların görüşülmesi maddesi var ise yönetim kurulunun seçimine ve görevden alınmasına dair gündem maddesi olmasa dahi üyelerinin azil ve seçimleri yapılabilecektir⁶⁴⁶. Olağan genel kurul toplantılarının gündeminde finansal tabloların görüşülmesi maddesinin yer alması gerektiğinden (GTY m. 13/1-ç), her olağan genel kurul toplantısında gündemde bulunmasa dahi üyelerin görevden alınması ve yenilerinin seçilmesi mümkün olacaktır⁶⁴⁷.

⁶⁴⁴ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.695 a, s. 561.

⁶⁴⁵ GTY m.25/1-a düzenlemesinin çağrısız genel kurul örnek alınarak yapıldığı yönünde bkz. **BİLGİLİ / DEMİRKAPILI**, s. 294.

⁶⁴⁶ TTK m. 413 gerekçesi “Hükmün son fıkrası yenidir. Bu madde genel kurula yönetim kurulu üyelerini her olağan genel kurul toplantısında görevden alabilme olanağını vermektedir. Hükmün temelindeki mantık şudur: Genel kurul yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun ortaya koyduğu sonuçlardan memnun kalmamışsa yönetim kurulunu değiştirebilmelidir; icraatı beğenilmeyen bir yönetim kurulu süre endişeleriyle görevde tutulmamalıdır.” şeklindedir.

⁶⁴⁷ Bkz. madde gerekçesi “Hükmün son fıkrası yenidir. Bu madde genel kurula yönetim kurulu üyelerini her olağan genel kurul toplantısında görevden alabilme olanağını vermektedir. Hükmün temelindeki mantık şudur: Genel kurul yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun ortaya koyduğu sonuçlardan memnun kalmamışsa yönetim kurulunu değiştirebilmelidir; icraatı beğenilmeyen bir yönetim kurulu süre endişeleriyle görevde tutulmamalıdır.”

Yargıtay 11. HD., E. 2019/562 K. 2020/2671 T. 8.6.2020 tarihli kararında “Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre; 6102 sayılı TTK’nın 413/f.3 maddesi uyarınca finansal tabloların müzakere edildiği her olağan genel kurul toplantısında yönetim kurulu üyelerinin görevden alınabileceği, 6102 sayılı TTK’da ibra kararının, gündeme bağlılık kuralının istisnası olmadığı, TTK’nın 630/f.1 maddesi uyarınca davalı ortaklığın alacağı kararla ortaklığın müdürünü azletmek için sebep göstermesinin gerekmediği, TTK 413/f.3 maddesi uyarınca gündemde herhangi bir madde olmasının

Haklı sebeplerin varlığı hâlinde⁶⁴⁸, gündemde buna dair madde bulunmasa dahi genel kurulda yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmasına karar verilebilecektir (TTK m. 364/1). Madde gerekçesinde hükmün getiriliş amacı açıklanmış ve haklı sebeplere dair örnekler gösterilmiştir. Gerekçede yer alan haklı sebeplere dair örnekler, GTY madde 25/1-ç’de de düzenlenmiştir. Bu kapsamda “*yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması*” hâllerinde gündemde madde olmasa dahi üyenin görevden alınmasına karar verilebilecektir⁶⁴⁹. Maddede görevden alınan üye yerine yenisinin seçilmesine dair bir düzenleme bulunmamakla birlikte öğretide yeni üyelerin seçiminin yapılabileceği kabul edilmektedir⁶⁵⁰. Nitekim bu husus yönetmelikte de açıkça düzenlenmiştir (GTY m. 25/1-ç).

2. Çağrının Şekli

2.1. Çağrı İlanı

Çağrının ne şekilde yapılacağı TTK m. 414’te ve GTY m. 10’da düzenlenmektedir. Buna göre genel kurul toplantı çağrısı, esas sözleşmede belirtilen şekilde, şirketin internet sitesi açma yükümlülüğü var ise şirket internet sitesinde⁶⁵¹ ve en nihayetinde Türkiye Odalar

gerekmediği, doğal olarak ve azil karşısında da ortaklığın yeniden seçim yapmasının mümkün olup bu konuda gündeme bağlılık kuralının geçerli olmadığı, dava konusu genel kurul toplantısında yeni müdür seçimi, müdür azline ilişkin kararların usulüne uygun olduğu” olduğuna hükmetmiştir. (https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2019-562-k-2020-2671-t-8-6-2020) (e.t. 06.01.2025)

⁶⁴⁸ MOROĞLU, haklı sebeplerin var olup olmadığına dair çok fazla dava açılma riskinin bulunduğunu ve haklı sebeplerin varlığının aranmasının, gündeme bağlı olmaksızın görevden alma hali için değil, haksız nedenle görevden alınan üyenin şirketten tazminat alabilmesi için sağlanması gerektiğini belirtmektedir. **MOROĞLU, Öneriler**, s. 174-175.

⁶⁴⁹ GTY madde 25/1-ç de haklı sebeplerin varlığında yönetim kurulu üyelerin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususunun oy çokluğu ile gündeme eklenebileceği belirtilmiştir.

⁶⁵⁰ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.695a, s. 561; BAHTİYAR, **Ortaklıklar**, s. 163.

⁶⁵¹ TTK m. 1524/1’de “397 nci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca denetime tabi olan sermaye şirketleri, kuruluşlarının ticaret siciline tescili tarihinden itibaren üç ay içinde bir internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanmasına özgülemek zorundadır. İnternet sitesinde yayımlanacak içerikler, bu Kanunda belli bir süre belirtilmiş ise bu süre içinde, belirtilmemiş ise içeriğin dayandığı işlemin veya olgunun gerçekleştiği tarihten, tescil veya ilana bağlandığı durumlarda ise tescil veya ilanın yapıldığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde, şirketin kuruluşundan internet sitesi açılincaya kadar geçen sürede yayımlanması gereken içerikler de bu sitenin açıldığı tarihte siteye konulur” hükmü yer almaktadır.

ERDEM, bu düzenlemenin kurumsal yönetim ilkelerinden “şeffaflık” ilkesine uygun olarak pay sahiplerinin bilgi edinmesini sağlamasına yardımcı olduğunu belirtmektedir. **ERDEM**, s. 421.

TTK m. 1524/2’de ise “Birinci fıkrafta öngörülen yükümlülükler uyulmaması, ilgili kararların iptal edilmesinin sebebini oluşturur...” denilmektedir. TEOMAN, bu madde düzenlemesini eleştirmiş ve internet

Borsalar Birliği (TOBB) bünyesindeki Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde (TTSG) ilan edilmek suretiyle yapılmalıdır (TTK m. 414/1). Geçerli bir çağrı ilanından bahsedebilmek için bu yolların bir arada gerçekleşmesi gerekmektedir. Çağrıya yetkili kişilerin bu yollardan birini ya da ikisini seçmesi mümkün değildir⁶⁵². Yani bir şirketin çağrısını sadece TTSG'de yapılacak ilan ile yapması TTK m. 414'e aykırılık teşkil etmektedir. Genel kurula elektronik ortamda katılım sağlanacak olması durumunda EGKS'de de çağrı yapılması gerekmektedir (GTY m. 10).

TTK m. 339/2-h gereğince şirket genel kurulunun toplantıya nasıl çağrılacağı esas sözleşmede belirtilmelidir⁶⁵³. Uygulamada genellikle esas sözleşmede farklı bir çağrı şekli benimsenmediği ve çağrıya dair ilanın TTSG'de yapılacağının düzenlendiği görülmektedir⁶⁵⁴. Bu durumda şirketin TTK m. 397/4 kapsamında denetime tabi olmaması halinde internet sitesi açma zorunluluğu bulunmayacağından, şirket açısından çağrı ilanı, sadece TTSG'de yapılacaktır⁶⁵⁵.

İnternet sitesi açmak ile yükümlü şirketlerin kuruluş tescilinden itibaren üç ay içerisinde site açarak, sitenin bir kısmını yapılacak ilanlara ayırmaları gerekmektedir (TTK m. 1524/1). Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik (İnternet Sitesi Yönetmeliği)⁶⁵⁶ gereğince şirketler bu yükümlülüğü kendileri yerine getirebilecekleri gibi şirketlerin bir hizmet sağlayıcıdan yararlanmaları da mümkündür⁶⁵⁷.

sitesinde gerekli ilanların yapılmamasının TTK m. 445 ve 446 yanında ek bir iptal nedeni olarak kabulünün mümkün olmadığını belirtmiştir. Bkz. **TEOMAN, Ömer** (2011) 'Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?' Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.27, S.4, ss.5-12, s.7-8. **AKDAĞ GÜNEY** ise, internet sitesinde ilanın yapılmamasını bir iptal nedeni olarak kabul etmekle birlikte, ilan edilmeyen şey ile genel kurul kararının ilgili olması gerektiğini belirtmektedir. Bkz. **AKDAĞ GÜNEY, Necla** (2011) Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası, s. 85.

⁶⁵² **ŞENER, Ortaklıklar** s. 475; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 104; **AKBAY, Direnç** (2009) Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, (yüksek lisans tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, İzmir, s. 61.

⁶⁵³ Esas sözleşmede çağrının e-posta vb. yollar ile yapılabileceği düzenlenebilir. Belirlenen bu çağrı yönteminin olası bir uyuşmazlıkta ispatının kolay olmasına dikkat edilmelidir. Bkz. **AKBAY**, s.60.

⁶⁵⁴ (https://www.ticaretisicil.gov.tr/tmp_gazete/894d7c4a-2e5c-11eb-bc86-48df373f5970.pdf)

⁶⁵⁵ **DOMANIÇ, Cilt II**, 2011, s. 822.

⁶⁵⁶ 31.05.2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanmıştır.

⁶⁵⁷ Hizmet sağlayıcılar, İnternet Sitesi Yönetmeliği madde 4/h'de "Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcı (MTHS): Kanunun 1524'üncü maddesi ve bu Yönetmelik uyarınca şirketlerin kendi internet sitelerinin özgülenmiş kısmında erişime açılması gereken içeriği güvenli ortamda tutma, şirketin erişimine hazır bulundurma ve arşivleme dahil olmak üzere Bakanlıkça belirlenmiş diğer faaliyetleri yürüten özel hukuk tüzel kişisi" olarak tanımlanmaktadır.

Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi'nin, bünyesindeki e-ŞİRKET platformu ile şirketlere bu hizmeti sunduğu anlaşılmaktadır. MKK duyurusunda bu platform "e-ŞİRKET: Şirketler Bilgi Portalı Platformumuz, denetime tabi tüm şirketlerin TTK'nın 1524'üncü maddesi uyarınca internet sitesinde ilan edilecek içeriğin şirketlerin kendilerine özgülenmiş sayfalarına güvenli elektronik imza ve zaman damgası ile yüklendiği, yüklenen içeriğin güvenli ortamda tutulduğu, içeriğin erişime hazır bulundurulduğu, güvenli olarak

2.2. Çağrı Mektupları

TTK madde 414/1'in son cümlesinde “*Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir.*” denilmektedir (GTY m. 10/1). Bu kapsamda yapılacak ilanın yanında pay sahiplerine iadeli taahhülle bildirim yapılması gerekmektedir⁶⁵⁸.

Maddede yer alan “ilanının çıktığı veya çıkacağı gazeteler” in de bildirilmesi gerekmesi karşısında öğretide haklı bir görüş, esas sözleşmede gazete ile bildirim şartının aranmayabileceğini, esas sözleşme ile verilen serbesti karşısında çağrı mektubu ile bildirim yapılırken sözleşmede belirtilen ilan şeklinin göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmektedir⁶⁵⁹. Yine internet sitesinde yapılan ilan da çağrı mektuplarında gösterilmelidir⁶⁶⁰.

Maddede mektubun muhatabı olarak gösterilen deftere yazılı pay sahipleri, senede bağlanmamış payların sahipleri ve nama yazılı pay senedi sahipleridir⁶⁶¹. Bu kişilerin adreslerinin şirket tarafından bilinmesi karşısında⁶⁶² kanun koyucu bu kişilere toplantı gününün, gündemin ve ilanının çıktığı ya da çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektup ile bildirilmesi gerekliliğini düzenlemektedir⁶⁶³. Bu kişiler kendilerine ulaşılmasını arzu

arşivlendiği, Bakanlığın MERSİS sistemi ile entegrasyonun sağlanarak veri paylaşımının yapılacağı bir sistem” olarak tanımlanmaktadır. (<https://www.mkk.com.tr/kurumsal-yonetim-hizmetleri/e-sirket-sirketler-bilgi-portali>)

Uygulamada şirketlerin sayfasındaki “Bilgi Toplumu Merkezi” başlığı ile Merkezi Kayıt Kuruluşu bünyesindeki E-Şirket platformuna yönlendirme yaptıkları görülmektedir. (<https://e-sirket.mkk.com.tr/?page=company&company=10109#>)

⁶⁵⁸ Mülga 6762 sayılı Kanunda bu gönderimin taahhütlü mektup ile yapılacağı düzenlenmişti.

⁶⁵⁹ AKBAY, s. 62, dipnot 162.

⁶⁶⁰ Yazar internet sitesinde ilan yapılması hâlinde çağrı mektuplarında bu hususun da yer alması gerektiğini, aksi durumda çağrı usulüne aykırılık teşkil edeceğini söylemektedir. AKBAY, s. 63, dipnot 162.

⁶⁶¹ ŞENER, Ortaklıklar, s. 476. 6362 sayılı sermaye Piyasası Kanunu madde 29/2’de “*Nama yazılı ihraç edilmiş olup borsada işlem gören paylar hakkında 6102 sayılı Kanunun 414’üncü maddesinin birinci fıkrası uygulanmaz.*” denilmektedir. Bu kapsamda payları borsada işlem gören halka açık ortaklıklar için iadeli taahhütlü bildirim yapma zorunluluğu yoktur. BAHTİYAR, bu maddeyi SPK m. 16/2 “*Payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıklar; halka açık ortaklık statüsünü kazandıktan sonra en geç iki yıl içinde paylarının işlem görmesi için borsaya başvurmak zorundadırlar. Aksi durumda, Kurul, bu payların borsada işlem görmesi veya ortaklığın halka açık ortaklık statüsünden çıkarılması için, ortaklığın talebini aramaksızın gerekli kararları alır.*” maddesi ile yorumlayarak, halka açık olmakla birlikte henüz payları borsada işlem görmeyen anonim şirketler için bu süreçte, çağrının iadeli taahhütlü mektup ile gönderilmesi zorunluluğunun devam edeceğini belirtmektedir. BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 168, dipnot 229.

⁶⁶² TTK m. 499/1 “*Şirket, senede bağlanmamış pay ve nama yazılı pay senedi sahipleriyle, intifa hakkı sahiplerini, ad, soyad, unvan ve adresleriyle, pay defterine kaydeder.*”.

⁶⁶³ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 250. Kanunda açıkça “iadeli taahhütlü mektup” şartı arandığından çağrının mektup, faks, e-posta yolu ile gönderilmesi mümkün değildir. Olası bir ihtilaf halinde şirketin çağrısı iadeli taahhütlü mektupla gönderdiğinin ispatı aranacaktır. Bkz. ŞENER, Ortaklıklar, s. 476.

ettikleri adresleri şirkete bildirecektir⁶⁶⁴. Bu kapsamda çağrı mektubunun gönderileceği adres de kişiler tarafından bildirilen adres olacaktır⁶⁶⁵.

Madde içerisinde “önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren” pay sahipleri olarak belirtilenlerin ise hamiline yazılı hisse senedi sahipleri olduğu kabul edilmektedir⁶⁶⁶. Kural olarak hamiline yazılı hisse senedi sahiplerine mektup ile çağrı yapılması zorunluluğunu yoktur. Ancak bu kişilerin hisse senetlerinin ve çağrı yapılabilmesi için adreslerinin şirkete verilmesi hâlinde bu kişilere de iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılması gerekmektedir⁶⁶⁷.

TTK’da 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun⁶⁶⁸ ile yapılan değişiklikler kapsamında anonim şirket hamiline yazılı hisse senetleri, MKK tarafından kayıt altına alınmaktadır⁶⁶⁹. Hamiline yazılı hisse senetlerine dair pay ve sahiplik bilgilerinin, senetler sahiplerine dağıtılmadan önce MKK’ya bildirilmesi gerekmektedir⁶⁷⁰. Payın sonradan devralınması hâlinde ise TTK m. 489/1 gereğince devrin şirket ve üçüncü kişiler açısından hüküm ifade etmesi için zilyetliğin devri ile payı devralan kişi tarafından MKK’ya bildirim yapılması gerekmektedir⁶⁷¹. Bildirim yapılana kadar payı devralan kişi, pay sahipliğinden doğan haklarını kullanamayacaktır (TTK m. 489/1). Bu kapsamda pay sahibinin, payın zilyedi olduğunu ispat etmesi ve MKK ya bildirim yapması halinde, şirkete karşı pay sahipliği haklarını kullanabilmesi mümkün olacaktır (TTK m. 426/2).

Bu yenilikler kapsamında öğretide bir görüş, payı sonradan devralan kişinin şirkete payın zilyedi olduğunu ve MKK’ya bildirimde bulunduğunu ispatlaması hâlinde çağrı için

⁶⁶⁴ KARAEGE, Çağrı, s. 110.

⁶⁶⁵ ŞENER, Ortaklıklar s. 475.

⁶⁶⁶ ŞENER, Ortaklıklar, s. 476.

⁶⁶⁷ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 250.

⁶⁶⁸ 31.12.2020 tarihli ve 31351 (mükerrer) sayılı Resmî Gazete ile yayımlanmıştır.

⁶⁶⁹ Bu değişikliklerin anonim şirketlerde pay sahiplerinin önemli olmayarak ve kural olarak açıklanmayarak sermaye karşısında geri planda tutulmasına aykırı bir durum oluşturduğu hususunda bkz. GÖKDEMİR TAMER, Tülay (2023) ‘Hamiline Yazılı Pay Senetleri İçin 7262 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Hukuki Sonuçları’ Prof. Dr. H. Ercüment Erdem’e Armağan, On İki Levha Yayıncılık, ss. 699-726, s. 710.

⁶⁷⁰ Bu aşamada MKK kayıtları ile şirketin gerçek pay sahipliği durumunun örtüşeceğine dair KARAEGE, Çağrı, s. 108.

⁶⁷¹ 06.04.2021 tarihli ve 31446 sayılı Resmî Gazete ile yayımlanan Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ madde 5/1 de Kanundaki düzenlemeye ek olarak “Devralan tarafından şirkete başvurulması durumunda devir bildiriminin şirket aracılığıyla” yapılacağı düzenlenmiştir. KARAEGE, kanunda düzenlenmemiş bir hususun Tebliğ’de düzenlenmiş olmasının normlar hiyerarşisine aykırı olduğunu ve uygulanmasının sorgulanması gerektiğini belirtmektedir. KARAEGE, Çağrı, s. 108.

iadeli taahhütlü mektup gönderilmesinin mümkün olması gerektiğini belirtmektedir⁶⁷². Her ne kadar zilyetliğin devri ile mülkiyet geçecek olsa dahi⁶⁷³, paydan doğan haklarını kullanabilmesi için MKK bildirim gerekeceğinden payın devralmasından sonra gerekli bildirim yapmayan ve şirkete başvurmayan hamiline yazılı hisse senedi sahiplerine iadeli taahhütlü mektup ile bildirim yapılmasına gerek olmayacağına dair bu görüşe katılmaktayız.

Pay senedinin üzerinde intifa hakkı bulunması durumunda aksi kararlaştırılmadığı müddetçe oy hakkı intifa hakkı sahibi tarafından kullanılacaktır (TTK m. 432/2). Bu kapsamda intifa hakkı sahibine de çağrı mektubunun gönderilmesi gerekecektir⁶⁷⁴. Nitekim intifa hakkı sahiplerinin isim ve adres bilgileri de pay defterine kaydedilmektedir (TTK m. 499/1). Bu durumda oy hakkına sahip olmasa dahi pay sahibinin genel kurula katılma hakkı bulunmaktadır. Bu nedenle pay sahibine de çağrı mektubu gönderilmelidir.

Öğretide bir görüş, TTK m. 486/2 son cümlesinde ilmühaberlere de nama yazılı pay senedine dair hükümler uygulanacağını belirtilmesi nedeni ile pay defterine kaydedilecek bu kişilere de çağrının iadeli taahhütlü mektup ile gönderilmesi gerektiğini belirtmektedir⁶⁷⁵.

2.3. Çağrının Süresi

TTK madde 414/1’de toplantı çağrısının, ilan ve toplantının yapıldığı günler hariç olmak üzere toplantıdan en az iki hafta⁶⁷⁶ öncesinde yapılması gerektiği düzenlenmektedir⁶⁷⁷. Bu süre çağrı ilanı açısından geçerlidir⁶⁷⁸. Madde düzenlemesinden anlaşılacağı üzere çağrının, ilan ile toplantı arasında iki haftadan daha uzun süre olacak şekilde yapılması da mümkündür. Ancak bu süreden daha kısa süre öngörülmesi mümkün

⁶⁷² KARAEGE, Çağrı, s. 109.

⁶⁷³ Zilyetliğin devri ile mülkiyet devrinin tamamlanacağı; düzenlemenin hakların ileri sürülebilmesi ile ilgili olduğu ve bu kapsamda MKK’ya yapılacak başvurunun kurucu değil, bildirici olduğu yönündeki açıklamaları için bkz. GÖKDEMİR TAMER, s. 710, dipnot 13.

⁶⁷⁴ Aksi kabulde oy kullanacak kişinin genel kurul toplantısından haberdar olmaması sonucu doğacaktır. AKBAY, s. 64.

⁶⁷⁵ ŞENER, Ortaklıklar, s.476; KARAEGE, Çağrı, s. 110.

⁶⁷⁶ Alman hukukunda bu süre 30 gün (AktG 123/1), İsviçre hukukunda ise 20 gün (İsvBK m. 700/1) olarak düzenlenmektedir. Bu bilgi için bkz. ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAGAT), Genel Kurul, s. 258.

⁶⁷⁷ Halka açık ortaklıklar için çağrı usulü farklıdır. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunun 29/1 maddesinde “Halka açık ortaklıklar genel kurullarını, toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, ortaklığın internet sitesi ve Kamuyu Aydınlatma Platformu ile Kurulca belirlenen diğer yerlerde yayımlanan ilanla çağırmak zorundadırlar. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az üç hafta önce yapılır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.” denilmektedir. ERDEM, adreslerini şirkete bildirseler dahi nama yazılı payları borsada işlem gören pay sahiplerine TTK m. 414 kapsamına çağrı yapılmayacağını belirtmektedir. ERDEM, s. 420.

⁶⁷⁸ KARAEGE, Çağrı, s. 112.

değildir⁶⁷⁹. Kanun koyucu tarafından bu sürenin tanınmasının nedeni, pay sahiplerinin toplantı için gerekli hazırlıkları yapabilmesini sağlamaktır⁶⁸⁰.

İnternet sitesi açmakla yükümlü şirketlerin internet sitesinde yapacakları ilanın da en geç TTSG’de yapılacak ilan tarihinde yapılması ve altı ay boyunca sitede bulundurulması gerekmektedir (İnternet Sitesi Yönetmeliği 6/3-g).

EGY madde 6’da “*Kanunun 1527’nci maddesi uyarınca EGKS’yi uygulayacak şirketlerin, genel kurul toplantılarına ilişkin Kanun ve esas sözleşme gereği yapılması zorunlu olan çağrılar, genel kurul öncesi hak sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin belgeleri güvenli elektronik imzalı olarak Kanunda öngörülen süreler içinde EGKS’de hak sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları zorunludur*” denilmektedir. GTY 10/1 maddesinde ise “*Çağrı, toplantıya elektronik ortamda katılma sistemini uygulayan şirketlerde elektronik genel kurul sisteminde de yapılır*” denilmektedir. Bu kapsamda genel kurul toplantı çağrısı, TTK m. 414 kapsamındaki süreye uygun olarak TTSG’de yapılan ilan tarihinde ayrıca EGKS’ye yüklenilecektir⁶⁸¹. Bunun yanında toplantı öncesinde incelemeye sunulması gereken belgelerin ve gündeme dair diğer belgelerin de e- imzalı şekilde elektronik sistemde erişime hazır bulundurulması gerekmektedir. Bu kapsamda “*finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi*”nin genel kurulun toplantısından en az on beş gün önce EGKS sistemine de yüklenmesi gerekecektir (TTK m. 437/1).

2.3.1. Çağrı mektuplarının gönderilme süresi

Kanunda çağrıya dair ilanın yapılması için bir süre belirlenmiş iken, pay sahiplerine gönderilecek iadeli taahhütlü mektuplar konusunda bir süre bulunmamaktadır⁶⁸². Bu kapsamda çağrı mektuplarının gönderilme süresine dair öğretide farklı görüşler oluşmuştur. Bir görüşe göre, ilana dair düzenlemeye paralel olarak iki haftalık süre çağrı mektupları için

⁶⁷⁹ KARAEGE, Çağrı, s. 113. Limited ortaklıklarda bu sürenin on güne kadar kısaltılabileceği kanunda açıkça düzenlenmiştir. TTK m. 617/2’de “Genel kurul, toplantı gününden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır. Şirket sözleşmesi bu süreyi uzatabilir veya on güne kadar kısaltabilir” şeklinde belirtilmektedir.

⁶⁸⁰ ŞENER, Ortaklıklar s. 475.

⁶⁸¹ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul s. 264.

⁶⁸² Limited şirketler açısından TTK m. 617/2’de çağrının süresine dair “Genel kurul, toplantı gününden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır.” denilmiş olmakla hem ilan hem de çağrı mektubu için ortak bir sürenin düzenlendiği görülmektedir. Bkz. AKBAY, s. 66-67.

de uygulanmalıdır⁶⁸³. Başka bir görüşe göre, mektubun toplantıdan makul bir süre önce pay sahibinin elinde olacak şekilde gönderilmesi yeterlidir⁶⁸⁴. Başka bir görüş mektupların gönderilmesi için TTK m. 414 kapsamındaki iki haftalık süre düşünülebilecekse de mektubun içeriğinde “ilanın çıktığı ya da çıkacağı gazetelerin” bilgisinin de yer alması gerekliliği karşısında bu süreye fiilen uyulmasının mümkün olmadığı yönündedir⁶⁸⁵.

Şirket gönderimini, pay sahibi tarafından bildirilen adrese yapacaktır. Pay sahibinin adresini değiştirmiş olması hâlinde bu adres değişikliğini şirkete bildirmek kendi yükümlülüğü olup, bildirimin yapılmaması durumunda kayıtlı eski adrese tebligat yapılması ile yönetim kurulunca sorumluluk yerine getirilmiş olacaktır⁶⁸⁶. Yine öğretide önemli olan hususun bu bildirimin yapılması olduğu, usule uygun şekilde yapılan çağrının muhatabına ulaşmaması durumunda çağrının sırf bu nedenle sakatlanmayacağı kabul edilmektedir⁶⁸⁷.

⁶⁸³ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s.250; ALTAŞ, s. 124; PULAŞLI, Şerh Cilt II, § 33, N.117, s. 923; BİLGİLİ / DEMİRKAPI, s. 291; KARAEĞE, Çağrı, s. 113; İMREGÜN, çağrının yapılma amacı olabildiğince fazla pay sahibinin toplantıya katılmasını sağlamak olduğundan çağrı mektuplarının en geç ilan yapıldığı günde gönderilmiş olması gerektiğini belirtmektedir. Bkz. İMREGÜN, Anonim Ortaklıklar, s. 117. ŞENER’e göre mektupların bu süre içerisinde muhataplarına ulaşmaması halinde genel kurulda alınan kararların iptali istenebilecektir. Ancak gönderim usulüne uygun şekilde yapılmasına rağmen, pay sahiplerinin adreste bulunmaması gibi bir neden ile tebligat yapılamamışsa, tebligatın usulüne uygun şekilde yapıldığı kabul edilmelidir. Çünkü tebligata uygun adres temin etmek pay sahibinin külfetidir. Bkz. ŞENER, Ortaklıklar, s. 477; DOMANİÇ, mektubun postalanması ile toplantı tarihi arasında iki hafta bulunması gerektiğini belirtmektedir. DOMANİÇ, Cilt II, 2011, s. 825.

⁶⁸⁴ ODMAN BOZTOSUN, Ayşe (2012) ‘Anonim Şirket Genel Kurallarından Önce, İlgili Pay Sahiplerine Hiç veya Usulüne Uygun Şekilde Davet Mektubu Gönderilmemesinin Hukuki Sonucu Nedir?’ Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, S.24, ss. 83-113, s. 84. Yazara göre ilan ve çağrı mektubu nitelik açısından farklıdır ve ilan için öngörülen sürenin çağrı mektubuna kıyasen uygulanması doğru değildir. (ODMAN BOZTOSUN, s. 84). ÇAMOĞLU, kanunda yer alan “ilanın çıktığı gazetelerin” iadeli taahhütlü mektup ile bildirilebilmesi karşısında, kanun koyucunun iki haftalık süreye tabi olunmasını aramadığını, bu nedenle mektupların genel kurula katılabilmek için uygun bir süre önce ulaştırılmasını yeterli görmektedir. ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.675, s. 537.

⁶⁸⁵ BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 168.

⁶⁸⁶ ODMAN BOZTOSUN, s. 85. Yazara göre pay sahibinin çağrı özelinde başka bir adrese gönderim yapılmasının talep edilmesi hâlinde, mektup bu adrese gönderilmelidir. (ODMAN BOZTOSUN, s. 85)

⁶⁸⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.79; ŞENER, Ortaklıklar, s. 477.

İstanbul BAM, 13. HD., E. 2018/209 K. 2018/1105 T. 15.11.2018 “*nama yazılı paya sahip davacıya, TTK 414 . maddesi ve BTY 10. maddesi gereğince iadeli taahhütlü mektupla usulüne uygun olarak yapıldığı, ancak mektup davacının adresinde bulunamadığı bahisle geri gelmiş ise de, tebligatın usulüne uygun yapıldığı olduğu, sonuçta ortaklığa usulüne uygun tebligat olanağı ortaklara ait bir külfet olduğu*” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam13-hd-e-2018-209-k-2018-1105-t-15-11-2018>) (e.t. 06.01.2025)

Yapılan incelemede bazı yargı kararlarında çağrı mektubun gönderilme süresinin TTK m. 414/1 kapsamındaki iki hafta olarak kabul edilirken⁶⁸⁸, bazı kararlarda makul sürenin kabul edildiği görülmektedir⁶⁸⁹.

2.4. İlanın ve Gönderilecek Mektupların İçeriği

TTK m. 414'te yalnızca çağrı mektubunun içeriğinden bahsedilmiş ve toplantının yapılacağı günün, gündemin ve ilanın çıktığı ya da çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirileceği hüküm altına alınmıştır. Buna karşılık yapılacak ilanın içeriğine dair kanunda açık bir düzenleme yer almamaktadır. İlanın ve çağrı mektubunun gönderilmesinin amacının pay sahiplerini yapılacak genel kurul toplantısı açısından bilgilendirme olması nedeniyle mektupların ve ilanın içeriğinin benzer olması gerektiği kabul edilmektedir⁶⁹⁰. GTY madde 11'de bu hususta bir düzenleme yapılmıştır. Madde içeriğinde çağrıya dair ilanların ve pay sahiplerine gönderilecek iadeli taahhütlü mektupların içerisinde nelerin yer alması gerektiği detaylı şekilde belirtilmiştir. Maddeye göre ilan ve mektuplarda “*Toplantı günü ve saati, toplantı yeri, gündem, gündemde esas sözleşme değişikliği var ise değişen maddenin/maddelerin eski ve yeni şekilleri, çağrının kimin tarafından yapıldığı, ilk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi üzerine genel kurul yeniden toplantıya çağrılıyor ise, erteleme sebebi ile yapılacak toplantıda yeterli olan toplantı nisabı, olağan*

⁶⁸⁸ İstanbul BAM, 13. HD., E. 2018/209 K. 2018/1105 T. 15.11.2018 “23.06.2014 tarihinde TTSG' de yapılan ilan ile 28.06.2014 tarihinde iadeli taahhütlü mektubun davacının adresine ihbarlanması sonucu, 14.07.2014 tarihle genel kurul toplantı zamanından en az iki hafta önce TTSG' de ilan ve davacı ortağa iadeli taahhütlü mektubun ulaşmasının sağlanmış olduğu, böylece TTK 414' e göre, usulüne uygun genel kurul toplantısına çağrının yapıldığı...” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam13-hd-e-2018-209-k-2018-1105-t-15-11-2018>) (e.t. 06.01.2025)

⁶⁸⁹ İstanbul BAM, 13. HD., E. 2022/671 K. 2024/1618 T. 17.10.2024 kararında “Bunun yanında çağrıya ilişkin iadeli taahhütlü mektubun davacı ortağa toplantıdan önce makul bir sürede ulaşmadığı ve dava konusu olağanüstü genel kurula çağrının usulsüz olduğu açıktır. Bu sebeple TTK'nın 446/1-b maddesi uyarınca davacının iş bu iptal davası açmakta aktif husumet ehliyeti ve hukuki yararı bulunmaktadır.” denilmekle, mahkeme çağrı mektubunun toplantıdan makul süre önce gönderilmesini yeterli bulduğunu belirtmektedir. Ancak olayda tebligat toplantıdan bir gün önce pay sahibine ulaşmış ve bu nedenle başka şehirde ikamet eden pay sahibi toplantıya katılamadığını öne sürmüştür. Bu durum mahkemece iptal edilebilirlik açısından incelenmiştir. (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam13-hd-e-2022-671-k-2024-1618-t-17-10-2024>) (e.t. 06.01.2025)

Makul süre tespiti yapılmasa da toplantıdan iki haftalık süreye uyulmadan gönderilen çağrı mektubunun usule uygun olduğu kararı için bkz. Yargıtay Kararı - 11. HD., E. 2022/1114 K. 2023/3887 T. 19.6.2023 “toplantıya çarı için gereken bildirimin müvekkiline toplantı tarihinden iki hafta önce ulaşmadığını, ...genel kurul ilanın toplantıdan iki hafta önce olmak üzere yayımlandığı ve ortaklara iadeli taahhütlü mektupla gönderildiği, toplantı ve karar nisaplarının bulunduğu anlaşıldığından çağrı usulsüzlüğü iddiasına dayalı iptal ve hükümsüzlük iddialarının yerinde görülmediği” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2022-1114-k-2023-3887-t-19-6-2023>) (e.t. 06.01.2025)

⁶⁹⁰ AKBAY, s. 65.

toplantı ilanlarında; finansal tabloların, konsolide finansal tabloların, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporunun ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisinin şirket merkez ve şube adresleri belirtilmek suretiyle anılan adreslerde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulduğu” belirtilmelidir (GTY m. 11/1). İlan içerisinde toplantıda kendisini vekil ile temsil ettirmek isteyenler için vekaletname örneğinin⁶⁹¹ de yer alması gerekmektedir (GTY m. 11/2).

Çağrı ilanları ve gönderilecek mektuplarda şirketin ticaret unvanının da yer alması gerekmektedir. Ancak öğretide çağrının hangi şirket ile ilgili olduğu anlaşılmak kaydı ile unvanın tam yazılmamış olması da geçerli kabul edilmektedir⁶⁹². Ticaret Sicili Gazetesi’nde yapılacak ilanlar açısından böyle bir sorun bulunmamaktadır. Nitekim TTSG’de yapılan ilanlarda şirketin unvanı tam şekilde yazılmakta ve şirketin ticaret sicili numarasına yer verilmektedir. Unvanın hiç ya da anlaşılmaz şekilde yazıldığı hâllerde yapılan çağrının yok hükmünde olduğu kabul edilmektedir⁶⁹³.

Bunlar yanında genel kurul toplantısının gündemine bağlı olarak çağrıya dair ilan ve mektupların içerisinde başkaca hususların yer alması da gerekebilir. Bu duruma örnek olarak TTK m.473 kapsamında sermaye azaltımına gidilme nedenlerinin, azaltmanın amacının ve ne şekilde gerçekleştirileceğinin ayrıntılı şekilde ilan ve çağrı mektuplarında yer alması gerekliliği gösterilebilecektir.

2.4.1. Toplantı yeri ve zamanı

Yönetmelikte ilan ve mektup içeriklerinde toplantının yapılacağı yerin, toplantı tarihinin ve saatinin yer alması gerektiği belirtilmektedir.

Esas sözleşmede aksine hüküm bulunmaması hâlinde genel kurul toplantıları şirket merkezinde yapılacaktır (TTK m. 409/3). Esas sözleşmede toplantının yapılacağı adres açıkça belirtilmemiş ise, toplantının yapılacağı adresi çağrıyı yapan belirleyecektir (GTY m.

⁶⁹¹ Vekaletname örneği, yönetmeliğin Ek-3 maddesinde yer almakta olup, vekaletnamede toplantının günü, yeri ve saatine atıf yapılması gerektiği, yani o toplantı özelinde vekaletname verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Ancak uygulamada sıkça, yönetmeliğe aykırı şekilde yapılacak tüm toplantılar adına genel bir vekaletname verildiği görülmektedir.

⁶⁹² MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 102.

⁶⁹³ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 102.

8/1). Çağrıyla yapacak kişinin bu adresi dürüstlük kuralları çerçevesinde belirlemesi gerekmektedir. Aksi durum genel kurul kararlarının iptaline sebebiyet verebilecektir⁶⁹⁴.

GTY m. 8/3'te “*Çağrı ilanında; toplantı yerinin doğru, anlaşılır ve ayrıntılı biçimde belirtilmesi gerekir.*” düzenlemesi yer almaktadır. Her ne kadar madde metninde sadece ilandan bahsedilse de GTY m. 11 kapsamında çağrı mektupları içerisinde de toplantı yerinin yer alması gerektiğinden, bu hükmün çağrı mektupları için de geçerli olacağı söylenebilecektir. Bu kapsamda çağrı metni içerisinde toplantı yerinin açıkça belirtilmesi gerektiği anlaşılmaktadır⁶⁹⁵. Çağrı ilanı ve mektuplarında adres, “şirket merkezi” vb. şeklinde değil, açık adres olarak belirtilmelidir⁶⁹⁶. Çağrı içerisinde adresin anlaşılır olarak belirtilmemesi hâlinde genel kurul toplantısında alınan kararların iptali söz konusu olabilecektir⁶⁹⁷.

Toplantı gün ve saati de çağrı içerisinde yer alması gereken temel bilgilerdendir⁶⁹⁸. Çağrıda bu bilgilerin açık ve anlaşılır şekilde yer alması gerekmektedir. Pay sahiplerinin toplantıya katılabilmesi için tarih ve saatin uygun bir zaman diliminde belirlenmesi gerekmektedir. Aksi hâlde genel kurul kararlarının iptali söz konusu olabilecektir⁶⁹⁹.

GTY m. 10/3'te toplantı nisabının elde edilememesi nedeni ile yapılacak ikinci toplantı için de aynı usulle çağrı yapılması aranmaktadır. Yine maddede nisabın sağlanamadığı ilk toplantı için yapılan ilan metni içerisine, ikinci toplantının çağrısına dair hükümler konulması hâlinde, bu hükümlerin geçersiz olacağı düzenlenmektedir. Öğretide bir görüş, ilan ve çağrı mektuplarına genel kurulun herhangi bir neden ile (örneğin toplantı yeter sayısının sağlanamaması) toplanamaması halinde ikinci toplantının yer, tarih ve saatinin belirlenmesinin geçerli bir çağrı olarak sayılması gerektiğini belirtmektedir⁷⁰⁰.

⁶⁹⁴ MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 104.

⁶⁹⁵ BAHTİYAR / HAMAMCIOĞLU, s. 50; PULAŞLI, adresin şüpheye yer vermeyecek şekilde açık adres olarak yazılması gerektiğini belirtmektedir. PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, § 18, N.47, s. 327.

⁶⁹⁶ DOMANİÇ, *Cilt II*, 2011, s. 828.; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), *Genel Kurul*, s. 273.

⁶⁹⁷ MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 104.

⁶⁹⁸ ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), *Genel Kurul*, s. 273

⁶⁹⁹ Bu duruma örnek olarak dini bayramlarda planlanan toplantılar veya çok erken, geç saatte belirlenen toplantılar örnek verilmiştir. MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 104.

⁷⁰⁰ MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 109; *Aksi yönde* TEOMAN, iki çağrının birleştirilemeyeceğini, bu ihtimalde herhangi bir nedenle ilk toplantıyı öğrenemeyen ve genel kurul toplantısına katılamayan pay sahiplerinin ikinci toplantıdan da haberdar olamayacağını belirtmektedir. TEOMAN, *Yetersayı*, s.404.

2.4.2. Pay sahiplerinin incelemesine sunulacak belgeler

Pay sahibinin bilgi alma ve inceleme yapma hakkının etkin şekilde kullanılabilmesi adına⁷⁰¹ genel kurul toplantısından en az on beş gün önce bazı belgelerin şirketin merkezi ya da şubelerinde pay sahipleri için hazır bulundurulması gerekmektedir⁷⁰². Pay sahiplerinin bu hakkını kullanmasının sınırlandırılması ya da kaldırılması mümkün değildir (TTK m. 437/6). Genel kurula elektronik ortamda katılım olması ihtimalinde bu belgeler aynı süre içerisinde ve elektronik imzalı şekilde EGKS’de de hazır bulundurulmalıdır (EGY m. 6). İlan ve çağrı mektupları içerisinde, bu belgelerin pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulduğu merkez ve şube adresleri açıkça belirtilerek yer almalıdır.

2.4.3. Esas sözleşme değişiklik taslağı

Genel kurulun toplantıya çağırılması nedenlerinden biri esas sözleşmede değişiklik yapılması ise, TTK m. 333 kapsamında Bakanlığın izni gerekli ise bu izin alınmış taslak metninin, diğer şirketler açısından ise yönetim kurulu tarafından karar verilen değişiklik taslağının, mevcut sözleşme maddesi ile TTK m. 414/1 kapsamında ilanı gerekmektedir (TTK m.453). GTY m. 11/1-ç’de ilan ve çağrı mektuplarında “*değişen maddenin/maddelerin eski ve yeni şekilleri*”nin yer alması gerektiği belirtilmektedir. Metinlerin karşılaştırmaya uygun şekilde ilan edilmesi, pay sahiplerinin değişiklik konusunda yeterli ve gerekli bilgiyi edinmesinde fayda sağlamaktadır⁷⁰³.

Esas sözleşmede yapılacak bu değişiklik, genellikle ihtiyari olmakla birlikte, kanundaki asgari sermaye tutarının değiştirilmesinde olduğu gibi, kanundan da kaynaklanabilmektedir⁷⁰⁴.

⁷⁰¹ Pay sahiplerinin genel kurulda oylarını bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri için gündemi bilmeleri yeterli değildir, şirket işleri hakkında detaylı bilgiye de sahip olmaları gerekmektedir. **PULAŞLI, Şerh Cilt II**, § 33, N.122, s. 925.

⁷⁰² TTK m. 437/1: “(1) Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, genel kurulun toplantısından en az on beş gün önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur. Bunlardan finansal tablolar ve konsolide tablolar bir yıl süre ile merkezde ve şubelerde pay sahiplerinin bilgi edinmelerine açık tutulur. Her pay sahibi, gideri şirkete ait olmak üzere gelir tablosuyla bilançonun bir suretini isteyebilir”.

⁷⁰³ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 550.

⁷⁰⁴ **BİLGİLİ / DEMİRKAPI**, s. 443.

2.4.4. Gündem

Çağrıya dair ilan ve mektuplarda gündemin de yer alması gerekmektedir (GTY m. 11). Çağrıda gündemin yer alması, pay sahiplerinin toplantıya bizzat ya da temsilci aracılığı ile katılıp katılmayacaklarına karar vermeleri, katılacak iseler gündemdeki konulara göre toplantı için gerekli hazırlıkları yapabilmelerini sağlaması açısından son derece önemlidir. Bu kapsamda öğretilerde ilan ve çağrı mektuplarında gündemin yer alması gerektiğine dair hükümlerin emredici nitelikte olduğu kabul edilmektedir⁷⁰⁵.

Gündemin ilan ve çağrı mektupları içerisinde yer almasında dikkat edilmesi gereken en önemli husus, gündemin açık şekilde ifade edilmesi gerekliliğidir. Yukarıda belirtildiği üzere, kanuni istisnalar hariç olmak üzere, gündemde yer almayan bir konunun müzakeresi ve bu konuda karar alınması mümkün değildir (TTK m. 413/2). Bu kapsamda gündemin ilan ve çağrı mektuplarında açık şekilde, yani belirsiz veya farklı şekillerde anlaşılmaya yol açmayacak biçimde belirtilmesi gerekmektedir⁷⁰⁶. Bu kapsamda ortalama zekâya ve özene sahip bir pay sahibi, gündemde yer alan konular doğrultusunda neye dair karar alınacağını anlayabilmelidir⁷⁰⁷. Nitekim pay sahibi bu gündem maddelerine dair gerekirse bilgi edinerek gerekli hazırlıkları yapabilmeli ve varsa karşı görüşlerini hazırlayabilmeli, bizzat katılmayacak ise temsilcisini bu konuda veya vereceği oy doğrultusunda bilgilendirebilmelidir. Gündemde “gerekli görülecek diğer hususlar” gibi ibareler yer alamaz (GTY m. 13/2).

Olağan genel kurul gündeminde yer alan hususların kanunda asgari olarak belirlenmiş olması da gündemin açık şekilde belirtilmesi gerekliliğini ortadan kaldırmayacaktır⁷⁰⁸. Kaldı ki asgari olarak belirlenen maddeler haricinde başkaca konuların da gündeme eklenmesi mümkündür.

⁷⁰⁵ **MOROĞLU**, gündeme dair hükmün pay sahiplerinin çıkarlarını korumayı amaçlaması nedeni ile nispi emredici nitelikte olduğunu belirtmektedir. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 105.

⁷⁰⁶ **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 280-281.

⁷⁰⁷ **ŞENER, Limited Ortaklıklar**, s. 552.; **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s.281. İsviçre hukukunda öğreti, gündemin ortalama zekâdaki pay sahibi tarafından anlaşılabilmesini aramaktadır. Bu bilgi için **KARAEĞE, Çağrı**, s. 90 ve dipnot 324 yazarlar

⁷⁰⁸ **ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul**, s. 282; **DOMANİÇ, Cilt II**, 2011, s. 821.

3. Çağrı Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararlarına Etkisi

Anonim şirket genel kurulunun karar alabilmesi için toplantı yapılması bir zorunluluktur. Anonim şirketlerde limited şirketlerde olduğu gibi sirküler tarzı karar alabilme imkânı bulunmamaktadır. TTK m. 416 kapsamındaki çağrısız genel kurul haricindeki anonim şirket genel kurulları, kanunda şartları belirtilen çağrı ile toplanmak zorundadır.

Genel kurulun toplantıya çağrı merasimi; çağrıya yetkili kişiler, çağrının içeriği ve çağrının duyurulma şeklini içermektedir⁷⁰⁹. Geçerli bir çağrıdan bahsedebilmek için yetkili kişilerce tüm pay sahiplerine karşı, içerik ve şekil bakımından kanundaki koşullara uygun bir çağrı yapılması gerekmektedir. Genel kurul toplantısına dair çağrının TTK m. 414 kapsamında şekle tabi tutulmasının nedeni, tüm pay sahiplerinin yapılacak toplantıdan (zamanı, yeri, gündemi) haberdar olarak, gerekli hazırlıklarını yapabilmesi ve şirket işleyişi açısından etkili olabilmesi, kısacası temel pay sahipliği haklarını kullanabilmesini sağlamaktır⁷¹⁰. Bu koşullara aykırılığın genel kurul kararlarının geçersizliğine sebebiyet vereceği belirtilmekle birlikte⁷¹¹, bu geçersizliğin türü konusunda net bir ayırım yapıldığı söylenemeyecektir.

3.1. Genel Olarak Yokluk, Butlan ve İptal Edilebilirlik

Çalışmamızın konusu itibari ile genel kurul kararlarında oluşacak sakatlık türlerine kısaca ve çalışmamızın konusu çerçevesinde değinilecektir.

3.1.1. Yokluk

Yokluk, hukuki işlemin kurucu-şekli nitelikteki emredici hükümlere aykırılık oluşması hâli olarak nitelendirilebilecektir⁷¹². Burada işlemin içeriği değil, meydana

⁷⁰⁹ **MOROĞLU, Erdoğan** (1991) ‘Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları’, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VII Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 44-78 s. 44 (**Davet Merasimi**).

⁷¹⁰ **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 475.

⁷¹¹ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 110.

⁷¹² **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 196; **ŞENER, Ortaklıklar**, s. 531. **Yargıtay HGK., E. 2013/1048 K. 2014/430 T. 2.4.2014** “Kavram olarak yokluk; bir hukuki işlemin doğabilmesi için öngörülen ve kurucu nitelikte olan emredici hükümlere aykırılık halidir. Bu aykırılık, işlemin unsurlarında eksikliğe yol açar ve işlemi "yokluk" ile sakat hale getiri. Yok sayılan işlem, şeklen dahi meydana gelmemiştir. Yokluk, bunu ileri

gelişindeki emredici hukuk kurallarına aykırılık bulunmaktadır⁷¹³. Bu kapsamda yokluk hâlinde işlemin şeklen dahi meydana gelmesi söz konusu değildir⁷¹⁴. Genel kurul kararlarının yokluğu ile ilgili kanunda bir düzenleme bulunmamaktadır. Buna rağmen genel kurul kararlarının yokluğu, öğreti ve yargı kararları çerçevesinde uygulama alanı bulan bir yaptırımdır.

Öğretide, geçerli bir genel kurul kararından bahsedebilmek için iki unsurun gerektiği belirtilmektedir. Bunlar; genel kurulun toplanması ve karar almasıdır. Bu iki unsurdan birinin eksikliği hâlinde bir genel kurul kararının varlığından bahsedilemeyecektir⁷¹⁵.

Genel kurulun toplantı yapılmaksızın karar alması mümkün değildir. Toplantı yapılmaksızın alınan kararlar yoklukla maluldür⁷¹⁶. TTK m. 416 çağrısız genel kurul toplantısı istisna olmak üzere, genel kurulun karar alabilmesi için çağrı üzerine toplantı yapması gerekmektedir. Çağrı, genel kurul kararlarının mevcudiyet şartıdır⁷¹⁷.

Genel kurul kararının meydana gelişindeki kurallar, yetkili kişi/organlarca yapılacak çağrı ile toplantı tutanağının imzalanması arasında geçen süreçte uyulması gerekli olan kurallardır⁷¹⁸. Ancak bu kuralların ihlali her zaman yokluğa sebebiyet vermemekte, bazı durumlarda mevzuat gereği iptal sonucunu doğurabilmektedir⁷¹⁹.

Öğretide çağrının mevcut olduğundan bahsedebilmek için, çağrının tüm pay sahiplerine karşı yetkili kişiler/organlar tarafından yapılması, çağrının şekli ve içeriği itibari ile yeterli özeni gösteren pay sahibi tarafından genel kurulun belli bir yer ve zamanda toplanacağını anlaşılmaması gerektiği belirtilmektedir⁷²⁰. Ancak aşağıda görüleceği üzere, yargı kararlarında bu unsurlardan bazılarının sağlanmamış olması halinde yokluk yaptırımı değil, iptal edilebilirlik söz konusu edilmektedir⁷²¹. Öğretide de çağrıya dair hangi

sürme konusunda hukuki menfaati bulunan herkes tarafından her zaman ileri sürülebilir ve tespit ettirilebilir; hâkim tarafından da re'sen dikkate alınır. Mahkemenin vereceği tespit hükmü, bu durumu açıklayıcı niteliktedir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2013-1048-k-2014-430-t-2-4-2014>) (e.t. 06.01.2025)

⁷¹³ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 32; **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 4.

⁷¹⁴ **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 196.

⁷¹⁵ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, §.18, N.107, s. 352.

⁷¹⁶ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 78.

⁷¹⁷ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 79; **PULAŞLI, Hasan** (2013) ‘Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi’ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, S.2, ss.885-898 s. 892.

⁷¹⁸ **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 4

⁷¹⁹ **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 4

⁷²⁰ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 80.

⁷²¹ Yargıtay günümüze kadar gelen süreçte çağrı merasimine aykırılık üzerine toplanan genel kurul kararlarının yoklukla malul olduğunu kabul ederken, daha sonra bu durumda iptal edilebilirlik görüşünü benimsemiştir. Bkz. **MOROĞLU, Yargıtay Uygulamaları**, s. 36 vd.

durumlarda yokluk yaptırımının uygulanacağı hususunda bir görüş birliği ve netlik olduğu söylenemeyecektir.

3.1.2. Butlan

Genel kurul kararlarının butlanı, mevzuatımıza ilk defa TTK ile girmiştir (TTK m. 447). Ancak öğretide önceden de Türk Borçlar Kanunu (TBK) hükümlerinden faydalanmak suretiyle genel kurul kararlarına dair butlan yaptırımı kabul edilmekteydi⁷²². Butlan, işlemin konusuna, içeriğine ilişkin emredici hükümlere aykırılık hâlinde söz konusu olacak ve aynı yokluk gibi işlemi baştan itibaren kesin olarak geçersiz kılacaktır⁷²³. Bu durumda şeklen mevcut bir genel kurul kararı olmasına rağmen, kararın içeriğinde bir hukuka aykırılık bulunmaktadır.

Genel kurul kararlarının şekli kurucu unsurları mevcut olmakla birlikte TBK m. 27 çerçevesinde konusunun kamu düzenine, emredici hükümlere, ahlaka, kişilik haklarına aykırı veya konusu açısından imkânsız olması halinde genel kurul kararlarının batıl olacağı ve en baştan beri geçersiz olacağı kabul edilmektedir⁷²⁴.

TTK düzenlemesi ile butlan yaptırımına açıkça yer verilmektedir⁷²⁵. Kanun metninde butlan sebepleri sayılmadan önce “özellikle” ifadesinin kullanılması karşısında, maddede sayılan sebeplerin tahdidi olmadığı anlaşılmaktadır. Madde gerekçesinde ise maddenin konu itibarı ile bu hallere özgülenmek istendiği, özellikle şekli sakatlıklarda butlanın ikincilliği ilkesinin uygulanması gerektiği belirtilmektedir⁷²⁶. Kanun koyucunun bu yaklaşımının, batıl

⁷²² BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 198.

⁷²³ Yargıtay HGK., E. 2013/1048 K. 2014/430 T. 2.4.2014 “Butlan ise; bir işlemin, konusuna ilişkin emredici hükümlere aykırı olması halidir. Eş söyleyişle, bir işlemin konusu; kanuna, ahlaka, adaba, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı ya da, imkânsız ise, bu işlem batıldır. Yokluktaki gibi, butlanda da kesin geçersizlik söz konu-sudur; hâkim bunu re’sen göz önünde bulundurur ve herkes bu geçersizliği, iptal davasında öngörülen üç aylık süreyle bağlı olmaksızın ileri sürebilir ve tespit ettirebilir. Yokluk ve butlan arasında sonuçları değil, sebepleri bakımından farklılık bulunmaktadır.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2013-1048-k-2014-430-t-2-4-2014>) (e.t. 06.01.2025)

⁷²⁴ ŞENER, Ortaklıklar, s. 532. Öğretide PULAŞLI, hukuk güvenliği gereğince butlan yaptırımına dikkatli yaklaşılması gerektiğini ve geçersiz kararlara iptal yaptırımının uygulanmasının daha doğru olacağını belirtmektedir. PULAŞLI, Sakatlık, s. 896.

⁷²⁵ Kanunun 447’nci maddesi gereğince “Genel kurulun, özellikle; a) Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran, b) Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran, c) Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan,” kararları batıldır.

⁷²⁶ TTK m.447 gerekçesindeki ilgili kısım: “Konusu itibarıyla bătıl olan genel kurul kararları, bazı niteliklere sahip pay sahipliği haklarını kaldıran veya sınırlandıran, anonim şirketin temel yapısını bozan ve sermayenin

bir kararın tespitinin yıllar sonra dahi ileri sürülebilmesinin pay sahipleri, alacaklılar ve sermaye piyasasındaki olası yatırımcılar açısından tedirginlik yaratma ihtimaline karşı olduğu söylenebilecektir⁷²⁷.

Konumuz ile bağlantılı olarak, butlan sebepleri arasında; pay sahiplerinin genel kurula katılma, oy kullanma, görüş bildirme, dava açma ve kanundan doğan vazgeçilmez haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran genel kurul kararlarının yer aldığı görülmektedir. Bu kapsamda örneğin, çağrı ilanına dair en az iki haftalık sürenin ortadan kaldırılması ya da kısaltılmasına dair esas sözleşmede yapılacak bir değişiklik butlan yaptırımına tabi olacaktır⁷²⁸. Aynı şekilde genel kurul için artık çağrı yapılmayacağına, gündemin ilan edilmeyeceğine dair alınan genel kurul kararları da butlanla sakattır⁷²⁹.

Çağrıya dair usulsüzlükler açısından, iptal yaptırımının kararın meydana geliş şeklinde bir hukuka aykırılık hâlinde, butlan yaptırımının ise kararın içeriğinde bir hukuka aykırılık hâlinde söz konusu olacağı söylenebilecektir⁷³⁰. Gerekçede butlan ve iptal edilebilirlik yaptırımlarının sınırlarının iyi çizilmesi gerektiği belirtilse de bunun sağlandığını söyleyebilmek güçtür⁷³¹.

3.1.3. İptal edilebilirlik

TTK m. 423 kapsamında genel kurulda alınan kararlar, toplantıya katılmayan ya da katılsa dahi olumsuz oy veren tüm pay sahipleri hakkında geçerli olacaktır. Ancak bu hükümden oy çoğunluğunu sağlayan pay sahipleri tarafından istenilen her konuda karar alınabilmesi ve azınlıkta kalan pay sahiplerinin bu kararlara uymaktan başka imkânları

korunması ilkesine aykırı olan kararlara özgülenmiştir. Bunun dışındaki bâtlı genel kurul kararlarının tespitinde ise butlanın ikincilliği ilkesi uygulanır. Bu ilke, özel sebepler dolayısıyla iptal etmenin yeterli ve tatmin edici bir yaptırım oluşturmadığı hallerde hukukun genel hüküm ve ilkelerine göre butlana karar verilmesi anlamını taşır. Sakınma ilkesinin özellikle şekli sebeplerin (eksiklik ve aksaklıkların) butlana yol açtığı hallerde gözetilmesi gerekir. Yabancı mahkeme kararları söz konusu halde butlanı sözde genel kurul kararları ve karar olmayan genel kurul kararlarına indirmektedir.”

⁷²⁷ Bkz. TTK m. 447 gerekçesi.

⁷²⁸ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 155; Aynı yönde **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 30. Bu süre pay sahiplerinin toplantıya belirli bir süre öncesinde haberdar olarak hazırlık yapabilmesi açısından, çıkarlarına yönelik nispi emredici bir haktır. Bu süreye uyulmadan yapılan bir çağrı sonrası alınan genel kurul kararlarının iptali söz konusu olacaktır. Bkz. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 155-156.

⁷²⁹ **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 30.

⁷³⁰ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 121.

⁷³¹ Öğretide **KIRCA** yaptırımlar arasında tam bir netlik sağlanamasa da butlana dair Ticaret Kanunu ile yapılan düzenlenmelerin Borçlar Kanunu karakterli nedenlere göre ön plana çıkacağını ve yargı kararları ile yaptırımlar arasındaki sınırın çizilmesinin kolaylaşacağını belirtmektedir. **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 11.

olmadığı sonucu anlaşılmamalıdır⁷³². Genel kurulda alınacak kararların “kanuna, esas sözleşme hükümlerine, dürüstlük kuralına” aykırı olmaması gerekmektedir. Aksi durumda bu kararlara karşı iptal davası açılması söz konusu olabilecektir. İptal edilebilirlik, genel kurulda çoğunluğun aldığı kararlara karşı, pay sahibinin bireysel olarak hareket edebilmesini sağlamaktadır⁷³³.

İptal davasında bir genel kurul kararı, şekil ya da içerik açısından hukuka aykırılık içerse dahi buna dair mahkeme kararı kesinleşene kadar, geçerli bir genel kurul kararı olacaktır. Bu kapsamda mahkemece verilen ve kesinleşen karar, hüküm ve sonuçlarını geçmişe etkili olarak doğuracaktır⁷³⁴.

TTK’nın “İptal Sebepleri” başlıklı 445’inci maddesinde “446 ncı maddede belirtilen kişiler, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.” hükmü yer almaktadır. Burada iptal sebepleri genel olarak belirtilmektedir. Madde içerisinde dava açmak için üç aylık bir süre belirlenmiş olup, bu sürenin geçirilmesinden sonra kararın geçersizliği ileri sürülemeyecektir⁷³⁵. Sürenin bitiminden sonra iptale tabi işlemin sıhhat kazanacağı belirtilmektedir⁷³⁶.

İptal edilebilirlik açısından çalışmamız konusu ile ilgili önem içeren hüküm, TTK m. 446 düzenlemesinde yer almaktadır. TTK’nın “İptal davası açabilecek kişiler” başlıklı 446 1/b maddesinde “b) Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini⁷³⁷ ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili

⁷³² MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 195.

⁷³³ BİLGİLİ/DEMİRKAPILI, s. 348; ŞENER, Ortaklıklar, s. 536.

⁷³⁴ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 28.

⁷³⁵ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 28.

⁷³⁶ BOZKURT, s. 354.

⁷³⁷ TEKİNALP, etki kuralının uygulanacağı bu hallerin maddede tahdidi olarak sayıldığını belirtmektedir. TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları, s. 396, N.15-07. Aksi yönde KIRCA, maddede sayılan hâllerin sınırlı olmadığını, bilgi alma hakkının ihlali başta olmak üzere, kararın meydana gelişindeki başkaca hukuka aykırılıkların da madde kapsamı içerisine gireceğini kabul etmektedir. KIRCA, Hükümsüzlük, s. 160. Aynı görüşte MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 242.

*olduğunu*⁷³⁸ *ileri süren pay sahipleri*” denilmekle maddedeki bu hâller açısından toplantıya katılmayan pay sahiplerine de iptal davası açma imkânı tanınmaktadır⁷³⁹.

TTK m. 446/1-b ile düzenlenen etki kuralı, kararın meydana gelişine dair usulü durumlar için gözetilmektedir⁷⁴⁰. Bu kapsamda usulsüz çağrı açısından etki kuralı, çağrıdaki usulsüzlüğün kararın alınmasında etkili olmasını ifade etmektedir⁷⁴¹.

Maddede belirtilen aykırılıkların “genel kurul kararının alınmasında etkili olduğu” ileri sürülerek mahkemeden kararın iptali talep edilebilecektir⁷⁴².

Öğretide bir görüşe göre, maddede yer alan usulü eksiklikler bir iptal sebebi oluşturabilecek olup, ayrıca kararın içeriğinin “kanuna, esas sözleşmeye veya iyi niyet kurallarına” aykırı olduğunun ispat edilmesine gerek bulunmamaktadır⁷⁴³. Aksi yöndeki görüş ise, TTK m. 446/1-b’de yer alan usule dair aykırılıkların tek başına iptal sebebi olmadığını, genel kurul kararının iptali için ayrıca kararın “kanuna, esas sözleşmeye veya iyi niyet kurallarına aykırılığının” ispat edilmesi gerektiğini belirtmektedir⁷⁴⁴. Yargı kararlarının son görüş doğrultusunda olduğu söylenebilecektir⁷⁴⁵.

⁷³⁸ Etki kuralının konusunu, kararın alınmasına dair süreçteki usulü hataların oluşturduğu, kuralın amacının, usule aykırılık ile sonuç arasında illiyet bağı olup olmadığının araştırılarak, kararın alınmasında etkisi olmayan usulü hatalar nedeni ile kararların iptal edilerek yeniden karar alınması yoluna girilmesini engellemek olduğu yönünde bkz. **AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı**, s. 12-13. **KIRCA** maddede yer alan hususları etki kuralı değil “illiyet bağı” olarak kabul ederek açıklamalarını bu kavrama göre yapmaktadır. **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 87 vd.

⁷³⁹ Her ne kadar maddede, toplantıya katılan pay sahiplerinin de iptal davası açabileceği düzenlenmiş olsa da öğretide, çağrıdaki usulsüzlüğe rağmen toplantıya katılan pay sahibinin çağrıdaki usulsüzlük sebebiyle iptal davası açması halinde hakkın kötüye kullanılmasının söz konusu olacağı yönünde görüşler bulunmaktadır. **BAHTİYAR, Ortaklıklar**, s. 210. *Aksi görüşte* **KIRCA**, madde hükmünden toplantıya katılan ve hatta olumlu oy veren pay sahibinin de bu maddeye dayanarak iptal davası açma hakkının olduğunu söylemektedir. Bkz. **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 163.

⁷⁴⁰ **AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı**, s. 25; **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 88; **ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP)**, N.738 a, s. 605.

⁷⁴¹ **ÇAMOĞLU (TEKİNALP / POROY)**, N.738, s. 605; **TEKİNALP, Sermaye Ortaklıkları**, s. 395, N.15-05a.

⁷⁴² **AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı**, s. 27. **MOROĞLU**, illiyet bağının iptal edilebilirlik nedeni olarak değil, davanın dinlenilme koşulu olarak düzenlenmesinin hukuk güvenliği açısından sakıncalı olduğunu belirtmektedir. **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 243. **TEKİNALP**, etki kuralının davanın dinlenilme şartı olmadığını; ancak yargılama sonucunda usulsüzlüğün kararının alınmasında etkisiz olduğunun tespit edilmesi halinde, mahkemece aykırılıkların dikkate alınmayacağını belirtmektedir. **TEKİNALP, Sermaye ortaklıkları**, s. 395, N.15-05b.

⁷⁴³ **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 122; **AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı**, s. 27. **AKDAĞ GÜNEY**, kararın yalnızca içerik olarak değil, meydana geliş sürecindeki usulü eksiklikler kapsamında da TTK m.445’e aykırılık teşkil edebileceğini ve bu neden ile iptal yaptırımına tabi tutulabileceğini belirtmektedir. Bu durumda karar içerik olarak hukuka uygun olsa dahi usulü eksiklik kararın iptaline sebebiyet verebilecektir. (**AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı**, s.27.) Biz de bu görüşe katılmaktayız.

⁷⁴⁴ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, b.18, N.157, s. 367; **PULAŞLI, Şerh Cilt II (2024)**, §34, N.82, s. 1156. Aynı yönde **ÇAMOĞLU (TEKİNALP / POROY)**, N.738, s. 605.

⁷⁴⁵ **Yargıtay 11. HD., E. 2016/3299 K. 2017/7390 T. 19.12.2017** “Bu açıklamalardan sonra somut olaya gelindiğinde TTK 453. maddesinde ana sözleşme değişikliğinin eski ve yeni metinlerinin Ticaret Sicil

Kararın meydana gelişine dair aykırılık olmasaydı genel kurul kararının bu şekilde gerçekleşmeyeceğini ispat edebilmenin kesin olarak tespitin mümkün olmaması, öğretide farklı görüşlerin oluşmasına sebebiyet vermiştir.

Öğretide bir görüş, söz konusu aykırılıkların karara etkisinin değerlendirilmesi açısından sayısal etkiyi baz alarak, iptali talep eden pay sahibinin toplantıya katılması hâlinde oy oranı ile sonucu değiştirip değiştirmeyeceği hususunu gözetmektedir⁷⁴⁶. Yani bu görüşe göre, toplantıya katılmayan kişinin pay oranı, karar sonucunu değiştirmiyor ise iptale karar verilmemelidir. Başka bir görüşe göre ise, nitelik ve nicelik bakımından hukuka aykırılık ayrımı yapılmalıdır⁷⁴⁷. Bu kapsamda usule dair aykırılığın karara olan etkisinin sayısal olarak tespit edilebilmesi ihtimalinde, nicelik bakımından hukuka aykırılık söz konusu olacak ve pay sahibinin oy oranı değerlendirilecektir⁷⁴⁸. Nitelik olarak hukuka aykırılık hâllerinde ise ihlalin boyutunun sayısal olarak tespiti söz konusu değildir. Pay sahibinin genel kurula katılması ve iradesinin uygun şekilde oluşmasına yönelik toplantıya çağrı, gündemin ilanı, toplantı esnasında görüşlerini bildirmek gibi katılma haklarına aykırılık hâllerinde, kararın iptali için pay sahibinin oy oranına bakılması uygun olmayacaktır⁷⁴⁹. Çünkü usule dair hükümler, şirketteki çoğunluk pay sahiplerinin iradesine

Gazetesi'nde ilan edilmemesi ve davacıya iadeli taahhütlü mektupla bildirilmemesi çağrıya ilişkin bir eksiklik olup, tek başına alınan kararın iptali sonucunu doğurmaz. Davacıya iptal davası açma hakkı verir. Bu itibarla, TTK 446/1-b ve 445. madde koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği irdelenerek ve anılan kararın müktesep bir hakkı ihlal edici mahiyette olup olmadığı da değerlendirilerek hasıl olacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken yanılgılı değerlendirmeye dayalı, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-3299-k-2017-7390-t-19-12-2017>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11.HD. 11. HD., E. 2015/15396 K. 2016/7426 T. 22.9.2016 “Davacıya usulüne uygun bir toplantı çağrısının yapılmaması ve davacının bu nedenle genel kurul toplantısına katılmamış olması davacıya bu toplantıda alınan kararlara karşı muhalefet şerhi koyma şartı aranmaksızın dava açma hakkı verir ise de bu durum tek başına alınan kararların iptalini gerektirmez. Usulsüz çağrıya dayanılarak açılan iptal davalarında toplantıda alınan kararların iptaline karar verilmesi ancak alınan kararların kanun, anasözleşme ve iyniyet kurallarına aykırılığının tespiti halinde mümkündür.” (e.t. 06.01.2025)

İzmir BAM, 11. HD., E. 2021/2047 K. 2024/1251 T. 26.6.2024 “çağrının usulsüzlüğünü ileri süren tarafın, genel kurul toplantısında alınan kararların yasaya, ana sözleşmeye veya iyi niyet kurallarına aykırılık iddialarından birine ya da hepsine dayanması ve iddiasını ispat etmesinin zorunlu olduğu, çağrıdaki usulsüzlüğün, alınan kararların salt bu nedenle iptali ya da yokluğu sonucunu doğurmayacağı,” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/izmir-bam11-hd-e-2021-2047-k-2024-1251-t-26-6-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁷⁴⁶ **ÇAMOĞLU (POROY/TEKİNALP)**, N.738 a, s. 605-606; **TEKİNALP, Sermaye ortaklıkları**, s. 396-397, N. 15-08. Yazar, bu hükmün Yargıtay 11. HD teklifi ile kanuna girdiğini belirtmektedir. Yazara göre oy oranını baz alan etki kuralı yalnızca şirkette küçük oranda paya sahip ortakların kendileri ile ilgili kanuna aykırılıklar için iptal davasının açılmasını önlemeye yöneliktir. Ancak bu küçük oran %5 ve altı olarak uygulanmalıdır. (**TEKİNALP, Sermaye ortaklıkları**, s. 397, N. 15-08.)

⁷⁴⁷ **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 126-131.

⁷⁴⁸ Yazar bu duruma örnek olarak geçersiz oyların hesaba katılması halini göstermektedir.

⁷⁴⁹ Ancak yazara göre usulsüz çağrı halinde pay sahibinin açmış olduğu iptal davasında genel kurula katılacak olsa idi oy sayısının alınan kararı etkileyeceği yönünde bir sav öne sürmüş ise HMK m. 25 taraflarca getirilme ilkesi kapsamında davaya konu uyuşmazlığın nicelik açısından incelenmesi gerekecektir. **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 93.

hizmet etmek için getirilmemiştir. Nitekim çağrıya ilişkin TTK m. 414 düzenlemeleri, tüm pay sahiplerinin genel kurula katılmasını amaçlamaktadır. Çağrıya dair usulsüzlükler nedeni ile toplantıya katılamayan ve oy oranı düşük pay sahibinin genel kuruldaki konuşmaları ile diğer pay sahiplerinin oylarında değişiklik yaratma imkânı mevcuttur. Yazar bu durumda hukuka aykırılığın, dürüst ve ortalama zekaya sahip pay sahibinin genel kurula dair haklarının kullanımını etkileyip etkilemediğine bakılması gerektiğini ve etkilediğinin kabulü hâlinde bu durumun kararın iptali için yeterli sayılacağını belirtmektedir⁷⁵⁰. Başka bir görüş ise, sayısal sonucu etkileyecek usulü aykırılıklar hariç olmak üzere, kararın iptaline sebep olan şeyin, usule dair aykırılığın pay sahibinin davranışına olan etkisi değil, alınan genel kurul kararına etkisi olduğunu belirtmektedir. Bu durumda ihlal edilen hakkın önemi göz önünde bulundurulmalıdır. Aykırılık genel kurula katılma gibi önemli nitelikte ise kararın iptali sonucunu doğurmalıdır⁷⁵¹.

Yargıtay kararlarında, sayısal etkinin göz önünde bulundurulduğu söylenebilecektir⁷⁵².

⁷⁵⁰ Bu görüş normatif illiyet bağı olarak kabul edilmektedir. **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 129-130.

⁷⁵¹ **AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı**, s. 38-39.

⁷⁵² **Yargıtay 11. HD., E. 2016/6305 K. 2018/390 T. 17.1.2018** “415/2. maddesi uyarınca çağrının usulüne uygun yapılmaması sebebiyle açılan bir iptal davasının kabulü için aynı zamanda bu hususun genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunun da ispatlanması gerektiği, toplantının 1.000 adet hisseden 988 adet hisse sahibinin katılımı ile gerçekleştiği ve iptali istenen genel kurul kararının oybirliği ile alındığı, dolayısıyla davacının toplantıya katılmamasının sonuca etkili olmadığı, davacının toplantıya katılmamasının sonuca etkili olduğunu ispat yükü altında olduğu, ancak davacının bu hususu ispat edemediği, toplantıya katılmamış olan davacı pay sahibi ...'nun iptal talebinin ...'nin 415/2. maddesi çerçevesinde reddinin gerektiğini, davacılar ...'nun toplantı tarihinde pay sahibi olmaması sebebiyle iptal davası açma hakkının bulunmadığı gerekçesiyle davacı ...'nun davasının aktif husumet ehliyetinin olmaması nedeniyle reddine, davacı ...'nun davasının ispatlanamadığından reddine karar verilmiştir. Onanmasına” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-6305-k-2018-390-t-17-1-2018>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2018/4908 K. 2019/6219 T. 7.10.2019 “toplantıya katılan oransal sermayenin %88,778 olduğu, kararların toplantıya katılanların oybirliğiyle alındığı...davalıya usulsüz olarak yapılan çağrının kararların alınmasında etkili olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Onanmasına” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-4908-k-2019-6219-t-7-10-2019>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2019/1742 K. 2020/4755 T. 5.11.2020 kararı “çağrının usulsüz olduğu kabul edilse dahi, bu durumda usulsüz de olsa bir davet ve ilan bulunduğundan alınan kararların iptalinin sağlanabilmesi için çağrının usulüne göre yapılmaması ve gündemin gereği gibi ilan edilmemesi sonucu oluşan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunun ispat edilmesi gerektiği, davacıların sermaye payı ve dava konusu genel kurul kararlarının ise toplantıya katılanlar tarafından oybirliğiyle alındığı dikkate alındığında, çağrının usulüne göre yapılmaması ve gündemin gereği gibi ilan edilmemesi sonucu oluşan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olmadığı ve dolayısıyla alınan kararların iptali şartlarının oluşmadığının kabulü gerektiği” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2019-1742-k-2020-4755-t-5-11-2020>) (e.t. 06.01.2025)

3.2. Yetkisiz Kişiler Tarafından Yapılan Çağrı

Anonim şirketlerde genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili ya da görevli kişiler, kanunda sınırlı sayıda belirlenmiştir. Yetkisiz kişiler tarafından yapılan çağrı ile toplanan genel kurul kararları geçersizdir. Öğretide ve yargı kararlarında genel kabul gören görüş, genel kurul toplantı çağrısının yetkisiz kişilerce yapılması hâlinde alınan kararların yoklukla malul olacağı yönündedir⁷⁵³.

Öğretide bir görüş uyarınca, yetkisiz kişi tarafından yapılan çağrı sonrasında TTK m. 416'da yer alan çağrısız genel kurula dair şartlar oluşmuş ise genel kurulda alınan kararlar geçersiz sayılmamalıdır⁷⁵⁴.

⁷⁵³ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 111; KARAEGE, Çağrı, s. 43; NARBAY, s. 170-171; KIRCA, Hükümsüzlük, s. 6; BAHTİYAR, Ortaklıklar, s. 196; PULAŞLI, Genel Esaslar, N.107, s. 353; ARSLANLI, Anonim Şirketler, s. 10-11; DOMANIÇ, Cilt II, 2011, s.808; BİLGİLİ/DEMİRKAPI, s. 343; AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı, s. 28; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 160; ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP), N.722a, s.594; AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s.263. Aksi yönde ÜÇİŞİK / ÇELİK, yazara göre yetkisiz kişi tarafından yapılan davet üzerine toplanan genel kurul toplantılarının yaptırımı iptal edilebilirliktir. Bkz. ÜÇİŞİK / ÇELİK, s. 338.

Yargıtay 11. HD., E. 2021/1161 K. 2022/4977 T. 16.6.2022 “Bölge Adliye Mahkemesince, yönetim kurulu görevde iken yasaya aykırı şekilde şirkete atanan kayyımın 17/01/2019 tarihli karar ve çağrısı ile olağanüstü genel kurul toplantısının 15/02/2019 tarihinde yapıldığı, genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olan kişilerin ve usulün kanunda açıkça düzenlendiği, genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmayan kayyımın yaptığı çağrı üzerine yetkili organın çağrısı olmaksızın, geçersiz çağrı ile yapılan ve çağrısız genel kurul koşullarının bulunmadığı toplantıda alınan kararların yoklukla malul olduğunun kabulü gerektiği, genel kurul kararlarının yoklukla malul olduğunun tespitine karar verilmesi gerekirken, iptal kararı verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle kararların yoklukla malul olduğunun tespitine karar verilmiştir. Kararın ONANMASINA” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/yargitay-11-hukuk-dairesi-esas-no-2021-1161-karar-no-2022-4977-11-hukuk-dairesi-e-2021-1161-k-2022>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2017/1630 K. 2017/4858 T. 28.9.2017 “yetkisiz kişilerce genel kurul çağrısı yapılmış olması nedeniyle 28/03/2014 tarihli genel kurulda alınan kararlarında yok hükmünde olması gerektiği gerekçesi ile davanın kabulüne, davalı Setta İnşaat Taahhüt Turizm Tekstil Gıda Sanayi Ticaret A. Ş'nin 28/03/2014 tarihinde genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiştir. ONANMASINA karar verilmiştir” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-1630-k-2017-4858-t-28-9-2017>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2017/463 K. 2018/5685 T. 25.9.2018 “Limited şirketlerde olağanüstü genel kurulun toplantıya çağrılması 6102 sayılı ...'nın 617. maddesinde düzenlenmiş olup anılan düzenlemeye göre “Genel kurul müdürler tarafından toplantıya çağrılır.” Dava dosyasının incelenmesinde genel kurula çağrı yapan ... ve ... isimli kişilerin, 6102 sayılı ...'nın 617. maddesinde belirtilen kişilerden olmadığından bu kişilerin genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi yoktur. Böyle müdür olmayan kişilerle yapılan çağrı ve bu çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararlarda yoklukla maluludur. (Moroğlu ..., Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü- 2017 baskısı sayfa 86 vd.) Tüm bu hususlar göz önüne alınarak davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçelerle davanın reddine karar verilmesi doğru olmamış, kararın bozulmasına karar vermek gerekmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-463-k-2018-5685-t-25-9-2018>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay'ın limited şirket genel kurul toplantılarına dair vermiş olduğu bir kararında ise yetkisiz kişiler tarafından yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların batıl olduğuna karar verilmiştir. **Yargıtay 11. HD., E. 2015/15527 K. 2017/2736 T. 9.5.2017** (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-15527-k-2017-2736-t-9-5-2017>) (e.t.06.01.2025)

⁷⁵⁴ ALBAYRAK DOĞAN, s. 115; DOMANIÇ, Cilt II, 2011, s. 808; BİLGİLİ / DEMİRKAPI, s. 280; Yıldız, Şükrü. Hukuki Mütalaalar- 4. On İki Levha Yayıncılık, 2020, s. 320; Moroğlu, Erdoğan (2004) ‘Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Daveti Merasimine Aykırılığın Yaptırımı ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi

Yönetim kurulu üyelerinin seçimine dair kararın kesin olarak iptaline, butlanına veya yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiş olabilir. Bu durumda çağrıyı yapan yönetim kurulunun yetkili olduğu söylenemeyecektir. Bu kişiler tarafından yapılan çağrı üzerine alınan genel kurul kararları da yoklukla geçersiz olduğu kabul edilmektedir⁷⁵⁵.

Yönetim kurulu üyelerinin seçimine dair iptal kararının kesinleşmesi öncesinde yapılan çağrı ve bu çağrı kapsamında yapılan genel kurul toplantılarının akıbetinin ne olacağı konusunda öğretide farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüş, iptale tabi kararların iptal kararı verilinceye kadar geçerli olduklarını ve iptalin bozucu yenilik doğuran etkiye sahip olması nedeni ile karar verilinceye kadar çağrı ile toplanan genel kurulda alınan kararlarının sırf bu nedenle geçersiz olmaması gerektiğini savunmaktadır⁷⁵⁶. Başka bir görüşe göre, iptale tabi kararların kesin mahkeme kararı ile iptaline karar verilinceye kadar geçerli olması nedeni ile kararın kesinleşmesine kadar yapılacak çağrı ve çağrı üzerine alınacak kararlar geçerli olacaktır. Yönetim kurulu üyelerinin seçiminin iptaline dair kararın

Uygulaması' Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.22, S.3, ss.35-41 s. 35(Yargıtay Uygulaması); AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı. s. 28; NOMER ERTAN, Sempozyum, s. 59; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 160.

Yargıtay 11. HD., E. 1978/3158 K. 1978/3661 T. 06.07.1978 tarihli kararı “Bir an için çağırının yetkili organca yapılmadığı kabul edilse dahi 3.5.976 günlü genel kurul toplantısında alınan kararların muallle olduğu söylenemez. Zira, TTK. nun 370. maddesi hükmüne göre, bütün payların sahip veya temsilcilerinin toplantıya katılması ve aralarından birinin itirazda bulunmaması koşulu ile genel kurulun, davete ilişkin merasime riayet edilmeden de toplanması mümkündür.

Olayda, bütün ortakların toplantıya katıldıkları ve toplantının usulsüz yapıldığı konusunda herhangi bir itiraz da olmadığı anlaşılmaktadır.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hd-e-1978-3158-k-1978-3661-t-06-07-1978>) (e.t. 06.01.2025)

⁷⁵⁵ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 85-86. **Yargıtay 11. HD., E. 2023/1678 K. 2024/5405 T. 1.7.2024** “İstanbul 16. Asliye Ticaret Mahkemesinin kesinleşen kararı ile 31.10.2014 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısında alınan yönetici seçimine ilişkin kararın, toplantı yapılmasına ilişkin yönetim kurulu kararının geçersizliği nedeniyle geçersiz olduğunun tespit edildiği, genel kurulun, yasaya ve esas sözleşmeye göre yetkili olmayanlar tarafından toplantıya çağırılması halinde, o genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğu, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yerleşik uygulamasının da genel kurulun toplanması için çağrı yapan kişi ya da kurulun toplantıya çağrı yapmaya yetkili olmaması halinde yapılan çağrının yok hükmünde olduğu, bu çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların da yok hükmünde olduğu...ONANMASINA” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2023-1678-k-2024-5405-t-1-7-2024>) (e.t. 06.01.2025)

⁷⁵⁶ **ALBAYRAK DOĞAN**, s. 115.

Yargıtay 11. HD., E. 1978/3158 K. 1978/3661 T. 06.07.1978 “Kabili iptal kararlar; başlangıçta geçersiz olmadıkları için iptal edilinceye kadar sağlıklı bir kararın hukuki sonuçları meydana getirirler. İptal davası açılrsa dahi durum değişmez ve karar yönetim kurulunca uygulanmaya devam edilir. Ancak, mahkemece verilecek bir tedbir kararı, uygulamayı geri bırakır.”

Böylece 21.8.1975 tarihli genel kurul kararının batıl değil sadece iptali kabil bir karar niteliği taşıdığı kesinleşmiş mahkeme ilamı ile sabit olmuştur.

Bu durumda anılan genel kurul kararı ile idare heyetine seçilen kişilerin, bu kararın iptaline değin iş basında kalabileceklerinin kabulü gerekir. Bunun sonucu olarakta mahkemece iptal kararı verilmezden önce idare heyetinin 3.5.1976 tarihli genel kurul toplantısı için yaptığı davetin ve dolayısıyla genel kurulca alınan ve niteliği itibarıyla yeni bir seçim kararı olan ‘K2, K3 ve K4’ün 21.8.1975 günlü olağanüstü genel kurul toplantısında idare meclisi üyeliklerine seçilmesi hususundaki müttehaz kararın teyidinde ve adı geçen üyelerin vazifelerine devam etmelerine...’ şeklindeki kararın geçerli olması lazım gelir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hd-e-1978-3158-k-1978-3661-t-06-07-1978>) (e.t. 06.01.2025)

kesinleşmesi halinde, iptal kararının geçmişe etkili olması nedeniyle yetkisiz kimseler tarafından yapılan çağrının da yok hükmünde olacağının kabulü gerekse de hukuk güvenliği ilkesi kapsamında yapılan çağrının ve çağrı üzerine yapılan genel kurulda alınan kararların geçerli sayılması daha doğru olacaktır⁷⁵⁷. Başka bir görüşe göre ise, yönetim kurulunun seçimine dair kararı iptal, hatta butlan veya yokluk yaptırımına tabi olabilse de üyeler ticaret siciline tescil edilmiş ve göreve başlamış ise söz konusu yönetim kurulunun çağrıya yetkili olduklarının kabulü gerekmektedir⁷⁵⁸.

Yönetim kurulunun kurul olarak karar alması gerekliliği karşısında, çağrıya dair karar da kurul olarak alınmalıdır. Genel kurul kararının geçerliliği için çağrıya dair yönetim kurulu kararının da hukuka uygun olması gerekmektedir⁷⁵⁹. Bu kapsamda örneğin çağrıya yetkili olmayan bir kişi tarafından çağrılan yönetim kurulunda alınan genel kurulu toplantıya çağrı kararı, TTK m. 390/4 kapsamındaki nisaplara uyulmadan alınan bir çağrı kararı geçersiz kabul edildiğinden⁷⁶⁰, geçersiz karara dayanılarak yapılan genel kurulda alınan kararlar da geçersiz olacaktır⁷⁶¹.

⁷⁵⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 88; BAHTİYAR/HAMAMCIOĞLU, s. 41; YILDIZ Ş, s. 295-297.

⁷⁵⁸ GÜREL, Murat (2019) ‘Seçimi Sakat Olan Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Limited Şirket Müdürlerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi Var mıdır?’ Prof. Dr Sabih ARKAN’a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, s. 481-520, s. 502vd. Yazar, görüşünü birden fazla neden ile gerekçelendirmektedir. Öncelikle öğretide Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu’nda olduğu gibi ticaret siciline tescil edilmiş yönetim kurulu şartının getirilmesi yönündeki görüşleri karşısında, Alman mevzuatında bu madde yokken dahi Alman İmparatorluk Mahkemesi tarafından seçimi geçersiz yönetim kurulunun genel kurul çağrısı yapabileceği içtihadında bulunduğunu belirtmektedir. Yazara göre yönetim kurulunun çağrıya yetkisi kapsamında seçim kararının iptal, batıl ya da yok hükmünde olması arasında bir fark bulunmamaktadır. TTK m. 410/1 hükmünde süresi sona eren yönetim kurulu üyelerinin çağrıya yetkili olması halinin kıyasen uygulanarak hukuk güvenliği gereğince seçimi iptal, yokluk ya da butlan yaptırımına tabi olan yönetim kurulunun çağrıya yetkili olduğu kabul edilmelidir. Yine tescil edilmiş şirketin butlanı veya yokluğuna karar verilemeyeceğine dair TTK m. 353 hükmünün seçimi sakat olmasına rağmen tescil edilen ve göreve başlayan yönetim kurulu üyeleri açısından da uygulanması gerekmektedir.

⁷⁵⁹ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.89; ŞENER, Ortaklıklar, s. 464.

⁷⁶⁰ İLBASMIŞ HIZLISOY, s. 136-137; BAHTİYAR, Başkanın Çağrısı, s. 109; NOMER ERTAN, s. 63.

⁷⁶¹ ALBAYRAK DOĞAN, s. 116; KARAEĞE, Çağrı, s. 119; Şener, Ortaklıklar, s. 464; NARBAY, s. 173; Aksi yönde ODMAN BOZTOSUN, yazara göre çağrıya dair yönetim kurulu kararının yoklukla malul olması hâli genel kurul kararının yokluğunu değil, iptalini gerektirecektir. ODMAN BOZTOSUN, s. 103-104.

Yargıtay 11. HD., E. 2016/13709 K. 2018/6884 T. 8.11.2018 “390/4 ve 392/7. maddeleri gereğince geçersiz yönetim kurulu kararına dayalı olan ve ...’nın 416. maddesi uyarınca toplanmadığı da sabit bulunan davalı Şirket’in 31.10.2014 tarihli olağanüstü genel kurulunda alınan kararların da geçersiz olduğunun kabulü ile davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş, hükmün temyiz eden davacı yararına bozulması gerekmiştir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-13709-k-2018-6884-t-8-11-2018>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11.HD 11. HD., E. 2017/1630 K. 2017/4858 T. 28.9.2017 “Mahkemece uyulan bozma ilamı doğrultusunda, 26/02/2014 tarihli yönetim kurulu toplantısının usulüne uygun olarak toplanmadığı ve toplantı nisabına uyularak da karar alınmadığı, ve bu nedenle yönetim kurulu toplantısında alınan genel kurulunun toplantıya çağrılmasına ilişkin kararın yok hükmünde olduğu, 28/03/2014 tarihli genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin yönetim kurul kararının yok hükmünde olması nedeniyle, genel kurulun yetkisiz kişilerce toplantıya çağrılmış olduğunun kabul edilmesi gerektiği, yetkisiz kişilerce genel kurul çağrısı yapılmış olması nedeniyle 28/03/2014 tarihli genel kurulda alınan kararlarında yok hükmünde olması gerektiği gerekçesi ile davanın kabulüne, davalı Setta İnşaat Taahhüt Turizm Tekstil Gıda Sanayi Ticaret A.Ş’nin 28/03/2014 tarihinde

Yönetim kurulu üyelerinin genel kurul tarafından azledilmesi hâlinde de azledilen yönetim kurulu tarafından yapılan çağrı geçersiz olup, bu çağrıya bağlı alınan genel kurul kararları da geçersiz olacaktır⁷⁶².

3.3. Çağrı Şekline Dair Aykırılıklar

TTK m. 414 ile kanun koyucu, genel kurul toplantıya çağrının bazı şekil şartlarına uygun olarak yapılmasını öngörmektedir. Buna göre çağrı, şirket esas sözleşmesinde gösterildiği şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve şirketin internet sitesi açma zorunluluğu var ise şirket internet sitesinde ilan edilecektir. Elektronik katılımlı toplantı yapılacak ise çağrı ilanının EGKS sisteminde de yapılması gerekmektedir. Bu şartlar seçimlik değil, kümülatiftir. Bu ilanlara ek olarak ayrıca pay sahiplerine çağrı mektubu gönderilmesi gerekecektir.

Bu çağrı şekillerinden hiçbiri yerine getirilmemiş, ilanlar yapılmamış ve çağrı mektubu gönderilmemişse yapılmış bir çağrıdan bahsedilemeyecektir. Bu durumda genel kurulda alınan kararlar da yoklukla malul olacaktır⁷⁶³. Çağrının hiç yapılmaması yanında, çağrının yapılmamış sayılmasını gerektirecek kadar ağır aykırılıkların mevcudiyeti hâlinde de geçerli bir çağrıdan bahsedilemeyecek ve bu çağrı kapsamında alınan genel kurul kararları da yokluk ile malul olacaktır⁷⁶⁴.

Ancak ortada yapılmış bir çağrı olmasına rağmen, çağrıda bazı usulsüzlüklerin bulunması hâlinde uygulanacak yaptırım, iptal edilebilirlik olacaktır⁷⁶⁵.

genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiştir.”
(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-1630-k-2017-4858-t-28-9-2017>)
(e.t.06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2018/1112 K. 2019/6571 T. 22.10.2019 kararı “yönetim kurulu kararı incelenerek, TTK'nın 390. maddesinde belirtilen usul ile ve ayrıca toplantı ve karar nisaplarına uygun olarak alınıp alınmadığı tespit edilip, 5 kişilik yönetim kurulunun 2 kişi ile toplantı yapılmaksızın karar alındığının anlaşılması halinde alınan kararın yok hükmünde olduğu, bu nedenle işbu karara dayalı olarak yapılan genel kurul toplantısında alınan kararların da yok hükmünde olacağının gözetilmesi gerekir.”
(<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-1112-k-2019-6571-t-22-10-2019>) (e.t. 06.01.2025)

⁷⁶² ALBAYRAK DOĞAN, s. 116.

⁷⁶³ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 250; ODMAN BOZTOSUN, s. 88-89.

⁷⁶⁴ KIRCA, İsmail (2021) ‘Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısı Çağrı Usûlüne Uyulmaması Toplantıya Katılamayan Pay Sahibinin Mülkiyet Hakkını İhlâl Eder Mi? -Farazî Bir Bireysel Başvuru Çerçevesinde İnceleme’, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.37, S.4, ss.5-12, s. 8; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 280.

⁷⁶⁵ AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 250; KIRCA, Çağrı Usulü, s. 8.

3.3.1. İlanın yapılması ve çağrı mektubunun gönderilmesindeki aykırılıklar

Belirtildiği üzere, çağrısız genel kurula dair hükümler istisna olmak üzere, TTK m. 414'te düzenlenen ilan ve iadeli taahhütlü mektubun hiç gönderilmemesi hâlinde yapılacak genel kurul toplantısında alınacak kararlar yok hükmünde olacaktır. TTSG'de, esas sözleşmede belirtilen şekilde ve internet sitesinde çağrı ile iadeli taahhütlü bildirimin bir arada yapılmadığı ya da şartlarına uygun şekilde gerçekleştirilmediği ihtimallerde çağrı üzerine alınan genel kurul kararının akıbeti konusunda ise öğretide bir görüş birliği bulunmamaktadır. Öğretide genellikle çeşitli olasılıklar üzerinden örneklendirme yapılarak görüş belirtilmektedir.

Öğretide bir görüş, TTK m. 414/1 hükmünün, pay sahiplerinin toplantıya katılarak genel kuruldaki haklarını kullanabilmelerini sağlaması ve çağrıyı yapan kişiler tarafından kötüniyetli şekilde bir kısım pay sahiplerinin toplantıdan uzaklaştırılmasının önüne geçmesi nedeni ile kamu düzeni ile ilgili olduğunu ve mutlak emredici olduğunu savunmaktadır⁷⁶⁶. Buna göre TTSG, esas sözleşme ve şirket internet sitesinde ilanın yapılmamış olması ya da çağrı mektubunun gerekli pay sahiplerine gönderilmemiş olması hâlinde çağrı ve çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan kararlar yok hükmünde olacaktır⁷⁶⁷.

Başka bir görüş ise TTK m. 414'te belirtilen tüm ilan ve çağrı mektubu yollarının birlikte gerçekleşmesinin aranmasının, iptal davasında etki kuralının amacına, yani genel kurul kararlarının gereksiz yere iptalinin engellenmesine aykırı olacağını, ilanın yapılması ya da çağrı mektubunun gönderilmesi yolundan bir tanesinin seçilmesi ve tam olarak gerçekleştirilmesi hâlinin yeterli olduğunu ve bu durumda çağrının yapıldığının kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Yazara göre TTSG'de yapılan ilan sonrası çağrı mektubunun gönderilmemesi ya da TTSG'de ilan yapılmamasına rağmen tüm pay sahiplerine çağrı mektubu gönderilmesi hâlinde genel kurul kararlarının iptali ya da butlanından söz edilemez. Ancak, TTSG'de ilan yapılmamış olması ve yalnızca pay sahiplerinin bir kısmına çağrı mektubu gönderilmesi hâlinde butlan yaptırımı söz konusu olacaktır⁷⁶⁸. Bu görüş doğrultusunda yazarın, tüm çağrı şekilleri bir arada yer almasa da tüm

⁷⁶⁶ MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 99; Aynı yönde KARAEGE, *Çağrı*, s. 116.

⁷⁶⁷ MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 100-101.

⁷⁶⁸ AKDAĞ GÜNEY, *Etki Kuralı*, s. 29. *Aksi görüşte* ODMAN BOZTOSUN, yazar, çağrı usulüne aykırılık hâlinde butlan yaptırımının söz konusu olmayacağını, iptal ve yokluk yaptırımından bahsedilebileceğini belirtmektedir. Bkz. ODMAN BOZTOSUN, s. 92, 111, 112.

pay sahiplerinin haberi olacak şekilde bir çağrı şeklinin yapılmasını aradığı söylenebilecektir.

Başka bir görüşte ise, mevzuatta belirtilen ilan şekilleri ya da pay sahiplerine iadeli taahhütlü çağrı gönderilmesi yolundan bir tanesinin geçerli şekilde yapılması halinde yokluk yaptırımından bahsedilemeyeceği; ancak çağrı usulüne aykırılık nedeni ile iptal davasının açılabilmesi belirtilmektedir. Ancak bu görüşte, esas sözleşme ile belirlenen çağrı türündeki olasılıklar, genel kurul kararının yokluk ya da iptal edilebilirlik tespitinde etkili olmaktadır. Yazar vermiş olduğu örneklerde, esas sözleşmede belirtilen ilan türünün yerel ya da ulusal gazetede yapılması halini ayrı tutmaktadır. Bu kapsamda esas sözleşmede gazete ile ilan yapılacağı belirtilmiş ise TTSG veya iadeli taahhütlü çağrı mektubu gönderilmemesi halinde çağrının ve genel kurul kararının yokluğunun ileri sürülebilmesi mümkündür⁷⁶⁹. Yazara göre ortada bir çağrının olmadığı söylenebiliyor ise genel kurul kararının yokluğundan söz edilecek; ancak bir çağrı olmasına rağmen usulsüzlük var ise iptal edilebilirlik söz konusu olacaktır⁷⁷⁰. Örneğin TTSG’de ilan yapılmadığı durumda tüm pay sahiplerine usulüne uygun şekilde çağrı mektubu gönderilmesi hâlinde çağrının yokluğu söz konusu olmaz. Çağrı usulsüz olduğundan iptal davası açılması söz konusu olabilir. Ancak bu ihtimalde çağrı mektubu tüm pay sahiplerine gönderilmemiş ise bu durumda çağrının geçersizliği söz konusu olacak ve bu çağrıya dayanarak yapılan genel kurul toplantısında alınan kararlar da yoklukla malul olacaktır⁷⁷¹.

Başka bir görüş ise TTSG’de çağrı ilanının yapılmaması, pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılmaması, esas sözleşmede gösterilen şekilde ilan yapılmaması, halka açık ya da bağımsız denetime tâbi anonim şirketlerde çağrının internet sitesinde yapılmaması hâllerini çağrıda usulsüzlük olarak değerlendirmekte ve bu hâllerde genel kurul kararının iptal edilebilirliğinin talep edilebileceğini belirtmektedir⁷⁷².

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yapılacak ilanın, ilan ve toplantı günü hariç en az iki hafta önce yapılması gerekmektedir. Bu ilanın yapılmasına rağmen, iki haftalık süreye⁷⁷³ uyulmaması söz konusu olabilecektir. Süreye uyulmaması hâli, yani toplantı ile ilan arasında iki haftalık süreden daha az süre olması hâlinde, pay sahiplerinin iptal davası açma imkânı

⁷⁶⁹ ODMAN BOZTOSUN, s. 90-91. Aynı yönde KARAEĞE, Çağrı, s. 123-124. Yazara göre bu halde çağrının tüm pay sahiplerine yapılması koşulu ihlal edilmiştir ve bu durum çağrının geçersizliğine ve bu çağrıya dayanarak yapılan genel kurulda alınan kararların yokluğuna sebebiyet verecektir. (KARAEĞE, Çağrı, s.124.)

⁷⁷⁰ ODMAN BOZTOSUN, s. 89-93.

⁷⁷¹ ODMAN BOZTOSUN, s. 91.

⁷⁷² KIRCA, Çağrı Usulü, s. 8-9; PULAŞLI, Genel Esaslar, § 18, N.45, s. 327.

⁷⁷³ SerPK m.29/1 kapsamında bu süre üç haftadır.

doğacağı kabul edilmektedir⁷⁷⁴. Bu görüş çağrı mektuplarının süresinde gönderilmesi açısından da geçerli olmalıdır⁷⁷⁵. Yargıtay da bir kararında ilan ve çağrı mektubunda süreye uyulmaması hâlini iptal edilebilirlik kapsamında incelemiştir⁷⁷⁶. Çağrı mektupları usule uygun şekilde iadeli taahhütlü mektup ile gönderilmesine rağmen pay sahibinin adresinde olmaması, adresini yenilememesi gibi bir neden ile tebligat yapılamamış ise tebligat usulüne uygun yapılmış sayılacaktır⁷⁷⁷.

Ancak öğretide, yapılan ilanın pay sahiplerinin katılmasını önleyecek biçimde toplantıdan çok kısa bir süre önce yapılması hâlinde geçerli bir ilan yapıldığından bahsedilemeyeceğine dair görüşler de bulunmaktadır⁷⁷⁸. Yine bu ihtimaller çağrı mektupları için de geçerli olmalıdır.

Çağrı şekline aykırılığın yaptırımını konusunda öğretide görüş birliği bulunduğu söylenemese de bizce TTK m. 414/1’de yer alan tüm şekiller bir arada bulunmasa dahi çağrının tüm pay sahiplerine ulaşmasını sağlayacak şekilde çağrı yapılmış ise çağrının yokluğundan bahsedilemeyecektir. Nitekim çağrının tüm pay sahiplerine yapılmış olması çağrı için bir geçerlilik şartıdır⁷⁷⁹. Burada çağrıda bir usulsüzlüğün varlığı kabul edilerek iptal edilebilirlik açısından inceleneceğini düşünmekteyiz.

⁷⁷⁴ ODMAN BOZTOSUN, s. 89; KIRCA, *Çağrı Usulü*, s. 8; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 475; PULAŞLI, *Şerh Cilt II*, N.115, s. 923; PULAŞLI, *Genel Esaslar*, § 18, N.45, s. 327; AKDAĞ GÜNEY, *Etki Kuralı*, s. 31. MOROĞLU, *Davet Merasimi*, s. 47; ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 479.

⁷⁷⁵ ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 477. Ancak şunu belirtmekte fayda vardır ki kanunda çağrı mektuplarının gönderilmesine dair bir süre öngörülmemiştir. Öğretide bu konuya dair farklı görüşler bulunmaktadır.

⁷⁷⁶ Yargıtay 11. HD., E. 2014/8853 K. 2014/16232 T. 22.10.2014 “toplantıya davet mektubunun toplantı tarihinden 5 gün önce gönderildiğini ve toplantıdan sonra tebellüğ edildiğini, sicil gazetesindeki toplantı ilanın ise 13 gün önce yapıldığını, ilan günü ve toplantı gününün süreye dahil edildiğini, ayrıca genel kurul toplantılarında zorunlu olarak gündeme alınması gerekli konuların TTK 369. maddesinde sayıldığını, bu konuların gündeme alınmadığını, şirket hesaplarıyla ilgili gündem maddesi oluşturulması gerektiğini, şirketin olağan genel kurul yapmayıp olağanüstü genel kurul yaptığını ileri sürerek... Usulsüz çağrı toplantıda hazır bulunmayan ortağa genel kurul kararının iptali davası açma hakkı sağlar ve alınan kararların Yasaya, ana sözleşmeye, iyiniyet kaidelerine aykırı alındığının ayrıca ispatı gerekir. Tek başına usulsüz çağrı genel kurul kararının iptalini gerektirmez.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-8853-k-2014-16232-t-22-10-2014>) (e.t. 06.01.2025)

⁷⁷⁷ ŞENER, *Ortaklıklar*, s. 477.

⁷⁷⁸ KIRCA, *Hükümsüzlük*, s. 7-8; ALBAYRAK DOĞAN, s. 89; AKDAĞ GÜNEY, *Etki Kuralı*, s. 31. Yazara göre çağrıya dair süre pay sahiplerinin toplantıya hazırlanması ve katılımı için önemlidir ve sürede 2-3 günden fazla bir gecikme halinde butlan söz konusu olacaktır. Bkz. AKDAĞ GÜNEY, *Etki Kuralı*, s. 31.

⁷⁷⁹ MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s. 80.

3.3.2. İlan ve çağrı mektuplarının içeriğine dair aykırılıklar

GTY m. 11 ile ilan ve çağrı mektuplarının içerisinde yer alması gereken hususlar ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda ilan ve mektupların içerisinde toplantı yeri, zamanı, gündem, esas sözleşme değişikliklerinin eski ve yeni hâlleri, çağrıyı yapan kişi/organ, erteleme nedeni ile yapılan toplantı için erteleme nedeni ve toplantı nisabı, olağan genel kurullarda incelenmesi gereken belgelerin merkez/şubelerin adresleri belirtilerek incelemeye hazır bulundurulduğu hususları yer almalıdır. İlanda ayrıca vekaletname örneği yer alacaktır.

Çağrı içeriğinde çağrının hangi şirket için yapıldığının yazılmadığı ya da çağrının hangi şirkete dair yapıldığının anlaşılabilmesi hâlinde çağrının yok olduğu, dolayısıyla da çağrı üzerine alınan genel kurul kararının yok hükmünde olduğu kabul edilmektedir⁷⁸⁰. Çağrıda şirket unvanının tam olarak geçirilmesi zorunlu olmamakla birlikte, çağrının hangi şirkete dair olduğu anlaşılabilmesi ise çağrı geçerlidir⁷⁸¹.

Çağrı içerisinde toplantının tarihi ve zamanının yer almaması hâlinde bu çağrının geçerli olmadığı ve çağrı kapsamında yapılacak genel kurul toplantılarının yok hükmünde olduğu kabul edilmektedir⁷⁸². Aksi görüş ise günümüzde iletişim araçlarının gelişmesi nedeni ile çağrı içerisinde toplantı yeri ve zamanının yer almasının çağrı açısından mevcudiyet koşulu olmadığını ve onun yokluğuna sebebiyet vermeyeceğini kabul etmektedir. Bu durumda çağrı içeriğinde toplantı yeri ve zamanının yer almaması hâlinde genel kurul kararlarının iptal edilebilirliği söz konusudur⁷⁸³. Çağrı içerisinde toplantı yeri

⁷⁸⁰ KIRCA, Hükümsüzlük, s. 8; MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 102. Bu durumda genel kurul kararlarının butlanının söz konusu olacağı yönünde bkz. AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı, s. 32.

⁷⁸¹ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 102.

⁷⁸² AYHAN / ÇAĞLAR / ÖZDAMAR, s. 250; BOZKURT Tamer, s. 351; KIRCA, Hükümsüzlük, s. 8; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA / MANAVGAT), Genel Kurul, s. 273, dipnot 879. Bu durumda butlan yaptırımının söz konusu olacağı yönünde AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı, s. 32.

⁷⁸³ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 102. Yazarın bu eksikliğin yokluk sonucuna sebebiyet vereceğine dair eski görüşünü terk ettiği anlaşılmaktadır. Yokluğa dair görüşü için bkz. MOROĞLU, Yargıtay Uygulaması, s. 35; MOROĞLU, Davet Merasimi, s. 45.

Yargıtay 11. HD., E. 2023/637 K. 2024/4094 T. 20.5.2024 tarihli kararında davacının toplantı yerinin çağrıda yanlış bildirilmesi nedeni ile toplantıya katılım sağlanamadığına dair iddiaları TTK m.446/1-b kapsamında iptal edilebilirlik çerçevesinde incelenmiştir. “...doğru adres bildirilmediği için toplantıya katılmanın sağlanmadığı iddiasında bulunmuş ise de, dosya kapsamı itibarıyla toplantının saat 10:00’da başlayıp 10:10’da sona erdiği davacı ortağın toplantı adresinin an itibarı ile bulamamış olmasında davalı şirket yetkilisine yöneltilecek bir kusurun bulunmadığı, toplantıya katılımın bu sebeple engellendiği iddiasının kabule şayan görülmemesi gibi, anılan maddedeki hususların oluşmadığı anlaşılmakla bu madde kapsamında butlan talebi yerinde görülmediği, anılan Kanun’un 446 ncı maddesinde iptal davası açabilecek kişilerin belirtildiği, davacının toplantıya yukarıda açıklanan gerekçelerle katılmasının engellendiği hususun kabule şayan görülmediği, bu durumda toplantıya katılmış olması nedeniyle anılan Maddenin (b) bendi uyarınca çağrının usulüne göre yapılmadığı, gündemin gereği gibi ilan edilmediği, genel kurula katılma yetkisi

belirtilmiş olmasına rağmen, şirket merkezinin ve çoğunluk pay sahibinin bulunduğu şehir yerine toplantının iyiniyet kuralına aykırı şekilde uzak bir şehirde yapılacak olması hâlinde, şekli olarak toplantı mevcut olmakla birlikte genel kurul kararları açısından iptal edilebilirlik yaptırımını söz konusu olabilecektir⁷⁸⁴.

Esas sözleşme değişikliğinin eski ve yeni hâlinin gösterilmesi, çağrıyı yapan kişinin gösterilmesi, erteleme hâlinde erteleme sebebi ve ikinci toplantının nisabı, pay sahiplerinin incelemelerine sunulacak belgelerin hangi adreslerde incelemeye hazır bulunduğu dair hususların belirtilmemesi hâlinde ise genel kurulda alınan kararların iptal edilebilirliğinin söz konusu olacağı kabul edilmektedir⁷⁸⁵.

bulunmayan kişilerin veya temsilcilerin toplantıya katılıp oy kullandığı, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediği ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren... madde düzenlemesi kapsamında yapılan incelemelerde;" (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2023-637-k-2024-4094-t-20-5-2024>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 23. HD. E. 2015/2689 K. 2015/2746 T. 20.4.2015 kararında aynı çağrı metninde iki farklı toplantı yeri bildirilmesi hususunu çağrıda usulsüzlük olarak değerlendirerek dosyayı iptal edilebilirlik kapsamında incelemiştir. *"Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve dosya kapsamına göre; genel kurul kararlarının salt çağrı noksanlığı nedeniyle iptali gerekmeyip, bu hususun ancak iptal edilebilirlik nedeni olarak nitelendirilebileceği, iptali talep edilen genel kurul kararlarının kanuna, ana sözleşme hükümlerine ve iyi niyet esaslarına uygun olduğu, davaya konu genel kurul toplantısı yönünden yokluk veya iptali gerektiren bir hususun bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir."* (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/23-hukuk-dairesi-e-2015-2689-k-2015-2746-t-20-4-2015>) (e.t. 06.01.2025)

⁷⁸⁴ İMREGÜN, Anonim Ortaklıklar, s. 117-118.

⁷⁸⁵ AKDAĞ GÜNEY, Etki Kuralı, s. 32; MOROĞLU, Davet Merasimi, s. 45.

Yargıtay 11. HD., E. 2016/3299 K. 2017/7390 T. 19.12.2017 *"Bu açıklamalardan sonra somut olaya gelindiğinde TTK 453. maddesinde ana sözleşme değişikliğinin eski ve yeni metinlerinin Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edilmemesi ve davacıya iadeli taahhütlü mektupla bildirilmemesi çağrıya ilişkin bir eksiklik olup, tek başına alınan kararın iptali sonucunu doğurmaz. Davacıya iptal davası açma hakkı verir."* (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-3299-k-2017-7390-t-19-12-2017>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2019/4381 K. 2021/2880 T. 25.3.2021 *"Davacının dava konusu genel kurul toplantı gündemin 3. maddesinin iptalini talep etme gerekçesi, faaliyet raporu, denetim raporu, bilanço ve kar/zarar cetvellerinin nerede ve nasıl inceleneceğine ilişkin bir açıklamanın gündemde ve ilanda belirtilmemesi nedeniyle bilgi alma ve inceleme haklarının engellenmesi olarak gösterilmiş, mahkemece de benimsenen bilirkişi raporu uyarınca, işbu rapor ve belgelerin pay sahiplerinin incelemesi için hazır bulundurulduğunun ilan edilmemesi ve 15 gün önceden incelemeye hazır bulundurulmaması nedeniyle anılan maddenin iptaline karar verilmiştir."*

Oysa, 6102 sayılı TTK'nın 437/1 maddesinde "Finansal tablolar; konsolide finansal tablolar; yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, genelkurulun toplantısından en az onbeş gün önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur. Bunlardan finansal tablolar ve konsolide tablolar bir yıl süre ile merkezde ve şubelerde pay sahiplerinin bilgi edinmelerine açık tutulur. Her pay sahibi, gideri şirkete ait olmak üzere gelir tablosuyla bilançonun bir suretini isteyebilir." hükmü, aynı Yasa'nın 420/1 maddesinde "Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular; sermayenin onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılır. Erteleme, 414'üncü maddenin birinci fıkrasında yazılı olduğu şekilde pay sahiplerine ilanla bildirilir ve internet sitesinde yayımlanır. İzleyen toplantı için genel kurul, kanunda öngörülen usule uyularak toplantıya çağrılır." hükmü ile 414. maddede de "Genelkurul toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce

3.4. Gündeme Dair Aykırılıklar

Pay sahiplerinin genel kurul toplantısına katılıma dair karar verebilmeleri, toplantı hakkında önceden bilgi sahibi olarak toplantıya hazırlık yapabilmeleri ve bu doğrultuda kullanacakları oylar ile şirketin faaliyetlerini yönlendirme imkânını elde edebilmelerini etkileyecek en önemli unsur, kuşkusuz toplantının gündemidir. Gündem çağrı sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır⁷⁸⁶.

Genel kurul kararları, toplantıda yer almayan pay sahiplerini de bağlamaktadır (TTK m. 423). Bu kapsamda genel kurul toplantısı gündeminin toplantı yapılmadan önce bilinmesi ve bu gündemde değişiklik yapılmadan kararların alınması gerekmektedir (TTK m. 413/2).

TTK m. 414 ve GTY m. 11 gereğince çağrı için yapılan ilan ve pay sahiplerine gönderilecek çağrı mektupları içerisinde gündemin de yer alması gerekmektedir. TTK m. 446/1-b kapsamında “gündemin gereği gibi ilan edilmediği” durumlarda pay sahibinin iptal davası açması söz konusu olabilecektir.

Bu kapsamda gündem konusundaki aykırılık, iki şekilde meydana gelebilecektir. Bunlar; çağrıya dair toplantı öncesi aykırılık ve gündemde yer almayan bir konu hakkında karar alma şeklinde toplantıda aykırılıktır⁷⁸⁷.

Genel kurul toplantılarında pay sahiplerinin toplantıya gerekli hazırlığı yaparak bilinçli bir şekilde oy kullanabilmeleri için toplantıda konuşulacak konuların çağrıyı yapan kişilerce önceden açıkça tespit edilmesi ve çağrı metni içerisinde bu şekilde yer alması gerekmektedir. AKDAĞ GÜNEY, gündemin gereği gibi ilan edilmemesini, ilanda yer alan gündem maddeleri ile genel kurul toplantısında karar verilecek maddelerin içerik olarak

yapılır. Pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilir. Sermaye Piyasası Kanunu'nun 11'inci maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır.' hükümleri yer almaktadır. Anılan yasal düzenlemeler nazara alındığında, davacının iddia ve mahkemenin de kabul ettiği üzere, ilanda ve çağrıda bu rapor ve belgelerin genel merkezde veya şubede hazır bulundurulduğunun bildirileceğine yönelik bir hüküm bulunmadığı gibi davacı %20,5 pay sahibi olup toplantının bu nedenle ertelenmesinin de talep etmediği gözetildiğinde toplantı gündemin 3. maddesinin yazılı gerekçe ile iptali doğru olmamıştır.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2019-4381-k-2021-2880-t-25-3-2021>) (e.t. 06.01.2025). Dava konusu olayda, faaliyet raporu, denetim raporu, bilanço ve kar/zarar cetvellerinin nerede ve nasıl inceleneceğine ilişkin bilgilerin ilanda yer almaması iptal edilebilirlik üzerinden değerlendirilmiş; ancak azınlığın erteleme talebinde bulunmaması üzerine kararın iptalinin gerekmediğine karar verilmiştir.

⁷⁸⁶ ŞEHİRALİ ÇELİK(KIRCA/MANAVGAT), Genel Kurul, s. 297.

⁷⁸⁷ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s. 105.

örtüşmemesi hâli olarak açıklamaktadır⁷⁸⁸. ÇAMOĞLU ise, “karara temel olan maddenin ilanda yer almaması ya da ilan edilen gündem maddelerinden görüşülecek konunun açıkça anlaşılamaması” olarak tanımlama yapmaktadır⁷⁸⁹. İlan edilen gündemin, pay sahibinin gerekli hazırlıkları yapabilmesi, toplantıya katılıp katılmayacağına karar verebilmesi için yeterli açıklıkta olması gerekmektedir. Aksi durumda gündem maddesine dair alınan genel kurul kararının iptal edebilirliği söz konusu olabilecektir⁷⁹⁰. Yargıtay’ın kararlarında da gündem maddesinin yeterince açık olmaması, farklı değerlendirmeler yapılmasına sebebiyet verici ve yanıltıcı olması, gündem maddeleri ile genel kurul kararının tam uyumlu olmaması “gündemin gereği gibi ilan edilmemesi” olarak kabul edilmekte ve bu kapsamda değerlendirilme yapılmaktadır⁷⁹¹.

Öğretideki bir görüş, gündemin gereği gibi ilan edilmemesi halini, gündemin çağrı metninde yer almasına rağmen, ilanların ve çağrı mektuplarının gönderim usulüne uygun olarak yapılmaması hali olarak açıklamaktadır⁷⁹². TTK m. 446/1-b kapsamında “çağrının usulüne göre yapılmaması” hâlinin ayrıca düzenlenmiş olması karşısında, bu durumun çağrının usulüne uygun yapılmaması kapsamında değerlendirilmesi de olasıdır. Ancak öğretide, gündemin çağrı usulünün ayrılmaz bir parçası olduğu, TTK m. 446/1-b maddesinde “çağrı usulü” ve “gündem” açısından kategorik bir ayrımın amaçlanmadığı, hükmün gündemin önemini vurgulayıcı nitelikte olduğu yönünde tespitler de bulunmaktadır⁷⁹³.

⁷⁸⁸ AKDAĞ GÜNEY, *Etki Usulü*, s. 33.

⁷⁸⁹ ÇAMOĞLU (POROY / TEKİNALP), N.739, s. 606

⁷⁹⁰ AKDAĞ GÜNEY, *Etki Usulü*, s. 34.

⁷⁹¹ Yargıtay 11. HD., E. 2002/4321 K. 2002/8742 T. 07.10.2002 “Bu durumda, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu’nun 46’ncı maddesinde yer alan gündeme bağlılık ilkesinin ihlalden bahsedilemeyeceği gibi, gündem maddesinin yeterli fikir vermediği, farklı değerlendirmelere elverişli ve yanıltıcı nitelikte olduğu, diğer anlatımla gündemin gereği gibi ilan ve tebliğ edilmediği şeklindeki nitelendirme dahi doğru değildir.” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2002-4321-k-2002-8742-t-07-10-2002>) (e.t. 06.01.2025)

Aynı yönde Yargıtay 11. HD., E. 2016/11330 K. 2018/3632 T. 16.5.2018 kararı “dava konusu genel kurul kararlarının ilan edilen gündemle tam uyumlu olmadığı, böylece gündemin gereği gibi ilan edilmediği ve buna göre davacının dava açma hakkının bulunduğu, iptali talep edilen 7. gündem maddesinin “şirket ana sözleşmesinin şirketin sermaye ve hisse senetlerinin cinsi başlıklı 6. maddesinin değiştirilmesi hususunun görüşülmesi” şeklinde Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edildiği, ancak toplantıda, “şirketin sermaye ve hisse senetlerinin cinsi” başlığı altında şirketin sermaye ve hisse senetlerinin cinsi, bağlam/hisse senetlerinin devri ve imtiyazlar şeklinde üç ayrı başlık oluşturabilecek şekilde birbirinden bağımsız ve her biri ayrı bir öneme sahip konuların görüşülüp karara bağlandığı” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-11330-k-2018-3632-t-16-5-2018>) (e.t. 06.01.2025)

Yargıtay 11. HD., E. 2016/11330 K. 2018/3632 T. 16.5.2018 kararı “Mahkemece iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre, dava konusu genel kurul kararlarının ilan edilen gündemle tam uyumlu olmadığı, böylece gündemin gereği gibi ilan edilmediği ve buna göre davacının dava açma hakkının bulunduğu” (<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-11330-k-2018-3632-t-16-5-2018>) (e.t.06.01.2025)

⁷⁹² ODMAN BOZTOSUN, s. 95.

⁷⁹³ ŞEHİRALİ ÇELİK(KIRCA/MANAVGAT), Genel Kurul, s. 298.

Gündemin ilan ve çağrı mektuplarında hiç yer almaması hâlinde yaptırım türünün ne olacağı hususunda öğretide görüş birliği bulunmamaktadır. Bir görüşe göre çağrıya dair ilan ve mektuplarda gündemin bulunmasına dair hüküm nispi emredici olup, bu hususta süreklilik arz etmeyen ve bu hükmün sınırlandırılmasını amaçlamamak koşulu ile bir kerelik yapılacak bir aykırılık sonucunda genel kurul kararlarının iptal edilebilirliği söz konusu olmalıdır⁷⁹⁴. Başka bir görüş ise gündemin çağrı yolu ile hiç duyurulmaması hâlinde genel kurul kararlarının yoklukla malul olacağı yönündedir⁷⁹⁵. Bu görüş kapsamında genel kurulu toplantıya çağrı, pay sahiplerini toplantının yapılacağından haberdar etmek amacı taşımakla birlikte, genel kurulda görüşülecek hususlar hakkında pay sahiplerini bilgilendirerek, toplantıya katılıma dair karar verilmesi, gündeme dair görüşlerin oluşturulması, hakların savunulması ve oy kullanma imkânlarının pay sahiplerine verilmesi amacını da taşımaktadır. Toplantıya çağrı ve gündem aynı çıkarları korumaya hizmet etmektedir⁷⁹⁶. Bu nedenle çağrının hiç yapılmaması ile gündemin çağrıda hiç gösterilmemesi arasında bir fark bulunmadığı söylenebilecektir⁷⁹⁷.

İlan ve çağrı mektuplarında bir gündem yer almasına rağmen, gündemde yer almayan hususlarda karar alınması halinde yaptırımın ne olacağı konusunda da öğretide farklı görüşler bulunmaktadır. Öğretide bir görüş gündeme bağlılık ilkesinin ihlali halinde genel kurul kararlarının geçersiz olmayacağını, iptal edilebilir olacağını kabul ederken⁷⁹⁸, bir görüş, genel kurul kararlarının butlanının⁷⁹⁹, bir görüş ise yokluğunun⁸⁰⁰ söz konusu olacağını kabul etmektedir.

⁷⁹⁴ **MOROĞLU, Hükümsüzlük**, s. 105. **PULAŞLI** da gündemin ilan ve çağrı mektuplarında yer almayor oluşunu genel kurul kararlarının iptal edilebilirliği kapsamında değerlendirmektedir. **PULAŞLI, Genel Esaslar**, N.156, s.367. Yargıtay 11. HD., E. 6790 K. 732 T. 08.02.1993 “Genel kurul çağrısı için gündemin ortaklara gönderilmemiş olması, genel kurulda alınan kararların geçerliliğini etkilemez. Bu eksiklik ancak bir iptal nedeni olabilir...” denilmektedir. Karar için bkz. **ÜÇİŞİK/ÇELİK**, s. 261.

⁷⁹⁵ **ODMAN BOZTOSUN**, s. 95; **AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR**, s. 250; **KIRCA, Hükümsüzlük**, s. 8; **KARAEĞE, Çağrı**, s. 127-128; **BOZKURT Tamer**, s. 351; **İMREGÜN, Anonim ortaklıklar**, s. 122-123; **DOMANIÇ, Cilt II**, 2011, s. 821; **ARSLANLI’ya** göre gündem ilan edilmemişse ve çağrı mektubu ile tebliğ edilmemişse, çağrının bir unsuru noksanıdır. Bkz. **ARSLANLI, Anonim Şirketler**, s. 20.

⁷⁹⁶ **İMREGÜN, Anonim Ortaklıklar**, s. 124.

⁷⁹⁷ **KARAEĞE, Çağrı**, s. 128.

⁷⁹⁸ **PULAŞLI, Genel Esaslar**, N. 54, s.329-330. Yargıtay da bu görüştedir. Bkz. Yargıtay 11. HD., E. 2016/7752 K. 2018/2215 T. 22.3.2018, Yargıtay 11. HD., E. 2015/13826 K. 2016/8312 T. 20.10.2016 (e.t. 06.01.2025)

⁷⁹⁹ **ÇAMOĞLU(POROY/TEKİNALP)** N.695, s.561; **ANSAY**, s.195.

⁸⁰⁰ **İMREGÜN, Anonim Ortaklıklar**, s.123; **ODMAN BOZTOSUN**, s.93; **KARAEĞE, Çağrı**, s.128.

SONUÇ

Anonim şirket genel kurulu, şirketin zorunlu organlarından biridir. Genel kurul, pay sahiplerinin pay sahipliğinden doğan haklarının kullanıldığı, şirket ile ilgili önemli ve kritik nitelikteki kararların verildiği, alınan kararlar doğrultusunda şirketin iradesinin olduğu organdır. Bu kapsamda hem şirket hem de pay sahipleri açısından büyük önem taşımaktadır. Anonim şirket genel kurulunun bu niteliği, genel kurulun diğer şirket organlarından üstün bir konumda olup olmadığı ve organlar arasındaki yetki sınırlarının nasıl belirleneceği konusunda zamanla farklı görüşleri ortaya çıkarmıştır. Ancak, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu düzenlemeleri, anonim şirketin iki zorunlu organı olan yönetim kurulu ve genel kurul arasındaki yetki sınırlarını belirleyerek organlar arasında eşitlik teorisini benimsemiştir. Nitekim kanun gerekçesinde genel kurulun üst organ olarak kabul edilmediği açıkça ifade edilmektedir.

Genel kurul toplantıları, farklı kriterlere göre sınıflandırılabilir. Bu kapsamda, toplantılar yapılış zamanlarına göre olağan ve olağanüstü olarak iki gruba ayrılabilir. Olağan genel kurul toplantıları, her faaliyet döneminin sona ermesini takip eden üç ay içerisinde yapılması gereken ve kanunda belirlenen asgari gündemi içermesi gereken toplantılardır. Olağanüstü genel kurul toplantıları ise ihtiyaç duyulması hâlinde gerçekleştirilen toplantılar olup, belirli bir zaman sınırlamasına tabi değildir. Kural olarak, anonim şirketin genel kurulunun bir çağrı üzerine toplanması gerekmektedir. Ancak bu kuralın istisnası, çağrısız genel kurul toplantısıdır. Öte yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile getirilen önemli bir yenilik olarak, pay sahiplerine genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma imkânı tanınmıştır. Elektronik ortamda yapılan katılım, fiziki katılımı aynı hukuki sonuçları doğurmaktadır.

Anonim şirket genel kurulunun ve dolayısıyla genel kurulda alınan kararların mevcudiyeti, geçerli bir çağrının yapılmış olmasına bağlıdır. Bir çağrının geçerli olarak kabul edilebilmesi için ise öncelikle yetkili kişi veya organlar tarafından gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Nitekim öğretideki çoğunluk görüş ve son dönemdeki yargı içtihatları, yetkisiz kişiler tarafından yapılan çağrının geçersiz olduğu ve böyle bir çağrı üzerine toplanan genel kurullarda alınan kararların da hukuken varlık kazanamayacağı, yani yok hükmünde olduğu yönündedir.

6762 sayılı Kanun'dan farklı olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu döneminde anonim şirketler için bağımsız denetim sistemi benimsenmiş ve bu doğrultuda denetçiler zorunlu organ olmaktan çıkarılmıştır. Bu değişiklikle birlikte, denetçilere tanınan genel kurulu çağrı yetkisi de sona ermiştir. Ancak, TTK ile tek bir pay sahibine mahkemeden çağrı izni alma hakkının tanınması, bu eksikliği giderebilecek niteliktedir. Çağrıya yetkili kişi ve organlar kanunda sınırlı olarak sayılmaktadır. Bunlar dışında esas sözleşme ile çağrıya yetkili kişilerin belirlenmesi mümkün değildir. Yine genel kurul tarafından alınacak karar ile bir sonraki toplantıya dair çağrının yapılması da söz konusu olmayacaktır.

Anonim şirket genel kurulunu toplantıya çağırma konusunda birincil yetkili organ, yönetim kuruldur. Bu yetki aynı zamanda bir görev niteliği taşımaktadır. Yönetim kurulu, çağrıya ilişkin kararını kurul hâlinde toplanarak veya elden dolaştırma yöntemiyle alabilmektedir. Ayrıca, yönetim kurulunun sirküler tipi karar alma usulü, Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden de gerçekleştirilebilmektedir. Türk Ticaret Kanunu ile getirilen bir yenilik olarak, yönetim kurulu toplantılarının tamamen elektronik ortamda yapılması da mümkündür. Yönetim kurulu toplantılarının da bir çağrı üzerine gerçekleştirilmesi gerekmekte olup, bu çağrı kural olarak başkan veya onun yokluğunda başkan vekili tarafından yapılmalıdır. Yakın dönemde 7511 sayılı Kanun ile TTK m. 392/7'de yapılan değişiklikle, yönetim kurulu üyelerinin başvurmasına ve gerekli olmasına rağmen başkanın toplantı çağrısını yapmaması durumunda ortaya çıkan sorunların giderilmesi amaçlanmıştır. Yeni düzenlemeye göre, çoğunluğu oluşturan üyelerin talepte bulunması hâlinde başkanın yönetim kurulu toplantısı için çağrı yapması zorunlu hâle getirilmiştir. Eğer bu zorunluluk yerine getirilmezse, üyelere doğrudan çağrı yapma imkânı tanınmıştır. Bunun yanı sıra, TTK m. 410/1 hükmü uyarınca, yönetim kurulunun görev süresi sona ermiş olsa dahi genel kurulu toplantıya çağırma yetkisinin devam edeceği açıkça düzenlenmiştir. Böylece, 6762 sayılı Kanun döneminde öğretide yaşanan tartışmalara bir son verilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile getirilen önemli yeniliklerden biri de tek bir pay sahibine genel kurulu toplantıya çağırma yetkisinin tanınmasıdır. Pay sahibinin bu yetkiyi kullanabilmesi için yönetim kurulunun mevcut olmaması, devamlı olarak toplanamaması ya da toplantı yeter sayısının oluşmasına imkân bulunmaması hâllerinden birinin oluşması gerekmektedir. Bu hâllerin oluşması durumunda ise pay sahibinin mahkemeye başvurması zorunlu olup, yetkinin direkt kullanılması söz konusu değildir. Maddenin getiriliş amacı,

yönetim kurulunun işlevini yerine getiremediği hâllerde oluşabilecek organ yokluğunun önüne geçilmesinin sağlanmasıdır.

Anonim şirketlerde azınlığın, genel kurulun toplantıya çağrılmasını ya da hâlihazırda toplanacak genel kurul gündemine madde ekletilmesini talep edebilme hakkı bulunmaktadır. 6762 sayılı Kanun döneminde de mevcut olan bu yetkinin, denetçilere başvuru şartının ortadan kaldırılması ve önceki dönemde yaşanan sorunlara binaen 6102 sayılı Kanun’a yapılan eklemeler ile daha işlevsel bir hâle geldiği söylenebilecektir. Azınlık bu talebini, yönetim kuruluna yöneltmeli ve noter vasıtası ile göndermelidir. Yönetim kurulunun talebe yedi iş günü içerisinde olumlu bir cevap vermemesi hâlinde, azınlığın mahkemeye başvurarak genel kurulun toplantıya çağrılmasını talep edebilme hakkı doğacaktır. Öte yandan, yönetim kurulunun azınlığın çağrı talebini kabul etmesi durumunda, genel kurulun kırk beş gün içinde toplantı yapılacak şekilde çağrılması gerekmektedir. Aksi takdirde, istemde bulunan azınlık pay sahiplerine doğrudan çağrı yapma yetkisi tanınacaktır. Öğretide elinde mahkeme kararı dahi olmayacak azınlığın çağrı yapmak konusunda çeşitli sıkıntılar ile karşılaşacağı belirtilmekte ve bu hüküm eleştirilmektedir.

Anonim şirketin iflastan farklı bir neden ile tasfiyeye girmesi hâlinde tasfiye konuları ile sınırlı olmak üzere tasfiye memurlarının da genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır. Ancak bu yetki, yönetim kurulunun çağrı yetkisini ortadan kaldırmayacaktır. Tasfiye memurları açısından çağrı yapma yetkisi, aynı zamanda bir görev niteliğindedir.

Türk Ticaret Kanunu’nda yer almamakla birlikte anonim şirket genel kurulunun toplantıya yönetim kayyımı tarafından çağılması da mümkündür. Ancak öğretide kayyım atanmadan önce şirketin yönetiminin başka yollar ile sağlanamıyor oluşuna dikkat edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bunun yanında şirketin iflas hâline girmesi durumunda iflas idaresi tarafından da genel kurulun toplantıya çağrılması mümkündür.

Türk Ticaret Kanunu’nda çağrıya dair prosedürler ayrıntılı olarak düzenlenmektedir. Türk Ticaret Kanunu’nun 414’üncü maddesi uyarınca çağrı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde, esas sözleşmede belirtilen şekilde ve bağımsız denetime tabi şirketler açısından şirketin internet sitesinde ilan şeklinde yapılmalıdır. Bunun yanında toplantıya elektronik ortamda katılım sağlanacak ise çağrının ayrıca Elektronik Genel Kurul Sisteminde de yapılması gerekmektedir. Yapılacak ilanın yanında pay sahiplerine iadeli taahhütlü çağrı mektubu ile bildirim yapılması da gerekmektedir.

Kanunda çağrı ilanının toplantı ve ilan günleri hariç olmak üzere toplantıdan en az iki hafta önce yapılması gerektiği düzenlenmektedir. Çağrı mektuplarının gönderim süresi açısından ise açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durum çağrı mektuplarının gönderilme süresine dair öğretide farklı görüşlerin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Kanunda yapılacak ilanların içeriğine dair bir hüküm yer almıyor olsa da Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik'in 11. maddesi ile ilan ve çağrı mektuplarının içeriğine dair ayrıntılı bir düzenleme yapılmıştır. Bu kapsamda Yönetmelik ile gündemin ilanda yer alması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Gündemin pay sahiplerine bildirilmesi, pay sahiplerinin toplantıya katılıp katılmayacağı yönündeki iradelerinin oluşması açısından önemlidir. Aynı zamanda gündemde yer almayan bir konunun toplantıda karara bağlanamaması açısından da gündemin ilan ve çağrı mektupları ile bildirilmesi elzemdir. Bu kuralın varlığı, pay sahiplerinin toplantıda bir sürpriz ile karşılaşmamaları açısından gereklidir.

Çağrı merasimine aykırılık hâlinde genel kurul toplantıları açısından hangi yaptırımların söz konusu olacağına dair öğretide bir görüş birliği bulunmamaktadır. Çağrısız genel kurul hali istisna olmak üzere, çağrının mevcut olmaması ya da mevcut olmamasını gerektirecek nitelikte bir sakatlık hâli olması durumunda çağrı ve buna bağlı olarak alınan genel kurul kararlarının yok hükmünde olacağı kabul edilmektedir. Çağrı mevcut olmakla birlikte usulsüz şekilde yapılmış ise öğretideki çoğunluk görüşün iptal edilebilirlik yaptırımının söz konusu olacağı yönünde olduğu söylenebilecektir. Ancak bu durumda genel kurul kararının iptal edilebilmesi için çağrıdaki usulsüzlüğün genel kurul kararının alınmasında etkili olması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Abut, Ahmet (2021) ‘Çağrısız Genel Kurul Toplantılarında Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçimi’ KHAS Hukuk Bülteni 2020-2021 Akademik Yılı Derlemesi, On İki Levha Yayıncılık, ss.1-15.

Akbaş, İsmail (2024) ‘Anonim Ortaklığın Çağrı Usulüne Uyulmadan Yapılan Genel Kurul Toplantısı İçin Bakanlık Temsilcisinin Görevlendirilmesi Talebi’ Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.14, S.2, ss.1753-1782.

Akbay, Direnç (2009) Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, (yüksek lisans tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, İzmir.

Akdağ Güney, Necla (2016) Anonim Şirket Yönetim Kurulu, İstanbul, Vedat Kitapçılık. (Yönetim Kurulu)

Akdağ Güney, Necla (2021) ‘Genel Kurul Kararlarının İptali Davasında Etki Kuralı’ Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, ss.11-43.(Etki Kuralı)

Akdağ Güney, Necla (2011) Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili, İstanbul,İstanbul Ticaret Odası

Akdağ Güney, Necla (2024) ‘Çağrısız Genel Kurul Toplantısı ve Toplantıda Bakanlık Temsilcisi Bulundurma Zorunluluğuna Dair Düşünceler’, Prof Dr. Zühtü AYTAÇ'a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, ss. 445-474. (Çağrısız GK)

Albayrak Doğan, Ayşe (2020) ‘Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısına Çağrıya Yetkili Kurul/Kişiler’ Yürürlüğünün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu III, On İki Levha Yayıncılık, ss. 103-118.

Alışkan, Murat (2021) ‘Görev Süresi Dolan Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkilerinin Devam Etmesi’ Ticaret Hukuku ve Yargı Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, ss. 11-49.

Altaş, Soner (2024) Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketler, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Ansay, Tuğrul (1982) Anonim Şirketler Hukuku, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

Arı, Zekeriyya (2009) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Elektronik Ortama İlişkin Hükmü (Tasarı 1527) ve Sanal Genel Kurul’ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.8, S.3-4, ss.177-197.

Arslanlı, Halil. (1959) Anonim Şirketler, Cilt II- Anonim Şirketin Organizasyonu, İstanbul, Fakülteler Matbaası.

Ay Kaplan, Ülkü (2023) ‘Alman Hukukuna Göre Anonim Şirketlerde Sanal Genel Kurul ve Sanal Genel kurulu Türk Hukukuna Uygulanabilirliği’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.39, S.2, ss.409-448. (Sanal Genel Kurul)

Ayhan, Rıza/ Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet (2025) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara, Yetkin Yayınları.

Ayhan, Rıza/ Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet (2021) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara, Yetkin Yayınları

Bahar Sayın, Hediye (2017) Pay Sahiplerinin Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.

Bahtiyar, Mehmet (2019) Ortaklıklar Hukuku, İstanbul, Beta Yayıncılık. (Ortaklıklar)

Bahtiyar, Mehmet (2021) ‘Anonim Ortaklıkta Çağrısız Genel Kurul ve Karar Yetersayısı’ Prof. Dr. Saim ÜSTÜNDAĞ’a İthafen İlmi Makaleler II, İstanbul, Aristo Yayınları, ss. 175-192.

Bahtiyar, Mehmet (2022) ‘Anonim Ortaklıkta Başkanın Yönetim Kurulunu Toplantıya Çağırılmamasının Yaptırımı ve Toplantısız Karar Alınmasında Bazı Sorunlar’ Prof. Dr Rıza AYHAN'a ARMAĞAN, Cilt 1, Ankara, Yetkin Yayınları, ss. 99-129.(Başkanın Çağrısı)

Bahtiyar, Mehmet/Hamamcıoğlu, Esra (2014) Yeni TTK ya Göre Anonim Şirket Genel Kurul Toplantıları, İstanbul, Beta Yayıncılık.

Bektaş, İbrahim / Özelci, Yasin Barış(editörler) (2023) ‘Yargıtay Kararları, Anonim Ortaklık- Yetkisiz Çağrı- Genel Kurul Kararının Yokluğu’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.39, S.1, ss.2019-221

Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan (2013) Şirketler Hukuku, Bursa, Dora Yayınları.

Bozkurt Yaşar, Sevgi (2024) ‘Kooperatiflerde Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri’ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.28, S.3, ss.35-72.

Bozkurt, Tamer (2018). Şirketler Hukuku, Legem Yayıncılık.

Brugger, Daniel Online Kommentar, Art 701CO

<https://onlinekommentar.ch/en/kommentare/or701>

Can, Çelebi Mehmet (2016) ‘Banka Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Tüzel Kişi’ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.20, S.1, ss.27-64

(<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789005>)

Can, Mustafa Erdem (2016) ‘Azlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağrılması ve Gündemin Belirlenmesi Konusundaki Yetkileri’, Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, (Editör Ulusoy Erol), Bilge Yayınevi, ss. 407-430. (Can/Ulusoy)

Cenkci, Esra (2017) ‘Anonim Ortaklıkta Tek Pay Sahibinin Yeni Gücü: Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilmesi’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.33, S.3, ss.129-176.

Coştan, Hülya (2012) ‘Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri, Oy Hakkı, Yetersayılar ve Toplantı Talep Hakkı’, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.28, S.3, ss.155-189.

Çevik, Orhan (1979) Anonim Şirketler, Ankara, Olgaç Matbaası.

Deda Ergören, Özge (2023) Halka Kapalı Anonim Ortaklıkta Azınlığın Ve Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrısı (yüksek lisans tezi) Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul.

Dolar, Neyzan Fehmi (2020) ‘Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağrılmasını Talep Hakkı’ Adalet Dergisi S.65 ss.585-605.

Domaniç, Hayri (2011 (1988 Yılı Birinci Baskıdan Tıpkı Bası Yapılmıştır)) Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Cilt II, İstanbul, Vedat Yayıncılık.

Dural, Halil Ali (2002) ‘Çağrısız Toplanan Genel Kurul’da Pay Sahiplerinden Birinin Toplantıyı Terk Etmesi Alınan Kararların Geçerliliğini Etkiler Mi?’, Prof.Dr. Ömer TEOMAN'a 55. yaş Günü Armağanı, Cilt 1, İstanbul, ss. 369-376.

Ercoşkun Şenol, Kübra (2013) ‘Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantıları’, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.19 S.2, ss.1693-1726.

Erdem, H.Ercüment (2017) ‘Türk Ticaret Kanunu’nun Anonim Şirketler Genel Kurulları İçin Getirdiği Yenilikler’, Türk Ticaret Kanunu İle İlgili Makaleler (2009-2016), On İki Levha Yayıncılık, ss.407-450. (Yenilikler)

Eriş, Gönen, Ticari İşletme ve Şirketler, Cilt II, 3.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Gökdemir Tamer, Tülay (2023) ‘Hamiline Yazılı Pay Senetleri İçin 7262 Sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler ve Hukuki Sonuçları’ Prof. Dr. H. Ercüment Erdem'e Armağan, On İki Levha Yayıncılık, ss. 699-726.

Günay, Ece Deniz (2022) Anonim Ortaklıklarda Gündem Kapsamında Genel Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, Kurulun Toplantıya Çağırılması Ve Gündeme İlişkin Hususlar, On İki Levha Yayıncılık.

Gürel, Murat (2019) ‘Seçimi Sakat Olan Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Limited Şirket Müdürlerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi Var Mıdır?’ Prof.Dr Sabih ARKAN’a Armağan, On İki Levha Yayıncılık, ss. 481-520.

İlbasmış Hızlısoy, Özlem (2022) ‘Anonim Şirket Yönetim Kurulunu Toplantıya Çağrıya Yetkili Olanlar ve Yetkisiz Kişilerce Yapılan Çağrıyla Toplanan Yönetim Kurulunda Alınan Kararların Hukuki Akıbeti’ Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C.8, S.5, ss.115-142.

İmregün, Oğuz (1989). Anonim Ortaklıklar, 4.baskı, İstanbul.

Kaplan, Ülkü Ay/ Murat, Halil Mervan(editörler) (2024) ‘Yargıtay Kararları- Çağrısız Genel Kurul Yokluk’ Banka ve ticaret Hukuku Dergisi, C.40, S.1, ss.178-181.

Karadeniz, Salih (2022) ‘Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul’ İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.7, S.13, ss.491-520.

Karaege, Özge (2015) ‘Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK M. 410/II)’ Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.19, S.4, ss.71-128. (Tek Pay Sahibi)

Karaege, Özge (2022) Anonim Şirket Genel Kurulunun Toplantıya Çağırılması, Ankara, Adalet Yayınevi. (Çağrı)

Kaşak, Esra (2019) Anonim Şirketlerde Genel Kurul ile Yönetim Kurulu Arasındaki Yetki Dağılımına İlişkin Temel Esaslar, On İki Levha Yayıncılık.

Kaya, Mustafa İsmail (2015) ‘Anonim Şirkette Tek Bir Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırması’ Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, ss.405-434.

Kendigelen, Abuzer (2016) Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler ve İlk Tespitler, 3.Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık. (İlk Tespitler)

Keskin, Harun (2018) ‘Anonim Şirket Genel Kurulu ile Yönetim Kurulu Arasındaki İlişkinin Tarihsel Süreçte Geçirdiği Değişim ve Organların Yetkilerine Genel Bir Bakış’ Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, C.34 S.3, ss.241-274.

Kırca, İsmail/ Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/ Manavgat, Çağlar (2024) Anonim Şirketler Hukuku, Cilt 2/1, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.(Genel Kurul)

Kırca, İsmail/ Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/ Manavgat, Çağlar (2013) Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Temel Kavramlar ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara.

Kırca, İsmail (2022) Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, On İki Levha Yayıncılık. (Hükümsüzlük)

Kırca, İsmail (2021) ‘Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısı Çağrı Usûlüne Uyulmaması Toplantıya Katılamayan Pay Sahibinin Mülkiyet Hakkını İhlâl Eder Mi? -Farazî Bir Bireysel Başvuru Çerçevesinde İnceleme’, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.37, S.4, ss.5-12. (Çağrı Usulü)

Korkmaz Taş, Hülya/ Akkan, Mine/Özekes, Muhammet/ Pekcanıtez Hakan (2017). Pekcanıtez Usûl Medenî Usûl Hukuku, On İki Levha Yayıncılık.

Korkut, Ömer/Cengil, Mehmet Fatih (2022) ‘Dijital Çağda Genel Kurul (Anonim Şirket Genel Kurul Toplantılarına İlişkin İsviçre Borçlar Kanunu Değişikliği Hakkında Değerlendirmeler)’. Ankara Hacı Bayramı Veli üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.26, S.3, ss.275-324.

Metin, Umut (2021) Yönetim Kurulu Krizleri ve Çözüm Yolları (Doktora Tezi), Kadir Has Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul.

Moroğlu, Erdoğan (1991) ‘Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları’, Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu VII Bildiriler-Tartışmalar, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 44-78. (Davet Merasimi)

Moroğlu, Erdoğan (2004) ‘Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Daveti Merasimine Aykırılığın Yaptırımı ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Uygulaması’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.22, S.3, ss.35-41. (Yargıtay Uygulaması)

Moroğlu, Erdoğan (2010) ‘Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri ile Denetçilerin Görev Süreleri’ Makaleler, On İki Levha Yayıncılık, ss. 409-418. (YK Görev Süreleri)

Moroğlu, Erdoğan (2010) ‘Anonim Ortaklıkta Azınlık Pay sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması’ Makaleler, On İki Levha Yayıncılık, ss. 238-254.(Azınlık)

Moroğlu, Erdoğan (2016) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık. (Değerlendirmeler)

Moroğlu, Erdoğan (2020) Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık. (Hükümsüzlük)

Narbay, Şafak (2007) ‘TTK Tasarısında Anonim Ortaklık Genel Kurulunu Toplantıya Davete Yetkili ve Görevli Olanlara İlişkin Hükümlerin Değerlendirilmesi’ Hukuki Yorum ve Haber Dergisi S.7, ss.168-181.

Nomer Ertan, Füsun (2018) ‘Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Toplantı ve Kararları’ Yürürlüğünün 6.Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, On İki Levha Yayıncılık, ss. 45-70.

Odman Boztosun, Ayşe (2012) ‘Anonim Şirket Genel Kurallarından Önce, İlgili Pay Sahiplerine Hiç veya Usulüne Uygun Şekilde Davet Mektubu Gönderilmemesinin Hukuki Sonucu Nedir?’ Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, S.24, ss. 83-113.

Okan, Neval (2023) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, Editör Kemal ŞENOCAK, Seçkin Yayıncılık.

Orbay Ortaç, Nurdan/Al Kılıç, Şengül (2018) ‘Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Murahhasların Genel Kurula Katılması’ Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, C.4, S.2, ss.211-238.

Oğuzman, Mustafa Kemal/ Seliçi, Özer/ Oktay Özdemir, Saibe (2011) Kişiler Hukuku, İstanbul, Filiz Kitabevi.

Özdal, Şule (2016) Anonim Ortaklıkta Elektronik Katılımlı Genel Kurul, (doktora tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı.

Özer, Işık (2009) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirket Genel Kuruluna Elektronik Ortamda Katılım’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, C.4, ss.623-662.

Özkan, Raziye Aksu (2019) Finansal Tabloların Tutulması ve Hukuksal Sonuçları, On İki Levha Yayıncılık.

Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/Çamoğlu, Ersin (2021) Ortaklıklar Hukuku, Cilt 1, 15. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

Pulaşlı, Hasan (2013) ‘Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi’ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.17, S.2, ss.885-898.

Pulaşlı, Hasan (2018) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt I, 3.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.

Pulaşlı, Hasan (2022) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, 4.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi. (Şerh Cilt II)

Pulaşlı, Hasan (2024) Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, Ankara, Adalet Yayınevi. (Şerh Cilt II 2024)

Pulaşlı, Hasan (2024) Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 9.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi. (Genel Esaslar)

Pulaşlı, Hasan Elektronik Ortamda Anonim Şirket Genel Kuruluna İlişkin Düzenlemelerin Evrimi ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunundaki Durum, ss.5-76. (Elektronik Ortam)

<http://arslanlibilimarsivi.com/sites/default/files/makale/HasanPulasli-internetOrtamindaGenelKurul.pdf> (e.t. 06.01.2025)

Sarıkaya, Sinan (2024) ‘Yönetim Kurulu Toplantı Çağrısında Yeni Düzen: TTK m. 392/VII’ye Bakış’ Kırıkkale Hukuk Mecmuası, C.4, S.2, ss.829-868.

Soykan, İsmail Cem (2012) Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu, On İki Levha Yayıncılık.

Şahin, Mehmet Alper (2023) Anonim Şirketlerde Elektronik Genel Kurul, (yüksek lisans tezi) Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı.

Şener, Oruç Hami (2017) Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara, Seçkin Yayıncılık. (Limited Ortaklık)

Şener, Oruç Hami (2019) Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Tekinalp, Ünal (2012) Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığın Esasları, Vedat Kitapçılık, İstanbul. (Tek Kişi Ortaklığı)

Tekinalp, Ünal (2015). Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul. (Sermaye Ortaklıkları)

Teoman, Ömer (2009) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkı’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.3, ss.5-24. (Oy Hakkı)

Teoman, Ömer (2009) ‘Yürürlükteki Hukukumuz ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantısına Katılmak Zorunda Olanlar’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.4, ss.19-33. (Genel Kurul)

Teoman, Ömer (2010) ‘Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Anonim Ortaklık Yönetim Kuruluna İlişkin Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.26, S.3, ss.5-16. (YK Değerlendirmeler)

Teoman, Ömer (2011) ‘Çağrısız Genel Kurulun Gündemine Oybirliği ile Madde Eklenmesi’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.27, S.3, ss.5-13. (Gündem)

Teoman, Ömer (2011) ‘Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımını Nedir?’ Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.27, S.4, ss.5-12. (İnternet Sitesi)

Teoman, Ömer (2012) ‘Anonim Ortaklıkta Paylar Üzerinde İntifa Hakkı Bulunması Durumunda Oy Hakkı Dışındaki Yönetim Haklarının Kimin Tarafından Kullanılacağı

Sorunu' Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki levha Yayıncılık, ss. 365-375. (İntifa Hakkı)

Teoman, Ömer (2012) 'Avrupa Anonim Ortaklığında Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma ve Gündeme Madde Eklettirme Hakkı' Tüm Makalelerim Cilt I-II, On İki Levha Yayıncılık, ss. 383-388. (Azınlık)

Teoman, Ömer (2012) 'Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulunun Toplantı Yapmaksızın Karar Alması (TTK. m. 330, f. 2)' Tüm Makalelerim Cilt I-II(1971-2001), On İki levha Yayıncılık, ss. 1103-1116.

Teoman, Ömer (2012) 'Derneklerde ve Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul Yetersayının Sağlanamaması Nedeniyle Toplanamamışsa İkinci Toplantı İçin Yeniden Çağrı Merasimine Uymak Zorunlu Mudur?' Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001), On İki levha Yayıncılık, ss.309-405(Yetersayı)

Ulaş, Işıl (2005) 'Uygulamacı Gözüyle Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Bakış' Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.23, S.2, ss.193-201.

Ulusoy, Erol (2016). 'Azınlık Hakları- Anonim Şirket Genel Kurul Toplantıları: Doğrular ve Yanlışlar' Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları (Editör Ulusoy Erol, Ankara, Bilge Yayınevi, ss. 35-63. (ULUSOY/ULUSOY)

Üçışık, Güzin/Aydın, Çelik (2013) Anonim Ortaklıklar Hukuku, Cilt I, Ankara, Adalet Yayınevi.

Ünal, Ahmet Cemil (2014) Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde CEO'nun Hukuki Konumu, Ankara, Adalet Yayınevi.

Yasaman, Hamdi (2009) 'Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Hâkimin Genişleyen Rolü' Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C.25, S.4, ss.73-94.

Yıldız, Burçak (2022) 'Çağrısız Genel Kurul ve Ticaret Sicili Açısından Bazı Değerlendirmeler' Ticaret Sicili ve Şirketler Hukukun Etkileri Sempozyumu, İzmir, İzmir Ekonomi Eniversitesi, ss. 115-135.

(<https://www.researchgate.net>) (e.t. 06.01.2025)

Yıldız, Şükrü (2020) Hukuki Mütalaalar, 4.Baskı, On İki Levha Yayıncılık.

YILMAZ, Hümeýra (2020) ‘Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündeme Madde Eklenmesi Talebi’ Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, ss. 3723-3750.

Yılmaz, Selen Serder (2016) ‘Anonim Şirkette Pay Sahibi ve Azınlığın Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı’, Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları (Editör Ulusoy, Erol) Bilge Yayınevi, ss. 369-405.(YILMAZ/ULUSOY)

Yüce, Aydın Alber (2013) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı (yüksek lisans tezi) Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı.

Yüce, Aydın Alber (2018) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı, Seçkin Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

<https://www.mevzuat.gov.tr>

<https://www.lexpera.com.tr>

<https://www.tbmm.gov.tr>

<https://karararama.yargitay.gov.tr>

<https://www.jurix.com.tr>

<http://arslanlibilimarsivi.com>

<https://www.gesetze-im-internet.de/aktg>

https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/27/317_321_377/en#art

<https://tdk.gov.tr>

<https://dergipark.org.tr>

<https://www.turcademy.com>

<https://ticaret.gov.tr>

<https://www.mkk.com.tr>

Yargı Kararları

Yargıtay HGK., E. 2021/701 K. 2022/275 T. 8.3.2022
Yargıtay HGK., E. 2013/1048 K. 2014/430 T. 2.4.2014
Yargıtay 11. HD., E. 2021/6209 K. 2023/1553 T. 14.3.2023
Yargıtay 11. HD., E.2019/1269 K. 2019/8039 T. 10.12.2019
Yargıtay 11. HD., E. 2019/1031 K. 2019/7461 T. 25.11.2019
Yargıtay 11. HD., E. 1998/7636 K. 1998/7820 T. 29.12.1998
Yargıtay 11. HD., E. 2018/3543 K. 2020/616 T. 21.1.2020
Yargıtay 11. HD., E. 2014/331 K. 2014/3503 T. 25.2.2014
Yargıtay 11. HD., E. 2022/3209 K. 2023/6867 T. 27.11.2023
Yargıtay 11.HD., E. 3858 K. 4511 T. 08.11.1982
Yargıtay 11.HD., E. 2019/3647 K. 2020/1904 T. 24.2.2020
Yargıtay 11. HD., E. 2018/1112 K. 2019/6571 T. 22.10.2019
Yargıtay 11. HD, E. 2021/1161 K. 2022/4977 T. 16.6.2022
Yargıtay 11. HD., E. 2021/1446 K. 2022/5737 T. 12.9.2022
Yargıtay 11. HD., E. 2023/1678 K. 2024/5405 T. 1.7.2024
Yargıtay. 11. HD., E. 2012/13135 K. 2014/3515 T. 25.2.2014
Yargıtay 11. HD., E. 2015/3013 K. 2015/ 8295 T. 15.6.2015
Yargıtay 11. HD., E. 2014/17476 K. 2015/12128 T. 17.11.2015
Yargıtay 11.HD., E. 2020/6310 K. 2021/5300 T. 22.6.2021
Yargıtay 11. HD., E. 2015/3129 K. 2016/804 T. 26.1.2016
Yargıtay 11. HD., E. 2016/9409 K. 2018/2154 T. 21.3.2018
Yargıtay 11. HD., E. 2014/14685 K. 2015/203 T.13.1.2015
Yargıtay 11.HD., E. 2014/3134 K. 2014/9789 T. 27.5.2014
Yargıtay 11. HD., E. 2014/16487 K. 2015/1472 T. 9.2.2015
Yargıtay 11.HD E.1983/2294, K.1983/2474, T. 12.5.1983
Yargıtay 11. HD., E. 2015/6683 K. 2016/6907 T. 22.6.2016
Yargıtay 11. HD., E.2008/11116 K. 2008/12788 T.13.11.2008
Yargıtay 11. HD., E. 2003/5621 K. 2003/6912 T. 26.6.2003

Yargıtay 11. HD., E. 2016/405 K. 2017/142 T. 10.1.2017
Yargıtay 11. HD., E. 2019/562 K. 2020/2671 T. 8.6.2020
Yargıtay 11. HD., E. 2016/3299 K. 2017/7390 T. 19.12.2017
Yargıtay 11. HD., E. 2016/6305 K. 2018/390 T. 17.1.2018
Yargıtay 11. HD., E. 2018/4908 K. 2019/6219 T. 7.10.2019
Yargıtay 11. HD., E. 2019/1742 K. 2020/4755 T. 5.11.2020
Yargıtay 11. HD., E. 2017/1630 K. 2017/4858 T. 28.9.2017
Yargıtay 11. HD., E. 2017/463 K. 2018/5685 T. 25.9.2018
Yargıtay 11. HD., E. 1978/3158 K. 1978/3661 T. 06.7.1978
Yargıtay 11. HD., E. 2016/13709 K. 2018/6884 T. 8.11.2018
Yargıtay 11. HD., E. 2022/5225 K. 2022/9637 T. 29.12.2022
Yargıtay 11. HD., E. 2014/8853 K. 2014/16232 T. 22.10.2014
Yargıtay 11. HD., E. 2002/4321 K. 2002/8742 T. 07.10.2002
Yargıtay 11. HD., E. 2016/11330 K. 2018/3632 T. 16.5.2018
Yargıtay 11. HD., E. 2007/3503 K. 2007/6007 T. 17.4.2007
İzmir BAM, 11. HD., E. 2021/2047 K. 2024/1251 T. 26.6.2024
İstanbul BAM, 13. HD., E. 2018/209 K. 2018/1105 T. 15.11.2018
İstanbul BAM, 13. HD., E. 2022/671 K. 2024/1618 T. 17.10.2024
İstanbul BAM, 13. HD., E. 2020/1364 K. 2020/1250 T. 5.11.2020
İstanbul BAM, 14. HD., E. 2023/53 K. 2023/490 T. 23.3.2023
İstanbul BAM, 13. HD., E. 2021/787 K. 2023/1451 T. 5.10.2023
İstanbul BAM 13.HD., E. 2022/322 K. 2024/1016 T. 06.6.2024
İstanbul Anadolu 10. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/259 K. 2022/421 T. 15.6.2022
İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi E. 2024/29 K. 2024/86 T. 31.1.2024
İzmir 7. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/32 K. 2022/137 T. 15.2.2022
İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/202 K. 2022/262 T. 29.3.2022
İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/32 K. 2022/329 T. 7.4.2022
Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/371 K. 2022/573 T. 30.6.2022
İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/565 K. 2020/660 T.3.12.2020

İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/269 K. 2019/985 T. 26.9.2019
İstanbul Anadolu 8. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2022/396 K. 2022/564 T. 19.7.2022
Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/718 K. 2019/1351 T. 19.12.2019
Bakırköy 4. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/545 K. 2019/914 T. 11.10.2019
İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesinin E. 2020/18 K. 2020/134 T. 14.2.2020
İstanbul Anadolu 11. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/257 K. 2020/86 T. 13.2.2020
İstanbul Anadolu 10. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/35 K. 2023/312 T.29.3.2023
İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2024/48 K. 2024/27 T. 23.1.2024
İzmir 1. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2024/29 K. 2024/53 T. 22.1.2024
Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/356 K. 2023/323 T.25.5.2023
İstanbul Anadolu 2. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/304 K. 2021/569 T. 24.5.2021
İstanbul 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/506 K. 2021/544 T.10.9.2021.
İstanbul Anadolu 10. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/370 K. 2021/641 T.15.9.2021
İstanbul 14. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2018/61 K. 2019/1227 T. 5.12.2019
Ankara 8. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/5 K. 2023/14 T. 18.1.2023
İzmir 2. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/331 K. 2024/59 T. 24.1.2024
İstanbul Anadolu 4. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/45 K. 2023/1058 T. 29.11.2023
Diyarbakır Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/1314 K. 2024/107 T. 8.2.2024
Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/721 K. 2022/146 T. 3.3.2022
İzmir 6. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2023/495 K. 2024/608 T. 18.7.2024
İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/299 K. 2019/843 T. 23.9.2019
İstanbul 5. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2018/899 K. 2018/1149 T. 19.11.2018
İstanbul 12. Asliye Ticaret Mahkemesinin E. 2024/401 K. 2024/660 T.19.7.2024
İstanbul Anadolu 9. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/443 K. 2021/585 T. 16.7.2021
İstanbul Anadolu 6. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/250 K. 2019/714 T. 5.9.2019
İstanbul Anadolu 13. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2021/358 K. 2021/587 T. 6.9.2021
(Kararlara erişim tarihi 06.1.2025)